

**DEPARTAMENT DE DIDÀCTICA DE LA LLENGUA
I DE LA LITERATURA
UNIVERSITAT DE BARCELONA**

**EL GÈNERE LITERARI COM A EIX VERTEBRADOR
DEL DESENVOLUPAMENT DE LA FORMACIÓ
LITERÀRIA DELS ALUMNES DE SECUNDÀRIA**

(VOLUM 2 de 2: ANNEXOS)

Joan Marc Ramos Sabaté

Barcelona, 2006

**EL GÈNERE LITERARI COM A EIX VERTEBRADOR
DEL DESENVOLUPAMENT DE LA FORMACIÓ
LITERÀRIA DELS ALUMNES DE SECUNDÀRIA**

ANNEXOS

ANNEX 1

Selecció dels continguts referits a la literatura dels currículums per al curs 2004-2005, extrets de la pàgina web del *Departament d'Educació* de la Generalitat de Catalunya.

1. Currículum ESO

Llengua catalana i literatura Llengua castellana i literatura

1. Introducció

Els continguts de l'àrea estan organitzats en diverses seccions: conceptuals, procedimentals i actitudinals, la qual cosa no suposa treballar-los de forma separada, ja que el com i el perquè l'alumnat aprèn no és indiferent respecte a allò que s'aprèn. Així doncs, les activitats d'ensenyament i d'aprenentatge amb els alumnes han de presentar un caràcter integrat, i han de ser desenvolupades a partir d'una sèrie de tasques significatives i útils per a aquells que les duen a terme. Alhora, els continguts esmentats (conceptuals, procedimentals i actitudinals) s'agrupen, explícitament, en quatre apartats: ús de la llengua (llengua oral i escrita; i recursos comunicatius), literatura, llengua i societat i estudi sistemàtic de la llengua.

Pel que fa l'ús de la llengua, es fa especial èmfasi en l'enfocament comunicatiu, i s'insisteix en els continguts relacionats amb els mitjans de comunicació i en la potenciació de la competència comunicativa: el comportament no verbal, l'ús de les rutines apropiades per al desplegament de la vida social. De la llengua escrita, cal destacar la tipologia textual: hom pretén fer veure que la llengua no solament produeix una única classe de textos, sinó que l'alumne/a està envoltat/ada d'un conjunt de missatges que, segons la intencionalitat comunicativa, poden ser classificats en una tipologia que s'ha revelat prou útil a l'ensenyament: textos narratius, descriptius, expositius, argumentatius, instructius, predictius, conversacionals i retòrics o literaris.

La presència assídua de la literatura al currículum escolar és altament recomanable a fi que l'alumnat aprengui un model de llengua ric en possibilitats expressives, a més d'educar el gust i d'adquirir determinats coneixements i aprenentatges sobre la vida (sentiments, vida interior, punts de vista diferenciats, etc.), útil especialment en l'adolescència. Hom podrà trobar en aquest apartat tot el conjunt de coneixements necessaris per encarar-se amb un text literari (poema, narració o text teatral) d'acord amb les possibilitats de la generalitat dels alumnes. Ara, l'important és formar lectors amb un bagatge suficient per entendre les obres, assaborir-les resumir-les i fer-ne un comentari.

L'ensenyament de la literatura té dos enfocaments diferenciats, coincidint amb els dos cicles de l'etapa. En el primer cicle, es pretén habitualitzar l'alumnat a "llegir", analitzar i valorar el text literari per si mateix, abans de poder enfocar una visió històrica,

cronològica, de la literatura, la qual s'aborda en el segon cicle, en què l'alumnat pot haver assolit un grau adequat de maduresa intel·lectual. És en aquest moment que s'escau l'estudi cronològic dels diversos moviments literaris, així com dels autors i les obres més destacades tant de la literatura catalana com de la castellana. Cal tenir present que, d'aquesta manera, quan s'encaminin cap a noves opcions, siguin laborals o acadèmiques, tots hauran assolit una base cultural indispensable en aquesta matèria.

Sobre la distribució de la matèria, mentre que els continguts conceptuals es presenten seqüenciats curs per curs, els objectius terminals (globalitzant aspectes de procediments, de conceptes i de valors) estan agrupats per cicles, i els continguts procedimentals i actitudinals s'engloben en una llista única per a tota l'etapa, com els objectius generals. Són els objectius terminals que han d'inspirar la programació d'aula feta per cada departament o per cada professor/a. Convé tenir en compte, però, que els diferents objectius terminals de cada curs són acumulatius. És a dir, en cas de no ser assolits en un curs determinat, cal que ho siguin en el/s següent/s.

2. Objectius generals

L'alumnat, en acabar l'etapa, ha de ser capaç de:

2. Servir-se autònomament de la lectura com a font d'informació, de lleure i de projecció personal.
8. Conèixer i valorar els principals gèneres literaris i els autors més representatius a través de les seves obres.
9. Distingir els períodes artístics i literaris, amb els corresponents trets característics i els autors més significatius.
10. Adonar-se que les produccions literàries constitueixen diverses interpretacions del món i de l'individu; afavoreixen el desvetllament de la imaginació i del bon gust estètic, i són un mitjà d'arrelament i participació en la cultura pròpia, i de relació amb altres pobles.

3. Continguts

3.1. Procediments.

- 4.1 Lectura expressiva de textos en prosa i en vers.
- 4.2 Memorització de textos breus i recitació de poemes.
- 4.3 Dramatització de textos teatrals breus singulars, duals o plurals.
- 4.4 Lectura i comentari de textos literaris i de relats cinematogràfics.
- 4.5 Lectura comprensiva d'obres literàries.
- 4.6 Recensió de lectures.
- 4.7 Situació de les obres i els textos llegits en el seu context històric i literari.
- 4.8 Producció de textos breus amb intenció literària, si cal, a partir de models.

3.2. Fets, conceptes i sistemes conceptuals

IIa. Literatura

1. El registre literari.
2. Concepte de gènere literari.
3. El teatre.

4. La narrativa.
5. La lírica.

I Ib. Història de la literatura

Literatura catalana

1. La literatura medieval.
2. La literatura als segles XVI, XVII i XVIII. Renaixement, barroc i Il·lustració.
3. La literatura al segle XIX. Romanticisme. Renaixença. Realisme i naturalisme.
4. El segle XX.
5. El modernisme.
6. El noucentisme.
7. Les avantguardes.
8. La literatura fins als anys quaranta.
9. La literatura de postguerra.
10. La literatura contemporània.

Literatura castellana

1. La literatura medieval.
2. El Siglo de Oro.
3. El segle XVIII.
4. La literatura romàntica.
5. La narrativa realista.
6. El modernisme.
7. La generació del 98.
8. La generació del 27.
9. La literatura contemporània.

3.3. Valors, normes i actituds

2. Relacionats amb la literatura.
  - 2.1 Interès per la lectura.
  - 2.2 Sensibilització per la literatura.
  - 2.3 Hàbit de lectura de textos adequats a l'edat.
  - 2.4 Actitud crítica raonada.

4. Temporització

Primer cicle

Primer curs

Fets, conceptes i sistemes conceptuals

1. El registre literari. El text retòric. Recursos més importants.
2. Concepte de gènere literari.
3. El teatre: característiques i formes (tragèdia, comèdia i drama).

(Llengua catalana, ítems 1, 2. Llengua castellana, ítem 3).

Segon curs

Fets, conceptes i sistemes conceptuals

4. La narrativa.
  - 4.1 De tradició oral: rondalla i llegenda.
  - 4.2 Escrita: conte i novel·la.
5. La lírica: estructura formal (vers, estrofa, mètrica, rima).

(Llengua catalana, ítems 4, 5. Llengua castellana, ítem 5).

Objectius terminals

13. Confeccionar un relat de fets o accions, a partir d'imatges o d'un guió previ, tot seguint alguna mena d'ordenació que pugui ser reconeguda per altri, d'acord amb les normes ortogràfiques i de puntuació, espais i marges.
14. Demostrar interès per la literatura pròpia i per les altres, especialment les que són a la base del nostre món cultural.
15. Reconèixer els recursos i les convencions del registre literari i percebre els elements que el diferencien dels altres registres.
16. Llegir i identificar textos de diversos gèneres literaris fent-ne referència a les principals característiques que permeten classificar-los, i comentar-los.
17. Llegir significativament, durant el cicle, obres programades de les literatures catalana i castellana, i comentar-les.

Segon cicle

Tercer curs

Fets, conceptes i sistemes conceptuals

Literatura catalana

1. La literatura medieval: característiques generals.
  - 1.1 Ramon Llull i l'origen de la llengua literària.
  - 1.2 Les cròniques i la prosa medieval.
  - 1.3 L'Humanisme.
  - 1.4 El segle d'or: Ausiàs March, Joanot Martorell (Tirant lo Blanc).
2. La literatura als segles xvi, xvii i xviii: Renaixement, barroc i Il·lustració.
3. La literatura al segle xix.
  - 3.1 El Romanticisme. Característiques generals.
  - 3.2 La Renaixença. Els Jocs Florals. Jacint Verdaguer. Àngel Guimerà.
  - 3.3 El realisme i el naturalisme: característiques generals. Narcís Oller.

Literatura castellana

1. La literatura medieval.
  - 1.1 La lírica.

- 1.2 L'èpica: el Cantar de Mio Cid.
- 1.3 La prosa: El conde Lucanor.
- 2. El Siglo de Oro: característiques generals.
  - 2.1 La lírica: Garcilaso de la Vega, Luis de Góngora, Francisco de Quevedo.
  - 2.2 La prosa: Lazarillo de Tormes. Miguel de Cervantes (Don Quijote de la Mancha).
  - 2.3 El teatre: Lope de Vega i Calderón de la Barca.
- 3. El segle XVIII: Característiques generals. El teatre i la prosa.

Quart curs

Fets, conceptes i sistemes conceptuals

Literatura catalana

- 4. El segle XX: característiques generals.
- 5. El modernisme. Joan Maragall i l'escola mallorquina. Víctor Català. Santiago Rusiñol.
- 6. El noucentisme. Eugeni d'Ors. Josep Carner.
- 7. Les avantguardes. Joan Salvat-Papasseit. J. V. Foix.
- 8. La literatura fins als anys quaranta.
  - Poesia: Carles Riba.
  - Teatre: J. M. de Sagarra.
- 9. La literatura de postguerra.
  - Narrativa: Josep Pla, Llorenç Villalonga, Mercè Rodoreda, Manuel de Pedrolo, Pere Calders.
  - Poesia: Pere Quart, Salvador Espriu.
  - Teatre: Joan Oliver, Joan Brossa.
- 10. La literatura contemporània: la narrativa, la poesia, el teatre.

Literatura castellana

- 4. La literatura romàntica: José de Espronceda i Gustavo Adolfo Bécquer.
- 5. La narrativa realista: Benito Pérez Galdós i Leopoldo Alas, "Clarín".
- 6. El modernisme: Rubén Darío.
- 7. La generació del 98: Miguel de Unamuno, Antonio Machado, Pío Baroja i José Martínez Ruiz, "Azorín".
- 8. Juan Ramón Jiménez i la generació del 27.
- 9. La literatura contemporània: la poesia, la narrativa, el teatre.

Objectius terminals

- 36. Llegir expressivament textos literaris en prosa o en vers, o de les altres àrees del currículum, amb veu i entonació adequades i d'acord amb les regles ortològiques.
- 37. Fer una lectura silenciosa comprensiva de qualsevol text en prosa o en vers, apropiat a l'edat, tant si és literari com de les altres àrees del currículum, reconeixent-ne fets, opinions i interpretacions quan escaigui.
- 38. Manifestar interès per la literatura com a mitjà per interpretar la realitat.
- 39. Demostrar interès per la literatura pròpia, tot contrastant-la amb les manifestacions literàries en d'altres llengües, especialment les que són a la base de la nostra tradició cultural.

40. Valorar, d'acord amb la sensibilitat pròpia, les aportacions de la lectura literària, tot demostrant criteri personal i un cert grau d'autonomia.
41. Distingir els principals períodes de la literatura catalana i castellana, atenent la relació amb el context historicosocial, els gèneres literaris i alguns autors significatius per tal de situar les lectures dins el marc de referència adequat.
42. Comentar textos poètics i en prosa, atenent els aspectes formals i de contingut, l'autor/a i l'època, i d'acord amb la sensibilitat personal, expressada mitjançant una opinió raonada.
43. Llegir, durant el cicle, obres programades de les literatures catalana i castellana, tenint en compte els factors externs sota els quals han estat produïdes.
44. Sintetitzar, seguint un guió previ, oralment o per escrit (recensió) informacions pertinents sobre una obra llegida, pel que fa a l'autor/a i a l'època de producció, als elements literaris i humans, procedents de fonts diverses -explicacions del professorat i consulta bibliogràfica- de manera que es contextualitzi i s'expressi l'opinió pròpia raonada.

2. Currículum BATXILLERAT

LLENGUA CATALANA I LITERATURA LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

1. INTRODUCCIÓ

L'evolució psicològica de la joventut indica que es troba en una etapa vital en què és possible plantejar la comprensió de continguts d'un nivell abstracte raonable, que els suposi nous reptes mentals i que els faci avançar gradualment en el desplegament del pensament abstracte. L'edat vivencial dels nois i de les noies també fa necessari d'oferir-los possibilitats de conèixer a fons obres literàries que els ajudin a definir la seva sensibilitat, a conèixer-ne d'altres i a millorar l'expressió de sentiments i experiències personals. Aquesta és la primera raó per la qual cal incloure en el currículum continguts de literatura. Però la literatura és important també perquè la lectura i l'anàlisi i la reflexió sobre allò que es llegeix proporcionen a l'alumnat uns elements bàsics perquè, un cop acabat el cicle, sigui prou autònom per llegir amb interès i profit, per comprendre i, si cal, valorar críticament el discurs literari. Cal remarcar que l'estudi de la literatura ha de partir prioritàriament de la comprensió del text com a missatge i la seva interpretació (descoberta del seu significat, de la seva intenció comunicativa, dels seus valors estètics), a les quals han d'anar orientats els aspectes tècnics del text.

(...)

En l'aspecte epistemològic, les àrees de coneixement en què es basen els continguts de la matèria són la lingüística i la crítica literària. Tot i tenint present que es tracta de seleccionar aquells elements que han de ser bàsics per a tot l'alumnat i no solament per als qui hagin de continuar estudis en aquestes branques, s'ha volgut donar una visió prou completa de la matèria dividint-la en quatre grans blocs —ja presents en el currículum de l'Educació secundària obligatòria, relacionats, respectivament amb:

b) *Literatura*, que insisteix en la lectura, anàlisi i comentari de textos literaris, però que no en menysté la contextualització històrica, formació bàsica en una persona culta.

A fi d'evitar les repeticions innecessàries de continguts comuns de totes dues llengües, en els diversos apartats de conceptes de cada curs s'indiquen de manera orientativa els aprenentatges que es poden realitzar des de cada una de les dues llengües (català i castellà). Això comporta que les adquisicions de continguts que l'alumnat fa des d'una de les llengües (català o castellà) s'han d'aplicar de forma pràctica en l'altra llengua. En alguns casos, la introducció de continguts es fa des de totes dues llengües, atesa la idiosincràsia de certs continguts.

2. OBJECTIUS GENERALS

L'alumnat, en acabar el cicle, ha de ser capaç de:

9. Analitzar, comentar i valorar textos en prosa, en vers o teatrals, significatius de les literatures catalana i castellana, des del punt de vista formal i de contingut.
10. Llegir significativament, al llarg del batxillerat, obres programades de les literatures catalana i castellana, tot valorant-ne l'enriquiment personal aportat.
11. Contextualitzar adequadament els textos i els llibres llegits en relació amb l'autor, amb els períodes més representatius de les literatures catalana i/o castellana i amb altres paràmetres artístics.

13. Valorar la llengua i la literatura com una herència cultural, com un mitjà d'interpretació de la realitat i de comunicació personal i social.

3. CONTINGUTS

3.1. Fets, conceptes i sistemes conceptuals

II Literatura.

1. Els gèneres literaris.
2. L'obra literària com a missatge: emissor/a, receptor/a, personatges, temes, tòpics, lloc, temps, interpretació.
3. La llengua literària aplicada a l'estudi d'una obra: recursos fònics, morfosintàctics, lèxics i semàntics.
4. Evolució històrica de les formes literàries:

Literatura catalana

- 4.1. Edat Mitjana: marc històric i cultural. Principals gèneres i autors/es.
- 4.2. Edat Moderna: marc històric i cultural. Principals gèneres, moviments i autors/es.
- 4.3. Edat Contemporània: marc històric i cultural. Principals gèneres, moviments i autors/es.

Literatura castellana

- 4.1. Edat Mitjana: marc històric i cultural. Principals gèneres i autors/res.
- 4.2. Edat Moderna: marc històric i cultural. Principals gèneres, moviments i autors.
- 4.3. Edat Contemporània: marc històric i cultural. Principals gèneres, moviments i autors.

3.2. Procediments

14. Lectura i interpretació de textos literaris significatius, d'acord amb pautes prefixades.
15. Confecció i interpretació de quadres cronològics i esquemes que permetin relacionar les diverses manifestacions literàries entre elles, i amb la situació política, social i cultural en què es produïren.
16. Anàlisi i comentari (lingüístic, literari, històric) de textos literaris i no literaris, tenint en compte el contextos en què se situen.
17. Anàlisi i comentari d'obres literàries dels autors i autores estudiats.
18. Producció de textos literaris d'acord amb les estructures de gènere i els recursos retòrics corresponents.

3.3. Valors, normes i actituds

2. Relacionats amb la literatura.
  - 2.1. Sensibilitat per la lectura i la literatura, com a mitjà de coneixement personal, d'obertura a d'altres àmbits i de desvetllament estètic i imaginatiu.
  - 2.2. Interès per conèixer les diverses produccions literàries.

4. TEMPORITZACIÓ

PRIMER CURS

Fets, conceptes i sistemes conceptuals

II. Literatura.

1. Els gèneres literaris (narrativa, poesia, teatre, assaig, dietari, memòria, periodisme

literari).

2. L'obra literària com a missatge: emissor/a, receptor/a, personatges, temes, tòpics, lloc, temps, interpretació.

4. Evolució històrica de les formes literàries:

(*Llengua catalana, 1. Llengua castellana, 2.*)

Literatura catalana

4.1. Edat Mitjana: marc històric i cultural.

-La poesia trobadoresca.

-Ramon Llull.

-Les cròniques.

-L'Humanisme.

-La poesia del segle XV: Ausiàs March.

-La novel·la cavalleresca: Curial e Güelfa i Tirant lo Blanc.

4.2. Edat Moderna: marc històric i cultural.

- La literatura catalana entre els segles XVI i XVIII. Renaixement, Barroc, Il·lustració. La literatura popular.

4.3. Edat Contemporània: segle XIX.

-El Romanticisme: marc històric i cultural.

-La Renaixença. Jacint Verdaguer i Àngel Guimerà.

-El Realisme i el Naturalisme. Narcís Oller.

Literatura castellana

4.1. Edat Mitjana: marc històric i cultural.

-Lírica tradicional i lírica culta.

-Gonzalo de Berceo.

-Jorge Manrique.

-L'èpica medieval: *Poema de Mío Cid*.

-*La Celestina*.

4.2. Segles XVI i XVII. Renaixement i Barroc: marc històric i cultural.

-La lírica: temes i estructures. Garcilaso de la Vega. Luis de Góngora, Francisco de Quevedo.

-Models narratius. Tipologia de la novel·la.

-La novel·la picaresca: *Lazarillo de Tormes*. *El Buscón*.

-Miguel de Cervantes i la novel·la moderna: *Don Quijote de la Mancha* i *Novelas Ejemplares*.

-El teatre. Lope de Vega i Calderón de la Barca.

SEGON CURS

Fets, conceptes i sistemes conceptuals

II. Literatura.

3. La llengua literària aplicada a l'estudi d'una obra: recursos fònics, morfosintàctics, lèxics i semàntics.

(*Llengua catalana, 3.*)

4. Evolució històrica de les formes literàries:

Literatura catalana

Edat Contemporània: segle XX.

4.2. El Modernisme.

- La poesia: Joan Maragall. L'Escola mallorquina.

- La narrativa: Joaquim Ruyra, Prudenci Bertrana, Víctor Català.
- El teatre: Santiago Rusiñol.
- 4.3. El Noucentisme. Eugeni d'Ors. Josep Carner i Guerau de Liost.
- 4.4. Les avantguardes: Joan Salvat-Papasseit. J. V. Foix.
- 4.5 La literatura fins als anys quaranta:
  - Poesia: Carles Riba.
  - Teatre: J. M. de Sagarra.
- 4.6. La literatura de postguerra:
  - Narrativa: Josep Pla, Llorenç Villalonga, Mercè Rodoreda, Manuel de Pedrolo, Pere Calders.
  - Poesia: Pere Quart, Salvador Espriu.
  - Teatre: Joan Oliver, Joan Brossa.
  - Assaig: Joan Fuster.
- 4.7. La literatura contemporània: narrativa, poesia i teatre.

Literatura castellana

- 4.1. El segle XVIII: innovació i modernitat.
  - L'assaig: José Cadalso i Gaspar Melchor de Jovellanos.
  - El teatre: Leandro Fernández de Moratín.
- 4.2. El segle XIX: Romanticisme i Realisme.
  - La lírica: José de Espronceda i Gustavo Adolfo Bécquer.
  - La prosa: Mariano José de Larra.
  - El teatre: Duque de Rivas, Antonio García Gutiérrez, José Zorrilla.
  - La innovació narrativa de la segona meitat del segle XIX: Benito Pérez Galdós i Leopoldo Alas "Clarín".
- 4.3. El segle XX.
  - La lírica. Antonio Machado. Juan Ramón Jiménez.
  - La generació del 27: Jorge Guillén, Federico García Lorca, Luis Cernuda i Rafael Alberti.
  - Tendències de la lírica en la segona meitat del segle.
  - La narrativa. Pío Baroja i Miguel de Unamuno. Nous models narratius.
  - La literatura hispanoamericana. Jorge Luis Borges, Pablo Neruda, Gabriel García Márquez.
  - El teatre: evolució i transformació.
  - L'assaig.

5. OBJECTIUS TERMINALS

- 6. Llegir, recitar o dramatitzar textos de tipologia diversa amb bona entonació i prosòdia adequada.
- 21. Comparar textos literaris i no literaris amb la finalitat de contribuir a una millor caracterització del diversos tipus de textos.
- 22. Fer comentaris de textos lingüístics i literaris, servint-se de criteris objectivables, segons els esquemes i tècniques predeterminats, i redactar-los de manera coherent.
- 23. Analitzar els principals recursos fònics, morfosintàctics i lexicosemàntics d'un text.
- 24. Comentar aspectes mètrics i recursos expressius de textos literaris.
- 25. Llegir significativament durant el curs les obres programades de les literatures catalana i castellana, tot valorant-ne l'enriquiment personal aportat.
- 26. Analitzar obres literàries, tenint en compte l'autor/a, el lector/a, el missatge, tot relacionant-les amb les estructures de gènere i els procediments retòrics utilitzats, i

contextualitzar-la dins la producció de l'autor/a, el marc polític, social i cultural de l'època i la seva importància en la literatura.

27. Confeccionar i interpretar quadres cronològics i esquemes que permetin relacionar diverses manifestacions literàries entre elles i amb la situació social de l'època.

3. Currículum Matèria de Modalitat LITERATURA CATALANA

1. INTRODUCCIÓ

La Literatura catalana de modalitat al Batxillerat s'ha d'entendre com una ampliació i un aprofundiment dels continguts literaris de la matèria comuna i hauria de participar, des de la seva lògica especificitat, de la visió integrada i multidisciplinària de les diferents àrees del saber característica d'uns estudis polivalents. Això implica, d'entrada, establir lligams amb les altres matèries de literatura. També la globalitat i complexitat dels fets culturals aconsellen de tenir present la coordinació, fins allà on sigui possible, amb altres matèries, com la Història del món contemporani, la Història de Catalunya, la Història de l'art o la Història de la filosofia.

Amb la intenció d'apropar l'alumnat a la matèria s'ha optat per centrar el continguts conceptuals a la realitat més concreta de les obres i els autors/es. Per això s'han seleccionat les figures i les obres cabdals, representatives de la literatura catalana, des dels orígens fins a l'actualitat, especialment de les dues èpoques més significatives, l'Edat Mitjana i el segle XX.

La lectura, l'anàlisi i la contextualització de sis obres prescriptives han de ser la base per accedir al conjunt de la literatura catalana. Aquestes sis obres corresponents als autors/es que figuren a l'apartat de Fets, conceptes i sistemes conceptuals es renovaran periòdicament. La tria de les sis obres es farà de manera coordinada amb les corresponents a la literatura castellana, procurant buscar les interconnexions entre autors/es i obres.

Cal no oblidar, a més, que no tan sols es tracta d'ajudar l'alumnat a adquirir uns coneixements, en aquest cas literaris, sinó també i sobretot, en consonància amb els objectius generals d'etapa, de contribuir a l'ús correcte de les tècniques de comunicació i, doncs, de fer valorar la pròpia expressió com a indicativa del nivell cultural i com a possible font de gaudi personal en l'elaboració de textos.

Atesa la diversitat d'un alumnat que només en casos molt concrets s'orientarà pels estudis literaris, cal també que aquesta visió global sigui complementària de l'adquisició del gust per la lectura i de l'interès pel fenomen literari en sentit ampli; les quals coses afavoriran la comprensió de les claus culturals més significatives del nostre temps.

En altres paraules, cal fer de la Literatura catalana al Batxillerat una matèria viva, dinàmica i flexible que, tot i que ha d'acomplir la tasca de situar en el seu context els principals autors/es i obres, també ha de tenir sempre present que allò fonamental és estimular en l'alumnat el gust per la literatura.

2. OBJECTIUS GENERALS

L'alumnat, en acabar la matèria, ha de ser capaç de:

1. Llegir significativament textos literaris.
2. Analitzar, interpretar i valorar textos de diferents gèneres literaris.
3. Comentar, amb la competència lingüística necessària, textos literaris relacionats amb les obres treballades.
4. Conèixer els principals autors/es i obres de la literatura catalana contemporània.
5. Fer treballs de recerca bibliogràfica, degudament documentats, sobre autors/es i obres de la literatura catalana.
6. Valorar críticament un autor/a o una obra, amb criteris raonats.
7. Crear textos a partir dels models literaris analitzats.
8. Desenvolupar la pròpia capacitat crítica en la discussió i el contrast de punts de vista sobre obres i autors/es diversos.
9. Gaudir de la lectura, en tant que activitat d'oci que suposa un enriquiment de la sensibilitat.

3. CONTINGUTS

3.1. Fets, conceptes i sistemes conceptuals

1. De l'Edat Mitjana a la Renaixença.
  - 1.1. Ramon Llull.
  - 1.2. L'Humanisme: Bernat Metge.
  - 1.3. La poesia del s. XV: Ausiàs March.
  - 1.4. La novel·la de cavalleries: *Tirant lo Blanc*, *Curial e Güelfa*.
  - 1.5. Del Renaixement a la Il·lustració: Francesc Fontanella, Francesc Vicenç Garcia.
2. La Renaixença: Romanticisme i Realisme.
  - 2.1. La poesia: Jacint Verdaguer.
  - 2.2. El teatre: Àngel Guimerà.
  - 2.3. La novel·la: Narcís Oller.
3. El Modernisme.
  - 3.1. La poesia: Joan Maragall, Miquel Costa i Llobera, Joan Alcover.
  - 3.2. La novel·la: Raimon Casellas, Joaquim Ruyra, Prudenci Bertrana Caterina Albert (Victor Català).
  - 3.3. El teatre: Santiago Rusiñol, Joan Puig i Ferrer.
4. Del Noucentisme als anys trenta.
  - 4.1. L'assaig: Eugeni d'Ors.
  - 4.2. La poesia: Josep Carner, Guerau de Liost, Carles Riba, Joan Salvat-Papasseit, J. V. Foix.
  - 4.3. La narrativa i el teatre: Josep Pla, Josep M. de Sagarra.
5. Dels anys quaranta fins a l'actualitat.
  - 5.1. L'assaig: Joan Fuster.
  - 5.2. La poesia: Joan Oliver (Pere Quart), Salvador Espriu, Gabriel Ferrater, Miquel Martí i Pol, Pere Gimferrer.
  - 5.3. La narrativa: Llorenç Villalonga, Mercè Rodoreda, Pere Calders, Manuel de Pedrolo, Baltasar Porcel.
  - 5.4. El teatre: Joan Brossa, Josep M. Benet i Jornet.

3.2. Procediments

1. Comprensió d'un text literari: síntesi i identificació del sentit.
2. Consideració sobre temes, assumptes, personatges, circumstàncies, tòpics, símbols, mites.
3. Anàlisi dels recursos literaris del text.
4. Situació de les obres i els textos llegits en el seu context històric i literari.
5. Establiment de possibles relacions d'un text literari amb altres arts o amb moviments estètics que puguin haver-lo influït o que li siguin coetanis.
6. Comparació de textos: anàlisi de confluència i divergències entre textos.
7. Lectura expressiva de textos literaris.
8. Transformació d'un text literari: canvi de punt de vista narratiu.
9. Establiment de la poètica d'un autor/a o d'un corrent literari a través de textos, literaris o programàtics.
10. Creació de textos breus a partir dels models literaris estudiats.
11. Consulta de fonts bibliogràfiques, tradicionals o digitals.

3.3. Valors, normes i actituds

1. Gust per la lectura i, en particular, interès per la literatura.

2. Valoració positiva de la literatura en tant que expressió de la subjectivitat de l'autor/a i, alhora, manifestació cultural emblemàtica dels pobles.
3. Predisposició al contrast d'idees i al judici crític, i respecte per la possibilitat d'interpretacions o apreciacions diferents de les pròpies.
4. Consciència de la importància d'una expressió acurada, tant oral com escrita, a l'hora d'expressar les pròpies idees.
5. Interès per conèixer els grans autors/es i la tradició literària.
6. Voluntat d'arrelament en la tradició pròpia del país i, alhora, curiositat per les cultures veïnes.

4. OBJECTIUS TERMINALS

1. Valorar la literatura com a part fonamental de la cultura del nostre temps.
2. Adquirir l'estímul de conèixer obres representatives de la literatura catalana.
3. Interessar-se per altres manifestacions culturals, afins a la literària: cinema, teatre, exposicions.
4. Tenir cura de l'expressió oral i escrita amb la consciència que és indicativa del propi nivell de cultura.
5. Exposar una visió, sintètica però clara, de la literatura catalana.
6. Relacionar les obres principals de la literatura catalana amb els seus equivalents en la literatura universal.
7. Comentar, amb la competència lingüística suficient i els raonaments pertinents, un text literari.
8. Compondre textos imitatius.
9. Desenvolupar la capacitat de relació amb altres disciplines i manifestacions artístiques i culturals.
10. Consultar la bibliografia pertinent i saber-ne extreure les idees principals.
11. Ser receptiu a possibles concepcions contrastades a l'entorn dels fenòmens culturals.
12. Analitzar sis obres de la literatura catalana.
13. Analitzar els principals recursos estilístics de les obres i dels textos treballats.
14. Analitzar els elements essencials que caracteritzen els gèneres literaris (poesia, narrativa, teatre, assaig).
15. Distingir en els textos la presència de tòpics i temes de la tradició literària, tot analitzant-ne la funció específica que aconsegueixen en el context en què es troben.
16. Llegir en veu alta, amb la dicció escaient, textos pertanyents a diferents gèneres literaris.
17. Relacionar els autors/es fonamentals de la literatura catalana amb les èpoques i els moviments als quals pertanyen.
18. Comparar textos d'èpoques o orientacions literàries diferents, tot subratllant-ne, amb els arguments pertinents, tant les diferències com les possibles similituds.
19. Conèixer les particularitats, vicissituds i anomalies de la literatura catalana en relació amb altres literatures.
20. Redactar textos, creatius i argumentatius, amb claredat, coherència i correcció lingüística.

ANNEX 3: L'AVALUACIÓ ALS MATERIALS CURRICULARS

Objectius:

1. Descriure i analitzar els continguts curriculars referents a la competència literària que apareixen als manuals actuals, així com les propostes d'actuació que presenten.
2. Recopilar tots els instruments d'avaluació (inicial, formativa i sumativa) que posen en funcionament aquests projectes editorials.
3. Valorar el grau d'adequació d'aquests instruments d'avaluació amb les conclusions de la recerca actual sobre el tema.

Acostar-nos als materials que actualment publiquen les diverses editorials és una de les poques maneres que tenim els investigadors de saber com arriben les conclusions de les diverses recerques a les aules. Encara que no disposem d'estudis sobre què es fa realment a les aules amb els llibres de text i de què aporta per la seva banda el professor, és evident que molts professors segueixen durant el curs el fil conductor que el llibre proposa. I encara més, quan es tria un determinat projecte editorial és perquè s'hi ha vist un seguit d'avantatges que no tenien els altres. És per això que podem afirmar que la millor font de difusió de la recerca en educació és la que apareix en materials didàctics autoritzats per les institucions. Resulta vital, per tant, acostar-nos a un seguit de projectes editorials per tal de veure com s'enfronten als coneixements literaris, d'una banda, i a la seva avaluació, de l'altra. Tanmateix, no podem obviar que la generalització de totes aquestes innovacions sol suposar un procés lent amb molts dubtes per part de tothom- un llibre massa avançat podria no agradar a un sector de professors, sobretot en el marc de l'actual crisi de l'ESO-, però pot resultar interessant veure què ha arribat i què no ha arribat.

Com que resultaria impossible supervisar de forma responsable tot el material que existeix en l'actualitat, ens centrarem en 6 materials proposats per sis editorials per al curs de tercer d'ESO en l'àrea de llengua i literatura catalana. Probablement aquesta reducció ens doni una visió parcial referida al nostre primer objectiu¹, però pel que fa als altres dos, creiem que ens donarà informació significativa car els models d'avaluació se solen mantenir en tots els cursos d'una mateixa línia editorial.

Estructurarem la nostra anàlisi dels sis exemples en cinc blocs. El primer exposarà els **continguts literaris** que es treballen. El segon farà una breu descripció de les **lectures proposades** que apareixen així com un llistat d'autors per veure'n la tipologia. Malauradament, això no ens podrà servir per veure l'adequació dels textos i la motivació que generen a l'aula – element clau per aconseguir l'èxit-, però és evident que aquest objectiu només s'assoliria amb un treball de camp que ara per ara no podem realitzar. El tercer bloc exposa **com es treballen** els textos i els continguts literaris. El quart, molt breu, intenta veure fins a quin punt podem parlar d'unitats didàctiques. El cinquè es referirà a tots els instruments d'avaluació que apareguin. Finalment, s'adjuntaran diversos fragments dels materials per il·lustrar el nostre discurs.

Deixarem per les conclusions finals la resolució dels objectius plantejats.

---

¹ T. Colomer i A.M. Margallo (1999) ja ha treballat aquest aspecte.

EXEMPLE 1 Projecte Editorial Gresol, Vicens Vives

Està compostat per dos llibres, **Gresol 5** i **Gresol 6**, complementats amb sengles **Solucionaris**, a l'abast del professor.

Continguts literaris treballats

En el **Gresol 5** no hi ha continguts literaris.

En el **Gresol 6** apareixen les següents unitats didàctiques:

1. La narració: història i trama
2. La narració: Discurs directe i discurs indirecte
3. La descripció
4. Poesia Lírica (I)
5. Poesia Lírica (II)
6. La comèdia i la tragèdia.

Lectures proposades

Totes les unitats presenten dos o tres textos en l'apartat de lectura. La selecció d'autors està composta per:

Pere Calders	JD Salinger	Arthur C. Clarke	Josep Pla
Pere Serafi	Francesc V. Garcia	Joan Salvat-Papasseit	S. Espriu
Joan Alcover	Josep Carner	Molière	Shakespeare

Com es treballen els textos i els continguts literaris?

1. Totes les unitats comencen amb una *avaluació inicial* on es combinen els següents elements: informacions bàsiques sobre els continguts de la unitat (per ex. definició de narració,...), algun exemple il·lustrat amb fotografies i un apartat *Què en saps...?* que seria pròpiament l'avaluació inicial. Està compostat per quatre o cinc qüestions que pretenen centrar l'atenció de l'alumnat en allò que després s'explicarà, lligant-ho amb les seves vivències (*fragment 1*).

2. Aquestes preguntes a l'aire estan exemplificades al **Solucionari** de forma prou extensa i clara com per poder complementar les explicacions (*fragment 2*).

3. A continuació apareixen els textos amb un petit vocabulari.

4. Apartat *Anàlisi del text* en dues seccions:

- a) En primer lloc es presenta una anàlisi feta pels autors que sempre respon a l'estructura: Tema, Objectiu i Organització i recursos. En les anàlisis poden aparèixer continguts que potser no han estat explicats teòricament i que, per tant, s'hauran d'introduir per part del professor (per exemple a la pàgina 72, "trencament d'un tòpic"). Ens ha semblat especialment interessant fixar-nos en què es comentava a Organització i recursos ja que possiblement és l'aspecte de l'anàlisi que conté més elements de transferibilitat a d'altres exercicis. En conseqüència, hem elaborat aquesta taula:

Unitats, text	Organització i recursos
I, 1	superposició de dues històries, alteració de l'ordre cronològic. importància del títol.

I, 2	inversió de l'ordre cronològic dels esdeveniments
II, 1	combinació discurs directe i discurs indirecte
III, 1	descripció subjectiva dins d'una acció narrativa
III, 2	ordenació de la descripció segons la captació dels personatges. continguts del text, organització de la descripció, ús de la comparació
IV, 1	estructura del poema (tornada)
IV, 2	funció de la reiteració, presència d'arcaïsmes
IV, 3	Ús de la contraposició
V, 1	Mètrica. Ús de la polisíndeton
VI, 1	Mètrica. Recursos que intensifiquen un sentiment (persona verbal, estructura en forma de paral·lelismes, camp semàntic,...)
VI, 1	“Els textos teatrals s'estructuren en actes i escenes”. després s'explica l'ús de cada unitat sense relacionar-les amb el text analitzat.
VI, 2	Situació del text en el tercer acte. Acotació ²

- b) Una sèrie d'activitats treballen aspectes concrets del text a fi de corroborar l'anàlisi anterior. Sovint queden una miqueta descontextualitzades, ja que se sobreentèn que els alumnes dominen uns continguts que normalment no dominen (Qüestions 3-6 p.73). Les correccions, tanmateix, són força acurades i ajuden a fer veure per on van les preguntes. Ex. 9 p.74.

5. *Expressió escrita*: una mena de taller on es demana una reproducció del tipus de text estudiat. Resulten interessants els apartats *Passos que cal seguir* i *Abans d'Escriure (fragment 3)*, on aquest últim suposa una veritable base d'orientació per a la realització del treball. Al **Solucionari**, malauradament, no es dona cap pauta de correcció de l'activitat.

6. *Expressió oral*. És el mateix sistema però aportant una *pauta d'observació* sobre l'actuació (*fragment 4*) que focalitza tant els aspectes literaris com els d'actuació lingüística. Tampoc s'aporten pautes per a l'avaluació.

Unitat didàctica

No hi ha relació amb la resta dels aspectes treballats en la unitat didàctica, ni tan sols amb l'apartat de lèxic, excepte a la unitat 6.

L'avaluació

No hi ha propostes d'avaluació, i tampoc queda molt clar què és el que s'hauria d'avaluar. No hi ha uns continguts especialment centrals ni tampoc s'especifica enlloc quines estratègies hauria de dominar el lector per arribar a analitzar de forma independent altres textos similars. Potser s'ha d'avaluar a partir de les produccions, però no hi ha cap indicació de com s'ha de fer. Finalment, sembla que en molts casos s'estan fent exercicis propis de Comprensió lectora més que desenvolupant la Competència literària, ja que tot el que es proposa es dona per sabut.

L'activitat de l'alumne sobre el text és a posteriori de conèixer la interpretació canònica, fet que suscita poca discussió.

² Com es pot veure clarament a la zona subratllada de gris, en aquest cas no es fa l'anàlisi del text sinó que s'explica teòricament un recurs, fet que no sembla gaire coherent.

Què en saps...?

- T'has adonat que hi ha narracions que comencen explicant el final?
- T'has fixat que, igualment, les pel·lícules no segueixen sempre un ordre cronològic, sinó que poden anar endavant i endarrere en el temps?
- Has observat que s'han fet diverses pel·lícules a partir d'una mateixa història i que cada una té una trama diferent?
- Per què creus que algunes narracions (novel·les, pel·lícules) alteren l'ordre en què han succeït els fets?
- Quan vols explicar alguna cosa que has vist, per exemple, un accident, comences pel final o pel començament?

Fragment 1

Pàgina 3

- Hi ha narracions que comencen explicant el final; aquesta ruptura del temps històric té una finalitat clarament estètica.
- Les pel·lícules no segueixen sempre un ordre cronològic, sinó que poden anar endavant i endarrere en el temps. De vegades comencen en un punt de la història que no és ni el principi ni el final, de vegades comencen pel final. Per exemple, la pel·lícula *Pulp Fiction* comença per l'última escena i després va fent salts endavant i endarrere en l'ordre cronològic; *La guerra dels Rose* s'inicia en un estat avançat de la història, quan el protagonista va a veure l'advocat per tramitar el divorci. A partir d'aquest punt es tornarà endarrere per tal d'explicar tota la història de la parella protagonista fins a arribar al moment en què havia començat la pel·lícula; a *El judici de Nuremberg*, els personatges que són interrogats durant el judici, en les seves declaracions, evocuen fets passats i transposen l'ordre cronològic de la pel·lícula a temps anteriors.
- S'han fet diverses pel·lícules a partir d'una mateixa història i cada una té una trama diferent. S'ha fet més d'un versió, per exemple, de *Dràcula*, *Les amistats perilloses*, *Vermont*, *El carter truca dos cops*, *Frankenstein*, *Ben-Hur*, etc.
- Algunes narracions (novel·les, pel·lícules) alteren l'ordre en què han succeït els fets en funció de la intenció de la narració (informar, mantenir la intriga fins al final, sorprendre, etc.). Les principals tècniques emprades per trencar l'ordre cronològic són:
  - a) La retrospecció (analepsi, el *flash back*) és un mirar endarrere o una evocació després d'un esdeveniment, que pot ser anterior al punt de partida de la narració o posterior. La retrospecció serveix per completar una informació o bé per fer recuressos uns fets ja coneguts, per matisar-los o donar-los una nova dimensió.
  - b) L'anticipació (prolepsis, premonició) és un mirar endavant, un anunciar possibles esdeveniments.
- Resposta personal.

Fragment 2

ABANS D'ESCRIURE:

- Tingues en compte que en fer una **descripció és important ser precís i ordenat**.
- Per triar l'ordre, tens diverses possibilitats: en l'espai (de dreta a esquerra, de dalt a baix, etc.), de més general a més específic (o viceversa), de més destacat a menys destacat, etc.
- En la descripció s'inclouen els elements següents:
  - Aspecte general.
  - Funció, si es tracta d'un objecte.
  - Parts d'allò que es descriu.
  - Característiques i propietats de cada part.
  - Avantatges i desavantatges de la seva utilització, si es tracta d'un objecte.

Fragment 3

PAUTA D'OBSERVACIÓ:

1. La narració conté un marc, una complicació i una resolució?
2. La trama respon a un objectiu clar?
3. Els narradors fan servir els temps verbals adequats i connectors variats per enllaçar les diverses parts del text?
4. Els narradors miren el públic i mantenen una actitud formal però distesa?
5. L'articulació de tots els sons és clara?
6. La velocitat és adequada?
7. Hi ha variació de l'entonació per emfasitzar els aspectes més significatius de la narració?

Fragment 4

EXEMPLE 2: Projecte Lletra 2000, Editorial Cruïlla

Està compostat per dos llibres, **Crèdit comú 5 i 6** més un **Quadern d'avaluació** per a l'alumne. Hi deu haver llibre del professor però no en disposem.

Continguts literaris treballats

Els dos crèdits estan estructurats sobre continguts literaris, concretament sobre els gèneres literaris. Així el **crèdit 5** porta per títol *La narrativa*, i el **crèdit 6**, *La poesia i el teatre*. Les vuit unitats didàctiques de cada crèdit s'articulen a partir del treball sobre textos que il·lustren diversos aspectes dels gèneres literaris:

Crèdit 5:

1. La literatura
2. La narrativa de tradició oral
3. El conte
4. La novel·la
5. Les classes de novel·la (I)
6. Les classes de novel·la (II)
7. L'assaig i el periodisme
8. La narrativa historiogràfica

Crèdit 6:

1. La poesia
2. Els versos catalans
3. Les estrofes
4. La cançó
5. Les manifestacions poètiques
6. El teatre
7. La tragèdia
8. La comèdia

Lectures proposades

En totes les unitats hi ha diversos textos o fragments -entre 2 i 4- de diverses dimensions per il·lustrar el gènere. Alguns dels autors presents són:

Maria Barbal	Salvador Oliva (2)	M. Mercè Marçal (2)	Pere Calders (2)
Rondalles a cura de	Joan Amades	Rafael Vallbona	Mercè Rodoreda
Daniel Pennac	M. À. Anglada (2)	Ofèlia Dracs	Jaume Fuster
Pau Faner	Sergi Pàmies	Jordi Coca	Josep Pla
J. M. de Sagarra (2)	Federica Montseny	Xavier Febrés	J. S. Papasseit (2)
Clementina Arderiu	Joan Brossa	Narcís Comadira	Miquel DescLOT
Àngel Terron	Feliu Formosa	Miquel Martí i Pol	Tomàs Garcés
Màrius Torres	Marià Manent	Josep Sebastià Pons	Pere Quart
Lluís Llach	Raimon	Joan Maragall	JV Foix
Jaume Cabré	Miquel Bauçà	Jordi Teixidor	J. M. Benet i Jornet
M ^a Antònia Oliver	Sergi Belbel		

Per tant, molt variats, majoritàriament catalans (excepte en Pennac), la gran majoria s'han consagrat durant la segona meitat del s. XX. Alternança de gèneres, tot i que predomina la narrativa i la poesia.

Com es treballen els textos i els continguts literaris?

1. Totes les unitats comencen amb els *textos*. Els autors mai estan contextualitzats ja que els textos serveixen a una altra finalitat.
2. Aquests van acompanyats amb una sèrie d'activitats de *comprensió lectora*, que normalment fan referència a un sol text. Els aspectes més tractats en aquest apartat solen ser el **lèxic**, present a gairebé tots els textos. L'alumne s'ha d'espavilar per localitzar el significat. També hi ha molts exercicis destinats a la **comprensió efectiva del text**, ja sigui posant l'èmfasi en algun fragment especialment important, en l'argument, en els personatges,... Hi sol haver, també, exercicis de **connexió del text amb la realitat de l'alumne**, el qual és posat en alguna circumstància relacionada amb el text i ha d'actuar i/o opinar. L'ordre és invariable, per tant, es comença per preguntes de resposta tancada i s'acaba per preguntes de resposta oberta i creativa.
3. Un cop analitzats els textos apareixen sempre un parell de pàgines *d'exposició teòrica* del que es tractarà a la unitat: *la literatura, les característiques de la narrativa, del conte, de la poesia,...* Aqueta exposició va acompanyada de mapes conceptuais que clarifiquen els aspectes centrals. Tot i que podem considerar el nivell i la presentació d'aquesta teoria prou adequat als alumnes a qui va dirigida, en

podríem fer alguns comentaris. El més important seria que no s'hi mostra cap relació amb els textos llegits, quan de fet n'hi ha, i és l'alumne qui ho ha de deduir. És veritat, tanmateix, que a l'apartat següent es pretén que sigui l'alumne qui efectui aquesta relació. Un altre comentari seria que en algun cas es veu que s'ha forçat la inclusió d'uns determinats conceptes, com és el cas de les figures retòriques, que es divideixen en tres blocs (p. 23, p. 51 i p. 65).

4. El quart bloc seria el que s'anomena *comentari de text*, on la teoria exposada s'aplica als textos del principi de la unitat. Sempre se segueix la mateixa estratègia: dividir les activitats en tres blocs: **Què diu**, **Com ho diu** i **Per què ho diu**. Al final s'afegeix una *Fitxa de Lectura (fragment 5)*, complementària al comentari del text i que es podria aplicar a molts llibres. La proposta de comentari dels autors té força interès ja que si bé no proposen un comentari estructurat, sí que introdueixen l'alumnat en les claus del discurs literari: el **contingut**, la **forma** i la **intenció/interpretació** del text. És per això que hem volgut aprofundir en el tipus d'informació i el tipus de pregunta que els autors han situat en cada nivell recollint la informació de les sis primeres unitats en aquesta graella:

	Què diu	Com ho diu	Per què ho diu
I.	- resum - localitzar els espais - època de l'any - argument - gènere literari	- camps semàntics - reflexió sobre un aspecte formal - relació - puntuació, ritme	- Què sugereix el text? - Quina sensació produeix el to?
II.	- estructura de la narració(P/N/D) - subgènere - característiques dels personatges	- títol - fórmules d'encapçalament i d'acabament de la rondalla - llenguatge	- finalitat moralitzadora - opinió sobre l'actuació dels personatges
III.	- argument - personatges principals i secundaris - temps històric/temps narratiu	- significat dels títols - recerca del clímax - final obert/tancat	- relació del text amb el context del lector - opinió
IV	- argument - resum - personatges plans o rodons - temps històric/narratiu	- narrador - tipus de discurs - ordre dels fets - títol	- sensació que produeix la lectura. - objectiu del text. Opinió
V	- situació que planteja el text (argument) - resum i descripció del narrador - espai i temps	- gènere de la novel·la - tipus de lèxic - tipus de discurs	- sensació del text - relació del text amb el context del lector
VI.	- estructura de la narració(P/N/D) - personatges principals i secundaris	- gènere de la novel·la - narrador i punt de vista - significat simbòlic del títol - trets humorístics - final obert/tancat	- reflexió sobre l'època històrica - valorar l'actuació d'un personatge.

5. El darrer apartat és el *Taller de literatura* on a partir de l'anàlisi d'un altre text i d'una sèrie d'indicacions teòriques es proposen una sèrie d'activitats de creació i de reflexió sobre la pròpia creació. La relació d'aquest apartat amb els anteriors és relativa. Sí que es treballen els mateixos gèneres: novel·la, lírica,... però alhora tots els apartats dedicats al *Taller de literatura* estan connectats entre si. Així els vuit primers tallers treballen:
1. les idees	2. engruixir les idees
3. els personatges	4. l'espai i el temps
5. el temps i el ritme	6. el narrador
7. la focalització	8. el to expressiu

Sembla clar que podrien constituir en si una activitat paral·lela.

Unitat didàctica

Es podria dir que totes les activitats que formen el bloc que hem relacionat amb la literatura estan integrades i, per tant, constitueixen una unitat malgrat els detalls que hem esmentat. Ara bé, com passa en la majoria de propostes editorials, el treball amb textos es desvincula completament de la resta d'activitats de *Lèxic*, *Gramàtica*, *Ortografia* i *Tècniques de Treball*.

Resulta curiós observar que un d'aquests blocs es podria relacionar fàcilment amb l'anàlisi dels textos: *Lèxic*. Sembla, fins i tot, que els autors ho han volgut així ja que l'han situat entre el *Comentari de Text* i *El Taller de Literatura*. Tanmateix, apareix completament desvinculat quan en algunes unitats la relació era evident: en la primera es treballen els camps semàntics i no es fa cap referència als que apareixien a les lectures 3 i 2 de la mateixa unitat. De totes maneres, volem remarcar la coherència en el plantejament dels materials dedicats a la literatura.

L'avaluació

L'editorial proposa un quadern d'avaluació que no s'adiu gaire amb el nivell del llibre. En aquest quadern hi ha una *Avaluació inicial* de cada unitat i una *autoavaluació* (amb clau de correcció). La qüestió és que aquests dos documents estan constituïts per 6 preguntes tipus test (*fragment 6*) de les quals només la primera fa referència als continguts literaris. Això implica que no està gens clar com s'hauria d'avaluar l'aprofitament ja que, evidentment se suposa que no n'hi ha prou amb conèixer la resposta a l'autoavaluació. Tampoc sembla, per la orientació dels materials, que l'avaluació s'hagi de fer a partir d'un test. El més coherent seria proposar exercicis similars als de l'apartat *Comentari de Text*, però no disposem ni d'exemples ni de pautes d'avaluació d'aquests exercicis.

FITXA DE LECTURA

Dóna la teva opinió sobre el títol de la novel·la que has de començar a llegir:

- Trobes que és un títol atractiu? T'ha influït a l'hora d'escollir el llibre?
- Quin tema et suggereix?
- Creus que resumeix el contingut del llibre? O bé penses que només fa referència a un aspecte de la història?
- Hi surt algun nom propi? Et sembla que és el nom d'un dels personatges? Deu ser el principal?
- Recordes haver llegit mai títols semblants a aquest? Escriu-los.

Fragment 5

Avaluació inicial

Escriu a la casella en blanc la resposta correcta:

1. Indica quin d'aquests adjectius pot designar una classe de novel·la: a) Llarga. b) Psicològica. c) Artificial. d) Curta.	
---	--

Autoavaluació

D'entre les quatre opcions només n'hi ha una de correcta. Escriu-la a la casella en blanc:

	1. Indica quins dels elements següents pertanyen a la novel·la històrica: a) Espais tancats i personatges molt definits psicològicament. b) Espais urbans i comportament ridícul dels personatges. c) Personatges idealitzats i espais medievals. d) Personatges amb problemes amorosos i monòlegs interiors.
--	---

Fragment 6

EXEMPLE 3: Proposta didàctica Editorial Barcanova

Es proposen dos crèdits distribuïts en dos llibres diferents (**crèdit comú 5** i **crèdit comú 6**). Cadascun d'aquests crèdits s'acompanya d'un **Quadern de treball** que es concentra en aspectes de correcció lingüística. També es disposa d'un llibre per al professor on hi ha la programació, les correccions i les propostes d'avaluació.

Continguts literaris treballats

Cada crèdit està estructurat de la següent manera:

- S'inicia amb un apartat anomenat *Què cal saber?* destinat a explicar la història de la llengua catalana.
- Conté tres unitats didàctiques dividides en tres blocs: *Expressió, Gramàtica, Lectura i lèxic*. Només en aquesta última secció es treballen continguts que podríem relacionar amb la literatura, concretament:

Crèdit 5: Unitat 1: La importància dels detalls, Estil directe/Estil Indirecte.
Unitat 2: La narració: estructura, la veu dels personatges, el narrador entre diàlegs.

Crèdit 6: Unitat 1: L'escriptor i el narrador, El tipus de narrador (diari íntim)
Unitat 2: El narrador omniscient
Unitat 3: la descripció i el relat, La descripció objectiva i la descripció subjectiva. El relat.

Lectures proposades

Cada unitat presenta un sol text, complet o fragment, que introdueix la *secció Lectura i Lèxic*. El text sol ser llarg, abasta al voltant 4 pàgines. Els autors són:

Jaume Fuster

Yack Rivais

George Orwell

Com es treballen els textos i els continguts literaris?

- 1- La secció comença amb una introducció que fomenta la interactivitat amb l'alumne, tot motivant-lo per la lectura. El text s'acompanya per una fotografia i un petit vocabulari a peu de pàgina.
- 2- A continuació apareix l'apartat *Comentem el text*, en el qual es posen de relleu als elements més característics del text, normalment els literaris. L'estructura més freqüent consisteix en una breu exposició teòrica del concepte que s'ha de treballar seguit d'un exercici de consolidació d'aquest concepte referit al text. Aquest exercici sol ser de resposta tancada, la qual apareix al solucionari. L'únic cas en el qual es treballa de forma inversa és en el primer text del **crèdit 5**, on es parteix d'un exercici per arribar a la conclusió general. A continuació apareix l'apartat *Treballem el lèxic* que se centra en algun tret lingüístic característic del text.

Unitat didàctica

Per tot el que hem dit, podem observar com els autors ja perceben cada unitat didàctica en tres blocs independents i, per tant, no cal que ens plantegem la seva interrelació. Ara bé, dins de cada bloc sí que hi ha una integració total entre els continguts que el componen.

L'avaluació

L'avaluació està tractada tant en el llibre de l'alumne com en la guia del professor.

En el llibre de l'alumne trobem una *Avaluació inicial* a cada unitat referida als conceptes clau de cada bloc (*fragment 7*). No hi ha cap més referència a l'avaluació.

En el llibre del professor es desenvolupen l'avaluació inicial, l'avaluació formativa i l'avaluació sumativa, després d'especificar els objectius de cada unitat.

- a) Pel que fa a **l'avaluació inicial**, s'explica la seva funció i com s'ha de dur a terme. Es proposa una avaluació oral tot i que els autors presenten uns qüestionaris (*fragment 8*) per si el professor els vol passar als alumnes per escrit.
- b) Per a **l'avaluació formativa** es proposen unes graelles d'observació dividides per objectius, això sí, no especifica clarament com s'ha de mesurar³.
- c) Pel que fa a **l'avaluació sumativa** no es proposa un model de control però sí que s'especifica com s'hauria d'avaluar cada objectiu (*fragment 8*), amb exercicis concrets del llibre de l'alumne i amb criteris de qualificació que són prou flexibles per ser adaptats per cada docent. En aquest sentit, no es dona la feina feta però cal reconèixer que hi ha hagut un esforç de reflexió al voltant de l'avaluació de cada objectiu.

---

³ Per exemple, segons els autors, cal marcar l'observació de cada objectiu amb una xifra o lletra; ara bé, com s'ha de registrar l'assoliment de "Discrimina, en un text narratiu, autor i narrador, com també el punt de vista intern o extern"? Com es pot observar clarament, en l'objectiu hi ha, com a mínim, tres conceptes i dos procediments a tenir en compte.

Avaluació inicial

- Fes una frase sobre un fet ocorregut fa molt de temps.
- Explica un fet que hagi passat avui.
- Fes una comparació d'igualtat, una de superioritat i una d'inferioritat a partir del model: «Està ... prim ... abans».
- Què és un pronom?
- Què s'entén per persones gramaticals? Quantes n'hi ha?
- Quins són els pronoms personals de 3.ª persona?
- Digues quin pronom utilitzaries en el context: «A les meves cosines, no ... agrada el futbol».
- Creus que l'escriptor i el narrador són la mateixa persona?
- Què vol dir que una narració està escrita en primera persona?
- *Lliurar* significa el mateix que *alliberar*?

Fragment 7

Unitat didàctica 1	Avaluació inicial
Nom:	Data:
Respon aquestes qüestions per escrit:	
Fes una frase sobre un fet ocorregut fa molt de temps.	
Explica un fet que hagi passat avui.	
Fes una comparació d'igualtat, una de superioritat i una d'inferioritat a partir del model: «Està ... prim ... abans».	
Què és un pronom?	
Què s'entén per persones gramaticals? Quantes n'hi ha?	
Quins són els pronoms personals de 3.ª persona?	
Digues quin pronom utilitzaries en el context: «A les meves cosines, no ... agrada el futbol».	
Creus que l'escriptor i el narrador són la mateixa persona?	
Què vol dir que una narració està escrita en primera persona?	
<i>Lliurar</i> significa el mateix que <i>alliberar</i> ?	

Es recomana l'aplicació a l'IBG 9, per tal d'aconseguir un format DIN A4

Objectiu didàctic núm. 4

Discriminar, en un text narratiu, autor i narrador, com també el punt de vista intern o extern.

Activitats d'avaluació:

– Es pot utilitzar l'activitat 32 de la unitat. Pel que fa a conceptes teòrics, es pot fer servir qualsevol llibre que s'estigui llegint o que s'hagi llegit recentment.

– També es poden formular preguntes una mica capcioses, com per exemple: «En quin cas dels tres següents es pot dir que el narrador i l'autor coincideixen (memòries, novel·la d'aventures, relat intimista)?».

Solucions:

Memòries.

Críteris de qualificació:

Tant en formes verbals com en pronoms, cal un encert molt alt, perquè es tracta d'una activitat no gaire complicada.

Fragment 9

Fragment 8

EXEMPLE 4: Proposta didàctica editorial Mc Graw Hill

El projecte de Mc Graw Hill per a 3r d'ESO es compon de dos crèdits presentats en dos llibres independents: **Noms i Adjectius per Descriure** i **Verbs i Oracions en Acció**. L'editorial posa a la disposició del professor una **Guia Didàctica** en la qual s'exposa la

programació, un solucionari de tots els exercicis i una extensa proposta d'avaluació, amb mostres concretes de controls d'avaluació conceptual.

Continguts literaris treballats

El primer crèdit consta de quatre unitats didàctiques i el segon de cinc. En els dos crèdits hi ha una *avaluació inicial*. Els continguts literaris no són especialment significatius en cap dels dos crèdits, tot i que més avall analitzarem tot allò remarcable. Ara bé, per entendre la filosofia d'aquesta proposta, s'ha d'observar el paper clau que l'avaluació hi juga, paper que es dedueix a partir d'una ràpida observació de cada unitat:

- totes les unitats comencen amb un mapa conceptual que lliga tots els conceptes treballats en la unitat - d'una forma difícilment comprensible per als alumnes, això sí- i un epígraf anomenat *Aprendrem a...* on s'especifiquen els objectius que es persegueixen.
- El cos de la unitat està dividida per apartats, que reproduïxen tot tipus de continguts.
- Al final de cada unitat apareixen quatre pàgines realment bàsiques per a l'alumne:
  - a) *Fes memòria*: on s'hi tornen a exposar els conceptes clau de la unitat. Aquest apartat servirà tant als alumnes com al professor per saber què consideren els autors realment important.
  - b) *En saps prou?*: Un seguit d'exercicis de repàs dels continguts clau.
  - c) *Tornem-hi!*: Exercicis de reforç posteriors a l'avaluació.
  - d) *Agafa't fort!*: Exercicis d'ampliació posteriors a l'avaluació.

Ja hem dit que els continguts literaris no tenen un gran pes en aquets dos llibres, tot i això, apareixen a cada unitat a l'últim apartat, *Recreem textos*:

- Crèdit 5:** Unitat 1: El llenguatge literari
Unitat 2: La narrativa. Subgèneres
Unitat 3: El teatre. Subgèneres. Figures retòriques: la ironia i la personificació.
Unitat 4: La lírica
- Crèdit 6:** Unitat 1: La novel·la
Unitat 2: la narració
Unitat 3: la narrativa de ficció i tradicional
Unitat 4: la narrativa de memòries
Unitat 5: la narrativa històrica.

Lectures proposades

Totes les unitats comencen amb un text o un fragment de text, d'una extensió d'entre una i dues pàgines. Els autors literaris que hi trobem representats són:

R.L. Stevenson	M. Obiols	Maite Carranza	Pere Calders
Pep Coll	Joaquim Carbó	Pep Albanell	

Com es treballen els textos i els continguts literaris?

1. En primer lloc apareix la lectura, acompanyada d'un petit vocabulari i d'una petita nota biogràfica de l'autor.

2. A continuació hi ha l'apartat *Comprensió lectora* amb una bateria de preguntes de diversa tipologia. Les primeres preguntes versen sobre l'**argument**, a continuació es plantegen una sèrie d'activitats destinades a la **interpretació del text**, ja sigui focalitzant aspectes concrets o introduint el lector en la lectura: "per què creus que...?". En últim lloc sempre hi ha algunes activitats de **valoració personal** on la resposta és sempre oberta.
3. De la lectura del text s'inicia una reflexió teòrica sobre algun aspecte lingüístic o textual, de manera que el text és l'exemple que ha d'endreçar l'explicació. En el nivell de 3r d'ESO, no s'introdueixen continguts literaris en aquest apartat.
4. L'últim apartat de cada unitat, *Recreem textos*, reprèn l'anàlisi "més literària" del text. De totes maneres, l'estructura d'aquestes seccions és més aviat teòrica que pràctica. Es comença amb una explicació teòrica de l'element que s'exposa i després es plantegen alguns exercicis exemplificadors.

Cal fer diverses objeccions a aquesta composició ja que hi ha molts detalls que no lliguen. El primer seria que no sempre el que s'exposa va lligat amb el text inicial (temes 3 i 4 del crèdit 5). Una altra objecció seria que en alguns casos es prescindeix de la *recreació* i tot roman en una breu exposició teòrica. Una tercera objecció seria la distància que hi ha entre la recreació i la lectura inicial de la unitat; si el professor segueix l'ordre del llibre poden quedar un parell de setmanes pel mig. Una quarta objecció és la manca de coherència d'alguns continguts. Així, en l'última unitat del crèdit 6 apareix de cop un subtítol anomenat *periodització: l'edat mitjana*, on en una pàgina se'ns exposa tota la història de la literatura de l'edat mitjana catalana, sense saber-se molt bé d'on surt ni on es va a parar. Ara bé, el pitjor de tot és que sembla com si els autors no donessin excessiva importància a l'apartat ja que en molts casos aquests continguts són absents als apartats *Fes Memòria*, *En saps Prou?* i fins a les propostes d'avaluació conceptual del llibre del professor⁴ (unitat 2 i 4 del crèdit 5).

Unitat didàctica

Tot i les imprecisions que hem esmentat, es demostra una voluntat de connectar tots els apartats de cada unitat didàctica, fins i tot alguns que en d'altres casos es deixen clarament al marge.

L'avaluació

Cal remarcar l'esforç dels autors per plantejar l'avaluació a tots nivells. Per començar, resulta especialment innovadora la voluntat de compartir amb l'alumne els continguts de què serà avaluat. Potser no s'arriba a compartir els criteris d'avaluació però cal remarcar que la coherència entre els apartats *Aprendrem a...*, *Fes memòria*, *En saps Prou?*, l'examen conceptual proposat i la seva correcció és força consistent i, en aquest sentit l'alumne no es pot sentir traït. (*fragments 10*)

Si l'avaluació conceptual està prou treballada, per bé que alguns la considerarien d'un nivell elemental, en l'avaluació procedimental i actitudinal trobem algunes llacunes,

---

⁴ En d'altres només es valora un aspecte puntual, aparentment secundari; per exemple a la unitat 1 del llibre 5. S'exposen totes les característiques del llenguatge literari i, al final, en tres línies, s'esmenten els tres grans blocs de gèneres. Justament aquest últim paràgraf és l'únic que apareix al resum de la unitat.

sobretot en l'aspecte literari. Així, en l'avaluació procedimental es proposa una graella per habilitats que, curiosament, s'oblida de la competència literària. Més greu resulta l'error present en l'avaluació actitudinal on gairebé no hi ha ítems referits a la competència literària i, els que hi ha "Demostra gust per la lectura, memorització i

Crèdit 6, Unitat 1 (Resum dels continguts literaris)

Aprendrem a...

- Analitzar com s'estructura una novel·la i quines parts la formen.
- Identificar el punt de vista del narrador d'una novel·la

Fes memòria

- ...La **novel·la** pertany al gènere literari narratiu. En ella, un narrador ens explica els fets i vivències d'uns personatges en un lloc i una època determinats.
- ...La **història** d'una novel·la té plantejament, nus i desenllaç.
- ...La novel·la s'explica mitjançant: relat, descripció i diàleg.
- ...El **narrador** pot adoptar diferents punts de vista:
  - *Extern*: omniscient, objectiu.
  - *Intern*: protagonista, testimoni.

En saps prou?

13. Diques quines parts té la història d'una novel·la i què s'explica en cadascuna d'elles.

14. Diques quin tipus de narrador intervé en cada fragment: (dos fragments)

Control Unitat 6:

8. Diques quines són les parts fonamentals d'una novel·la i què recull cada part.

10. Escriu un text breu (5-6 línies) que tingui relat, descripció i diàleg.

Respostes:

8. Plantejament (presentació dels personatges, espai i època), nus (es presenta el conflicte) i desenllaç (a partir del clímax, moment àlgid de la novel·la es resol el conflicte).

10. exercici de resposta oberta.

recitació de textos poètics" no es treballa en cap moment del crèdit.

Fragment 10

EXEMPLE 5 : Cisell. Edicions Castellnou

Aquesta proposta didàctica consta d'un sol llibre, el qual conté els dos crèdits comuns distribuïts en un total de 10 unitats didàctiques en total. Malauradament, no disposem del llibre del professor (distribuït en disquet), per la qual cosa no podem realitzar la seva anàlisi i ens concentrarem en els aspectes fonamentals del llibre de l'alumne.

Continguts literaris treballats

No hi ha cap apartat de les unitats dedicat directament a la literatura, tot i així, podem trobar continguts que s'hi relacionen en un total de 5 unitats. De totes maneres, la distribució dels textos per unitats s'ha fet atenent a la seva tipologia textual tot i que per alguna raó se n'han inclòs alguna com "el text dramàtic o teatral" molt més proper a la divisió per gèneres que al de les tipologies. Partint d'aquesta caracterització, diguem-ne, híbrida, les cinc unitats més properes als continguts literaris serien:

- a) Unitat 1: El text narratiu
- b) Unitat 2: El text conversacional. El diàleg en l'obra literària.
- c) Unitat 3: El text descriptiu. La descripció literària.
- d) Unitat 7: El text poètic
- e) Unitat 8: El text dramàtic o teatral.

Lectures proposades

Cada unitat didàctica va encapçalada per una lectura paradigmàtica del tipus de text que es vol mostrar. Aquesta lectura pot correspondre a un sol text o pot suposar la suma de diversos textos. Els autors dels textos seleccionats són:

John Wyndham	Ramon Solsona	Joseph Sheridan Le Fanu
Truman Capote	Umberto Eco	Josep Carner
Maria del Mar Bonet	Bars	Jordi Galceran.

Com es treballen els textos i els continguts literaris?

El treball amb les lectures es divideix clarament en dues etapes, l'única cohesió entre les quals és la pertinença a la mateixa unitat i la de focalitzar el mateix tipus de text.

1. A la primera etapa apareix la lectura, que sempre va acompanyada de dos petits epígrafs titulats *El text de la lectura*, on es presenta el text, i *L'autor*, on ens dona una breu pinzellada sobre l'autor. Al marge s'explica el significat d'algunes paraules. L'única feina que genera és l'apartat *Copsa les idees* que, com el seu nom indica, és un exercici de comprensió lectora. Indefectiblement, les preguntes d'aquest apartat van dirigides a la clarificació de l'**argument**, a posar de relleu els **detalls més significatius** del text, aclarir problemes de **lèxic** i, en últim lloc, alguna pregunta dirigida a la **interpretació**.
2. L'altra etapa apareix just abans d'acabar la unitat didàctica en la secció *Escriu*. Tot i que el seu nom ens remet a una idea de producció, sempre es comença per una exposició teòrica del tipus de text i s'acompanya amb un seguit d'exercicis destinats a la consecució d'aquests conceptes. En algun cas (unitat 7), fins i tot, ni tan sols hi ha cap exercici destinat a la producció.

Unitat didàctica

Sorpren la poca vinculació entre els apartats comentats anteriorment.

L'avaluació

Tot i que ens manca el llibre del professor, voldríem remarcar que al llibre de l'alumne totes les unitats comencen amb la seva especificació d'objectius. Això sí, en algun cas sembla més un índex que un objectiu formatiu: "Llegir i comprendre la història d'una narració d'horror"(p.11) o "Reflexionar sobre el contingut d'una comèdia actual" (p 165).

Se suposa que l'avaluació s'hauria de fer en base d'aquests objectius, però és evident que en algun cas podríem tenir problemes per dissenyar un instrument que ens fos útil a aquesta finalitat.

EXEMPLE 6: Grup Promotor-Santillana

La proposta d'aquesta editorial es compon de dos crèdits publicats de forma independent: **Dels inicis al s.XIX** i **Estudi del Text**. La particularitat d'aquests dos crèdits és que no impliquen un ordre determinat, fet que deixa les mans lliures al professor per aplicar-los com li sembli més adient. Malauradament, tampoc disposem del llibre del professor.

Continguts literaris treballats

Els dos crèdits tracten continguts literaris, tot i que ho fan de manera completament diferent.

El llibre **Dels inicis al s. XIX** tracta justament això: la història de la literatura catalana entre aquestes dues dates. Tot i que la presentació és diferent de la clàssica, la lògica d'aquest llibre no es diferencia gaire de la que guiava l'antiga programació de 3r de BUP.

Pel que fa al llibre **Estudi del text**, està estructurat en deu unitats que giren al voltant de deu tipus de text (tot i que torna a ser una tipologia híbrida). En aquest cas només alguns poden ser considerats literaris.

Lectures proposades

En el llibre **Dels inicis al s. XIX** hi ha un apartat anomenat *Antologia de textos* on sempre apareixen quatre o cinc textos complets o fragments significatius de l'època, normalment dels autors més destacats.

En el llibre **Estudi del text**, les unitats van encapçalades per una lectura. Els autors literaris que s'han seleccionat són:

Quim Monzó   Josep M Espinàs   George Orwell   M. Martí i Pol

Com es treballen els textos i els continguts literaris?

- 1) En el llibre **Dels inicis al XIX** hi ha un tractament clàssic: es parteix de la informació bàsica, se segueix amb *l'antologia* destinada a consolidar els coneixements. A continuació apareixen tres desenvolupaments, en els quals s'aprofundeixen, normalment, tres autors de l'època. S'acaba amb una nova bateria d'activitats.
- 2) En el llibre **Estudi del text** es presenta la següent sèrie de tasques:
  - a) A la pàgina inicial hi ha unes preguntes *Què en saps?* destinades a situar-nos en el tipus de text tractat. S'acompanya d'una gran fotografia.
  - b) A continuació hi ha l'exposició dels trets característics del tipus de text.
  - c) Al seu costat apareix el text.
  - d) Aquest s'acompanya d'unes *Qüestions* dirigides a constatar si s'han entès els conceptes esbossats a l'exposició anterior.
  - e) En les pàgines següents hi ha *l'Anàlisi del Text...* on es desenvolupen teòricament i amb exercicis els conceptes del tipus de text.
  - f) Finalment, en l'apartat *Taller de creació* s'exposen detalladament tots els aspectes que s'han de tenir en compte per arribar a la creació. Tota aquesta informació es recull a l'epígraf *Projecte final*, constituït en una veritable base d'orientació (*fragment 11*).

Unitat didàctica

Cal destacar la unitat de les unitats didàctiques d'ambdós crèdits. En el d'història de la literatura resulta més obvi ja que se segueix la lògica historicista clàssica. Ara bé, en l'altra també es percep una voluntat que el treball que s'inicia amb el text abasti el màxim d'activitats posteriors, sobretot les relacionades amb el lèxic.

L'avaluació

Ja hem vist com hi ha un interès per compartir amb els alumnes els criteris de desenvolupament d'algunes activitats. Com que no disposem del llibre del professor no podem exposar com s'ha pensat l'avaluació, però a partir de l'anàlisi dels continguts sembla clar per on anirien els trets.

Projecte final

Per acabar, descriu un paisatge. Perquè sigui una descripció de qualitat, tingues en compte les característiques següents:

- **Selecciona** les parts o aspectes més importants i tria convenientment el lèxic: recorda que la pluralitat d'elements dispersa les dades.
- **Descriu els detalls amb exactitud i vivacitat**; no utilitzis ni pocs ni massa adjectius.
- **Organitza tot el material triat**: del més general al més particular, de dalt a baix, de dreta a esquerra...
- Usa els **connectors espacials** apropiats.
- **Ordena** la descripció **al voltant d'un centre unitari**: al fons d'una vall, arran de mar, als peus de la muntanya, a primer terme, al fons, etc.
- Dedicar un **paràgraf a cada sector del paisatge**.

Projecte final

Per acabar, prepara un diàleg; pot ser oral o escrit. Perquè tingui qualitat, tingues present les característiques següents:

- Manifesta **emocions, sentiments, pensaments, opinions, judicis**, etc. de manera directa.
- Fes servir els recursos propis d'aquest tipus de text: **exclamacions i interjeccions**.
- Segueix l'**estructura** d'una conversa:
  - inici de la conversa, amb la salutació inicial i els preàmbuls;
  - tractament del tema, que inclogui una dosi d'interès i curiositat;
  - comiat dels protagonistes, que doni per acabada la conversa.
- No oblidis els **gestos** i l'**entonació** adequada si és un diàleg oral, o bé l'**entonació** i la **puntuació** correcta si és un diàleg escrit.

Tria alguna d'aquestes situacions per construir el diàleg:

- Vas a la comissaria de policia a presentar una denúncia per atracament. Diàleg entre l'agent i tu.
- Arribes a un hotel on tenies reservada una habitació i et comuniquen que hi ha *overbooking*. Diàleg entre el recepcionista i tu.
- Trobes una persona coneguda que fa temps que no has vist en un consultori mèdic. Diàleg entre aquesta persona i tu.
- Entres en una botiga a comprar un regal per a un amic o una amiga. Estàs indecís. La venedora o venedor et mostra diversos objectes que et semblen una mica especials: un grill tancat en una gàbia, una sargantana que fa malabarismes, un lloro que parla llatí, etc. Diàleg entre la persona que ven i tu.

Fragment 11

Conclusions

La primera conclusió que podem extreure de l'anàlisi aprofundida de tot aquest material és la **gran varietat** que presenta l'oferta editorial a tots els nivells. La selecció de continguts, la seva focalització dins del projecte, la seva distribució, el tipus de textos proposats per les lectures així com la selecció d'exercicis que generen,... són tan dispars en els sis exemples anteriors que obliguen a qualsevol docent responsable de la tria d'una determinada línia a plantejar-se una acurada observació i avaluació de tot el que presenta el mercat per decantar-se cap a una determinada opció. Aquesta reflexió hauria de ser cabdal sempre que s'emprèn la selecció d'un determinat material ja que el que queda palès en la nostra anàlisi és que hi ha molts factors a tenir en compte, que cada editorial en prioritza alguns i que no sempre tot el que es publica té una coherència total. No creiem, tanmateix, que de la nostra feina es pugui deduir que hi ha opcions millors o pitjors⁵, sinó que el que queda clar és que tothom ha de conèixer les seves prioritats i, a partir d'aquestes, buscar quina de les propostes s'ajusta més a les seves necessitats. Com que creiem que aquesta selecció condiona enormement i durant diversos cursos l'actuació dels professors, hem elaborat un petit document que pot ajudar a guiar aquesta clarificació d'objectius, el qual està situat a l'apartat de *propostes*.

Pel que fa estrictament als continguts literaris, cal constatar que la gran majoria de propostes es decanta per situar el treball al voltant de les **tipologies textuais** i els **gèneres literaris** per sobre del pes que tradicionalment havia tingut la història de la literatura⁶. Sembla que en la majoria de casos hi ha un interès per preparar l'estudiant en el domini dels diferents tipus de text amb els quals es pot trobar. Hem vist que en alguns casos aquestes divisions s'entrecreuen amb el que són pròpiament els gèneres tot i que en d'altres la divisió és clara i evident. No creiem que hi hagi cap problema en aquest aspecte ja que la relació existent entre aquests dos conceptes és tan forta a tants nivells que és normal que, per exemple, l'estudi de la narració i el del conte vagin de la mà.

Un cop s'ha col·locat el gènere com a pal de paller de la tasca a classe, es denota una **preferència clara pels gèneres narratius**, que sempre apareixen en primer lloc i als quals sempre es dedica més unitats que als altres. Aquesta constatació aniria clarament vinculada al fet que en la majoria de casos, els llibres de lectura a casa proposats a classe són novel·les i que, en últim terme, és el gènere universalment més extès. La lògica d'aquest predomini, per tant, ha de prevaldre mentre no se n'abusi. Curiosament, la feina que es fa al voltant d'aquest gènere és sempre molt més imaginativa que la que es fa en els altres casos.

Constatem la presència d'**apartats teòrics** d'estil clàssic, on es recullen les principals informacions que després s'hauran d'aprendre. Aquests apartats només manquen en els exemples 1 i 4, en els altres casos varia el seu pes específic i la seva situació, però tots responen al que entenem per llibre de text.

Val a dir que les **activitats** proposades per conèixer els principals gèneres es concentren normalment, com hem vist en els diversos quadres, en aquells **aspectes centrals del gènere**, sovint de forma recurrent, de manera que sembla clar que l'alumnat hauria d'acabar coneixent les claus interpretatives de tots aquests textos. Sobre les **activitats vinculades directament amb les lectures** es percep una **tendència**

---

⁵ La dificultat s'agreuja a partir del fet que, en molts casos, el nivell dels llibres de text de diferents cursos no és equiparable. En algun cas, hi ha nivells molt ben arrodonits al costat d'altres més pobres, fet que obliga als docents a una feina encara més aprofundida.

⁶ Per bé que en altres nivells de l'ESO sí que roman aquesta periodització.

a l'**extensivitat**, de manera que el gran nombre d'exercicis permet a cada docent seleccionar aquelles que li semblin més pertinents en cada cas. D'altra banda, veiem com al costat de les clàssiques activitats de comprensió de l'argument i del lèxic, en la majoria de casos **existeixen activitats de caire motivador**, destinades a connectar els textos amb la realitat de l'alumne. Possiblement, aquesta visió interactiva del text suposaria una resposta a les propostes de l'estètica de la recepció. De totes maneres, encara hi ha casos (exemple 1) on tota la responsabilitat interpretativa és assumida pels autors del llibre, fet que no afavoreix gaire el desenvolupament de la competència interpretativa de l'alumnat.

Pel que fa als **textos**, la varietat és tan enorme que resulta difícil arribar a idees genèriques. Per començar podríem dir que en la majoria de casos s'opta per **autors clàssics** més o menys consagrats, en alguns casos prioritzant autors catalans i en d'altres afavorint l'equilibri amb autors universals. De totes maneres, hi ha una presència d'autors de literatura juvenil actual que caldria constatar. En la majoria d'ocasions, aquests textos estan **completament descontextualitzats** literàriament, ja que estan pensats per il·lustrar un determinat gènere o tipus de text. Sí que, en alguna proposta, es presenta una mínima informació sobre l'autor que, en la majoria de casos només ens parla de les dades biogràfiques bàsiques i algun llibre de la seva obra. Gairebé mai s'entra en la motivació que els va conduir a escriure aquests textos.

En la majoria de casos es treballa sobre un sol text i **no s'intenta introduir cap proposta de literatura comparada**. L'exemple 2 en seria l'única excepció. En el mateix ordre de coses, observem com **en cap cas s'ha intentat una planificació de textos sota una lògica temàtica, per autors,...** fet que ens faria pensar que totes aquestes propostes no s'han difós prou.

L'apartat que realment sí que s'ha generalitzat és el que podríem anomenar **Taller de Literatura**. És veritat que normalment va vinculat a l'habilitat d'Expressió Escrita, però també ho és que les activitats de creació i de recreació són presents a la majoria de casos. Tanmateix, algunes editorials situen massa sovint l'eix d'aquests apartats en l'**aprenentatge teòric** del que hi hauria d'haver als textos i deixen en un segon pla les pròpies produccions, que haurien de ser molt més importants en un Taller de Literatura- i més quan ja s'han analitzat textos-. Hem observat en l'exemple 2 com la majoria d'activitats de l'apartat Taller de Literatura anaven més vinculades entre si que amb la resta d'activitats de les unitats corresponents. Això fa que en molts casos les **activitats** proposades siguin **massa intensives i/o puntuals** i quedin desvinculades del que seria un veritable procés d'escriptura. També en aquest cas es denota una preferència pels gèneres narratius.

Aquestes últimes paraules ens porten a discutir breument tot el que s'ha anat veient en l'apartat dedicat a la **unitat didàctica**. Sorprenen enormement el gir radical que totes les editorials han fet en la presentació de les seves unitats didàctiques. De la constatació evident que tots els mecanismes que intervenen en la llengua ho fan alhora i van interrelacionats, ha nascut una ordenació de materials on sovint resulta impossible transmetre uns aprenentatges que siguin realment significatius per a l'alumne. Veiem que la majoria d'editorials presenten en cada unitat una lectura, un treball teòric sobre un gènere o tipus de text, un treball sobre lèxic, un sobre gramàtica, un sobre ortografia i d'altres aleatoris segons la proposta. Connectar sota una unitat tots aquets àmbits resulta complicadíssim si volem que realment es mantingui durant quatre cursos⁷, fet

---

⁷ En el millor dels casos, la unitat es manté en les primeres unitats i es va perdent a mesura que avança el llibre.

Hem constatat més amunt, també, que sovint no es relaciona ni allò que tindria una fàcil vinculació, com és l'apartat de lèxic.

que hem constatat clarament en els sis exemples, on bona part d'aquests apartats funcionen de forma independent (com hem vist amb el taller anterior). Creiem que aquesta estructuració s'haurà de revisar de forma imminent ja que no coneixem cap professor que l'entengui. Especialment greu és el cas de la gramàtica, que més enllà que s'hagi d'explicar amb més o menys profunditat, és evident que s'ha d'introduir de forma integrada: no pot ser que un alumne conegui el subjecte el mes d'octubre, el CD el mes de desembre, el CI pel gener,... La mateixa reflexió ens serveix per als continguts literaris, tant d'anàlisi com de producció, cal que, en algun moment del currículum, els alumnes puguin **treballar de forma extensiva** per poder incorporar a un ritme lògic tots aquests continguts.

L'objectiu 2 ja s'ha pogut anar acomplint en els diferents fragments de les propostes que s'han anat incorporant en el treball; resta encara, tanmateix, la seva valoració, eix central de la nostra recerca.

A l'hora de valorar l'adequació dels conceptes d'avaluació presentats amb els que en els últims anys ha intentat posar sobre la taula la recerca en **avaluació formativa** i formadora cal reconèixer ni que sigui de forma fugissera **el pas endavant** que totes aquestes propostes suposen en relació als llibres de text de l'antic sistema educatiu, on en cap moment es discutia el concepte d'avaluació ja que tothom tenia molt clar que equivalia a "posar nota". Afortunadament, en la majoria dels nous materials, d'una manera o d'una altra, **es té en compte que l'avaluació pot servir a diferents finalitats** i, en conseqüència, les pàgines que s'hi destinen reflexen aquest interès. Ara bé, un cop remarcar aquest pas endavant quantitatiu, creiem que de la nostra anàlisi es desprèn que hi ha una **certa desorientació** a l'hora a portar a la pràctica instruments concrets: veiem que a l'exemple 3 es parlava d'avaluació inicial, formativa i sumativa mentre que a l'exemple 4 es contemplava l'avaluació conceptual, procedimental i actitudinal. Sovint aquesta desorientació porta a deixar una mica el tema penjat i no fer propostes clares i, en el cas de l'exemple 2, el més clar, a plantejar uns tests amb escàs valor avaluatiu. Si el ventall de propostes en l'enfocament dels continguts literaris es pot considerar una aportació positiva, no creiem que en el cas de l'avaluació ho sigui, ja que l'únic que fa és constatar que la distància entre la teoria i les realitzacions pràctiques és abismal i que, de moment no hi ha hagut una via d'unió clara entre aquests dos pols. De l'anàlisi dels materials es desprèn la idea que **els autors es troben sotmesos a dues forces contraposades: les directrius oficials i la recerca** els demanen una avaluació individual i formativa mentre que **la realitat de les aules-** i els mateixos professors-només admeten una avaluació tradicional. Segons el pes de cada una d'aquestes forces es fa de més o de menys, però normalment amb poca convicció, com s'ha pogut veure per exemple a les graelles d'observació dels exemples 3 i 4, on l'adequació entre els ítems i els continguts no eren els més adients. Si ens concentrem en la competència literària i/o els continguts literaris, la precarietat de les propostes encara augmenta més.

De totes maneres, no podem deixar de remarcar alguns aspectes positius.

En primer lloc la **generalització de l'avaluació inicial**, la qual, d'una manera o d'una altra, és present a les sis propostes. En algun cas es potencia més l'activació de coneixements previs i en d'altres l'especificació dels continguts que es tractaran en les pàgines següents, però sembla clar que s'ha assimilat la idea que no es pot començar de cop i que cal un escalfament previ a l'activitat d'aprenentatge.

En el mateix sentit, la majoria de propostes opten per **especificar els objectius de la unitat** al seu començament, fet que guia formativament l'activitat a l'aula, ja que, de bon principi, tothom sap què és el més important i de què serà avaluat. Realment, de totes maneres, no hi ha una transferència total dels criteris d'avaluació, però amb una bona gestió del que presenta el llibre es podria anar fent de forma coherent.

Un altre aspecte positiu, dins dels paràmetres formatius, és la presència significativa de **bases d'orientació** que guien les activitats de creació en els exemples 1 i 6. Malauradament, aquests instruments **mai van complementats amb pautes d'observació** que permetin avaluar a posteriori les produccions. En la majoria d'activitats, la proposta d'avaluació acaba amb la idea de “activitat de resposta oberta”, que realment no ajuda gaire –encara que la resposta en si sigui oberta, hauria de ser avaluable-. En aquest sentit, per tant, trobem a faltar instruments més perfilats i detallats, graelles o pautes d'observació per bandes que permetin alumne i professor compartir allò que s'ha de fer i entendre els encerts i errors.

Cal remarcar, també, que les bases d'orientació sempre versen sobre la creació literària i mai ho fan sobre l'anàlisi. No s'intenta veure com s'hauria de fer per analitzar un text literàriament - qui més s'hi acosten són els exemples 1 i 2, però mai ofereixen a l'alumne la possibilitat de reproduir aquestes activitats en d'altres textos-.

Pel que fa a l'**avaluació sumativa preval la idea clàssica d'avaluar continguts conceptuals**, tot i que no se sol especificar per escrit. Valorem l'absència de propostes com la constatació que tot ha de seguir igual i, per tant, cal que l'alumne memoritzi els continguts que s'han anat aprenent i ho ha de demostrar en un control. L'únic projecte que admet explícitament aquesta realitat, segurament sense excessives alternatives en el context actual, és l'exemple 4. En aquest cas, a més a més, s'observa com tota l'estructuració de les unitats està clarament guiada per la consecució d'uns objectius que arriben al final de la unitat a un control conceptual precís. Més enllà del detall d'aquests controls, la coherència del dispositiu d'avaluació d'aquesta editorial és modèlic i ens fa pensar que és el projecte que s'ha pres més seriosament aquest aspecte de l'activitat educativa.

En definitiva, hem vist que realment som al començament del camí en la difusió de la recerca en avaluació de continguts lingüístics (i sobretot literaris), a la vegada hem vist que s'han anat posant sobre la taula algunes possibilitats i, paral·lelament, les forces que controlen aquesta evolució. El que queda clar, tanmateix, és que cal seguir treballant per dissenyar instruments d'avaluació vàlids i aplicables a la vegada que generalitzin una concepció formativa de l'aprenentatge de la literatura.

ANNEX 4: MODEL D'ENTREVISTA A PROFESSORS

Per tal de poder copsar una part del procés de confecció de les entrevistes, presentem primerament el document que vàrem elaborar en el nostre projecte de tesi, on simplement hi havia presents les línies d'actuació. A continuació mostrem un primer model d'entrevista que ja ens va servir per als primers informants.

A. Document del projecte de tesi

Ja hem comentat al desenvolupament de la metodologia que la proposta que segueix és simplement un primer document de treball que haurà de ser modificat a mida que es vagi contrastant amb els diferents professors. La intenció és arribar a la selecció de les 20-25 preguntes més productives i deixar la resta al marge. De totes maneres, en aquest document inicial, hem procurat fer menció a la majoria de temes que ens poden afectar i deixar la tria per més endavant, en conseqüència, hi ha algunes preguntes de més que pogrressivament s'aniran eliminant o integrant a d'altres.

Hem distribuït les preguntes en els sis blocs que proposava Patton –encara que això suposi forçar alguna pregunta- però això no significa que pensem usar aquest ordre en la realització pràctica. Ens sembla més adient seguir un procés d'acostament als temes més concrets i personals, d'aquí que l'ordre que proposarem seria el següent: **bloc f, bloc c, bloc b, bloc a, bloc d, bloc e.**

a) Preguntes sobre experiències i comportaments:

- Quins criteris fas servir per triar uns determinats textos de lectura per als alumnes?
- En el cas que facis llegir lectures obligatòries, com les treballes?
- Fas servir llibre de text? Quins usos li destines?
- Facilites bibliografia als alumnes? Amb quina finalitat?
- Quins components ha de tenir un comentari de text per què et resulti satisfactori?
- Dediques alguna sessió a comentar textos en el grup classe? Podries explicar com organitzes la sessió?
- Com us ho feu per arribar a interpretar un text?

b) Preguntes sobre opinions i valors, per esbrinar què pensa la gent sobre els seus comportaments i experiències(Metes, intencions, desitjos, valors,...)

- Què t'agradaria aconseguir amb les teves classes de literatura?
- Què han de saber fer els alumnes per aprovar l'assignatura?

- De què creus que servirà la literatura a la vida dels teus alumnes?
- Què t'agrada més de les teves classes de literatura?
- Hi ha alguna cosa de les teves classes que no t'agradi?
- Quines creus que són les grans deficiències en l'ensenyament de literatura al context on et mous?

c) Preguntes sobre sentiments i emocions

- Per què creus que ets professor/a de literatura?
- Et trobes identificat/ada amb algun professor/a que t'hagi donat classe de literatura? Què t'atreia d'ell/a?
- Recordes algun grup de literatura del qual hakis quedat especialment satisfet? Podries explicar les causes que, segons el teu criteri, van provocar aquesta satisfacció?
- I algun grup que et desplagués especialment? Per què?

d) Preguntes de coneixements:

- Què has llegit últimament que t'hagi resultat interessant?
- Has llegit algun llibre sobre didàctica de la literatura que t'hagi resultat especialment suggeridor? Per què?
- Estàs d'acord amb el currículum de l'ESO pel que fa a la literatura? Canviaries alguna cosa?
- Com podries saber si un noi sap literatura o no en sap?

e) Preguntes sensorials, intenten esbrinar els estímuls als que són sensibles

- Quines qualitats aprecies més dels teus alumnes?
- Què et molesta més dels teus alumnes?
- Deixes opinar els alumnes sobre la teva manera de portar les classes?
- Creus que als alumnes els agrada la teva manera d'ensenyar literatura?

f) Preguntes ambientals: característiques identificatives dels informants

- Quants anys fa que dones classe de literatura?
  - A quin centre treballes?
  - Actualment, a quin nivell d'alumnes dones classe?
  - Com descriuries, en línies generals, l'alumnat del teu centre?
  - Com descriuries l'ambient del teu departament?
- Vols explicar alguna cosa de la teva experiència com a professor de literatura que et sembli pertinent i que no hakis pogut comentar fins ara?

B. ENTREVISTA INICIAL PER A PROFESSORS DE LITERATURA

BLOC A

- Quants anys fa que dónes classe de literatura?
- A quin centre treballes?
- Actualment, a quin nivell d'alumnes dónes classe?
- Com descriuries, en línies generals, l'alumnat del teu centre?
- Com descriuries l'ambient del teu departament?

BLOC B

- Per què creus que ets professor/a de literatura?
- Et trobes identificat/ada amb algun professor/a que t'hagi donat classe de literatura?
Què t'atreia d'ell/a?
- Recordes algun grup d'alumnes de literatura del qual hakis quedat especialment satisfet/a? Podries explicar les causes que, segons el teu criteri, van provocar aquesta satisfacció?
- I algun grup que et desplaqués especialment? Per què?

BLOC C

- Què t'agradaria aconseguir amb les teves classes de literatura?
- Què creus que pot aportar la literatura en la formació dels teus alumnes?
- Què han de saber fer els alumnes per aprovar l'assignatura?
- Què t'agrada més de les teves classes de literatura?
- Hi ha alguna cosa de les teves classes que no t'agradi?
- Quines creus que són les grans deficiències en l'ensenyament de literatura al context on et mous?

BLOC D

- Quins criteris fas servir per triar uns determinats textos de lectura per als alumnes?
- En el cas que facis llegir lectures obligatòries, com les treballes?
- Quins components ha de tenir un comentari de text per què et resulti satisfactori?
- Dediques alguna sessió a comentar textos en el grup classe? Podries explicar com organitzes la sessió?
- Com us ho feu per arribar a interpretar un text?
- Fas servir llibre de text? Quins usos li destines?
- Facilites bibliografia als alumnes? Amb quina finalitat?

BLOC E

- Què has llegit últimament que t'hagi resultat interessant?
- Has llegit algun llibre sobre didàctica de la literatura que t'hagi resultat especialment suggeridor? Per què?
- Estàs d'acord amb el currículum de l'ESO pel que fa a la literatura? Canviaries alguna cosa?
- Com podries saber si un noi sap literatura o no en sap?

BLOC F

- Quines qualitats aprecies més dels teus alumnes en una classe de literatura?
  - Què et molesta més dels teus alumnes?
  - Creus que als alumnes els agrada la teva manera d'ensenyar literatura?
  - Deixes opinar els alumnes sobre la teva manera de portar les classes?
-
- Vols explicar alguna cosa de la teva experiència com a professor de literatura que et sembli pertinent i que no hagi pogut comentar fins ara?

ANNEX 5 : TRANSCRIPCIONS DE LES ENTREVISTES

1 ENTREVISTA INFORMANT P 1

2 BLOC A

3 *E: Això em sembla que va, llavors jo t'aniré fent preguntes i tu em contestes el que en*
4 *consciència creguis que has de contestar. Les primeres són més o menys generals i, per tant,*
5 *no crec que siguin molt difícils. Doncs, **Quants anys fa que dónes classe de literatura?***

6 I-1 : Quants anys fa que en dono o quants anys de classe de literatura he donat? Quants cursos?

7 *E : **Quants anys fa en principi o quants cursos si ho vols explicar tot***

8 I-1 : No

9 *E: Més o menys eh*

10 I-1 : Del 86 al 89 i del 94 fins ara, són uns vuit anys no? Bastants

11 *E: Sí, bastants*

12 *E: Bé aquí pregunta **a quin centre treballes?** Però és l'IES Sant Fost, ja contesto jo*

13 ***Com descriuries, en línies generals, l'alumnat del teu centre, pel que fa a literatura, a***
14 ***classe de literatura?***

15 I-1 : Ni idea

16 I-1: És difícil perquè només tinc literatura universal i són vuit persones que se suposa que o pel
17 que he intuït que han fet poca literatura

18 *E: Una gent poc preparada amb poca base?*

19 I-1:No Que hagin fet poca literatura no vol dir que no puguem fer classes de literatura, vull dir
20 que no tenen els coneixements teòrics de la divisió en períodes de la història de la literatura o
21 sigui no tenen coneixements de història de la literatura, tenen maduresa per treballar la
22 literatura

23 *E: I coneixements sobre la teoria de la literatura en tenen o no?*

24 I-1:No ho he pogut esbrinar però m'imagino que tampoc

25 *E: O sigui*

26 I-1:quan ho haguessin hagut de fer si fan segon de batxillerat? Quan ho haguessin hagut de fer?

27 *E: No, no, a la ESO teòricament hi és*

28 I-1:Sí? Però en quin sentit parles, jo ara pensava en en Roland Barthes, l'estructuralisme i tot
29 això, no?

30 *E: Tipus figures retòriques, coses així*

31 I-1:No això et trobes amb la Reforma et trobes amb gent que ha fet variables i que ho sàpiga o
32 no ho ha fet, puc donar exemples d'alumnes en concret

33 *E: No millor que no(...)*

34 I-1:et vénen amb un dossier molt ben fet d'una professora x que no has conegut que van fer a
35 no sé quin curs i tenen les figures i es van repassant i d'alguna manera i tal altra gent que ho ha
36 fet menys o no ho diuen com que no ho saps no tens la informació doncs

37 *E: Com a mínim no ho tenen assimilat*

38 I-1:Això té un avantatge i un inconvenient. Té l'avantatge que pots tractar les figures més
39 generals i més importants comparació, metàfora, epítet, hipèrbaton,..i tal i té el desavantatge
40 que no saben figures retòriques. Però té l'avantage que no saben el oxímoron el *no se què*
41 aquells llistats de figures retòriques que es fan a vegades que

42 *E: No tenen sentit*

43 I-1:Jo sempre dic que una figura retòrica (to de confiança) si no saps perquè l'ha feta
44 servir o què és el que vol l'autor o què penses que pot voler o què t'ha provocat a tu,
45 saber el nom, no serveix de res.

46 *E: Bueno, amb això estic d'acord*

47 *E: Una altra, si no la vols contestar no contestis. **Com descriuries l'ambient del teu***
48 ***departament?***

49 I-1:Un ambient que a mi no m'interessa, no m'ha agafat, no m'ha enganxat l'ambient del meu
50 departament, ha millorat de l'any passat a aquest.

51 *E: Però no notes un interès per la literatura per exemple o no?*

52 I-1:Per la literatura en concret, un interès real a penes, però tampoc tinc elements totals per
53 jutjar-ho a nivell de coses puntuals és que no es pot jutjar això

54 *E: No no, no bueno*

55 I-1:Poso un exemple en concret. Jo tinc interès per la literatura aleshores et trobes em vaig
56 trobar amb un exemple el Tirèsies doncs per què és un cec adiví en Tirèsies, jo sempre explico
57 a partir de *Lo Somni* de Bernat Metge i tal doncs o no sé d'on ho he tret, que va veure el
58 naixement de l'Atenea o no sé qui i va quedar cec. Li vaig preguntar a una professora del
59 departament em va portar *les metamorfosis* ho vam mirar i era una altra explicació i al cap de x
60 dies em va venir a dir que havia trobat la versió on era el naixement de l'Atenea i .....per tant
61 interès n'hi ha en aquest sentit no hi ha temps de

62 *E: De portar-lo als alumnes*

63 I-1:Exacte, de portar-lo als alumnes ni de demostrar-nos-el entre nosaltres pràcticament
64 no hi ha temps, és un problema de temps no?

65 BLOC B

66 *E: Bueno ara entrem en preguntes més concretes Per què creus que ets professora de*
67 *literatura?*

68 I-1:Home és que si primer em preguntessis perquè crec que sóc professora

69 *E : Bueno doncs per què creus que ets professora primer de tot?*

70 I-1:Una mica per atzar suposo però clar, si no és de literatura de què? (...)Mira, perquè és la
71 primera feina que vaig trobar de donar classes i m'ha agradat.

72 *E: Et trobes identificada amb algun professor/a que t'hagi donat classe de literatura?*

73 I-1:Podria buscar-ne algun, podria identificar-ne o sigui el meu tipus de classes podrien no sé
74 no comparar no però podrien ser de l'estil salvant les distàncies i tal d'algun professor que jo
75 he tingut, potser, per exemple la Dolors Oller ha fet tipus de classes de la mena de classes que
76 jo faig, o sigui indisciplinades i en les quals jo vaig aprendre molt i no sé

77 *E. A veure Recordes algun grup d'alumnes de literatura del qual hakis quedat*
78 *especialment satisfeta? Allò un grup que diguis...*

79 I-1:Grup d'alumnes no, d'alumnes concrets

80 *E: Alumnes concrets i què tenen aquests alumnes concrets que creus que tenen que realment*
81 *diguis hòstia quin alumne!*

82 I-1:Doncs neguit tenen neguit a dins i els agrada doncs no sé com es diu, tenen un neguit
83 general i els agrada doncs canalitzar-lo a través de la literatura. Si vols et poso un exemple en
84 concret

85 *E: Dóna-me'l*

86 I-1: Per exemple, jo tinc bastanta fixació amb *La Metamorfosi del Kafka*, la vaig fer llegir fa
87 uns tres anys o quatre anys a un grup d'alumnes de primer de Batxillerat de Reforma i un dels
88 alumnes que a segon de Batxillerat de Reforma o al mateix curs no recordo bé, em va portar un
89 llibre, el *Guadalajara* de Quim Monzó on hi ha un conte que si no has llegit la *Metamorfosi*
90 evidentment no l'entens i jo encara no coneixia aquest conte, o sigui hi ha una reciprocitat entre
91 el que tu

92 *E: Et poden aportar coses*

93 I-1:Et poden aportar coses a partir del que tu fas perquè tenen més temps o més accés o el que
94 sigui o, alumnes concrets, més aviat

95 *E: I algun grup o algun alumne que realment et desplagués especialment? Algun grup que*
96 *diguis que aquí no es pot donar classe de literatura, de literatura concretament, que no es*
97 *pugui donar classe ja ho sabem*

98 I-1:És que de literatura com a tal. Home sí, una vegada a segon d'ESO vaig fer un crèdit
99 variable i el vull tornar a fer algun cop sobre la lectura *Alicia en Terra de Meravelles* de Lewis
100 Caroll, que no és només un llibre de literatura i amb aquest grup em va costar perquè hi havia
101 gent tipus ACI i es va fer crèdit però va ser difícil era un problema de nivell, més que actitud,
102 l'actitud va ser bona, va ser un problema de nivell

103 BLOC C

104 *E: Bueno aquesta ja és més profunda Què t'agradaria aconseguir amb les teves classes de*
105 *literatura?*

106 I-1: Que la gent agafés l'afició de llegir, llegir és una cosa molt important i és una taula De
107 salvació fins i tot en moments vitals on no es pot fer altra cosa que llegir o es poden fer una
108 sèrie de coses i una d'elles és llegir i si pots gaudir llegint ja tens molt guanyat.

109 *E: Què han de fer els alumnes per aprovar l'assignatura?*

110 I-1: Home per aprovar-la segur doncs fer les feines que es manen, llegir els llibres que es diuen,
111 si intervenen a classe és un punt positiu però si és gent tímida que no obren mai la boca però
112 veus que treballen també poden aprovar, o sigui potser el difícil és no aprovar doncs seria no
113 llegir els llibres no sé cada cas

114 *E: Què és el que t'agrada més de les teves classes de literatura?*

115 I-1: Quan riem, quan riem tots i tots riem del mateix.

116 BLOC D

117 *E: Quins criteris fas servir per triar uns determinats textos de lectura per als alumnes?*
118 *Per exemple ara que està fent aquest crèdit de literatura universal més o menys els criteris una*
119 *mica generals, com tries uns textos i no uns altres*

120 I-1: Els meus criteris són molt millorables, però bàsicament, home a vegades trio textos que no
121 saps ni perquè els tries però fas provatures diguem-ne no? i poden sortir millor o pitjor per tants
122 factors que serien difícils de valorar ara potser del temps atmosfèric d'aquell dia o del que
123 hagin tingut un examen abans o no, però de fet procuro triar textos o bé que jo conegui o bé
124 que hagi vist un entrellat potable o que sàpiga que resulten amb els alumnes o que a mi
125 m'interessin molt i els hi tingui una fe d'aquelles molt grans de manera que el meu entusiasme
126 amb el text si més no es pugui transmetre

127 *E: És un bon criteri, faig servir el mateix*

128 *E: Com treballes? Poses lectures obligatòries? No?*

129 I-1: Poso lectures obligatòries però tampoc penso que sigui absolutament necessari, es podria
130 fer d'una altra manera com que fins ara la lit catalana comportava una sèrie de lectures
131 obligatòries doncs potser continues treballant així i a més va bé el fet que tothom llegeixi un
132 llibre perquè el pots comentar en grup si no ja és molt difícil, s'ha de muntar diferent

133 *E: A veure, els hi fas fer comentaris de text en aquests...?*

134 I-1: Els faig fer comentaris de text sempre el que passa que potser deixo una mica de banda
135 l'esquema del comentari de text, a mi em van fer aprendre el del Lázaro Carreter *Cómo se*
136 *comenta un texto*, em va anar molt bé i suposo que n'hi ha molts i potser n'hauria de buscar un
137 per aplicar-lo perquè ells mecànicament l'utilitzin, el que passa és que normalment literatura la
138 dones en unes edats on ja tenen una sèrie de taules i a part com que ara a la selectivitat ja no hi
139 ha el comentari de text doncs diguem-ne que no segueixo un esquema estricte de comentari de
140 text

141 *E: Llavors quan els hi fas fer un comentari de text què ha de tenir aquest comentari perquè a*
142 *tu t'agradi? és a dir, perquè tu creguis que és un comentari ben fet*

143 I-1: És que això potser hauria de posar algun exemple en concrets, no?

144 *E: No sé, has posat algun comentari en aquest trimestre*

145 I-1: Sí, el que els he fet és amb preguntes guiades o sigui enlloc de posar comentari de text i
146 comenta-ho tot, doncs l'hem fet amb preguntes guiades i aleshores si posem un exemple clàssic
147 *l'Oda a la Pàtria*, doncs s'ha mirat des d'estructura, retòrica, bueno retòrica, figures retòriques,
148 temes que tracta, llavors el context, després ja fins i tot arribar a ridiculitzar el text amb variants
149 (subjectives)

150 *E: Dedicues alguna sessió a comentar textos oralment al grup classe?*

151 I- I tant

152 *E: I Com ho organitzes, com organitzes la sessió? Com ho montes? Com estructures la*
153 *classe?*

154 I-1: Depèn del text, aquest any amb la literatura universal una mica en la mesura del possible
155 intentem mirar, llegir o posar a la pissarra depèn de l'idioma el text original, aleshores fer la
156 traducció, entendre què està dient, i després quan ja està el text en si doncs evidentment
157 després relacionar-lo amb en aquest cas portem des del mes d'octubre veient el romanticisme

158 doncs relacionar-lo amb el moviment i veure el que té de comú amb el moviment o de
 159 precursor o que se'n separa dins del nivell possible que pots fer en
 160 *E: Pel que saben ells i qui parla més tu, parlen més ells o...?En quin ordre parleu, n'ets*
 161 *conscient d'això o no?*
 162 I-1:Com que jo personalment parlo massa, doncs una manera de tallar-ho és per exemple també
 163 fem literatura tradicional, parlem d'autors, qui era tal autor, què feia? Si el Poe doncs, va morir
 164 de delírium trémens, anècdotes, etzètera. El que faig és enlloc d'explicar-ho jo, s'ho preparen i
 165 ho expliquen ells a nivell d'exposició oral, el que passa és que després jo acabo intervenint
 166 perquè és impossible que hi ha coses que és impossible que les sàpiguen i si tu les saps, les dius
 167 o les comentes
 168 *E: Val i Com us ho feu per arribar a interpretar un text? Intenteu arribar a la interpretació*
 169 *dels textos?*
 170 I-1: Sí
 171 *E: Com t'ho fas?(...) és una mica el que estàvem comentant abans, ets tu qui comences i*
 172 *esperes que ells interpretin o directament els hi dones tu?*
 173 I-1:Bueno una mica és difícil de dir però seria fas una sèrie de preguntes que ells van dient,
 174 deixes que diguin tot el que han de dir esperes que potser et canviaran la idea que tu portaves,
 175 acostumen a no canviar-te-la, i després expliques una mica tu lligant tot el que ells t'han dit i el
 176 que tu ja portaves i el que coneixes el text dones una mica la interpretació dient que és la teva o
 177 la de tal autor també i que no és l'única i de vegades hi ha altres interpretacions o aspectes que
 178 sempre, encara que a vegades em semblin menys interessants sempre dic *a molt bé és veritat* i
 179 intentem també recollir-los perquè si algú ha vist una cosa en un text que ningú havia vist
 180 senyal que hi és
 181 *E: És evident*

182 BLOC E

183 *E: Aviam Què has llegit últimament que t'hagi resultat interessant?llibres, novel·les*
 184 *poesies,...*
 185 I-1: Pues *El chivo expiatorio* de René Girard
 186 *E: I què és el que t'ha atret de?*
 187 I-1:D'aquest assaig, doncs el propi tema aquest el del boc expiatori, i en fi doncs, és que és un
 188 llibre que ara parlar-ne crec que ens portaria molt fora de tema però és un llibre que he trobat
 189 interessant com a idea d'explicació social d'això que qui s'aparta de la norma la lapidació, la
 190 crucifixió, l'autolapidació, l'escàndol, tot relacionat amb temes bíblics, temes de mitologia, no
 191 sé perquè és l'últim que he llegit no és perquè sigui
 192 *E: Precisament la pregunta era aquesta ja posava últimament per si algú*
 193 I-1:És d'Anagrama en castellà no sé si hi és en català
 194 *E: Aquesta ja és una miqueta més rara Has llegit algun llibre sobre didàctica de la*
 195 *literatura que t'hagi resultat especialment suggeridor? Alguna cosa de didàctica que diguis*
 196 *això sí que*
 197 I-1:Com una novel·la del Pennac, per exemple serviria?
 198 *E: I tant*
 199 I-1:I segurament alguna altra però ara no
 200 *E:Què et va agradar del Pennac?*
 201 I-1:A mi em va agradar ara si em fessis fer un resum no sabria dir-te, fa uns anys que el vaig
 202 llegir però sé que em va interessar, a tu et va agradar?
 203 *E: Jo el vaig llegir aquest estiu, sí sí(poc convençut) el que passa és una mica utòpic pel meu*
 204 *gust*
 205 I-1:Sí també
 206 *E: A veure que diu moltes veritats però, que en algunes es passa, es pot provar, això de posar-*
 207 *se a llegir literatura a classe en veu alta*
 208 I-1:Bueno jo això m'agrada molt ho acostunmo a fer amb algun conte
 209 *E: Però no pots passar-te, amb un conte sí, però no pots passar-te tot el dia llegint a classe*
 210 *entre altres coses per qüestions físiques*
 211

212 I-1: Però a mi m'ho feien a l'escola, hi havia un professor de literatura que és advocat i pel qual
213 possiblement m'agradi la literatura i era l'EGB i teníem moltes hores i va arribar una època
214 setè d'EGB potser o així, que de una a dues o en alguna hora en què realment, no? Ell llegia i
215 nosaltres escoltàvem en silenci, jo escoltava suposo que tothom, no sé, i ens va llegir *Edad*
216 *Prohibida* del Torcuato Luca de Tena que i jo recordo que esperava l'hora que llegís, que llegia
217 molt bé, perquè era un argument a més de gent jove i de nens, estaves interessat en la novel·la
218 i em va encantar llegir-la d'aquesta manera, o sigui la va llegir sencera el professor a classe, o
219 sigui que jo no ho he fet però que no ho he fet perquè

220 *E: Per qüestions d'horari que no es pot*

221 I-1: O perquè potser m'he pensat que no aguantarien els nois d'ara una hora en silenci o perquè
222 no he trobat el llibre actualment que interessi a tota la classe, és molt difícil trobar un llibre que
223 interessi a tot un grup de gent que no són homogenis

224 *E: I per definició no ho són mai. Que es podia intentar però que no jo no em veig físicament*
225 *capacitat per estar una hora llegint a classe, després d'haver fet totes les classes del dia. A lo*
226 *millor si només fes això*

227 I-1: Si han d'estar tota l'estona callats segur que podríem però si has de parar tu calla tu seu, és
228 difícil s'ha de provar suposo

229 *E: Ja ho provarem*

230 I-1: I de literatura què més hi ha? *El grau zero de l'escriptura* de Roland Barthes no és d'això,
231 Didàctica de la literatura

232 *E: No sé algun article a vegades o alguna publicació de didàctica alguna cosa*

233 I-1: No sé

234 *E: No si no hi ha molta cosa per això puc fer la tesi, per què no hi ha molta cosa (somriure*
235 *idiota?)*

236

237 BLOC F

238 *E: Quines qualitats aprecies més dels teus alumnes en una classe de literatura? Això ho has*
239 *contestat ja*

240 *E: Creus que als alumnes els agrada la teva manera d'ensenyar literatura?*

241 I-1: No ho sé, no sabria com avaluar-ho a part o com averiguar-ho millor dit, suposo que els
242 agrada, si els agrada alguna cosa de mi, m'he arribat a imaginar, bueno la paciència d'alguna
243 manera, el que m'havien valorat algun cop per escrit era el fet de deixar el mal humor i
244 problemes personals fora de l'institut i quan entres a classe no fer pagar als alumnes els teus
245 problemes això és el que agraeixen més.

246 *E: Els hi deixes opinar sobre la teva manera de donar classe o no?*

247 I-1: Ara fa anys ara no però fa anys sí que ho feia

248 *E: Bueno ja s'acaba, només si Vols explicar alguna cosa de la teva experiència que et*
249 *sembla important per l'estudi i que no t'hagi preguntat, et pots fer tu mateixa la pregunta*

250 I-1: Que potser d'aquesta feina el que és més interessant és poder ensenyar alguna cosa que tu
251 has après però ser capaç de poder aprendre alguna cosa també dels alumnes

252 *E: això ho deies concretament de literatura o*

253 I-1: això ho deia en general, de la literatura no sé

254 *E: també la manera com veus l'ensenyament en general també forma part del marc on*
255 *s'inscriu això, pues molt bé*

256 I-1: de la literatura també a vegades fas servir un llibre obligatori, per tothom com va ser l'any
257 passat *El vigilant en el camp de sègol* i et vas fixant en com els alumnes perceben el llibre en
258 quins detalls es fixen igual es fixen en què el protagonista de fet com deien ells és un pijo i que
259 té molts diners i bueno potser són aspectes que tu no t'hi has fixat o que no havies mirat, de fet
260 sempre penso que algú et pot aportar alguna llum amb la idea que tu ja tenies o amb alguna
261 nova sempre hi ha gent que veu coses que tu no has vist

262 *E: des d'un altre punt de vista*

263 I-1: des d'un altre punt de vista

264 *E: molt bé, em sembla que per començar*

ENTREVISTA INFORMANT P 2

Qüestions generals

1   *Ens hem reunit en el seu despatx de l'UB aquesta tarda, dijous 25 de febrer de 1999, a un*
2   *quart de sis de la tarda. Ell acabava de fer una de les seves classes a la universitat i m'ha*
3   *dedicat molt amablement dues hores ben bones del seu temps, en el qual ha parlat*
4   *àmpliament sobre didàctica de la literatura, però també sobre temes d'ensenyament en*
5   *general, i de plantejament de la vida que m'han semblat profundament interessants. Vull*
6   *advertir que no es troba còmode davant d'una gravadora i que, per tant, m'he limitat a*
7   *prendre algunes notes.*

8   D'altra banda, en la forma d'explicar-se i per algunes afirmacions que ha anat fent al
9   llarg de l'entrevista, l'he percebut com a una persona molt exigent, amb ell mateix i amb els
10   seus alumnes. Així per exemple no admet el fet de tornar un examen mal corregit als alumnes,
11   però tampoc perdonarà un alumne que no en sàpiga prou. És a dir, les normes semblen clares
12   des del primer moment, tothom ha de donar el màxim possible i ha d'arribar a un bon nivell.
13   Aquesta exigència també es fa extensiva a la forma de coordinar els seus companys de seminari.
14   També en aspectes de la seva vida no acadèmica, com podria ser la qualitat de les obres que es
15   decideix a publicar, o la direcció dels seus alumnes del CAP i segurament n'ha esmentat d'altres
16   que ara no em vénen a la memòria.

17   A

18   Hem començat analitzant diferents factors que han conduït l'ensenyament, i
19   concretament l'actual sistema educatiu, a una crisi profunda i a una davallada dels nivells en els
20   alumnes considerable. Ja m'havia comentat per telèfon la situació conflictiva que està suposant
21   l'aplicació de la Reforma, tant a l'àrea que ens ocupa com a totes les altres. Llistaré algun
22   d'aquests factors de forma desordenada:

23   1. Els crèdits variables han eliminat hores dedicades a les matèries fonamentals per
24   consagrar-les a d'altres de secundàries. Especialment aquells crèdits variables "folklòrics" sense
25   un interès pedagògic clar que han proliferat en molts centres. S'ha constatat que l'adjudicació
26   dels crèdits variables no funciona i que és difícil orientar els alumnes adequadament. Això ha
27   conduït el seu centre a eliminar molts dels crèdits variables i camuflar-los com a comuns, de
28   manera que l'alumne amplii la seva formació elemental.

29   2. El professorat s'ha posat, majoritàriament, d'esquena a la Reforma ja que no s'ha
30   comptat amb ell. El fet que entressin als instituts un gran nombre d'alumnes poc motivats per a
31   l'estudi, l'excessiva burocràcia,... i la poca capacitat de motivació del professorat per part de les
32   institucions ha portat que quasi tothom estigui en contra d'aquesta política educativa. Hem
33   arribat a constatar que, en certs àmbits, opinar a favor de la Reforma-ni que sigui en un sol
34   aspecte- pot portar al descrèdit per part dels companys, fet que provoca que tots els
35   professionals tinguin pànic a defensar-la en públic. Hem distingit clarament dos perfils de
36   professorat presents en el seu institut però també en el meu. El primer, entre els quals ell
37   s'inclouria, portaria uns vint/vint-i-cinc anys en la docència i va iniciar la seva carrera de forma
38   entusiasta (maig 68, canviar el món,...), dedicant tot el temps suplementari que calgués per tirar
39   endavant els joves. El problema ha estat que de mica en mica li han anat posant les coses
40   difícils, valorant molt poc la seva tasca i obligant-lo a passar per certs adreçadors que no li han
41   agradat. Això ha fet que es perdi l'entusiasme-que no la voluntat de treballar- i es limiti a
42   acomplir les seves obligacions sense fer la feina de més que de bon començament feia. M'ha
43   explicat que en un moment donat de la seva vida es va adonar que el fet de fer les coses ben
44   fetes no tenia cap tipus de ressó social, gairebé ningú se n'adonava. En canvi, la gent que es
45   dedicava a fer articles, cursets,...encara que la seva tasca diària no fos tan brillant, acumulaven
46   en aquell moment un currículum impressionant. Aquesta constatació va provocar que
47   reconsiderés moltes de les actuacions que fins aquell moment li eren pròpies.

48   L'altre perfil estaria compost per gent més jove- les últimes fornades d'oposicions,
49   interins,...- que no està per la labor de treballar de més. No els costa gens absentar-se del centre
50   algun dia amb la mínima excusa o no fer, en cap cas, ni una mica de més, de manera que molta
51   de la feina que caldria fer no es fa.

52 3. Hi ha un altre greu problema en la direcció dels centres, on es concentra gent més
53 amoïnada per evitar trasllats, *tregar* o altres problemes que no pas per la voluntat de tirar
54 l'institut endavant. Això fa que es creï una dinàmica poc productiva, on bona part accepta
55 aquesta tipologia de direccions a canvi de no ser molestats en excés. Tornem al punt d'abans, la
56 gent més capaç no es vol embolicar en tasques directives i els que hi arriben tampoc fan res per
57 superar-se, de manera que la feina tampoc es fa, simplement s'acompleixen els mínims.

58 4. Per la seva vinculació amb unes jornades de lectura, està en contacte tant amb
59 professionals de l'escola pública com amb professionals de l'escola privada. Segons ell, aquesta
60 crisi és comú als dos models escolars, i l'única diferència seria el grau de publicitat que se li
61 dona.

62 5. Un altre aspecte seria la facilitat amb la qual un professor pot abaixar nivells seguint
63 les directrius de l'avaluació formativa i/o de la comprensivitat. Admetre que no es pot avançar
64 més resulta molt senzill partint d'aquestes directrius.

65 6. Davant de la pregunta si havien baixat els nivells, constata un curiós fenomen de
66 bipolarització en els resultats dels estudiants. Si abans, en una classe o en un nivell, es trobaven
67 alumnes de tots nivells, essent el gruix màxim aquells que estaven entre el 4 i el 6; ara, la
68 majoria de l'alumnat o és molt bo o fracassa totalment. De manera que s'ha accentuat la fractura
69 social. Ell lliga aquesta bipolarització a l'aplicació del discurs neoliberal dels nostres dies
70 segons el qual tots els individus poden escollir el seu futur lliurement i, per tant, accepten el no
71 fer com a forma de conducta possible. Això, a la llarga, porta a la diferència social molt més
72 aguda. Si bé aquesta fractura pot ser originada per molts factors (bàsicament una
73 americanització de la societat europea) la Reforma Educativa tendeix a accentuar-la i sostenir-la
74 en moltes de les seves normes generals. Des de la separació dels alumnes en crèdits de reforç i
75 d'ampliació, la impossibilitat de repetir, el fet de no suspendre,... La LOGSE admet aquesta
76 diversitat i l'accentua.

77 B

78 Sobre la seva manera de donar classe, confessa que no té gaires problemes per sortir-se'n tot i
79 que admet que encara no s'ha hagut de vincular a l'ESO i que, per tant, no ha tingut alumnes
80 molt conflictius o amb un nivell baixíssim. De fet, deixa clar als seus alumnes que s'ho passaran
81 bé però que hauran de suar. Si cal, no estalvia un crit, però reconeix haver après a viure sense
82 buscar-se problemes a l'aula. Repeteixo el fet de l'exigència en el sentit que els alumnes que no
83 aproven, no passen sense vacil·lació. Afirmar que ja li va bé la fama que s'ha conreat i que corre
84 per l'institut. S'ha produït un fet especial⁸ en aquest moment i és que jo intentava preguntar-li
85 sobre com li agraden els alumnes, quines característiques havien de tenir perquè ell els preferís,
86 però no me n'he sortit.

87 Li agrada crear ambients de classe participatius i intenta que els alumnes s'impliquin en
88 allò que s'està fent a base de preguntes constants i altres mètodes com debats, ús de materials
89 audiovisuals,... La finalitat de les seves classes és **fer pensar, fer raonar** els alumnes ja que
90 creu que els textos han d'ajudar-los a configurar la personalitat. Sota aquesta base, en la seva
91 tasca és bàsic l'ús de raonaments i argumentacions i evitar tot tipus de dades secundàries que
92 calgui aprendre de forma memorística. Els seus exàmens serien un reflexe d'aquesta selecció
93 d'objectius, preguntes destinades a argumentar (sempre amb comentaris de text) on és bàsic tenir
94 assolits una sèrie de coneixements bàsics però que no cal fonamentar l'estudi en la memòria.

95 C

96 Entrem en el disseny d'una unitat didàctica. M'ha ensenyat la unitat didàctica que
97 prepara per a explicar les avantguardes a COU. Com que me'n passarà una còpia, ja l'analitzaré
98 més endavant. Esquemàticament, una unitat didàctica l'estructuraria així:

- 99 a) Objectius que es pretenen assolir en aquella unitat
- 100 b) Explicació del moviment (en el cas d'un autor ho fa diferent). La primera classe
101 seria una introducció general basada en l'anàlisi de tots els matisos i connotacions

---

⁸ A la revisió de l'entrevista m'ha preguntat què significava aquest comentari. Realment no recordo quin origen tenia, Tinc clar que es va produir però no recordo cap a on va derivar l'entrevista.

- 102 del nom del moviment, farcit de citacions, de textos,.. per tal que els alumnes es
103 fessin una idea general però ferma del tema que es tractarà⁹.
- 104 c) A continuació explicitaria la cronologia del moviment de forma molt clara,
105 justificant totes les dates i discutint aquells aspectes que són més polèmics.
- 106 d) En el cas de les avantguardes, dedicaria una classe a cada moviment
- 107 e) Finalment entraria en l'autor

108

109 Paral·lelament hauríem de remarcar una sèrie d'aspectes:

110 1. Tota la teoria que s'explica va dirigida al comentari de textos que es farà
111 posteriorment. Si algun coneixement contextual és innecesari o no afecta els textos que s'han de
112 llegir, es deixa de banda.

113 2. Tota la teoria va farcida de textos que es llegeixen i es comenten a classe i que el
114 professor distribueix cada dia segons la seva necessitat. En el cas que m'ha ensenyat eren textos
115 teòrics de l'avantguarda-els més clau- i molts poemes, cal·ligrames i altres textos literaris. A
116 primer cop d'ull, el recull de textos m'ha semblat impressionant, superior al que jo emprava a
117 les meves classes de COU i, fins i tot, al que vaig emprar en el seu moment a la carrera. De totes
118 maneres, valorant aquells textos que conec dels que vaig veure, trobo que en general són textos
119 perfectament assequibles per als alumnes, els poden comprendre si els els expliquen
120 mínimament.

121 3. Una altra característica dels textos hauria de ser la seva brevetat, ja que si no fos així,
122 es pot fer interminable el seu comentari: l'última *Oda a la Pàtria* li ha durat dos dies, per
123 exemple.

124 4. Quan l'explicació teòrica pot anar vestida amb alguna activitat de fora de l'aula
125 (vídeo, visita a una exposició,...) es fa .

126 5. Ha comparat la seva manera d'explicar a l'estructures de les jarchas?¹⁰. Parla molt
127 ràpid a classe (a l'entrevista també) diu moltes coses però les repeteix molt i, conscientment,
128 introdueix citacions, exemples,...en el seu discurs per deixar que els seus alumnes agafin apunts.
129 En el moment en què comença el comentari de textos a l'aula, s'inicia una interacció frenètica
130 on obliga a participar tots els seus alumnes a base de preguntes contínues. Saben que no posarà
131 nota del que diguin a classe, i els convida a proposar interpretacions, lectures,...admetent tot allò
132 que tingui la seva lògica i coherència.

133 En aquest aspecte de la interpretació dels textos, tant a classe com als exàmens, els
134 límits de la interpretació vindrien marcats per la coherència del propi text i la dels coneixements
135 contextuals treballats a classe. M'ha reconegut que admet lectures i interpretacions que no
136 comparteix (les discuteix amb els alumnes) però sempre que vagin ben fonamentades.

137 6. Temporització: com s'ho fa ara a llengua de Batxillerat. Pel que fa a la literatura, han
138 traslladat una de les lectures al crèdit comú, de manera que *Terra Baixa* és llegida per tots i
139 permet llegir millor les altres obres. Pel que fa al comú (llengua i literatura) han situat la
140 literatura a primer i la llengua a segon de Batxillerat. En el primer curs han procurat estructurar
141 el temari per gèneres, però reconeix que no se n'acaben de sortir.

142 Quan li he preguntat per què era professor de literatura m'ha respost ràpidament que
143 perquè li apassiona la literatura. Li encanta ensenyar i li encanta llegir. La seva feina combina
144 aquests dos aspectes. Per tant, ens trobaríem davant d'un cas vocacional.

---

⁹ Té una gran capacitat per estructurar el seu discurs, fet que m'ha deixat bocabadat en diferents moments. Per exemple, molt sovint obria grans parèntesis en el tema que estava exposant i reprenia, minuts després, el fil d'allò que estava desenvolupant. En aquest sentit, m'ha semblat que en alguns moments desenvolupava el mètode que ell mateix m'ha confessat: estructurar classes a partir de la discussió d'una sola frase, desgranant lògicament tots els fils del tema tractat.

¹⁰ Hem estat discutint (amb l'entrevista davant) quin era l'origen d'aquesta comparació. No hem acabat de trobar la resposta, però ens ha servit per reflexionar sobre la seva manera d'articular el discurs. Li he ensenyat el petit esquema que havia fet sobre l'estructuració del seu comentari de text a classe (veure document corresponent) ja que a mi em semblava que havia volgut dir això. Aquestes reflexions ens han portat a remarcar una sèrie d'aspectes: la importància d'acabar les classes amb un resum de les idees més importants, el fet de construir classes a partir de la reflexió sobre una frase,...

145 Sobre els criteris que feia servir per selecciona les lectures, m'ha distingit ràpidament
146 entre lectures i textos. En el cas de les lectures obligatòries, el seminari té una sèrie de normes.
147 En primer lloc, procurar mantenir un equilibri en els gèneres triats. En segon lloc, procurar que
148 les lectures no siguin excessivament llargues. En tercer lloc, que siguin accessibles a tots els
149 alumnes. En quart lloc, ha parlat que en el seu seminari, totes les obres són comentades i
150 valorades al llarg (o a final de curs), de manera que elaboren una mena de 40 principals amb
151 aquelles lectures que més arriben als alumnes i més funcionen. Això els evita repetir lectures
152 que no funcionen.

153 Pel que fa als textos, hi hauria una doble característica: per una banda que siguin
154 representatius, i per l'altra que siguin suficientment breus com per poder ser analitzats a classe.

155 Fa moltes coses, coordina el CAP (els alumnes cada cop estan menys preparats i es
156 deixen portar per ell, no tenen gaire iniciativa), està preparant un manual de literatura
157 universal,...

158

159 **Revisió de l'entrevista**

160 La hi vaig deixar el dia que vaig fer l'observació a l'aula, però fins el dia 26 d'octubre de 1999
161 no ens hem reunit per revisar-la (principalment per meu embolic horari). En línies generals s'ha
162 mostrat d'acord amb tot el que estava escrit i només ha matisat tres o quatre aspectes que he
163 corregit a l'original o he indicat amb notes al peu de pàgina. Hem aprofitat per reprendre alguns
164 temes i li he plantejat algunes qüestions que últimament se m'han acudit o m'han sorgit d'altres
165 entrevistes:

166 a) Sobre la validesa de la literatura juvenil, m'ha indicat que al seu institut es fan servir
167 lectures d'aquest tipus per als alumnes d'ESO, tot i que ell reconeix que no domina el tema i
168 que es refia dels companys de departament. Creu que pot desenvolupar la funció de
169 motivació per la lectura que té assignada, sempre que es procurin triar obres ben fetes.

170 b) Li he preguntat si donava pauta de comentari de text als seus alumnes de literatura. En
171 l'antic sistema, començava el tercer de BUP practicant mètodes de comentari de text i solia
172 facilitar una pauta de comentari (normalment la hi demanaven els alumnes). A COU ja es
173 donava per entès que la dominaven i que la seguien.

174 c) Sobre les preguntes de comprensió lectora, serviren per assolir el primer nivell de
175 comprensió bàsic per a qualsevol aprofundiment posterior.

176 d) Actualment no s'ha acabat de trobar un enfocament complet pels coneixements literaris a
177 l'ESO. Al seu institut han optat per treballar la llengua a 1r, 2n i 3r i concentrar la literatura
178 a 4t, a través d'un enfocament per gèneres. El mateix enfocament per gèneres s'intenta
179 seguir a primer de Batxillerat tot i la dificultat de portar-lo a terme amb només dues hores
180 de classe.

181 e) Ens hem quedat sense resoldre una qüestió que m'interessava especialment. Què pot fer la
182 didàctica pels professors? La pregunta sorgeix a partir d'una reflexió seva segons la qual per
183 ser professor de literatura s'ha de saber molta literatura. M'ha comentat que aquesta
184 afirmació estava descontextualitzada (segur que ho estava perquè me l'havia fet el dia de les
185 observacions a l'aula), el que havia volgut dir és que per ser professor d'una matèria, un
186 dels ingredients bàsics (que actualment no es contempla prou) és dominar-la, ja que sinó
187 difícilment es podia assolir l'èxit, per molt entusiasme o gràcia que es tingui. Em aquest
188 sentit ha afirmat que la didàctica pot fer moltes coses pels docents. Espero incidir en aquest
189 tema que, per altra banda, hauria de ser central en qualsevol tesi del meu àmbit de recerca.

1 **ENTREVISTA INFORMANT P 3**

2 Diumenge 21 de febrer de 1999, L'Ametlla de Merola

3 **BLOC A**

4 *E : Quants anys fa que ets professora?*

5 I-3 : Des del 94, des del 94

6 *E : I em podries resumir una miqueta a quins llocs has treballat i les diferents feines*
7 *que has fet?*

8 I-3: Vaig començar al Consorci fent català d'adults, bueno abans havia treballat un estiu
9 fent classes de repàs a Barcelona per a alumnes que feien Batxillerat, COU,... i que no
10 en tenien ni idea de català, llavors vaig treballar al Consorci, vaig començar a fer
11 classes d'adults el nivell B i el nivell C, llavors al mateix temps vaig estar fent un mòdul
12 per a professors de llengua catalana, el mòdul 2, mentre treballava al Consorci em va
13 sortir feina a l'escola onestic ara i des de fa dos anys, aquest és el tercer any que estic a
14 l'escola, vaig començar el primer any fent FP, quart i cinquè d'FP, els cursos de català
15 d'FP, l'any passat vaig començar a fer ESO i segon de Batxillerat , primer d'ESO i
16 segon de Batxillerat, el capicua de l'escola, llavors feia també FP, acabava FP, i aquest
17 any faig ESO, segon d'ESO i faig primer i segon de Batxillerat.

18 *E:Molt bé, i quina diferència hi ha entre donar classes per a adults i classes en un*
19 *Institut o en una escola, les més importants.*

20 I-3: Home, en principi els adults que et vénen, a part de la gent que ve condicionada
21 perquè li demanen a la feina un nivell o perquè estan fent un curs o un CAP o així o
22 sigui perquè necessiten un nivell de català, a part d'aquesta gent que és la mínima, a les
23 classes et ve molta gent que et ve a fer català perquè els interessa, llavors vénen hi ha
24 gent que ve avorrida perquè doncs volen fer alguna cosa en el seu temps lliure i
25 s'apunten a fer català però en principi si tenen una cosa en comú és que a tothom li
26 interessa, que quan expliques una cosa tothom calla, tothom t'escolta, normalment
27 també té un inconvenient que és que moltes vegades no et fan les preguntes que
28 t'haurien de fer, ni estudien el que haurien d'estudiar, o sigui, hi ha molta gent que
29 venia a fer repàs allà o a aprendre una mica i el que feies a classe era l'única cosa que es
30 miraven doncs perquè treballen o això, en els nanos estudien català perquè és obligatori
31 llavors et trobes que hi ha gent que li interessa i molta gent que no li interessa i també
32 clar, és molt diferent el d'ESO i el Batxillerat.

33 *E:I de literatura, has fet classes de literatura o no?*

34 I-3: Molt poc, vaig fer l'any passat, vaig fer literatura universal a segon de Batxillerat i
35 llavors només he fet una mica el que ha quedat a segon de Batxillerat que en teoria és
36 llengua i literatura catalana doncs una mica, a veure, els que vaig tenir l'any passat a
37 segon, clar ja havien fet tot a primer, llavors de literatura no havien fet absolutament
38 res, ni els gèneres literaris potser i aquest any el mateix, amb aquesta gent era acabar
39 una mica el que estava començat, i amb els que he començat jo encara no ho hem fet

40 *E: A partir d'ara ens hauríem de concentrar a parlar d'aquestes mini*
41 *experiències(...)Bé, com descriuries, en línies generals, l'alumnat del teu centre?*

42 I-3: Si parlem de literatura parlem d'alumnes de Batxillerat, llavors de Batxillerat hi ha
43 els humanistes i els tecnòlegs i científics. En principi, els humanistes, dins dels
44 humanistes hi ha gent que tria modalitats de literatura catalana i gent que no. En principi
45 clar, tens doncs si en els humanistes tens 24 alumnes doncs en tens 20 que si els parles
46 de literatura i t'escolten moltíssim els agrada molt, et fan preguntes, llegeixen
47 normalment i tens la branca de tots els tecnòlegs, científics i aquesta gent dels
48 humanístics que no estudien literatura que evidentment els és una cosa pesada, que no
49 els agrada, que els atabala, que no entenen res que no se què,... i l'actitud és bastant més
50 passiva.

51 *E:I per què has separat molt la ESO, és a dir com si a l'ESO no es fes literatura i en*
52 *principi hi és al programa, no en feu gens de literatura?*

53 I-3: No, a segon d'ESO no fem literatura, nosaltres o sigui fem comprensions lectores,
54 dins les comprensions lectores treballem això bàsicament perquè és el que els costa més
55 i llavors com a literatura l'única cosa que fem és que jo de vegades els agafo fragments

56 literaris i en fem un dictat i el treballem lingüísticament, de significat, de tot això o fem
57 poesies, poesies sí que els en passo bastantes, i llavors les llegim, les comentem una
58 mica perquè no es quedin només amb que ha sigut un dictat sin, busco Pere Quart, coses
59 així que em sembla a mi que els puguin agradar.

60 BLOC B

61 *E : Bé, aviam...Per què creus que ets professora?*

62 I-3: La pregunta del milió, a mi m'agrada relacionar-me amb la gent i em sembla que si
63 et pots relacionar amb el jovent doncs tot això que tens, a part m'agrada doncs que els
64 hi puguis arribar a ensenyar alguna cosa, que puguin dir que amb tu han après alguna
65 cosa, que han conegut alguna cosa, a part d'això m'agrada el contacte que tens amb ells
66 i m'agrada que puguin dir que han après, no?. A mi em sembla que fan moltes errades i
67 que si els puc ajudar a que no en facin tantes doncs tot això que tenim, si jo puc ajudar
68 doncs que a Navàs fan una xerrada i ve el Ferran Torrent com va venir i jo els hi dic
69 veniu no sé què que us agradarà i a l'endemà diuen ostres Irene que bé que ens ho vam
70 passar doncs a mi m'agrada.

71 *E : I des de quan saps que vols ser professora? Perquè és clar quan estudiaves ja...*

72 I-3: No, clar diuen allò que imites allò que tens com a model. Aleshores de professors
73 sempre n'has tingut de models però no sé ben bé quan ho vaig decidir.

74 *E: I d'aquests professors que tens com a model, tu creus que quan fas classe de
75 literatura intentes assemblejar-te a algun ?*

76 I-3: No, o sigui tu intentes fer les coses el millor que saps i el millor que pots i llavors
77 evidentment sempre tens uns referents, perquè sempre has tingut professors però has
78 tingut professors que en tu t'han agradat molt i professors que t'han agradat molt poc.
79 **Intento** no assemblejar-me als que m'han agradat molt poc.

80 *E: I com eren els professors que t'han agradat molt poc?*

81 I-3: Eren professors que venien i deien *hoy toca el romanticismo* i agafaven un llibre i
82 llegien el tema del romanticismo i llavors venien unes preguntes a darrera que deien
83 comprensió lectora i llegies això, i feies les preguntes i corregíem suposo que a partir
84 del llibre del professor que devien tenir, i *deien y después del romanticismo toca el
85 realismo* i llegíem tot el tema del realismo i a mi no m'han aportat absolutament res

86 *E: I els bons com ho feien?*

87 I-3: (Riu)

88 *E: Algun de bo?*

89 I-3: Home, algun de bo, a veure quan si recordes et venien, no sé a veure el professor
90 que més m'ha agradat perquè he vist més entusiasmat és el Belbel, perquè era la
91 persona que vivia el que feia i explicava a part que dominava molt el tema o a mi m'ho
92 semblava si més no li podies fer una pregunta qualsevol i se'n sortia fos d'història o fos
93 d'escenografia o fos del que fos, ell estava entusiasmat amb allò que feia, i aleshores
94 t'ho transmetia, el Paré podia ser com fos però quan ell llegia una poesia la disfrutava i
95 et feia que tu la disfrutessis

96 *E:I de l'institut te'n recordes d'algun cas així o no*

97 I-3: Sí, El profe de literatura castellana de COU ell era així, ell era una persona molt
98 culte i o com a mínim m'ho semblava llavors, que llegia molt i que estava molt ben
99 informat i que quan hi havia un premi ens ho deia i ens deia llegiu això i quan venia
100 Sant Jordi et deia home a mi em sembla que això us agradaria i em va recomanar llibres
101 que encara ara els llegeixo perquè m'han agradat i era el professor que t'explicava que,
102 no sé potser és aquesta imatge quan veus que un professor veus que disfruta amb allò
103 que fa, t'ho encomana.

104 *E:Sí clar, a veure, aquesta possiblement no tinguis prou perspectiva històrica com per
105 respondre-la però bé. Recordes algun grup d'alumnes de literatura del qual hagis
106 quedat especialment satisfet/a? Un alumne o algun grup d'alumnes en general del qual
107 estiguis content...*

108 I-3: No en tinc gaire la perspectiva que tu dius no?, a veure recordo per exemple quan
109 fèiem les classes d'adults doncs a la meva cordinadora se li va ficar al cap que els
110 alumnes també havien de llegir llibres però que clar tu no els podies exigir un treball i

111 llavors per exemple vam llegir narrativa actual, vam llegir *La Salvatge*, vem llegir
112 *Natura d'Anguila* i hi havia un parell d'alumnes que eren joves però que s'ho miraven
113 tot amb uns ulls bastant crítics no?, i que et deien home a mi sí que m'agrada això i
114 explicaven i eren gent que si els deies però per què t'agrada, t'ho sabien explicar, m'han
115 quedat aquests perquè redactaven bé i no sé sabien buscar una mica més enllà de, a
116 veure a mi el que no m'agrada és l'alumne que li dius, li passes un text li dius has de
117 respondre aquestes preguntes i es limita a respondre aquelles preguntes, no? A mi el que
118 m'agrada és el que et diu per què això? O com no ho sé, que busca una mica més.

119 *E: És més crític o sigui que en principi t'agradaria tenir alumnes així?*

120 I-3: Síii

121 *E: Al menys uns quants, no tots perquè si ho fossin tots no acabaríem mai.*

122 BLOC C

123 *E: Bé, llavors, què t'agradaria aconseguir amb les teves classes de literatura?*

124 I-3: Buf, jo clar jo sempre distingeixo això que tinc aquests dos grups n'hi ha uns que
125 normalment ja els agrada i uns altres que no, a mi m'agradaria que els que els agrada
126 continuïn en aquesta línia i que continuïn no sé, la majoria ja van per filologies i
127 coses així, suposo que continuaran llegint, i els altres com a mínim que se'ls encomanés
128 una mica això, que llegeixin perquè els nanos d'ara no llegeixen, no llegeixen ni el diari
129 la majoria no? i a mi m'agradaria això que com a mínim els quedés les ganes de llegir i
130 que quan llegissin un llibre fossin capaços d'adonar-se doncs de què els explica i
131 anessin una mica més enllà, que fossin capaços de relacionar llibres perquè n'hem llegit
132 d'uns personatges que tracten el mateix tema o que siguin no sé que siguin una mica
133 crítics però que llegeixin, encomanar-los una mica això, que et veguin una mica a tu que
134 a tu t'agrada llegir doncs que és una cosa bona i sobretot jo quan els porto al teatre
135 doncs ells veuen que a mi m'agrada molt com a mínim que els quedi això no? la
136 literatura pot ser una cosa com és anar a veure una obra de teatre i entendre-la o no
137 entendre-la, però com a mínim viure-la.

138 *E: I, de totes maneres tu creus que els aporta alguna cosa la literatura en la formació
139 dels alumnes?*

140 I-3: Sí, jo crec que sí, n'estic convençuda i ho defenso, no ho sé a veure, jo crec que
141 quan ni que siguin molt cap quadrats que també en tenim, però que quan els passes un
142 text i aquests text els agrada perquè hi ha textos que els agraden i dius per què t'agrada i
143 et diuen no sé és que està ben escrit això o és que ho explica bé o però per què a no sé
144 però m'agrada com a mínim reflexionen és que no reflexionen, són cap quadrats. No ho
145 sé m'agrada això no? Te'n recordes aquella vegada que vam llegir no sé què i aquell
146 personatge que explicava i no sé tiben d'aquí a mi m'agrada quan passa això que no
147 passa sempre eh?.

148 *I: Bé i per marcar els objectius d'una classe de literatura o d'un curs de literatura en
149 què et fixes més, et fixes en el currículum, en les orientacions del departament del
150 centre, en el que tu penses, en altres coses...*

151 I-3: Jo penso que clar, nosaltres tenim un programa, aquest programa s'ha de seguir,
152 aleshores tenim uns llibres, aquests llibres en teoria segueixen el programa que ve
153 marcat pel departament, aquests nanos que fan Batxillerat estan pendants d'una
154 selectivitat, hi ha unes coses que et marquen, a part d'això doncs hi han els interessos
155 personals, no sé hi ha èpoques per exemple els trobadors jo sé que és una època que
156 normalment els agrada, els agrada la relació aquesta de l'amor cortès i tot això llavors
157 els passes un text en català antic i molts cops no l'entenen i els l'has d'explicar, però
158 una mica és això no? segueixo el programa, segueixo les orientacions del meu
159 coordinador, que em marca una mica i no em deixa fer segons què que voldria fer jo i
160 mira anar tirant així

161 *E: O sigui fas el que pots*

162 I-3: Sí com tothom, suposo

163 *E: I Bé, llavors quan arriba el mític moment de l'avaluació què han de saber fer o què
164 han de fer els alumnes per aprovar?*

165 I-3: Je A veure ens movem en el 40 40 20 que és 40% de conceptes 40%de
166 procediments i 20% d'actitud
167 *E: Al Batxillerat també?*
168 I-3: Sí, al Batxillerat també, nosaltres funcionem així. Llavors els conceptes són
169 evidentment les proves i a les proves normalment doncs hi tenen un text i sobre aquell
170 text treballem de vegades aspectes lingüístics, a vegades aspectes literaris i a vegades ho
171 treballem tot, tipus una mica el de selectivitat, sobretot ara, més cap a febrer març que
172 porten molt contingut conegut, això són els conceptes, llavors els procediments que faig
173 jo és cada quinze dies m'han de donar coses escrites per ells perquè sinó no escriuen, i
174 coses escrites pot ser una redacció o una opinió o pot ser doncs que jo els passi un text
175 que parli, l'últim que els he passat parlava sobre literatura precisament i que a partir
176 d'aquí hi hagin d'abocar continguts que ells saben, però sobretot redactar, el que han de
177 fer és escriure i a partir d'aquí doncs intento avaluar-los, doncs si tinc set doncs sobre
178 set, llavors normalment també hi ha algun treball de curs del llibre que han de llegir, a
179 la primera avaluació n'hi va haver un, (...) i el vint per cent de l'actitud doncs això ja
180 pot ser molt subjectiu, no?.

181 *E : Bé, Què t'agrada més de les teves classes de literatura?*
182 I-3: Què m'agrada més?
183 *E: Si t'agrada alguna cosa, suposo que alguna cosa t'agradarà*
184 I-3: M'agrada doncs això que llegim alguna cosa i que els veguis que se't quedin
185 atontats mirant i diguis què passa? i et diguin està bé això que dius, això m'agrada,
186 com que això no passa gaire vegades, de vegades els faig llegir a ells i no m'agrada
187 normalment que llegeixin malament si aconseguim llegir un fragment amb sentit, per
188 exemple, perquè ells entonen bé i es motiven
189 *E: Llegeixes tu o ells*
190 I-3: Depèn, de vegades llegeixo jo, quan és un català antic, per exemple els ho llegeixo
191 jo perquè sinó l'única cosa que aconseguen és jijiji jojojo i llegeixen malament i se
192 n'enfoten de qui sigui, no? llavors llegeixo jo i els intento doncs fer una transcripció
193 actual del que diu i ells s'apunten quatre notes, les paraules més difícils normalment ja
194 les hi apunto. De vegades llegeixen ells i pues intento doncs això no? si hi ha uns bons
195 lectors, de vegades llegim textos de teatre primer s'ho miren ells, fan una lectura
196 silenciosa i llavors ho fem entre tots, repartim papers i això.

197 **BLOC D**
198 *E: I per triar textos quins criteris fas servir, sempre que no són textos marcats pel*
199 *programa, que llavors és evident, però quan pots triar entre uns i els altres, quins*
200 *criteris fas servir per triar un text en general?*
201 I-3: Quan repassem èpoques, doncs clar et situes per èpoques no? llavors si per exemple
202 faig això en l'evolució històrica doncs, trio dels que hi ha o sigui de les possibilitats que
203 tinc que són els meus recursos, tampoc tinc tota la biblioteca del món, trio en principi
204 sobre allò que he explicat i em sembla que en poden extreure'n de la informació que els
205 he donat jo poden buscar-hi les característiques o poden buscar-hi els tòpics i aquestes
206 coses doncs els en trio algun que a mi m'agradi, o sigui és molt subjectiu no? Llavors
207 també per exemple solc posar de vegades textos que amb ells els poden agradar que
208 potser a mi no m'agraden o que són necessaris, *l'Oda a La pàtria*, t'agradi o no, s'ha de
209 llegir.
210 *E: Serien aquells que vénen marcades pel programa almenys d'una forma implícita*
211 I-3: Sí, I llavors del segle XX els intento passar coses doncs no sé, amb la meva curta
212 experiència veig que el Papasseit agrada bastant perquè és un poeta jove i a part de les
213 avantguardes que ho entenguin o no *Els Pantalons llargs* i aquests poemes els agraden
214 força
215 *E: Per la ESO quan tries textos fas servir el mateix criteri?*
216 I-3: Sí és criteri personal totalment e, si triem dictats intento triar coses conegudes, no
217 sé a vegades doncs els passo un fragment del *Robinson Crusoe* o d'en *Robin Hood*, i de
218 vegades poesies no sé Maragall, Pere Quart, coses així potser més populars que de

219 moment s'hi comencin a acostar per aquí, llavors doncs el que li interressi ja li mirem
220 cosa més complicat
221 *E: I feu comentaris? Fas fer comentaris de text als teus alumnes? (model)*
222 I-3: De literatura ... sí... és que de literatura literatura clar encara no els n'he ensenyat
223 gaire, bueno no els n'he ensenyat
224 *E: Ho has fet a llengua, quan feies literatura universal féieu comentaris*
225 I-3: Sí sí que en fèiem en fèiem molts els criteris també eren bastant diferents literatura
226 universal vol dir jo tampoc conec tots els poetes francesos ni bueno, ni tots els autors
227 anglesos però triava fragments, de vegades demanava a la professora d'anglès, guaita
228 ara voldria explicar Shakespeare clar jo sé cosa diga'm tu un llibre que triaries i llavors
229 m'ajudava o amb el de francès, a la professora de francès també li demanava, llavors
230 buscàvem una cosa molt coneguda però que fos això intel·ligible per ells
231 *E: I quan feien comentaris de text, per escrit suposo?*
232 I-3: Sí
233 *E: Com els havien de fer?*
234 I-3: Tenien pauta, a veure fèiem aquells comentaris tipus que has de dir: tema,
235 argument, personatge si n'hi ha,..llavors hi ha figures mètriques allò tan tancat i llavors
236 normalment aquests eren els típics, llavors jo els en passava d'altres que eren doncs
237 potser més de reflexionar no? Jo que sé, aquest poema parla de la infantesa doncs a
238 partir d'aquest mite tu què en penses, com ho faries, explica'm coses doncs això, perquè
239 redactin, ningú es va atrevir mai a fer-me una poesia, ni jo corregir-la perquè clar
240 *E: Jo tampoc n'havia fet mai cap*
241 I-3: No, en fan eh? per Sant Jordi a l'escola en fan ...
242 *E: Aquesta pauta de comentari era per a totes les literatures del centre?*
243 I-3: No cadascú fa la seva, i llavors et trobes per exemple aquest any que m'he trobat a
244 segon de Batxillerat que llavors em diuen aquí què hem de fer un comentari, ja no
245 recordo ni com li diuen, llavors és un mètode que a mi no m'agrada perquè van allò vers
246 per vers i allò pautat no sé a mi no m'agrada aquell, perquè és molt del text però llavors
247 no hi posen mai ni la visió general, van tant al detall que se'ls escapa allò els arbres no
248 deixen veure el bosc no? No veuen el genèric.
249 *E: O sigui cada professor fa, d'aquesta??? No n'heu parlat mai al departament?*
250 I-3: No, d'això no veus
251 *E: D'altres coses parlu o no?*
252 I-3: Sí, per exemple en sintaxi i en coses així ens hem posat d'acord, amb això no.
253 *E: Bé, el que sí que feu és comentar textos en veu alta, oralment?*
254 I-3: Sí
255 *E: Amb aquests alumnes de batxillerat passar el text i dir què veuen ells al text*
256 I-3: Sí(arrufant el morro) el sí vol dir què hi veieu? No...
257 *E: Normalment, com ho organitzes això? Si tu agafes un text i els hi portes, com ho*
258 *organitzes?*
259 I-3: Normalment els hi porto un text, el fotocopiem i ells tenen el text, si és en català
260 antic jo els explico però agafem que els passo un text de Ramon Solsona per exemple
261 no? Llavors ells se'l miren, els que acaben de llegir una mica ràpid es posen a xerrar, i
262 els que no dius va què hi veieu aquí? Per què us he passat aquest text? Ah et deu
263 agradar, jaja; però a part d'això què hi veieu, i costa molt, costa molt perquè els que
264 tibarien si t'han de fer jo em trobo que els que tiben si t'han de fer un comentari escrit
265 te'l fan perfecte, però si te l'han de fer oral o perquè tenen vergonya o perquè no sé què
266 no ho fan, llavors, no hi veieu això? I veus alguna mica de mà que s'aixeca algú et diu
267 sí perquè no sé què, no gosen gaire, de vegades encerten
268 *E: I no els fas preguntes llavors per intentar arribar al significat o no?*
269 I-3: Normalment si els passo un text és perquè vull que busquin alguna cosa no? Per
270 exemple, jo què sé ara els hi vaig passar la *Caputxeta vermella* que és aquest d'aquests
271 *Contes políticament correctes*, saps quin és?
272 *E: No*

273 I-3: Una versió de contes clàssics però d'ara no? I llavors per exemple això era
274 treballàvem l'estructura del conte i era perquè veiessin que l'estructura del conte
275 realment hi era, era un conte clàssic però evidentment ells un conte ho veuen com una
276 cosa per a nens petits una cosa molt popular i els hi has de treure del cap, no? Doncs
277 que el conte és això, Solsona, contes de Quim Monzó no els en porto massa perquè no
278 m'agraden gaire, del Moncada també els en passo a vegades i intentar-los fer veure
279 això. Els vaig passar aquest de la Caputxeta doncs perquè parlàvem de contes clàssics i
280 clar els va sorprendre i a partir d'aquí vam comentar l'estructura, els personatges i vam
281 fer un comentari a veure què els semblava això no? Una revisió dels contes clàssics i va
282 funcionar bé.

283 *E: I llavors per interpretar els textos els dones tu la interpretació o esperes que la*
284 *treguin ells, com ho fas.*

285 I-3: Jo espero que la treguin ells i de vegades et trobes en una poesia que hi ha dues
286 versions bastant diferents, llavors sempre els hi dic que si està ben argumentada a veure
287 que una poesia no té només un sol comentari i ells són capaços d'argumentar-m'ho bé,
288 doncs jo ho he d'acceptar. Jo no intento que ells vegin quina és la meua o que jo només
289 tinc la raó, si veig una cosa perquè tu coneixes més d'aquell poeta o saps de què va,
290 doncs perquè t'has mirat l'època t'has mirat les inquietuds que tenia i tot això tu veus
291 per on va i ells de vegades ells se'n van totalment en orris, llavors clar, els has d'anar
292 reconduint una mica. Però jo intento que siguin ells més que no jo

293 *E: Quan dius que ben argumentada què vols dir?*

294 I-3: Ah ben argumentada vull dir que m'ho justifiquin, que si diuen que parla de l'amor
295 i d'un amant que va deixar i no sé què doncs perquè això i en quines estrofes, i com
296 evoluciona aquest pensament al llarg del poema i com ho veus això realment i justifica-
297 m'ho i comentem no sé una metàfora segons la interpretació que tinguis l'envies a una
298 banda a l'altra i, doncs això que s'esforcin, que no diguin o a partir del títol sinó que
299 m'ho argumentin bé

300 *E: Llavors quan ha d'introduir coneixements contextuals com aquells que dèiem l'autor*
301 *o de l'època com ho fas abans després sobre els textos,...*

302 I-3: He provat les dues maneres, o sigui vaig intentar l'any passat fer allò, passar un text
303 i a partir d'aquell text doncs, no sé textos bastants marcats el modernisme, doncs per
304 què és modernisme i què hi veieu un fragment de *Solitud* i què hi veieu i a partir d'aquí
305 intentar explicar el Modernisme, això ho vaig provar per una banda, aquest any em va
306 semblar que així no funcionaria perquè tinc més alumnes i em costava potser més i vaig
307 intentar provar-ho per l'altra banda, és a dir els faig primer un esquema a la pissarra, a
308 partir de l'esquema anàvem explicant i ells anaven prenent apunts i això, si alguna cosa
309 em semblava que la podia reforçar jo amb alguna fotocòpia, algun article ben explicat
310 alguna cosa, els ho passava, ho llegien i llavors els passava els textos, he provat les dues
311 bandes

312 *E: I si poguessis escollir entre una i l'altra quina triaries?*

313 I-3: La primera a partir del text arribar, això l'any passat em funcionava perquè tenia
314 pocs alumnes, a mi em semblava que em funcionava, portar no a mi em sembla que en
315 van aprendre.

316 **BLOC E**

317 *E: Bé, què has llegit últimament que t'hagi agradat, llibres normals?*

318 I-3: Què he llegit últimament... ara estic llegint *Tren sorollosament vigilant* m'agrada
319 bastant perquè ha trencat bastant amb tot, no em facis dir l'autor

320 *E: De què va?*

321 I-3: És una cosa una mica surrealista encara no ho he descobert ben bé, és un cap
322 d'estació, un factor d'estació i se l'emporten els alemanys és una visió una mica
323 especial de la segona guerra mundial d'un que és txec i és una factor d'estació i veu
324 passar la vida no? una mica i se l'emporten i ell torna, no sé, m'agrada

325 *E: Bé, i sobre didàctica de la literatura has llegit alguna cosa que t'hagi agradat? No*
326 *cal que sigui un llibre de didàctica el manual de la didàctica de la literatura, més que*
327 *res perquè no existeix*

328 I-3: El dia que el trobis
329 *E: Algun articulet alguna coseta, alguna revista que tinguis*
330 I-3: A veure molt poc últimament perquè no són les meves lectures predilectes quan
331 arribo a casa llavors per preparar-me allò del teatre vaig revisar tota la part que ens
332 havien explicat a la universitat vaig comprar uns llibres que parlaven de teatre perquè
333 potser és el que m'agrada més no? I la veritat és que no gaire
334 *E: I de didàctica de la llengua, has llegit alguna cosa?*
335 I-3: Didàctica, llegeixo potser més continguts, perquè, en aquella revista no sé si la
336 coneixes que es diu *llengua nacional* apareixen articles precisament sobre llengua, no
337 sobre literatura, llavors per exemple, això sí que els llegeixo quan m'arriba i m'hi aturo
338 perquè és evidentment són qüestions controvertides, els pronoms reflexius,...els verbs
339 ser i estar això m'hi aturo
340 *E: Això qui ho publica, l'IEC?*
341 I-3: No, no això és una associació privada, la llengua nacional i publiquen aquesta
342 revista, de vegades són una mica tendenciosos però i de literatura no hi publiquen gaire
343 re la veritat
344 *E: Quan els alumnes acaben la ESO tu creus que tenen un coneixement suficient o com*
345 *a mínim acceptable sobre gèneres literaris, figures retòriques,...*
346 I-3: No jo trobo que dius a veure ara farem figures retòriques, que és una cosa que ja
347 l'heu feta segurament, i et diuen o és que jo no el vaig triar aquest crèdit d'ampliació,
348 llavors et diuen i per què ens ho fas fer si això no serveix per a res i no surt enlloc, i
349 llavors els dic home i que ho heu treballat perquè a veure ho heu treballat quan heu vist
350 no sé què i ho intento justificar a partir del que s'ha fet a l'escola perquè clar, són
351 alumnes nostres, llavors em diuen no és que nosaltres no ho hem fet, però quan mireu
352 una revista i està plena d'anuncis doncs els anuncis estan plens de figures retòriques, i et
353 diuen sí home, ens prens el pèl, no? I llavors has d'intentar que ho veguin, llavors se
354 n'adonen i ho recorden no? Però no és que vagin ni forts ni fluixos, és que moltes
355 vegades ni s'hi ha fixat no ho han passat bastant per sobre. A part de la típic, no del
356 típic no, de l'exclusiu alumne que li agrada molt i que se centra en això i el treball de
357 recerca per exemple l'enfoca doncs cap aquí, llavors és l'ideal
358 *E: Pel que dius sembla que la ESO feu sobretot llengua*
359 I-3: Síííí, sí, a veure, tal com ho tenim distribuït nosaltres a primer i segon d'ESO es fa
360 llengua es fa ortografia perquè els alumnes tenim aquesta, o sigui els professors tenim
361 aquesta dèria que escriuen malament i que ens sembla que nosaltres els n'ensenyem i
362 fan ortografia i jo em vaig adonar que llegien bastant malament i a segon d'ESO el que
363 he fet bastant és comprensió lectora, tècniques per agilitzar una mica la lectura i perquè
364 captin el sentit de les coses no? Dels textos, a tercer i quart d'ESO la veritat és que jo no
365 hi faig classe, per tant no sé gaire què fan però o sigui no sé realment què fan a la
366 pràctica, però sí que sé els crèdits que tenen per triar i això i els de literatura van en plan
367 optativa(...) variables optatius, que els que són de ciències ja els elideixen i evidentment
368 quan t'arriben a batxillerat i els poses a fer poesia et miren com si fossis un
369 extraterrestre
370 *E: Bé llavors has parlat de comprensió lectora. quines diferències hi hauria, segons tu,*
371 *si t'ho plantejges diferent entre fer a classe, treballar amb els alumnes un exercici de*
372 *comprensió lectora o un comentari de text literari?*
373 I-3: Val, jo la comprensió lectora que faig, la faig a segon d'ESO, aleshores a segon
374 d'ESO el que fem amb els textos és llegeixen el text a partir d'aquell text jo m'agrada
375 que agafin els hàbits o sigui els hàbits vol dir hàbits que també els serviran per quan
376 llegeixin literatura que és un text que captin la forma, que busquin les paraules que no
377 coneixin al diccionari o sigui, el més fred e d'entrada, això que es divideixin el text, que
378 el captin, que mirin si és una notícia o un article d'opinió, que s'adonin doncs que hi ha
379 sempre uns títols que et donen informació, que no sé què, llavors que busquin les
380 paraules que no entenen al diccionari, això que s'hi acostumin a mi m'agrada, llavors
381 les preguntes que fem a comprensió lectora són preguntes sobre el text, però sobre
382 aspectes, no sé com dir-ho, més externs, no, per exemple si és un text que parla del

383 maquinista de no sé què, en quin moment del dia va anar el maquinista no sé què o ara
384 tens aquest text, tu fes-ne el final, potser és una visió més externa; en canvi a literatura
385 ja vols que busquin més coses, si hi ha figures retòriques, tot això que a ESO jo ni en
386 parlo a segon d'ESO

387 *E: Aquesta és una pregunta nova d'avui, tu l'estrenes, i cada dia em té més amoinat*
388 *això, em sembla que és una mica el mateix, cada dia estic més convençut que és el*
389 *mateix, però bé, ja ho veurem*

390

391

BLOC F

392 *E: Creus que als alumnes els agrada la teva manera d'ensenyar literatura o la teva*
393 *manera d'ensenyar en general?*

394

I-3: Que és el mateix que **què**

395

E: No que és el mateix fer comprensió lectora que comentari de text

396

I-3: Ah sí, sí però potser són més petits no i no sé com dir-ho jo me'ls miro diferents o
397 sigui tu vols que entenguin un text tant si és literari com si no, però em trobo...

398

E: No que és el mateix nom, dos noms diferents per dir el mateix

399

I-3: El mateix, el que passa és que exemple a comprensió lectora el que nosaltres fem és
400 per exemple llegir textos en columnes o ordenar alfabèticament, el crèdit es diu
401 comprensió lectora perquè el llibre es diu comprensió lectora, val?, però també és una
402 mica una manera perquè llegeixin més de pressa, és per evitar-los males actituds a
403 l'hora de llegir i tot això, potser per això ho distingeixo, però sí sí

404

E: No tu.

405

I-3: Tothom

406

E: (...)Són dues coses completament diferents i en el en el currículum estan en blocs
407 *diferents, (...) això m'ho estic pensant*

408

I-3: Tu quan fas un text literari vols que et facin una bona comprensió lectora

409

E:Torno a repetir-te l'altra pregunta, si als alumnes els agrada com ensenyas

410

I-3: Això és molt subjectiu i tens alumnes doncs que els agrades i alumnes que no, a mi
411 em sembla pel que m'han comentat doncs companys o pel que veus amb antics alumnes
412 i això doncs que els agrades, que els agrada com ensenyo perquè, jo sempre els hi dic
413 treballem molt i em diuen és que tu ets molt exigent i jo us exigeixo perquè jo
414 m'exigeixo, és a dir jo no entraré mai en una classe sense haver-me-la preparat abans,
415 però ells no poden entrar mai en una classe sense haver fet els exercicis, i quan hi entren
416 és quan tenim problemes, intentem que a la següent no passi i llavors jo veic això que
417 els exigeixo però també a vegades fem broma o et veuen suposo que quan llegeixes una
418 cosa i veuen que t'agrada com que tampoc em veuen tan gran suposo i aleshores com
419 que et veuen que ets jove però que a tu també t'agrada allò també de vegades s'hi
420 apunten no? I de vegades és això quan veus que una classe no et tiba doncs en comptes
421 que aquell dia fer una classe més distesa, fer una mica de broma i que hi hagi no sé,
422 canvis una mica potser el que tenies plantejat fer perquè vols que et tibi les classes, hi
423 ha alumnes que només els tens dues hores a la setmana, penses si els tinc dues hores i
424 ens ho hem de passar malament i no hem d'aprofitar el temps és molt trist

425

E: Els has deixat opinar alguna vegada?

426

I-3: Sííí, sempre, sobre què?

427

E: Sobre la teva manera de donar classe

428

I-3: Sí, sempre quan acabo un crèdit a l'ESO e per exemple sempre hi ha una prova i
429 l'última pregunta és què t'ha semblat aquest crèdit? Què t'ha semblat la manera com
430 hem fet aquest crèdit? Què et sembla com hem fet les classes? Normalment són molt
431 pilotes

432

E: O sigui que no treus gaires conclusions

433

I-3: Normalment no però en canvi et trobes gent que te la dona bé, o sigui que te la dona
434 bé, gent que te'n pots refiar perquè no et vénen a fer la pilota, no necessiten dir-te és
435 que ets meravellosa perquè els posis un sufi

436

E: Ho fas el mateix examen?

437 I-3: De vegades sí, és molt tendenciós potser(riu), no de vegades sí de vegades no, a
438 vegades amb els de Batxillerat que són més grans en parles quan vas d'excursió o quan
439 han acabat les classes que de vegades et vénen a veure doncs per exemple amb els de
440 segon de Batxillerat quan acaben les classes vénen a acabar la matèria i llavors en
441 parles, l'ambient és molt més distès i els ho preguntes i de vegades professors que et
442 diuen a és que critiquen sempre no sé qui i de tu diuen
443 *E: Bé, ja per acabar i perquè reposis, si vols explicar alguna cosa de la teva*
444 *experiència com a alumne o com a professor de literatura que et sembli pertinent i que*
445 *no hakis pogut comentar fins ara, si esperaves alguna altra pregunta...?*
446 I-3: No ho sé Déu ni dó les que m'has fet
447 *E: Sí m'he quedat tranquil*
448 I-3: Ah no ho sé

1 **ENTREVISTA INFORMANT P 4**

2 *Ens hem trobat al seminari de Llengua Castellana de l'institut del Maresme on treballa*
3 *des de fa molts anys, el dia 30 de setembre de 1.999 a les onze del matí.*

4

5 Entrevistador: ¿Cuántos años hace que eres profesor? y más o menos desde cuándo y
6 explicar un poco

7 I-4: Hombre

8 E: Más o menos

9 I-4: Más o menos debe de ser fijate jugando jugando debe ser unos treinta y dos años, en
10 realidad fue meramente, acabas la carrera, en aquella época la carrera de letras, no planteaba
11 demasiados problemas para encontrar trabajo, podías acceder al mundo de la editorial o
12 dedicarte a otros cosas también, lo de la enseñanza, aquí es verdad que es una posibilidad, pero
13 no era una posibilidad contemplada como para toda la vida, aquí la idea de funcionariado en
14 este tipo de cosas por lo menos no estaba muy arraigada, la prueba es que las primeras
15 oposiciones que se hicieron en Madrid los de aquí íbamos como muy extraños y por casualidad
16 fui a dar clase primero a un colegio de esos colegios de tipo religioso pero era porque empecé a
17 dar clases en enero o en diciembre, que había fallado alguien y, fue bien, en principio quise
18 poner en práctica cosas que en aquella época normalmente la literatura lo que se explicaba era o
19 tal como se venía explicando y tal como yo lo había recibido muchas veces en institutos, no
20 variaba demasiado era cuando se hablaba de literatura exclusivamente era estudiar un autor en
21 un libro, aprenderse de memoria lo que se llamaban *vida y obras* y no mucho más, a lo mejor
22 algún comentario de texto pero tampoco con gran profundidad, en las clases de lengua algunas
23 veces pues se hacía, bueno, más de algunas veces se hacía lo de la mecánica de contar sílabas,
24 buscar alguna metáfora y lo que no se solía hacer era entrar en el contenido de la obra, era todo
25 más memorístico, más superficial, cosas de este tipo, analizar alguna, estaba muy condicionado
26 por lo que yo había estudiado en dos reválidas, dos reválidas donde ponían un texto y había
27 unas preguntas casi memorísticas sobre el texto, esto condicionaba bastante y bueno eso era lo
28 que normalmente un profesor cuando empieza a trabajar, intenta reproducir los esquemas que
29 has recibido claro esos esquemas rompen en la universidad algunas veces dependiendo de algún
30 profe que te llama la atención porque no explica eso sino que de repente empieza a enseñarte o a
31 explicarte que hay algo más, Barcelona tenía ciertas ventajas a lo mejor con otras facultades en
32 eso, porque tenía gente que era escritor que trabajaba en las editoriales y que la veías
33 físicamente, tenías, no sé el Espriu por ejemplo, de la mano de Ricard Salvat, gente así no el
34 Ferrater o el Valverde no? que sabías que escribía y que tenía algunos poemas ahí veías
35 físicamente, en fin, este contacto, eran épocas muy conflictivas en la universidad y entonces
36 hubo gente que utilizó la poesía para algo más que para contar sílabas, los recitales de León
37 Felipe que no hubiéramos conocido a lo mejor normalmente pues se convirtieron casi en una
38 ayuda para que la gente fuera a asambleas a lecturas de los Albertis que estaban en Roma como
39 exiliado o coger la figura de Machado tenía más de componente de ir a Colliure que de leer las
40 *Soledades* y cosas de estas entonces eso a la larga crea en algunos porque supongo..... que la
41 literatura tiene otra función, como es la función agitadora cuando llegas a transmitir eso a lo
42 mejor ya no transmites lo que a ti te habían enseñado en el bachillerato, *vida y obras* sino que
43 intentas darle ese interés esa

44 E: Vida

45 I-4: Esa vida el que pasa es que en la literatura la contradicción está, claro que tu vida es una
46 vida muy monótona como profesor y tú intentas meter ahí mil cosas que a lo mejor y a lo mejor
47 no lo haces muy bien, pero el intento era un poco por ahí, el choque es verdaderamente mucho
48 más grave cuando vas (a clase?) entonces ves como no funciona lo que tú intentas transmitir son
49 cosas muy complejas y que además algunas veces hasta pasadas de moda, pasadas de moda para
50 los que están leyéndolas, conflictos que podría haber, como sería ir a ver al Serrat, Serrat
51 todavía o ir a los conciertos

52 E: cuestiones políticas

53 I-4: Las canciones de los Setze Judges no tienen, hoy tienen el público de los cuarenta años ¿por
54 qué aquella gente llegó a congregarse a tanta gente en el Palacio de los Deportes? tenía algo más y
55 eso quieras o no quieras es lo que aprendes y lo que intentas transmitir medianamente,...

56 E: Entonces te quería preguntar ¿qué diferencias encuentras entre el sistema educativo anterior,
57 el del BUP y COU y enseñar literatura actualmente, con la Reforma?, si es que lo has podido
58 valorar ya

59 I-4: Sí, lo que pasa es que la Reforma, yo debo manifestar ya en primer lugar que a mí lo de la
60 Reforma me parece totalmente absurdo, en principio, enseñar, primero que enseñar literatura
61 siempre muy difícil a mi manera de entender, es difícil porque es una materia que ha nacido
62 para cuatro elites, en realidad es una materia muy exclusiva, porque si considera que la literatura
63 al igual que la música o que la historia del Arte forma parte del arte, a esto no está llamado todo
64 el mundo, y entonces claro en el bachillerato anterior la gente que llegaba a los centros era gente
65 que había pasado varios cedazos y había sido más o menos filtrada entonces de esa gente que
66 había pasado varios cedazos aquí llegaba diríamos, dentro de lo clasificable lo mejorcito

67 E: De cada casa

68 I-4: Lo mejorcito quiere decir no gente que tuviera más interés pero sí gente que en su casa
69 había visto un libro, no se espantaban bueno, hay que leer este cuento, ¿cuántas páginas tiene?
70 ¿No? Porque hay gente que un libro es un ser extraño es una cosa que, entonces en este aspecto
71 el personal en general eso no quiere decir pues en particular, estaba mucho más predispuesto y
72 al estar más predispuesto, las relaciones que los psicólogos llaman de transferencia son mucho
73 más fáciles no? Muchas veces podrías equivocarte, pero la transferencia como tal si eres flexible
74 podrías cambiar porque existe esa transferencia bueno no entienden nada por este lado, si yo
75 tengo facilidad para poderlo hacer puedo ir por otro lado, en la actualidad esto (¿??) en estos
76 centros, y en estos centros aún, pero en algunos estos centros se están nutriendo de gente
77 vencida los que quieren triunfar van a la escuela privada los que claro, llega un momento que
78 aquí están verdaderos fracasos, claro esos fracasos conducen a que la facilidad que tú tienes de
79 transferencia, vienen aquí porque no pueden ir a otro sitio, aguantan esto porque no pueden
80 aguantar otra cosa, sí que han aprendido algo que no habían aprendido los anteriores que era, ya
81 que estamos hablando de literatura, que es la *picaresca*: dentro del mundo coger lo menos malo,
82 y coger lo menos malo es coger aquellas cosas que les inviten menos a tener que trabajar o que
83 cuando van hablando dicen éste aprueba, éste no aprueba, claro mi concepto de la literatura es
84 que yo no tengo por qué suspender a un individuo, no quiero decir que no tenga que suspender a
85 nadie, pero el que alguien no sepa encontrar tres metáforas no es objeto(¿??) lo importante sería
86 que alguien leyera algo es el animar y es muy difícil animar en estos grupos, no digo todos pero
87 estos grupos que su interés no va por ahí, su interés va más, yo en la época a que te referías
88 anterior, no había visto nunca a nadie en clase con una camiseta del Barça, del Español, del
89 Milán o del Manchester, hoy casi lo raro sería encontrar una clase donde no hubiera dos o tres
90 que fueran ataviados así, eso quiere decir que sus intereses, claro que tampoco antes iban con
91 “*Federico García Lorca*” pero bueno era otra cosa, y eso ha hecho difícil la relación con un ser
92 tan extraño como es el tener que sentarte, en la literatura hay que sentarse leerla intentar, el
93 mundo va demasiado se ha convertido en demasiado práctico, la propia Reforma intenta ser tan
94 pragmática para que alguien pierda el tiempo viendo si el adjetivo “*glauco*” es un adjetivo
95 precioso o no, y la literatura no puede ser otra cosa que esto por más que quieran, se pueden
96 hacer, se puede intentar explicarlo con más sencillez pero no con la sencillez que lleve a
97 convertir esto en una caricatura, no puedes decir otra cosa que *El Quijote* es otra cosa que *El*
98 *Quijote* y si te obligan a explicar *El Quijote* lo que no puedes es descender hasta tal degradación
99 que aquello que para muchos se ha convertido en una obra que para muchos tiene mucho interés
100 y que es como una forma de vida siguiéndolo como una especie de, se convierta en una clase en
101 algo de Pim Pam Pum, eso es lo que en no se puede, y esto es lo que en este caso si cedieras
102 cedieras puede ocurrir con respecto al Bachillerato

103 E: Al Bachillerato incluso?

104 I-4: Sí, sí, en la ESO seguro y con el Bachillerato como los que llegan no han hecho nada y
105 optativas por aquí y un crédito variable de tres meses que claro, cuando empiezan siempre
106 empiezan a explicar por el *Lazarillo de Tormes* llega un momento que aburren a las ovejas

107 E: Entonces has dicho antes al principio de todo que la literatura está destinada a una especie de
108 élite
109 I-4: Como origen claro
110 E: E incluso se puede decir que no todo el mundo lee
111 I-4: no todo el mundo lee pero bueno, es verdad que uno de los índices de democratización de
112 los países civilizados es cuando hacen las estadísticas decir que hay tanta gente que consume
113 libros, no entremos en qué tipo de libros, pero que consume libros, entonces eso quiere decir
114 que ha pasado de aquellos grupos exclusivistas que tenían el libro en su poder, no porque la
115 literatura lo haya querido sino porque los poderes han ido a pasar otra parte, es decir el libro
116 durante mucho tiempo ha sido el poder, el que tenía el libro tenía el poder, la *Biblia*, el *Código*,
117 la... en este momento hay otros poderes, el económico o el que tiene la facilidad de comprar
118 terrenos, entonces claro al perder esto, está encontrando otros pequeños cauces no?
119 E: entonces, en la enseñanza, en la ESO porque es para todos o una ESO reformada ¿qué tipo de
120 enseñanza literaria tendríamos que dar para que...?
121 I-4: esto está en discusión, el gran problema es que no hay una literatura pensada para, aquí
122 siempre se ha ido con los términos siguientes: que es claro el cliente de la ESO, hablando en
123 general es un niño, estamos hablando de gente de doce hasta catorce años por lo tanto están casi
124 en la pubertad, están despuntando la adolescencia, me es igual, pero en realidad estamos en una
125 etapa muy infantil, entonces en una etapa infantil algunos piensan que hay que dar cosas que
126 estén de acuerdo con lo infantil, esto es verdad que se podría hacer gradualmente en
127 matemáticas, curiosamente se puede hacer en matemáticas, los niños pueden infantilmente
128 sumar cosas en el mundo, restarlas e ir complicando la cosa hasta llegar a cosas muy
129 complicadas en matemáticas que ya no juegan con el espacio que se juega fuera del espacio,
130 esto no se puede hacer con la literatura no hay literatura infantil o por lo menos no hay literatura
131 pensada como literatura infantil, nacida, hay una literatura a la cual se le ha dado el tratamiento
132 de literatura infantil, lo curioso es que durante años, por ejemplo hace años, *Platero y Yo* o *El*
133 *Lazarillo de Tormes* se plantea como literatura infantil y no digamos literatura que viene de
134 Inglaterra como *Gulliver* o obras de tipo de Defoe cuando son obras verdaderamente políticas,
135 críticas, con una profundidad que no se la salta un gitano, y ya no digamos el *Lazarillo* cuando
136 se demuestra que en el *Lazarillo* ahí entran verdaderas polémicas de erasmistas, no erasmistas y
137 tal, claro llega un momento que eso que llamamos literatura infantil es una literatura que lo
138 único que puede que tener en común con los niños es que a lo mejor está explicada a partir de
139 colocar a un personaje niño que la está oyendo, pero eso es la trampa que ha colocado el autor
140 para que se la dejaran pasar en un momento determinado o para colocar, *Alicia en el país de las*
141 *Maravillas* después resulta que es una obra que es la hostia de complicada, en fin que sí que te
142 la puedes leer, entonces sí que puedes empezar con esto que los estructuralistas llaman la
143 primera lectura, la segunda lectura, la tercera lectura, es verdad que todas las obras tienen varias
144 lecturas de acuerdo, pero en literatura si quieres llegar a la posibilidad de lo que el autor quería
145 ver, no te puedes quedar en la primera lectura porque esa entonces esa es la única que podría
146 dar a los doce años, lo que ocurre es que si das esa a los doce años, a los trece, que ya crees que
147 ha aumentado, tendrías que volver a leer el mismo libro con otra lectura y a los catorce tendrías
148 que volver a leer ese libro con una tercera lectura, y llegaría un momento que esos chavales
149 cuando les dijeras vamos a leer otra vez *Moby Dick* para ver aquí como se enfrenta el bien y el
150 mal y todas esas cosas acabarían (¿??) la prueba evidente es esa es que la gente.....¿Cómo se
151 debería hacer? Pues bueno a lo mejor hay que empezar, eso ya es más complicado, hay que ver
152 qué componentes por ejemplo tiene hoy la literatura desde el punto de vista visual cosas que les
153 vayan entrando un poco, es verdad que se corre un peligro, que si tu vas a ver *La Casa de*
154 *Bernarda Alba* al cine cuando llegan a casa dicen ya he leído *La casa de Bernarda Alba*, ese es
155 el peligro pero bueno es un peligro que si tu en realidad... yo estoy dando una *Literatura y Cine*
156 y estoy utilizando el Poema del Mío Cid, estoy utilizando el no utilizo a Guillén de Castro
157 porque me complicaría un poco la vida ni a Corneille pero sí que he intentado, y a partir de y en
158 el otro plano estoy utilizando una película americana sobre el Cid, lo cual me permite hablar
159 sobre el héroe como elemento literario y no entrar en ...y después a partir de ahí como un
160 individuo viendo la película, después me paro y digo: fijaos este trozo no existe en el Cid y ¿por
161 qué no existe?, y entonces aprovecho para leerles una parte del Poema o una parte del

162 Romancero donde pide justicia al rey para por ejemplo para que busque marido para(¿??)y
163 entonces con ese dramatismo entonces cogiendo cosas muy puntuales y de repente vender la
164 moto de que el *Romancero* es encantador
165 E: Sí, entonces parece que propones un enfoque por temas o un enfoque por géneros
166 I-4: Claro, yo creo que habría una cosa que cada día es más fundamental, la literatura
167 comparada intenta, es un poco el tema, es verdad que hay temas demasiado sutiles, el espejo, el
168 camino, pero hay temas como por ejemplo que son muy constantes y que ellos medianamente
169 comprenden, por ejemplo el tema del amor, el tema de las estaciones (*me muestra unos textos*) a
170 partir de ahí cómo iniciar el tema y entonces claro Machado, y entonces ver qué hay, cómo por
171 ejemplo estos dos versos que no son complicados para leer pero son la reflexión de un individuo
172 de cuarenta años, a ver, hay que plantear este tema a la clase este señor era un tonto que hace
173 esto o si no era tonto, algo tal, algo más debe haber, entonces, qué más hay aquí pues, a lo mejor
174 el hecho que alguien ser sorprenda ante cosas que los demás pasan bueno vamos a ver nosotros,
175 entonces a partir de temas a lo mejor podríamos llegar a digo yo
176 E: Dejar más digamos el autor y la historia de la literatura e intentar enfocarlo,
177 I-4: La historia dejarla, intentar por el tema pero el tema te lleva a unos autores que más o
178 menos que tratan este tema y tal, el problema de los temas es que claro, es que son temas que se
179 reflexionan en los autores a partir de cierta edad de cierto pensamiento, es verdad que hay
180 autores muy jóvenes pero son autores que van madurando a lo largo de su vida el tema, que el
181 tema que es un tema recurrente, claro el problema que hay es que estás trabajando con gente de
182 doce, trece, quince años, donde ese tema
183 E: Aún no se lo han planteado
184 I-4: No se lo han planteado y claro ese es el otro problema, un tema tan y tan eterno como la
185 muerte, entras en la clase y bueno vamos a hablar de la muerte
186 E: Un cachondeo
187 I-4: Un cachondeo cuando la muerte es el tema, es el tema, claro es el único al final, el camino y
188 llega un momento que...ese es un problema, eso choca con la..., la literatura en último lugar
189 también tiene otra función que es permitirte recorrer mundos que difícilmente recorrerías,
190 primero porque no tienes tiempo y que lo puedes hacer desde tu sofá, conocer Alejandría, o
191 conocer tal, ir conociendo estos mundos en los cuales nunca estarás pero, si esto no es una
192 inquietud social vender ese tipo de producto(¿??), si aquí lo que se está haciendo es que los
193 jóvenes de Masnou estudien en Masnou, hagan la mili en la Cruz Roja de Masnou, estudien en
194 la Universidad de Masnou y se casen con una de Masnou, en realidad explicarles que existen
195 mundos a los cuales se puede acceder, hay gente que no conocen
196 E: la Rambla
197 I-4: La Rambla, ese es otro problema con respeto a esos temas, en los años mágicos de la
198 literatura hippy, la carretera en América rompieron con aquello, coño, un coche, una carretera y
199 ruta tío, ¿por qué? Porque la vida apremia? y aquí nadie es capaz entonces la literatura te invita
200 a salir, leyendo te invita a meterte en un mundo que hasta algunas veces es desagradable
201 E: Con esto del salir, el tema que está saliendo de las rutas literarias...y del tema literatura
202 juvenil, todos estos libritos, colecciones,...¿tú crees que tienen alguna utilidad?
203 I-4: No, bueno tienen alguna utilidad para tres, una triple utilidad, si es que le buscamos
204 utilidad, tiene una utilidad editorial que están vendiendo, tiene la utilidad del profesor que no se
205 rompe el coco porque la historia esa es una historia banal, me parece que te estás refiriendo a
206 esa literatura de encargo donde siempre sale un chico que tiene un tema con la droga
207 E: Son colecciones del tipo El Barco de Vapor, todas estas
208 I-4: Lo que se vende
209 E: Que eso que yo les hago leer por cuestión de Departamento a los chavales de segundo de
210 ESO
211 I-4: Comprenderás que los problemas que se están debatiendo ahí son los problemas cotidianos,
212 de una circunstanciales y que no tienen ningún tipo de universalidad y que son, confundir eso, a
213 ver, eso no es literatura eso es una fotonovela escrita para entendernos, con mejor o peor gracia,
214 hay gente que tiene un poco más de dignidad y gente que tiene menos dignidad, están hechos
215 como un cóctel, el 30% de sensibilidad, el 2% de sexo según para que edad, 5% de tal, llega un
216 momento en que todo eso es muy familiar a ellos y les entra, tiene esa utilidad para la editorial,

217 tiene esa utilidad para el profe que no tienes porqué meterte en mundos demasiado complejos
218 porque son mundos muy superficiales y bueno y algunos dicen que tiene utilidad para el
219 alumno, en cuanto que hay la teoría de que el que escucha o lee, el que escucha música rock,
220 con el tiempo a lo mejor oír a Mozart, y el que lee cómics, bueno cómics aún hay algunos muy
221 dignos, pero el que lee tebeos o lee novelitas y tal con el tiempo puede llegar a leer a
222 Shakespeare, puede ser, pero no es obligatorio
223 E: Entonces si tú tuvieras que recomendar lecturas para chavales de primero y segundo de
224 ESO...
225 I-4: Me encuentro con un problema, la literatura española tiene pocas, la literatura catalana
226 menos
227 E: Aunque sea universal
228 I-4: La literatura española tiene pocas, la literatura universal tiene más, porque hay más donde
229 escoger, no porque tenga más, pero por ejemplo hay cosas del Ferlosio, cosas de Delibes como
230 *El Camino* o de este tipo, cuentos orientales como el *Sakuntala*, traducidos para niños, que son
231 mágicos y eso sí que pueden entrar en ese, porque les permiten correr un poco con ellos o
232 recorrer esos mundos, pero claro hay literaturas que se han utilizado casi como reflexión de los
233 valores intrínsecos de las nacionalidades, ¿no? las nacionalidades en un sentido de la nación, de
234 la creación de los estados y llega un momento en que eso..., hay *Cancioneros* infantiles, hay
235 *Antologías*, quizá sería mejor recurrir, yo durante dos años recurrí a la *Antología*, lo que pasa es
236 que era una *Antología* no pensada solamente para ellos, estaba pensada con el concepto de
237 antología, la antología permite ir de un texto a otro y en un mismo libro saltar, la antología ya
238 creo que sería, hombre lo ideal sería hacerse una antología en clase, después de la experiencia,
239 hombre esto les ha llamado la atención, tú dices coño, el año que viene recupero las tres hojas
240 de este cuento ¿no?, también montártelo un poco para la lectura
241 E: Porque a la hora de escoger lecturas obligatorias más o menos qué criterios... ¿por qué les
242 pones lecturas obligatorias?
243 I-4: No, a ver como yo he dado preferentemente COU, las lecturas obligatorias venían dadas, lo
244 único que podía hacer era añadir y claro, ante un programa así, solo faltaba que añadiera, y
245 nunca he pensado que un niño, en este caso no sería tan niño pero de 17 o 18 leer a Juan Ramón
246 Jiménez me parece un poco duro
247 E: Desde los diecisiete que no lo veo
248 I-4: Pero me parece un poco duro, porque penetrar en ese mundo es penetrar en un mundo
249 porque lo malo de los poemas, otra cosa es que jugáramos a(¿??) a eso del infantilismo pero, o
250 lo que proponían es curioso que después de mucho tiempo el que les gustaba más era Machado
251 porque había una cierta honestidad y limpieza en algunos poemas y que muchos de ellos
252 arrancaban de esta relación dramática con la muerte, el amor y la soledad, porque en realidad lo
253 que sí es un concepto que sí que tienen claro a los dieciocho años es la soledad, están solos, más
254 que los otros, el amor, tal, el amor tampoco lo tienen demasiado claro en cambio la soledad sí,
255 entonces ese es un concepto que no se trabaja demasiado y en cambio ellos saben la mayor parte
256 están muy solos, solos no digo familiarmente, se encuentran en momentos de gran soledad.
257 E: Porque en los años que has hecho COU o la literatura española de Bachillerato esas
258 lecturas obligatorias que digamos son los clásicos
259 I-4: esto es lo que te imponen
260 E: Sí, igual que en literatura catalana
261 I-4:Entonces sería una marranada que este personaje fuera a examinarse y se encontrara
262 E: Pero esas lecturas impuestas tú consideras que no son adecuadas
263 I-4: Yo no, la mayoría no, la mayoría no son adecuadas porque bueno a ver si repasamos las que
264 se imponen, en una clase a un chaval ponerle como obra de teatro, yo entiendo que el Siglo de
265 Oro es el Siglo de Oro, pero poner *La Vida es Sueño* como obligatoria es un verdadero
266 problema, primero porque o bien la haces totalmente traducida a un lenguaje moderno con lo
267 cual pierde la gracia o bien no entienden, bueno, es que para un profe, yo estoy convencido que
268 hay profes que no entienden muchas veces los juegos
269 E: Eso pasa con Ausiàs March
270 I-4: Coño cómo lo vas a entender si no te explican, si no hay notas a pie de página muy
271 rigurosas es que no entiendes nada, ya ni el primer verso del y eso está ahí, y bueno es verdad

272 que el destino y tal , pero la verdad a algunos chavales el mundo que ilusionó a Shopenhauer y
273 Kierkegaard cuando leían *La Vida es Sueño* y tal a lo mejor a estos chavales no les motivan
274 estos aspectos, esto por poner un ejemplo. Es verdad que hay cosas como los cuentos de Don
275 Juan Manuel que están hechos con cierto encanto que sí que pueden servir, porque en realidad
276 están pensados desde Don Juan Manuel también para niños, para niños de su época, no eran
277 niños pero él los trataba como niños políticamente, entonces él, pero bueno hay otras cosas que
278 son
279 E: Entonces qué tipo de lecturas pondrías si, así a bote pronto
280 I-4: Eso es un problema
281 E: Porque de hecho sí que es interesante en COU, un Bachillerato, tratar algunas obras
282 completas, sea con una lista más o menos cerrada o abierta pero, habría que poner unas cuantas
283 de calidad
284 I-4: Sí, yo creo que la cuestión es una cuestión progresiva, se empieza por la antología, los
285 cuentos cuando son pequeños y que ellos vayan desarrollando y que aprovechen también esto
286 para continuar el cuento, como un juego, entonces poco a poco ir viendo fragmentos buscar
287 obras donde haya, ahora estaba leyendo esto de aquí del Benedetti por ejemplo y entonces son
288 cuentos, reflexiones que tienen quince páginas bueno pues a lo mejor vale la pena entrar en eso
289 que no es demasiado grueso, ver algo no sé, buscar motivos, este año es el año Kafka, pues
290 bueno de *la Metamorfosis* o cosas de este tipo, como es corta, es muy compleja de acuerdo, pero
291 la primera lectura puede sorprender y llamar la atención como primera lectura, lo complejo ya lo
292 podríamos..., ir cogiendo cosas que no los apabullen por lo largo, que vayan entrando , y
293 después encontrar novelas, hay una que tengo en clase que está bien está leyendo la *Lolita*, ¿por
294 qué? Porque ha visto la película y la ha llamado la atención y hay unos relatos que se están
295 introduciendo a través de lo que han visto en el cine tipo qué te diré yo, lo que sí que está claro
296 es que si tú no diriges un poco la lectura, tienes que decirles “fijaos aquí, fijaos aquí”
297 E: Esto es lo que te quería entrar yo ahora, en el momento en que presentas un texto, tú lo
298 propones, normalmente lo propone el profesor porque sino es un caos, cómo entramos a
299 trabajarlo?
300 I-4: Bueno es, primero crear un ambiente de entusiasmo, decirlo es muy fácil pero decirlo
301 simplemente cuando lo presentas, en realidad estás vendiendo un producto e cuidado, entonces
302 cuando estás vendiendo no puedes, tienes que utilizar hasta un tono de voz que a ti te: *es lo*
303 *mejor* , utilizar cierta adjetivación que a lo mejor está más cerca del vendedor de mantas que de
304 literatura, pero vale eso sí que no me parece que degrade sino que tú demuestras, y después
305 empezar a explicarles aquellos aspectos que les serán de utilidad para ellos, aquello que el
306 Arcipreste utiliza en su prólogo: ”Aquí hay un libro del Buen Amor pero si queréis encontrareis
307 maneras para utilizar del mal amor, podréis aprender prácticas sexuales y tal un poco, y después
308 señalar en algunos lugares aspectos que, al descubrirlos, les den la impresión que han leído bien,
309 y fijaros cuando dice tal cosa que se refiere a ... “sí me he dado cuenta”, que ellos vayan en
310 algunos aspectos, lo que tampoco se puede hacer es darles el libro y desaparecer sino buscar
311 esos cuatro aspectos, cinco, y nada más...y también decirles que si les es muy angustioso que lo
312 dejen, pero eso esperar un poco porque si no
313 E: Me habías dicho una cosa el otro día, porque claro, ¿hasta qué punto colaboran ellos en la
314 interpretación del texto?
315 I-4: Ellos colaboran poco, porque en literatura y en general en las letras la gente colabora muy
316 poco, es una cuestión psicológica, entonces aquí, sí que es verdad que es una labor del profesor
317 intentar que colaboren, si tuvieras muy pocos esas cosas de seminario de grupito y tal, es verdad
318 que cuando están leyendo *Luces de Bohemia* llega un momento en que empiezan a entender
319 la...o cuando están intentan colaborar y eso pero, colaboran poco porque el temor a equivocarse
320 en las cosas de letras es algo que no pueden superar con la misma facilidad que superar en las
321 cuestiones llamadas de ciencias, un chaval sale a la pizarra a resolver un problema y pone mal la
322 fórmula y no pasa nada, un individuo sale y le preguntas “di donde está o porqué dices que este
323 adjetivo di que quiere decir, un sinónimo de esto para ver si este señor lo ha puesto bien o no, di
324 un sinónimo”, que seguramente lo sabe, que podría hacer una reflexión y se quedan parados
325 porque no quieren, y claro la colaboración ahí es estar luchando con eso, no?

326 E: ¿Pero sería interesante esa colaboración si se encontrara?
327 I-4: Hombre si se encontrara sí, sí que es interesante pero eso es curioso porque la mayor parte
328 que ofrece esa colaboración es gente que viene muy motivada y que no la has motivado tú
329 solamente, que viene motivada de fuera, que le encanta leer o que le encanta el teatro,... hombre
330 es muy triste pensar que no salvas a nadie, ¿no? o que no redimes a alguno hay, esta es una de
331 las cosas que el profesor de literatura tiene que tener muy clara, que no está hablando para los
332 treinta de la clase, que está hablando para los treinta pero que no tiene que esperar que más de
333 un tanto por ciento muy elevado le sigan...es verdad que lo importante sería que ese treinta cada
334 uno cogiera como dice el Felipe González la cuota a parte, entonces que uno se quede con un
335 cinco por ciento de lo explicado, serían esos que están ahí, y que hubiera que de esos treinta,
336 cinco o cuatro que al final medio se interesase por esto, pretender que haya más de cinco en una
337 clase normal es ser un iluso el profesor de literatura, pretender que hay más de cinco, es decir es
338 casi la proporción de los que venden enciclopedias por pisos, pretender que en un inmueble de
339 treinta te compren todos eso es de ilusos
340 E: Últimamente tengo un pequeño problemilla mental es la relación que existe actualmente
341 entre los ejercicios de comprensión lectora de textos que están en todos los manuales, en todos
342 los temas hay un texto con su comprensión, qué relación habría entre esos ejercicios de
343 comprensión lectora y lo que entenderíamos por un comentario de texto literario
344 I-4: A ver la diferencia me imagino que en un lugar, a ver lo de la comprensión lectora nace de
345 que no existe un modelo de comentario de texto, comentario de texto es una expresión tan
346 amplia que hay tantos comentarios de texto cuantos individuos hacen el comentario y que
347 además ese comentario de texto puede variar en el momento en que tú tengas unos datos
348 nuevos, es decir que ante una obra no sé un poema ¿qué te diré yo?, de Bécquer, en el momento
349 en que tú conozcas sus relaciones amorosa, a lo mejor aquello que a ti te sonaba como algo que
350 le podías explicar a tu novia, entonces a lo mejor ya no funciona de esa manera el comentario,
351 otras veces en el momento en que conoces los símbolos eróticos, lo que refieren entonces el
352 comentario de texto puede dejar de ser un comentario literario para convertirse en un
353 comentario que casi está rayando lo freudiano, entonces todo vale, allá hay un libro, o tres o
354 cuatro manuales que publica Castalia que se llama el comentario de texto, tenemos textos
355 comentados, prueba evidente es que no hay ningún texto comentado igual,(...) unas pautas para
356 los comentarios de texto, entonces hay unos individuos que inventan el comentario
357 políticamente correcto y el comentario políticamente correcto es eso el dar unas pautas para que
358 tú comentes un texto con lo cual estás creando un falso comentario de texto, yo creo que esas
359 pautas, de esas indicaciones a la lectura vienen de la incapacidad de haber encontrado una
360 fórmula por parte del profesorado de enjuiciar los comentarios de texto, porque claro si partimos
361 de la base que un comentario de texto puede ser muy plural yo no tengo manera para calificar un
362 comentario de texto porque que me digan
363 I-4: Demostrar que es un poema de amor, pero de amor qué? Sí porque este tío podía estar
364 enamorado el vecino, de su madre y tal y tú intentas explicar que no, pero si él lo ha visto así, si
365 nosotros partimos de la base que la obra de arte es una obra que deja de ser del escritor o del
366 pintor cuando lo han mandado a la imprenta y que empieza a ser rica cuando tú la estás leyendo
367 es evidente que el comentario de texto es un comentario tuyo, no el comentario sobre lo que, y
368 nosotros lo que pretendemos es que sea tuyo pero que sea con el rigor científico y tal y eso es
369 muy difícil, entonces eso plantea ese problema, entonces me da la impresión que eso ha sido
370 una solución pedagógica para salir del paso
371 E: Pero no es un buen punto de partida
372 I-4: No es un buen punto de partida, a ver lo que sí es verdad de las dieciocho
373 propuestas a lo mejor hay una propuesta que no es mala para que trabajen por ahí, pero
374 si tú intentas con las dieciocho propuestas seguirlas no, el tío que ha hecho la propuesta
375 la hace desde su punto de vista y que busquen una cosas que solamente él en un
376 momento determinado le llegaron a interesar, y muchas de ellas complicadísimas para
377 E: Entonces digamos que si como profesor tú te montas ese
378 I-4: Podrías hacerlo, volvemos a lo mismo...si tú has comprobado que esas preguntas son las
379 que normalmente responden, el libro ideal sería poner un texto, que ellos comentaran ese texto,

380 y después dejar una hoja en blanco para el año siguiente para que hicieran otro, el texto, el
381 comentario de texto hecho por un especialista, el que ha hecho tu compañero el año anterior y
382 ahora el tuyo, con lo cual entonces eso sería, te vas acercando...

ANÀLISI ENTREVISTA INFORMANT P 5

1 Aquesta xerrada va sorgir arran de la meva assistència al curs de l'enfocament temàtic de la
2 literatura realitzat el juliol de 1999 a la UB. I-5. va participar-hi amb una proposta didàctica
3 sobre la literatura de viatges, tot i que va plantejar la xerrada a un nivell molt didàctic i va tocar
4 diversos temes de la realitat en les aules. Això em va portar a sol·licitar una entrevista particular
5 per tal d'aprofundir en moltes de les opinions que va aportar. Ràpidament me la va concedir en
6 presència de Glòria Bordons i Anna Díaz-Plaja, coordinadores del curs.

7 Abans de trobar-me amb ella, vaig resseguir una sèrie de publicacions seves entorn de la
8 didàctica de la literatura (que, per cert, se m'havien escapat en realitzar el projecte de tesi). En
9 molts d'aquests articles responia explícitament a moltes de les preguntes que habitualment
10 realitzo en les entrevistes, això m'ha portat a no insistir en alguns dels temes que ja havia llegit i
11 que, per tant, podrien allargar innecessàriament la trobada i fer-la massa pesada. Com que no he
12 enregistrat l'entrevista- per exprés desig d'ella-, l'escrit que proposaré de l'entrevista inclourà
13 tant les respostes realitzades en la trobada com dades extretes de les seves publicacions(en
14 Sans Serif).

15 Ens hem trobat, prèvia cita telefònica, al seu despatx del carrer Moncada, el 21 de juliol a les 12
16 del migdia, en un ambient prevacacional excessivament calorós per al desenvolupament de
17 qualsevol pràctica intel·lectual. Tot i això, la rebuda ha estat molt cordial i m'ha atès durant
18 gairebé una hora i mitja tot i l'evident excés de feina que tenia per acabar abans de les vacances.
19 Ens hem situat en una taula annexa a la seva taula de treball, de manera que ens vèiem cara a
20 cara i estàvem prou propers per establir un clima de confiança, clima que ella ha afavorit en tot
21 moment amb una profusió sincera d'idees contínua a cadascuna de les meves preguntes.
22 He començat intentant explicar-li què estic fent i crec, sincerament, que encara no acabo de
23 saber explicar què faig, potser perquè no ho sé ben bé ni jo mateix, però ràpidament m'ha
24 obsequiat amb el seu llibre (*Llegir per escriure. Escriure per llegir*), on havia exposat el que
25 ella feia a classe.

26 27 **BLOC A**

28 - *Quants anys fa que ets professora? A quins llocs has treballat? Des de quan dónes*
29 *classe de literatura?*

30 És professora des de l'any 74, en el qual va començar a treballar com a professora de català a
31 L'Òmnium Cultural, institució on es podien rebre classes de català i que atorgava en aquells
32 moments històrics el títol de català.

33 Va començar estudiant Magisteri, i així va dedicar els primers anys als alumnes de segona
34 etapa d'EGB, combinant aquesta tasca amb la feina pedagògica a OC. A continuació va estudiar
35 Història, i ja amb les oposicions de secundària aprovades, va cursar Filologia catalana. Des del
36 curs 79-80 està en un institut fent classe de llengua i literatura catalana.

37 - *Actualment, a quin nivell d'alumnes dónes classe?*

38 Des del curs 90-91 fins a l'actualitat ha estat treballant en el torn nocturn del seu institut, en un
39 barri mitjà de Barcelona. A partir d'aquí m'ha explicat l'evolució d'aquest tipus d'estudis en
40 aquests anys. Tradicionalment s'apunten a estudiar en un torn nocturn gent que necessitava
41 treure's el títol, majoritàriament gent adulta, amb una bona motivació, encara que potser no
42 disposaven del temps que normalment tenen els adolescents per a estudiar. De mica en mica, per
43 això, d'aquest torn nocturn, ha anat desapareixent aquest tipus d'alumne (ara minoritari) i ha
44 aparegut un tipus d'alumne "rebotat" del sistema educatiu, repetidors múltiples que s'apunten a
45 nocturn com a últim recurs per poder treure's el títol, alguns treballen, d'altres no, però
46 normalment el nivell de motivació i d'esforç és ínfim, fet que ha convertit aquests cursos en
47 molt menys atractius per al professorat que no ho eren abans. Actualment, amb la implantació
48 de l'ESO fins als 16 anys i l'obligatorietat d'estudiar, encara s'ha reduït molt més la matrícula i,
49 en conseqüència, només queda torn nocturn al Batxillerat. L'avantatge d'aquests grups és el
50 reduït nombre d'alumnes per classe, que permet estar molt a sobre d'ells i, malgrat les seves
51 deficiències, fer-los progressar. En aquest sentit, I-5 marca dos moments diferenciats en la seva

52 tasca docent, abans i després de fer nocturn, i tot i que afirma que es poden fer coses semblants
53 amb tots els alumnes, és conscient que els resultats seran diferents segons les seves capacitats.

54 - *Com descriuries, en línies generals, l'alumnat del teu centre?*

55 Tot i que queda descrit una mica en el punt anterior, no considera els alumnes del seu institut,
56 fins i tot els de torn nocturn, especialment conflictius ni amb una problemàtica econòmica ni
57 social extraordinària; majoritàriament es tractaria d'un seguit d'alumnes desmotivats que
58 expressen el seu rebuig envers el sistema mitjançant la ganduleria i la passivitat. De totes
59 maneres, sempre hi ha bons alumnes a tot arreu, i per exemple anota que els alumnes amb els
60 quals va portar a terme l'experiència del seu llibre eren extraordinaris, molt bons redactors i
61 amb molt d'interès; és de suposar que hi continuen havent alumnes interessants en aquest sentit
62 (per exemple confessa haver tingut un bon grup d'alumnas aquest darrer curs a literatura
63 catalana tot i tractar-se de nocturn). També constata la progressiva fugida d'alumnes de classes
64 mitjanes amb un bon nivell cultural cap a l'escola privada per por de barrejar-se amb un tipus
65 d'alumnat poc propens a l'estudi i més a la conflictivitat; de totes maneres afirma que no està
66 d'acord amb aquesta creença sobre l'escola pública que s'ha estès darrerament i constata que
67 depèn de cada institució, no de la globalitat. També hi ajuda, d'altra banda el paper de
68 l'administració en molts casos.

69 - *Creus que en acabar l'ESO, els alumnes tenen una competència lectora*
70 *satisfactòria?(article gener 96 feia una llista dels coneixements que s'havien d'assolir*
71 *en aquest àmbit)*

72 No li he fet aquesta pregunta ja que després de tot el que m'ha dit dels alumnes, m'ha semblat
73 recurrent.

74 En el seu article a Escola Catalana (96,núm. 326) indicava:

75 Per al cicle de 14 a 16 anys, caldria formar un lector que estigués
76 familiaritzat amb la literatura i amb el llibre com a objecte de goig. Això inclouria
77 que fos capaç:

- 78 a) de reconèixer els conceptes de gèneres
  - 79 b) d'adonar-se de les possibilitats d'acostament a un text: com a font de
80 coneixement, com a instrument d'interpretació del món, de
81 construcció de l'autoconsciència, relacionant la literatura amb la
82 pròpia experiència, per entrar a mons que només es poden abastar
83 amb la imaginació(...)
  - 84 c) que fos capaç d'establir comparacions entre obres d'una mateixa
85 època- de la literatura catalana i d'altres literatures-, entre aquestes i
86 un context històric més global
  - 87 d) un lector de trobar temes, motius i formes universals que es van
88 modificant amb el temps
  - 89 e) capaç de reconèixer alguns moments significatius de la literatura
90 catalana, com a part de la literatura universal
  - 91 f) capaç de relacionar la lectura literària amb altres productes estètics
- 92 Tot això els atorgaria una suficient competència literària.

93 BLOC B

94 - *Per què creus que ets professora? I per què de literatura?*

95 En una taula rodona de l'any 1996 destaca els següents aspectes en el
96 professorat de literatura: el caràcter vocacional, la curiositat, el bagatge cultural
97 i les inquietuds.

98 - *Recordes algun grup d'alumnes de literatura del qual hakis quedat especialment*
99 *satisfet/a? Podries explicar les causes que, segons el teu criteri, van provocar aquesta*
100 *satisfacció?*

101 Davant d'això reconeix que respondrà amb un tòpic: prefereix els alumnes a qui agrada
102 aprendre, els alumnes desperts. Tot i això es pren una bona estona per raonar la resposta per
103 intentar demostrar que sovint els alumnes adopten la postura pragmàtica (sobretot els més

104 grans) pròpia de la nostra societat actual. D'aquí que cada cop més proliferin els alumnes
105 interessats per "la nota", la rendibilitat del seu esforç puntual.

106 **BLOC C**

107 - *Què t'agradaria aconseguir amb les teves classes de literatura?*

108 Hi ha una sèrie de característiques recurrents a les seves classes. Una d'elles és l'intent de
109 connectar amb l'actualitat, fet que l'obliga a refer contínuament els materials de què disposa i
110 reprogramar curs a curs allò que proposa a l'aula. La voluntat de connectar amb films,
111 exposicions, escriptors actuals,... imposa aquesta transformació de la qual està molt satisfeta. Un
112 altre dels aspectes que procura mantenir és proposar a través dels textos que facilita a classe
113 temes per discutir motivadors, que connectin amb les inquietuds de l'alumnat; així, la literatura i
114 la vida van estretament relacionats, ja que un alumne no pot entendre un text si no és capaç de
115 relacionar-lo amb la seva realitat vital. Comparar, relacionar es constituïrien en activitats
116 fonamentals destinades a intentar pal·liar un dels drames de la nostra societat: la incapacitat de
117 comprendre els missatges que es reben i, per tant, d'interactuar de forma coherent i positiva.

118 - *Què creus que pot aportar la literatura en la formació dels teus alumnes?*

119 Escola Catalana núm. 326: **El desvetllament de la intel·ligència seria la millor via per**
120 **trencar la passivitat. En tot cas, els mètodes emprats han de procurar que**
121 **l'aprenent esdevingui un ésser actiu pel propi aprenentatge.**

122 - *Treballs monogràfics extensos enfront realitat del temari*

123 Davant d'aquesta inquietud, m'ha exposat en línies generals el programa que ha desenvolupat
124 aquest curs a primer de Batxillerat. Val a dir que manté una línia basada en el treball continu
125 sobre textos agrupats segons diversos criteris (normalment genèric, però en algun cas podria ser
126 temàtic); però procurant abastar diverses vessants de la matèria a partir d'aquells textos. En
127 principi, prefereix partir de l'observació de textos per arribar al descobriment de determinats
128 continguts, seguint un procés clarament constructivista. Aproximadament, el programa que ha
129 seguit enguany seria:

- 130 a) el conte i la literatura de viatges, relacionat amb la lectura d'un llibre de l'Espinàs
- 131 b) la relació entre teatre i cinema aprofitant l'estrena d'*Amic Amat*
- 132 c) els gèneres periodístics, sobretot l'article d'opinió (que ja havien treballat
133 prèviament en les columnes de l'Espinàs), que ha donat peu a treballar el text
134 argumentatiu i els ha conduït a escriure una opinió sobre el conflicte de Kosovo.
- 135 d) La novel·la, a partir de la lectura de dues novel·les (una d'optativa i una d'una llista
136 tancada).

137 - *Què han de saber fer els alumnes per aprovar l'assignatura?*

138 En aquests alumnes de nocturn ha apreciat una incapacitat gairebé total per resoldre els típics
139 exàmens d'estudiar. Això no li impedeix posar-ne (tot i que ja preveu els resultats) però procura
140 compensar aquestes notes amb d'altres a les quals dona el mateix valor. Això serien tots els
141 treballs sobre llibres, sortides ,... que proposa i que tindrien com a objectiu fer treballar els
142 alumnes, tenir-los actius i fer-los defugir la passivitat i resignació amb la qual sovint assisteixen
143 a classe (sovint té la sensació que els alumnes li desapareixen abans justament perquè els obliga
144 a actuar, a ésser presents a classe en cos però també en ànima).

145 En un altre nivell, reclama en els alumnes una autenticitat interpretativa dels textos, de manera
146 que no tolera còpies d'interpretacions foranes si no van justificades i raonades, baixa molt la
147 nota en totes aquelles frases que no tenen coherència amb la resta del text. (Aprofito per dir que
148 no li acaben d'agradar aquests manuals de les lectures de COU com a única eina a l'aula).

149 **BLOC D**

150 - *Quins criteris fas servir per triar uns determinats textos de lectura per als alumnes?*

151 - *En el cas que facis llegir lectures obligatòries, com les treballes?(pas de la literatura
152 juvenil als textos més canònics)*

153 Sol fer llegir moltes novel·les als seus alumnes. Sovint alterna llibres d'elecció lliure (tot i
154 establir alguna restricció) amb d'altres que sorgeixen de llistes tancades que ella proposa. Ben
155 sovint aquesta llista és negociada a classe de manera que s'acaba reduint a dues o tres novel·les
156 a partir del debat sorgit a l'aula (aquest curs han quedat *Fanny*, *L'auca del senyor Esteve* i
157 *Aloma*, per exemple).

158 A vegades els sol fer fer *ressenyetes* on expressin la perspectiva personal que n'han extret, o en
159 pot fer controls de lectura de diverses maneres. Sempre tenen molta importància els treballs
160 escrits.

- 161 - *Fas fer comentaris de text als teus alumnes? (model)*
- 162 - *Quines propietats ha de tenir un comentari de text per què et resulti satisfactori?*
- 163 - *Dediques alguna sessió a comentar textos en el grup classe?*

164 Li he demanat que m'expliqués una mica com introduïa els textos a classe a l'hora de llegir-los i
165 m'ha donat una gran explicació de la que n'extrec les següents idees. Per començar, prefereix
166 treballar sempre que és possible amb textos complets, d'aquí el seu interès especial pel conte i
167 per la poesia. Si ha de treballar amb fragments procura que tinguin una unitat en si mateixos i ho
168 fa quan es tracta d'anar a comentar característiques concretes (per exemple els diferents
169 simbolismes a *Mirall Trencat*).

170 L'acostament al text resulta una etapa fonamental amb diferents activitats *d'escalfament*
171 dirigides a acostar la realitat dels alumnes a la novel·la o al text que s'hagin de llegir en aquell
172 moment. D'aquí que usi diverses tècniques per aconseguir-ho, per exemple, la més habitual és
173 fixar-se amb tot el paratext, coberta, autor, contraportada,...i proposar als alumnes que formulin
174 hipòtesis sobre el contingut del text. D'altres activitats podrien obligar l'alumne a pensar en
175 lectures anteriors que puguin ser comparables amb la que s'ha de realitzar, exercici que podria
176 fer-se oralment o per escrit, pensant en altres llibres o fins i tot amb pel·lícules que coneguïn. En
177 aquest sentit reconeix seguir al màxim les tècniques constructivistes.

178 En algun moment que s'hagi de llegir un text amb algun fragment especialment difícil, es podria
179 ajudar els alumnes llegint-lo a classe i potenciant així la formulació d'hipòtesis i l'activació de
180 coneixements previs.

- 181 - *Com us ho feu per arribar a interpretar un text? Qui pren la iniciativa?*

182 Per respondre aquesta pregunta m'ho ha exemplificat amb els alumnes que ha tingut a literatura
183 catalana d'enguany, però amb els quals ha seguit les tècniques habituals. Es tractaria
184 d'enfrontar-se sempre als textos des d'una manera diferent, però amb la voluntat que els
185 alumnes realitzin el procés de comprensió i d'interpretació de l'obra i, per tant, no donant-los
186 directament la interpretació *oficial*. Això s'aconseguiria mitjançant unes breus indicacions que
187 es donarien per tal que l'alumne realitzés un treball sobre algun aspecte de l'obra que l'hagués
188 de conduir a la interpretació. Així per exemple, amb els poemes de March, ella va preparar el
189 comentari de tres poemes i va donar un esquema a seguir per al comentari; llavors cada alumne
190 es va preparar individualment un poema i el va comentar a classe davant dels seus companys
191 amb l'ajut dels punts que obligatòriament havia de tractar. Considerava que si l'alumne havia
192 estat capaç de seguir el procés de lectura un cop i d'entendre les explicacions dels seus
193 companys, seria capaç de reproduir-lo satisfactòriament en d'altres casos.

194 En el cas de Josafat, l'acostament s'havia fet a partir dels diferents temes de l'obra, que cada
195 alumne havia anat preparant a casa (l'espai, els personatges, el mite de la bella i la bèstia,...)

- 196 - *Com introdueixes els coneixements contextuals a l'hora de llegir els textos?(relativitat
197 de la història de la literatura).*

198 Pel que fa a les figures retòriques, per exemple, n'exposa una breu llista a l'aula, les més
199 importants, i remarca el fet que cal sempre entendre quin paper hi juga una figura al text, no
200 dedicar-se a pescar-les i fer-ne una llista.

- 201 - Tallers literaris, treball per projectes,... quin futur hi veu, sobretot pel que fa al
202 professorat, feina diferent,...

203 **BLOC E**

- 204 - *De tot el que coneixes de didàctica de literatura, què recomanaries? Per què?*

205 M'ha recomanat i facilitat diversos números de la revista Escola Catalana que ja aniré
206 incorporant, també m'ha recomanat que m'interessí pel que han dit els escriptors del procés
207 d'escriptura, recomanant-me una novel·la i un parell de llibres més teòrics:

- 208 a) Vicenç Pagès, *Carta a la Reina d'Anglaterra*
- 209 b) Vicenç Pagès, *Un tramvia anomenat text*
- 210 c) Víctor Sunyol, *Màquines per a escriure*, EUMO

211 No ha valorat gaire la revista *Articles*, sobretot per la complexitat i el teoricisme de les seves
212 propostes.

213

214 **BLOC F**

215 - Vols explicar alguna cosa de la teva experiència com a professor de literatura que et
216 sembli pertinent i que no hagi pogut comentar fins ara?

217

218 M'han interessat molt les propostes de motivació per la lectura que fa en dos articles:
219 núm 198(1984):

220 1) Una llista de llibres adequada als interessos de l'edat, al domini que
221 tinguin de la llengua i al nivell de maduresa lectora pot servir d'ajut.

222 2) El comentari col·lectiu de les lectures serà un bon camí per
223 aconseguir l'objectiu anterior, amb un professor en el paper de
224 moderador. Resulta important establir una guia de lectura, que
225 serveixi d'esquema per comentar el llibre.

226 3) Lectura en veu alta de tots els gèneres.

227 4) Contacte amb escriptors dels quals s'hagi llegit alguna obra; grups no
228 gaire nombrosos, centrant la sessió en el col·loqui.

229 5) Els tallers literaris, partint d'un model a imitar

230 6) Dinamització de les biblioteques

231 7) Visita d'una editorial per tal que coneguin la complexitat de producció
232 d'un llibre

233 8) Anada a llibreries ben assortides

234 9) El professor ha de saber transmetre la passió per la lectura.

235 A *Escola catalana* 326, assenyala una sèrie d'activitats per facilitar
236 l'ensenyament literari:

237 a) La creació de situacions que afavoreixin la lectura literària a classe i
238 la biblioteca del centre.

239 b) Potenciació de les biblioteques escolars

240 c) Creació de crèdits de lectura literària que poden significar una porta
241 oberta a la imaginació

242 d) Els tallers literaris, quan es desenvolupen en un entorn de cooperació
243 que estimuli les capacitats creatives dels estudiants i quan
244 afavoreixen la comunicació de l'experiència particular, lectora i
245 productora, poden esdevenir un focus poderosíssim de desplegament
246 de llenguatge.

ANÀLISI ENTREVISTA INFORMANT P 6

- 1 E: La primera pregunta és simplement quants anys fa que ets professor o professor de literatura,
2 que m'expliquis una mica els llocs on has treballat i més o menys la teva experiència.
- 3 I-6: Aquest és l'onzè any de professor, en general eh! i després, de literatura vaig fer, en el
4 primer institut vaig estar dos anys, feia els tercers de BUP i el COU, en el segon institut que
5 vaig estar un any, feia els tercers de BUP de literatura a part de llengua, i aquí sempre he fet
6 llengua excepte els tres darrers anys que he fet els tres anys de literatura del Batxillerat
- 7 E: I llavors la diferència que trobaries entre, pots comparar la manera de donar literatura quan
8 feies tercer de BUP i COU i ara amb el Batxillerat, hi ha alguna diferència?
- 9 I-6: Déu ni do!, n'hi ha bastantes, però la més grossa que trobo jo és que aquí fem literatura a
10 primer, abans a tercer de BUP, havien fet literatura espanyola a segon, i això et donava un
11 bagatge bastant important, tenien moltíssims referents literaris generals i havien treballat textos
12 literaris i coneixien moltes figures retòriques i coneixien una mica la història de la literatura
13 encara que fos la castellana i això et donava molta base per tirar molt més endavant, aquí el
14 problema més greu que veig jo és que has de partir de zero perquè han fet alguna cosa de
15 literatura a secundària però és mínima el que es fa, depèn molt del professor també però, en
16 general és mínim el que es fa, no saben res ni els sona cap nom ni res i a BUP alguna cosa els
17 sonava.
- 18 E: Llavors per exemple al vostre Departament de Llengua i Literatura encara que sigui
19 castellana, els coneixements literaris heu decidit treballar-los d'alguna manera a l'ESO o seguiu
20 el llibre simplement?
- 21 I-6: Aquí catalana i castellana estem, som departaments separats directament, llavors hi ha
22 mínima relació però molt poca i llavors això depenia molt sempre del professor amb qui
23 treballaves al nivell, i algun any vam provar a tercer d'ESO per exemple de fer dossiers comuns
24 i treballar literatura medieval catalana i castellana alhora però la veritat és que el resultat tampoc
25 és massa bo, jo trobo no que a la ESO, poden tenir idees generals però coneixements sòlids per
26 tirar endavant després al batxillerat la veritat és que no funciona massa; llavors a català sempre
27 procurem fer alguna cosa però la veritat és que ens queda molt curt, i la veritat és que aquí
28 estem en un barri castellanoparlant, tenim molts problemes per tirar la llengua endavant i clar la
29 literatura de tant en tant fem alguna cosa, per exemple aquest any a tercer treballarem la poesia
30 de principis de segle XX fins a Papasseit, sobretot Papasseit farem, i estem preparant un dossier
31 ara, per treballar una mica la poesia, llenguatge poètic i sobretot Papasseit, l'any passat es va fer
32 i va anar bastant bé, jo no vaig fer l'any passat tercer i aquest any ho provarem un altre cop a
33 veure si funciona prou bé, i és una manera d'introduir coses però vaja, junts no es fa res
- 34 E: I en crèdits variables o així en feu?
- 35 I-6: és que crèdits variables en fem molt pocs perquè tenim uns crèdits acumulats i els aprofitem
36 al màxim per fer llengua, quan jo feia els de 4t, d'acumulats, feia sempre un dels crèdits
37 acumulats era introducció a la literatura catalana i fèiem els trobadors, Lluïl i una mica d'Ausiàs
38 March, però això era ben bé perquè a mi m'agradava molt i aleshores treballàvem llengua i
39 literatura, però vaja sòlidament no es fa res
- 40 E: no ho heu institucionalitzat ni res i, feu servir llibre de text o feu servir dossiers?
- 41 I-6: no, a la ESO llibre de text ara, a primer cicle és *Mc Graw* i a segon cicle és *Barcanova*
- 42 E: el *Mc Graw* és també el que tenim a Sant Fost
- 43 I-6: A Batxillerat també fan servir *Mc Graw* i no n'estan massa contents
- 44
- 45 E: Llavors unes preguntes una miqueta més personals, a veure per què creus que ets professor o
46 per què creus que ets professor de literatura?
- 47 I-6: (*riu*) per casualitat i per casualitat, professor perquè vaig acabar la carrera i em vaig trobar,
48 com suposo que molta gent, que no sabia què fer, jo no volia ser professor i vaig acabar essent-
49 ho perquè mira és una feina ràpida que vaig trobar, no?; i de literatura perquè allí on vaig anar a
50 parlar feia falta cobrir un professor de literatura i per decret em va tocar, i llavors vaig descobrir

51 que m'agradava molt més ser professor de literatura que no pas de llengua, no m'ho pensava de
52 cap manera.

53 E: I per què t'agrada més donar classe de literatura que de llengua?

54 I-6: perquè la llengua, perquè d'alguna manera en la literatura pots donar més cosa teva, et
55 realitzes més i perquè els continguts solen ser una mica més interessants des d'aquest punt de
56 vista, la llengua clar, jo trobo que és més fàcil i és molt còmode donar llengua, però trobo que tu
57 hi deixes poca cosa i llavors t'acaba cansant, explicar el complement directe i la vocal neutre jo
58 trobo que és

59 E: repetitiu i a més no ho entenen mai (*riu*)

60 I-6: I una altra cosa és que en literatura, jo sempre tinc la sensació que acaben aprenent coses de
61 debò, els poden interessar més o menys però que sempre hi ha algú que s'interessa i
62 descobreix alguna cosa nova de cara als alumnes, de la llengua sempre tens la sensació que
63 estàs repetint el mateix i que els alumnes estan farts que tot els sona i que no es motiven per res
64 i la literatura no vol dir que passi amb tothom però hi ha gent que els despertes una miqueta, si
65 més no, descobreix coses noves i això és una cosa que també m'interessa bastant.

66 E: Val, llavors d'aquests grups de literatura que has tingut des de tercer de BUP fins aquests del
67 Batxillerat, recordes algun grup d'aquells que et trobessis especialment còmode, que diguessis,
68 que disfrutessis molt anant a classe?

69 E: a nivell estrictament de coneixements en recordo dos, el primer institut on vaig estar, vaig
70 tenir un tercer de BUP que l'any següent va ser el COU que vaig tenir i llavors amb aquests
71 m'ho vaig passar molt bé, molt bé, molt bé, molt bé perquè a tercer ens havíem conegut molt i
72 era la gent amb què t'enteniés més bé i havien passat a Cou i llavors...teníem una entesa molt
73 maca no? i l'any passat aquí vaig tenir dels dos grups que feien literatura o lingüístic o filològic
74 diguéssim, era brutal, i són de Batxillerat eh! i realment potser tenien pocs coneixements però
75 tenien moltes ganes d'aprendre i això es notava moltíssim i era un grup brillantíssim, jo m'ho
76 vaig passar molt bé i ells bastant i els vaig fer treballar molt, potser massa

77 E: Llavors el fet que t'ho passessis bé amb ells era només pels seus coneixements o quin tipus
78 de conductes valors o et dones compte que agraeixes als alumnes?

79 I-6: D'una banda, home, quan més alts són els seus coneixements clar, més base sòlida tens per
80 encara tirar cap a endavant i descobrir coses més però de d'altra banda és sobretot l'actitud no
81 tant de coneixements com de ganes de tenir coneixements, la motivació podríem dir d'alguna
82 manera, això és una cosa bastant interessant de cara a tenir bon rotllo amb un grup

83 E: I aquesta motivació d'on creus que els ha vingut?

84 I-6: jo crec que bastant la portaven ells sols, vull dir no crec que sigui cap mèrit propi de, el
85 professor de l'any passat potser és un cúmul de professors al llarg de tota la secundària o potser
86 són ells mateixos que, de tant en tant passa, jo sempre ho veig això, que hi ha una promoció que
87 tira molt i una miqueta et que sembla que van ells sol, tu ets una miqueta el canal que et tinguin
88 a tu o a un altre és una mica igual

89 E: I en canvi un grup d'aquells que diguessis que realment era horrorós, no pel comportament,
90 perquè això més o menys és normal, però un grup

91 I-6: De fet al Batxillerat el comportament no és que sigui mai massa problema

92 E: un grup que potser tenen els coneixements normals però que no et fes gràcia anar-hi? Que no
93 disfrutessis donant classe

94 I-6: el primer any que vaig tenir aquest tercer de BUP que després vaig tenir a COU i que m'ho
95 vaig passar tan bé, també hi havia un tercer de BUP que eren els de ciències amb qui no m'hi
96 podia entendre de cap manera, un grup bastant horrorós, i el primer any que vaig estar aquí, aquí
97 fan literatura els de gestió diguéssim i el filològic, el de gestió eren apàtics absolutament, no hi
98 havia manera de motivar-los i era desagradable, eh, bastant bastant desagradable

99 E: Un grup apàtic seria un grup poc participatiu

100 I-6: sí però te n'adones que no és només en la literatura, és en la literatura i **en tot**, quan feien
101 matemàtiques amb matemàtiques, era amb el que sigui, sol coincidir que és general, no sol ser
102 en una sola matèria o amb la literatura en concret, ...et responc poc?

103 E: Sí, sí, em respon perfectament, no no tranquil no et preocupis,..Què t'agradaria aconseguir
104 amb les teves classes de literatura, és a dir quins objectius et plantejes quan has de fer classes
105 de literatura?

106 I-6: eee, potser molts
107 E: perfecte
108 I-6: potser massa, d'una banda, primer que coneguim, que tinguin un domini més gran de la
109 llengua a través de la literatura, aquest és un dels que tinc molt clar i tinc molt clar que la
110 literatura és un canal molt clar perquè utilitzin molt la llengua i penso que al final acaben
111 aprenent més llengua o utilitzant-la molt més en literatura que en la llengua mateix, és diferent
112 no l'enfoc, i a llengua tenen molt clar que fan llengua i a literatura si els vas marcant molt que
113 han de tenir cura de la llengua, acaben utilitzant-la més, no?, aquest és un, l'altre en un barri
114 com aquest donar coneixements del país, i de Catalunya i de la història i coses d'aquestes i
115 després l'altre és despertar sensibilitats perquè, primer descobrir, des del punt de vista de la
116 literatura, descobrir personatges curiosos o textos curiosos que hi ha al llarg de la història de la
117 literatura, però d'altra banda també, despertar sensibilitats no només en la literatura sinó perquè
118 serveixi per veure una miqueta la història del pensament i de l'art ,...sobretot això veure que, una
119 mica el coneixement i que a partir d'aquí vagin que tot es pot anar relacionant i que no pots
120 tancar les coses en caps, això ho tinc molt clar, després una l'altra cosa és el text literari en si,
121 el que passa que potser no fins a l'última, no tant com es feia, ara eh!, això ha anat canviant una
122 miqueta als COUs sí que s'analitzava fins a l'última coma, fins a l'última figura retòrica i aquí
123 jo trobo que pot ser excessiu sobretot tenint en compte que és el primer any que fan literatura i
124 llavors m'agrada que vegin el text literari com una cosa més agradable i que en pots anar traient
125 coses molt curioses i relacionant-lo amb moltes coses a part de l'estructura, evidentment no?,
126 però que no cal fer una "machacada" de figures retòriques, de construcció, de...
127 E: En aquest nens que fan literatura catalana a primer de Batxillerat, llavors,
128 normalment a Selectivitat fan això, s'examinen de literatura catalana o no?
129 I-6: Jo el primer any que vaig fer-la hi havia el dubte o sigui ens van dir que no entraria, que
130 només entraria el segon curs, després ens van dir que sí, llavors el primer any no es va presentar
131 ningú, l'any passat ens van dir el mateix i a final de curs ens van dir que sí que entrava, però jo
132 ho vaig desaconsellar perquè l'últim tema em va quedar molt coix, tot i així es van presentar
133 dues persones, i la veritat és que els resultats van estar bons
134 E: Abans m'has dit que esteu en un barri especialment castellanoparlant, la literatura castellana
135 té més èxit que la catalana?
136 I-6. sí, sí, la viuen com més seva, directament, en qualsevol text en català d'entrada tenen com
137 una barrera, es posen bastant a la defensiva a veure què és allò, i en literatura castellana jo penso
138 que no, després tu te n'adones que diguéssim, que són moltes prejudicis perquè de vegades
139 llegeixen tan bé o més bé el català com el castellà, i a vegades escriuen tan bé el català com el
140 castellà, però també en català parlen més normativament i en castellà parlen més el del barri,
141 vull dir jo penso que tenen molts prejudicis
142 E: però hi ha a part dels prejudicis...
143 I-6: són reacis
144 E: són més reacis a la llengua en si que a la literatura
145 I-6: el que passa és que aquest any en principi no s'hauria de donar tant perquè hem fet sis
146 Batxillerats i llavors hi ha gent que pot fer llatí, matemàtiques i matemàtiques i literatura
147 catalana,...poden fer moltes combinacions, amb la qual cosa si aquest any hi ha algú molt reaci a
148 la literatura catalana aquest any podria no fer-la i tinc trenta-cinc alumnes en dos grups, Déu ni
149 dó! De setanta i pico, eh!
150 E: gairebé l'han triada voluntàriament
151 I-6: algun pot ser perquè fuig del llatí i algun perquè fuig de les matemàtiques per norma
152 general però si fossin molt reacis o els que són molt reacis ja no la trien, i fins i tot algun
153 repetidor que l'any passat no podia i ara pot, és clar, han fugit
154 E: Bé, Llavors a veure , llavors, quan tu avalués aquests alumnes què els exigeixes per aprovar-
155 los, què és el que per tu és principal i secundari a l'hora d'aprovar un alumne quan s'està
156 treballant literatura
157 I-6. Dins dels exàmens hi ha una petita part, però molt petita part de coneixements directament,
158 de conceptes, és a dir, d'empollar, però molt petit i això en general ho valoro poc, valoro
159 sobretot la capacitat de relació, la relació dels textos amb les característiques que hem estudiat,

160 saber veure un text, quin tipus de text és, per què ho és, de quin autor pot ser i per què, sobretot
161 anar deduint dels textos

162 E: I els coneixements més lingüístics, marcarien molt aquesta nota o no?

163 I-6: Jo crec que la marquen moltíssim(*riu*), jo descompto 0,2 per cada errada que hi hagi sigui
164 morfològica, sintàctica, ortogràfica, de construcció sigui el que sigui

165 E: encara que sigui un examen d'aquests de rotllo?

166 I-6: sí, sí, sí puc arribar a baixar fins a tres punts, home, alguna vegada faig la vista una miqueta
167 grossa perquè em sap greu, hi ha gent que tindria un nou i els quedaria un quatre però,... el que
168 passa és que també me n'he adonat que posant-te així tan fort els alumnes acaben escrivint molt
169 més bé als exàmens, el primer examen els espantes molt, molt molt , i llavors el segon veus que
170 realment treuen bastant de rendiment, jo seria partidari de fer-ho a totes les matèries això.

171 E: sí però em sembla que no ho aconseguirem això

172 I-6: depèn del molt de professorat que tinguis i hi ha gent que estan més interessats o no en el
173 tema, però jo la compto moltíssim, i quan dono l'examen a part de la correcció dels conceptes o
174 dels continguts de l'examen, sempre dedico deu minuts per què em preguntin el que vulguin de
175 tot el que he subratllat de llengua i de fet va en relació amb allò que et deia, una manera
176 d'aprofundir amb la llengua

177 E: Llavors, què t'agrada més de la teva manera de donar classes de literatura? Si t'ho has
178 plantejat alguna vegada

179 I-6: és difícil respondre així de cop i volta, home a mi m'agrada molt explicar coses, i fent això
180 em sento molt còmode, i per això mateix a vegades em freno perquè no vull fer classes
181 excessivament de rotllo, però també tinc clar que quan es fa una classe i a Batxillerat, eh!, a mi
182 m'han d'aprofitar la classe i que la resta de la feina l'han de fer a casa, llavors la classe és
183 bastant, potser no tant de rotllo com podia fer quan feia el tercer de BUP sobretot perquè el
184 COU era també d'anàlisi de textos, però sí molt de diàleg i els "matxaco" a preguntes
185 constantment de deducció i de relació i això,

186 E: sobre els textos o sobre tot en general?

187 I-6: però procuro treballar amb textos, encara que siguin fragments breus per anar relacionant
188 coses

189 E: Llavors, per exemple, a veure la literatura catalana a Batxillerat hi ha sis lectures obligatòries,
190 llavors a veure, els dónes textos sobre aquestes lectures o ...

191 I-6. jo, no sé si m'ho preguntaràs després, però com em plantejo la matèria jo, com que aquests
192 nanos no tenen cap coneixement sobre literatura catalana és molt difícil explicar Ausias March o
193 *Josafat*, és igual, sense que tinguin cap mena de coneixement previ sobre de què passa i sobre
194 com comença tot, llavors jo plantejo bastant com el tercer de BUP , és a dir una història de la
195 literatura però parant-te a, és a dir una barreja de tercer de BUP i COU, anar fent la Història de
196 la Literatura i llavors quan arribes al tema que toca, aprofundir molt, molt, molt, llavors tot el
197 que és coneixement teòric del text o comentari del text, dels altres temes vaig passant textos, per
198 exemple Ramon Llull que en té moltíssims vaig passant textos per anar relacionar coses del
199 personatge, de l'època i tot això però tampoc faig molta crítica textual, això m'ho reservo
200 realment pels sis temes que entren a la Selectivitat; llavors quan arribem als poemes d'Ausias
201 March sí, un per un i traient les figures retòriques que toquin i tot això, però ho vaig fent a partir
202 que van apareixent

203 E: ho vas fent tot i t'atures sis vegades, no?

204 I-6: El problema que hi ha aquí és el mateix que passava a tercer de BUP, que arribaves al
205 Modernisme ho començaves a fer de pressa i llavors ja les últimes quasi no arribes però també
206 és que tens poques hores per fer tanta matèria amb uns alumnes que no tenen ni idea de
207 literatura

208 E: Ara se m'acut, a la llengua i literatura que es fa al Batxillerat...

209 I-6: es fa literatura

210 E. i què feu?

211 I-6: això és un problema gravíssim perquè s'interfereix, teòricament fan el mateix però amb dosi
212 molt més petita, amb la qual cosa els que no fan literatura com a optativa doncs tenen un
213 coneixement tan petit que pràcticament no tenen coneixement i els que la fan s'avorreixen com
214 una ostra perquè tots els sona repetitiu

215 E: repetitiu i a sobre atenuat, i què la feu, a primer de Batxillerat a segon o barrejada?

216 I-6: a, fan servir em sembla que és *Teide* i *Teide* té els temes repartits entre els quatre crèdits del

217 Batxillerat

218 E: o sigui, van sortint

219 I-6: això també el que passa que com que a Batxillerat, a la Selectivitat després pràcticament no

220 demanen res, demanen tipologia textual només clar la Història de la literatura es va deixant de

221 banda, llavors sempre es va fent alguna cosa però ben bé es fa dintre de la història o dintre

222 d'algun autor o també es fa una miqueta per la motivació del professor, si has de treballar la

223 novel·la, agafes l'autor que més t'agrada i ... és un tema que està una miqueta mal resolt i la

224 veritat és que està una mica mal plantejat, que el mateix any hagin de fer literatura a un lloc i

225 literatura en un altre els mateixos alumnes trobo que això és un problema

226 E: I quina solució hi veus? Alguna solució màgica no crec que ho puguem resoldre però

227 I-6: No, no crec que ho puguem resoldre però crec que falten cursos al Batxillerat, directament

228 E: Faltaria algun curs previ al Batxillerat

229 I-6. directament

230 E: que equivalgués la tercer de BUP d'abans o..

231 I-6: sí jo penso que el quart d'ESO ja hauria de ser el primer de Batxillerat, i preparés el

232 Batxillerat, els mòduls professionals i això, sí però això no té res a veure amb el tema eh!

233 E: Home, no té res a veure amb el tema però a l'hora de la veritat és també el que t'afecta també

234 a l'hora de .....fins i tot a l'hora de fer les propostes més innovadores que ...

235 I-6: jo fa molts anys que no visc pensant en el BUP i el COU, ni ganes, però realment si tu mires

236 què passava a BUP, que et venien a tercer de BUP, que havien fet ja un curs de literatura i per

237 tant d'història de la literatura, i els que volien aprofundir a més a més feien el COU com ara es

238 planteja el primer de Batxillerat, i ara veus que només tens les tres hores del primer de

239 Batxillerat, la veritat és que no queda temps per a res, i abans hi havia tres hores a tercer i quatre

240 a COU

241 E. I a més a més tres hores a llengua per treballar tota la llengua tranquil·lament

242 I-6: I és clar ara falten hores, falten hores, però clar tu parles amb els de matemàtiques o amb els

243 de Física i Química i et diuen el mateix, jo entenc que no és un problema que no ha d'anar en

244 detriment de res sinó que falten hores en general al Batxillerat, és la conclusió que jo veig al

245 final

246 E: Potser sobra alguna assignatura, no?

247 I-6: sí, el que passa és que això...

248 E: A qui li dius, no?

249 I-6: Exacte, això o ve marcat des de molt amunt o pot ser una batalla

250 E: Llavors quan, sí, quan per exemple, fas ESO?

251 I-6: No sé si ho he dit, tercer d'ESO

252 E: Quan heu de treballar textos, quan has de triar tu els textos, quan no estan al llibre de text, si

253 els has de triar tu sí és que els tries, amb quins criteris els tries

254 I-6: és que ara ja no em trenco massa les banyes, directament és a dir, fem servir *Barcanova*, hi

255 ha textos, m'avorreixen bastant i com que ....o sigui, abans sí que m'hi dedicava moltíssim però

256 veia que els resultats que se'n treien eren poquíssims, i que llavors si trio textos són textos que

257 jo trobi que per alguna cosa jo trobi que cridin l'atenció a l'alumnat però no perquè jo pensi que

258 són extremadament interessants des del punt de vista de la literatura, home si compareixen les

259 dues coses millor,eh? per exemple recordo un conte de, una narració del Quim Monzó que es

260 diu *Redacció*, la vaig treure d'un llibre d'aquest de secundària i fa molta gràcia per treballar-lo

261 sobre la construcció de frases de llengua i està bé, però en canvi és molt poc literari, i ara aquest

262 any com que les lectures de la *Barcanova* m'avorreixen una miqueta el que farem que ja teníem

263 pensat fer és tornar a fer el dossier aquest de Papasseit, enlloc de fer les lectures que et vénen

264 marcades farem poemes de fins els anys trenta

265 E. I aquests poemes que triaràs amb quins criteris els triaràs?

266 I-6: Bàsicament hi ha una professora aquí que va fer un treball didàctic sobre Papasseit, jo és

267 que encara no me l'he mirat eh, i llavors ella va fer servir molts criteris, eh? i està dedicat,

268 adreçada a Secundària i Batxillerat, llavors clar la tria ja està bastant feta i ara hem de quedar

269 ara per revisar-los diguéssim, i també una miqueta veure amb ells, amb les persones que ho van

270 fer l'any passat, que ens diguin què van funcionar i què no i a partir d'aquí, deixar algun text de
271 banda o .... el que volem fer és poesia fins als anys 30 però no tenim encara massa clar
272 E: I llavors, els poseu lectures obligatòries a l'ESO?
273 I-6: sí, una per trimestre, si normalment en posem dues a escollir-ne una, i una sol ser de baix
274 rendiment o de baix voltatge i l'altra de voltatge més elevat
275 E: i ho trien ells o ho trieu vosaltres el voltatge, o sigui un alumne més o menys bonet pot triar
276 la de baix voltatge o no?
277 I-6: normalment els hi recomanes i normalment et fan cas, o sigui en principi la poden triar ells
278 però si veus algun alumne que és brillant i que tria la de baix voltatge ja li dius que no, que no
279 va bé, o que es llegeixi les dues, que alguns ho fan,.. i llavors a tercer són lectures més
280 d'aquestes de secundària, tenim algun clàssic que està bastant bé però és més de tipus social que
281 no pas de tipus literari, no triada per la literatura sinó per la temàtica, i a quart d'ESO sí que
282 solem triar més de literatura universal, el Mark Twain, o coses així
283 E: quan dius literatura de secundària què vols dir literatura juvenil i coses d'aquest tipus?
284 I-6: sí, sí i aquí hi ha un problema perquè als professors no ens agrada gens, però en canvi als
285 alumnes és el que els atreu
286 E: però llavors tu creus que és útil fer servir aquest tipus de literatura o no?
287 I-6: jo crec que no, o sigui d'una banda a ells sembla que els agrada més, però jo penso que
288 potser no ens hem posat a triar bé les obres clàssiques o establertes o interessants de debó des
289 del punt de vista literari que puguin ser interessants per Secundària
290 E: o sigui que si algú es parés a pensar...
291 I-6: Per exemple, a quart jo veig que triem més això, obres clàssiques de la literatura universal,
292 no? i que els alumnes que se les llegeixen, al final veus que estan més contents d'haver-se llegit
293 això i a més han conegut que és *L'Illa del Tresor* que no pas haver-se llegit...
294 E: les típiques novel·letes aquestes de tres coses, la *Raquel* o aquestes coses que corren...
295 I-6: sí, exacte, jo penso que es podria fer una bona tria
296 E: Home, el tema de la literatura juvenil és un tema que avui en dia és bastant important (*pausa*
297 *perquè entra una professora a la sala*) perquè de fet hi ha un mercat efervescent sinó a més hi
298 ha moltes tesis, bueno moltes no, vàries dedicades a la literatura juvenil, i clar parlant amb els
299 professors et plantejes si realment serveix o no serveix, o amb el que hi havia abans...
300 I-6: Jo tinc clar que si fas la distinció aquesta entre baix i alt voltatge que dèiem fins ara doncs
301 pels de baix voltatge ja està bé. Si no han de llegir res o els ha de costar moltíssim més val que
302 llegeixin alguna cosa no?, perquè facin alguna cosa més que res, però hi haurà gent que per
303 llegir s'hauria de mirar un altre tipus de literatura, i que al final jo estic convençut tant quan els
304 portes al teatre o al cinema o a coses així, que t'agraeixen més haver vist una cosa amb cara i
305 ulls que, encara que potser mentre ho estan veient els pot costar una mica, però estic segur que
306 en el fons ells t'ho agraeixen més que una cosa que ells saben que és per ells i que no se'n pot
307 treure res més que el que han vist en aquell moment allà, i que moltes vegades és per ells però
308 està mal enfocat també, pot ser fins i tot avorrit
309 E: per tant caldria treballar cap a la diversificació de lectures, i aquí ja ho esteu fent, diversificar
310 lectures, amb la qual cosa ja tenim la diversitat per tot arreu(*riu*)
311 I-6: No, no, però en el tema de les lectures és fàcil, si tu en poses un parell, una que realment
312 sigui fàcil de llegir i una que sigui més complicada i que a més a més en puguis treure alguna
313 cosa, aquest és un tema que no és massa complex
314 E: I després com ho treballau, això ho treballau a classe després o no, hi ha un control...
315 I-6: Generalment hi ha un control, el que passa és que llavors a vegades ho mireu de fer
316 coincidir amb, un any va coincidir amb el crèdit de síntesi, vam fer lectures sobre la xenofòbia i
317 llavors vam fer coincidir amb el crèdit de síntesi, algun cop ens ha coincidit amb obres de teatre
318 que hem pogut anar a veure que anaven relacionades amb el tema, algun cop ho ampliem més,
319 és que depèn una miqueta de la lectura i sempre depèn també del professor
320 E: Home, el problema de diversificar les lectures és que llavors no les pots treballar normalment
321 a classe per exemple, són dos lectures diferents i...
322 I-6: No, però aquest és el problema general de la diversitat
323 E: Bé, quan te n'hagis d'anar m'ho dius...
324 I-6: jo d'aquí a dos minuts, faig un cigarro mentre parlo amb tu

325 E: Llavors suposo que els alumnes aquests de Batxillerat feu comentaris de text, i els fas fer
326 comentaris de text escrits o no?

327 I-6: sí, però bàsicament a l'examen això, és a dir a classe els fem oralment i me'n van donant
328 algun però molt poc, i després a l'examen... però no els faig fer el comentari de text tancadíssim,
329 eh?

330 E: Com hauria de ser un comentari de text perquè tu trobis que estigui correcte, els dones unes
331 pautes a ells perquè comencin o no?

332 I-6: És que jo m'he estat fixant en les..., sí, sí, perquè comencin sobretot, sobretot el
333 començament, em fixo molt en el començament de les redaccions, no sé si et referies al
334 començament de la redacció o com encarar un comentari de text

335 E: Home, el començament de la redacció però també com comencen a fer el comentari de text,
336 el primer dia.."comentari de text"

337 I-6: jo és que m'he anat basant en el que he anat veient en la selectivitat, ja sé que no demanen
338 un comentari exhaustiu del text i totalment tancat sinó més aviat una miqueta saber què és
339 aquell text que tenen al davant i saber-lo relacionar amb l'obra a la qual pertany i treure'n les
340 característiques, i això és el que els faig fer jo sobretot dintre del comentari de text, el que passa
341 clar, si és Ausias March sortiran comparacions per moltes bandes, la forma també la comenten
342 però a mi no cal que em comentin cada paraula una per una, en poesia és més fàcil que puguis
343 fer això, però a mi m'interessa més sobretot que sàpiguen el que tenen al davant i el per què és
344 aquell text? Que entenguin quin text és, més que el comentari de text tancat, eh?

345 E: Llavors el primer dia que els fas fer un comentari quines indicacions els hi dones?

346 I-6: Doncs mira, el primer text que comentem , amb el tema dels trobadors fem alguna cosa però
347 clar hi ha el problema de la llengua pel mig i tot això, el primer text que comenten de debò són
348 versicles del *Llibre d'Amic e Amat*, llavors a partir d'aquí veure com va jugant amb el
349 llenguatge, és a dir d'entrada que sàpiguen dir clarament què és allò que tenen al davant i que ho
350 situïn i a quina obra pertany i això d'entrada ho matxaco moltíssim, i després a partir d'aquí que
351 entrin en el text, que vagin veient els jocs de la llengua que va fent, si hi ha alguna figura
352 retòrica o alguna metàfora, comparació o alguna cosa així, i després que ho extrapolin a per què
353 el text és d'aquella forma i

354 E: el contextualitzin i..

355 I-6. Exacte, i això és el que generalment vaig fent amb tots els textos, el que passa és que clar,
356 no és el mateix comentar això que comentar un poema d'Ausias March que tens molt més suc
357 per anar comentant, tant a també ells tenen més coneixements d'Ausias March quan hi arribem

358 E: I en aquesta mecànica se'n van sortint o no?

359 I-6: sí, sí, sí

360 E. El problema és el mateix que deies abans, abans els de segon de BUP ja començaven a
361 comentar, ara

362 I-6: Ara arriben aquí i no han fet res, jo trobo que si els comences a matxacar molt amb moltes
363 figures retòriques, molta palla teòrica per aplicar als textos, arriben al text i només estan
364 capficats en buscar figures retòriques, normalment fiquen la pota, i al final no saben ni què estan
365 comentant, és a dir, busquen la forma la forma la forma i al final no saben què estan comentant,
366 i a mi m'agrada més que entenguin quin tipus de text és el que tenen al davant, i a qui pertany, i
367 per què? I a quina època? I tot això i pesa bastant més, eh!

368 E: O sigui que l'ideal seria arribar a un punt en què no els hi fes falta ni tan sols tenir cap pauta
369 per comentar ni res

370 I-6: És que pauta jo no els en dono cap, esquema allò a seguir no en dono cap, l'anem fent mica
371 en mica quan

372 E: Tu els hi comentes algun el primer dia o

373 I-6: Avui hem fet *el llibre d'Amic e Amat* i llavors anàvem fent, o sigui primer el feia jo i, jo
374 sempre ho plantejo a nivell de pregunta és a dir o sigui, què és el primer que va fer .... Llavors jo
375 no sé res, que m'heu de dir a mi perquè jo entengui el text?, llavors vosaltres teniu molts
376 coneixements sobre Ramon Llull llavors vinga va , jo vull veure aquests coneixements a partir
377 del text, però diguéssim jo no el faig de dalt a baix de manera tancada, sinó més aviat jo ho vaig
378 fent a partir de la informació que jo vaig traient, forçant evidentment, d'ells, llavors a cada tema
379 anem fent algun comentari, i llavors clar quan arribes a Ausias March el comentari és molt més

380 fàcil per la seva banda, però no he donat cap esquema, i a més jo prefereixo, a mi m'agrada més
381 que no sigui massa massa tancat i que sigui potser una mica més lliure però que debò ells vagin
382 traient el que...

383 E: Una cosa més personal, no personal sinó madurada

384 I-6: que vegis que de debò no té una pauta al darrera però que en canvi aquella persona domina
385 el text que té al davant, jo trobo que això anant-ho fent a cada tema, encara que sigui en veu alta
386 i al final anar-ho redactant entre tots i tot això, al final a mi m'agrada més que no que tinguin
387 una pauta molt tancada; també hi ha la gent que llavors els costa més estudiar que també es
388 perden més, això també és veritat

389 E: però no es por tenir tot...

390

391 E: Llavors aquestes classes de comentari han de ser bastant dinàmiques, et pots passar una hora
392 o mitja hora fent preguntes i respostes

393 I-6: Sí, i després per exemple un altre que faig és el un fragment de *Lo Somni* i llavors aquell
394 ens el passem tota l'estona ells redacten i jo vaig corregint els errors que tenen de redacció, que
395 no s'entén el que volen dir, és un text molt simple de comentar però en canvi que quedi molt
396 clar, què és el que volen dir perquè moltes vegades no se saben expressar, això amb el de Bernat
397 Metge ho faig bastant, llavors t'anava a dir una altra cosa però ja no me'n recordo,...una altra
398 cosa de Bernat Metge, ah! La primera frase del comentari, que ja t'he dit abans que m'hi fico
399 molt

400 E: Com començar el comentari

401 I-6: sí, llavors, una altra cosa, la primera frase de la redacció del comentari, que jo m'hi fico
402 molt, que no comencin dient una barrabassada perquè és la primera frase i marca moltíssim el
403 comentari, que poden començar de forma molt fàcil que és dient "Aquest text és de
404 l'autor tal tal" o que poden començar sorprenent el possible corrector o lector, no? llavors que
405 fiquin una frase enginyosa però que no fiquin la pota, no?

406 E: és la versió arriscada pels que tinguin més valor

407 I-6: el comentari tancat tancat no el faig mai, primer perquè a mi tampoc m'interessa, a mi
408 m'interessa més que vagin traient més suc

409 E: sí vols ho deixem aquí

410 I-6: sí perquè haig de anar ja cap a classe

411

412 **SEGON DIA**

413

414 Dimarts 9 de novembre de 1.999, 15, 30.

415

416 E: T'he portat la transcripció del que vam fer l'altre dia, que Déu ni dó, t'he de dir que tenies
417 raó que parlaves molt ràpid, perquè amb mitja hora, onze pàgines has superat tots els meus
418 rècords, Pensava fer una fotocòpia, perquè és paper aprofitat, però si vols et quedes aquesta

419 I-6: No, em puc fer una còpia després aquí(...)

420 E: Llavors pensava començar amb dos o tres aclariments sobre el que em vas dir l'altre dia

421 I-6: Ara em contradiré, ja veuràs

422 E: Això teòricament t'ho quedes, quan tinguis temps t'ho llegeixes i qualsevol esmena des de
423 petita fins a gran que vulguis fer, fins i tot supressió d'alguna pregunta que no vols que consti la
424 resposta, doncs...

425 I-6: però total com que és anònim

426 E: sí, però vaja també

427 I-6: en tot cas és si no ho penso però censura no crec que m'imposi

428 E: però hi ha gent a vegades que és molt, que pensa que això pot canviar el món, i no...Bé,
429 llavors l'altre dia vam estar parlant de com baixaves la nota per coneixements lingüístics,
430 baixaves 0,2 per falta i tot allò, llavors jo pregunto, a part de quan tornes l'examen, comentar si
431 coneixen l'error o el que sigui, els hi dones alguna possibilitat de recuperació d'aquesta nota o
432 treballes d'alguna manera l'ortografia o simplement queda baixat i punto

433 I-6: No, baixat queda baixat, llavors la possibilitat que tenen de recuperar-la és anar pujant la
434 nota de contingut dels següents exàmens, directament
435 E: Llavors
436 I-6: és a dir per llengua no faig cap mena de recuperació
437 E: I a llengua ho faries, si et toqués donar la classe de llengua tampoc no ho faries, fos una
438 redacció,
439 I-6: no, no, al Batxillerat segur que no,
440 E: i a l'ESO?
441 I-6: a l'ESO és diferent
442 E: t'ho plantejaries a l'ESO? o ja no baixaries
443 I-6: A l'ESO faig malabarismes, no, també en baixo, però no sóc tan exhaustiu ni tant
444 normalment no baixo tant, baixo 0,1, depèn, depèn del tipus d'exercici, però a l'ESO hi ha gent
445 que li faig repetir, els que tenen el currículum més adaptat diguéssim a lo millor els hi faig
446 repetir un escrit fins que me'l porten bé, alguna vegada no? tampoc els matxaco tant amb això
447 perquè sinó, prou que els hi costa a aquests. No però amb literatura no, en principi, la nota de
448 l'examen és el contingut traient la nota de llengua i ja saben que si van molt malament de
449 llengua el que han de fer és pujar el contingut al màxim
450 E. Llavors la nota de l'avaluació és bàsicament la de l'examen?
451 I-6: el que passa és que d'exàmens en faig molts, no, d'això no n'hem parlat, no?
452 E: No, em sembla que no, podem parlar-ne ara, tampoc és un tema que em capfiqui molt, però
453 vull dir, llavors en un trimestre pots fer dos o tres exàmens?
454 I-6: sí, el que passa és que a literatura l'any passat vaig començar una cosa i aquest any volia
455 seguir-ho i és que es llegeixen el Toni Soler, *La història de Catalunya* perquè van peix peix
456 peix del tema, això allà també ho feu, no?
457 E: Sí, aquest any la *Maria* ho va proposar i la farem llegir a primer i a segon, com que no l'ha
458 llegit ningú
459 I-6: en el comú?
460 E: en el comú
461 I-6: Doncs jo, des del punt de vista de la literatura, perquè història de Catalunya l'any passat no
462 en feien, la fem un any sí un any no, i llavors l'any passat no en feien i com que eren aquell grup
463 tan bo i vaig veure que n'estaven mancats doncs els hi vaig fer llegir, llavors cada setmana l'any
464 passat teniem examen d'un capítol del Toni Soler; i aquest any és cada quinze dies en tenen dos,
465 i llavors clar això ja durant tota l'avaluació ja són tres o quatre exàmens de nota que t'ajuden.
466 Per altra banda hi ha els exàmens de lectures que tots els llibres que llegeixen jo els hi faig
467 examen o treball, però generalment examen, i l'any passat se'n llegien tres per trimestre, tot i
468 que n'entraven sis a la selectivitat
469 E: en vas ampliar?
470 I-6: Sí, sí, i aquest any en fem dos per trimestre però el que passa és que la poesia no els compto
471 perquè els treballem a classe directament, llavors vol dir que jo poso dos obres més per llegir,
472 llavors clar, cada trimestre tinc dues notes més de lectura, i llavors els dos o tres exàmens més
473 de matèria que pot haver-hi hagut
474 E: Un fart de corregir exàmens de por
475 I-6: sí, sí, i a part notes d'algun comentari de text que em fan o em donen, algun text que
476 treballem a classe oralment i llavors ells me'l porten per escrit, vull dir que notes en tinc
477 moltíssimes, i clar
478 E: més que res perquè clar, a l'hora d'avaluar literatura, si tinc tan en compte la llengua tampoc
479 és una nota de literatura, és una nota de llengua
480 I-6: ja però
481 E: no t'estic dient que estigui malament
482 I-6: el que teòricament hauria de fer tothom se suposa és tothom tenir en compte la nota de
483 llengua en totes les matèries, això ja sé que és impossible i que depèn bastant de les afinitats de
484 cada professor de cara a la llengua i a la llengua catalana en aquest cas concret, no? llavors jo el
485 que tinc clar és que sent del departament de llengua i literatura ho haig de tenir en compte, i
486 llavors a la selectivitat també els hi tindran en compte, llavors per això
487 E: val, val

543 I-6: Doncs curiosament potser a la secundària no es pot fer la història de la literatura, però en
544 canvi quan arriben a Batxillerat tu agrairies molt que tinguessin feta la història de la literatura,
545 no feta però que tinguessin alguns coneixements de tipus història de la literatura, que va lligat
546 amb la història del pensament que dèiem l'altre dia, però això penso que és important
547 E: o sigui potser a la pròpia ESO s'hauria d'intentar fer història de la literatura? O catalana o
548 castellana, per exemple
549 I-6: o universal, fins i tot, si cal
550 E: els grans temes diguéssim, romanticisme,...

551 I-6: jo penso que és això, que tinguin clar que és l'època medieval, al menys a grans trets eh!,
552 quin tipus de literatura es feia en l'època medieval, què és tot l'època moderna i la
553 contemporània, una miqueta, i el romanticisme jo crec que són temes ficats aquí dintre, d'una
554 manera potser molt general però no aviam el que crec que és imprescindible jo trobo vull dir, si
555 pensem amb una ESO per després fer el Batxillerat jo penso que sí que haurien de fer ni que fos
556 una pinzellada de tota la història de la literatura en general, de cara al batxillerat, de cara a
557 l'ESO estricta, sense tenir en compte el Batxillerat jo crec que la història de la literatura no és el
558 més important, que hi ha uns noms que els haurien de sonar una mica perquè formen part de la
559 cultura general i per tant al final de la secundària els haurien de tenir però el que és més
560 important sobretot és motivar-los, a descobrir el que és la literatura, i després, d'altra banda, una
561 miqueta el comentari de text, una introducció al comentari de text, que potser a la secundària sí
562 que s'hauria de fer absolutament pautat així com al Batxillerat jo no en sóc gaire partidari, a
563 l'ESO jo crec que sí, absolutament pautat i que vegin un text al davant i que vegin què han de
564 fer

565 E: tipus aquests comentaris d'aquestes comprensions lectores que hi ha als llibres de text? Que
566 et surten les preguntes, això seria per tu un comentari pautat?
567 I-6: no té per què
568 E: n'hi ha de literaris i no literaris
569 I-6: no perquè generalment les preguntes que fan a mi no m'agraden gens no perquè a
570 secundària normalment és comprensió del text, quan fan les preguntes aquestes
571 E: i quina diferència hi ha entre una comprensió del text i un comentari?
572 I-6: la comprensió del text és senzillament veure si s'ha entès el text i si tu en pots extreure
573 alguna cosa del text del text mateix o de fora del text, a veure si en pots extreure un
574 coneixement que puguis relacionar amb alguna cosa externa del text, no sé si parla de dels
575 Aiguamolls de l'Empordà
576 E: en els textos no literaris està bastant clar, però quan són textos literaris?
577 I-6: quan són textos literaris
578 E: això passa als llibres de text, hi ha poemes hi ha llegendes, hi ha coses d'aquestes, que et
579 vénen amb la comprensió de la lectura
580 I-6: sí, això, jo trobo que això és una manera de treballar la literatura i que potser és la més
581 atractiva de cara a la secundària i també s'hauria de mirar les preguntes que fan, que a vegades
582 són absolutament estúpides(*canvi de cara a la cinta*)
583 I-6: tot això per a què serveix? En general o de cara a aquest text? poques vegades ho veig . No
584 un comentari pautat seria, tinc un poema al davant saps qui n'és l'autor, i llavors a partir d'aquí
585 fer-ho de la manera tradicional, observar la forma, observar el contingut, relacionar la forma i el
586 contingut, les figures retòriques i tot, i finalment veure qui n'és l'autor jo penso que això sí que
587 s'hauria de fer
588 E: perquè a última hora
589 I-6: a veure això a primer cycle de secundària és impossible, i a tercer i quart també depèn molt
590 de qui tinguis, això estaria bé fer-ho una miqueta a secundària i això també et dona peu que a
591 Batxillerat puguis fer que no accedeixin a un esquema tan tancat , ja saben què s'ha de comentar
592 d'un text però poden seguir un esquema diferent o una norma diferent per fer els seus
593 comentaris
594 E: (Explicació personal sobre el tema)
595 I-6. jo per comentari entenc més això, sense preguntes
596 E: això és el que normalment enteníem nosaltres quan estudiàvem

597 I-6: més tradicional, això no vol dir que tu mateix al fer un comentari de text, o sigui l'alumne
598 no es planteja una sèrie de preguntes possibles que hauria de respondre, això també és fer un
599 comentari de text

600 E: la idea seria facilitar-li les preguntes perquè les respongués perquè després ell aprengué a
601 fer-se les preguntes

602 I-6: veure què és l'important a l'hora de comentar un text

603 E: això s'hauria d'intentar fer a segon cycle segons tu,

604 I-6: en el primer segur que no

605 E: a primer motivar una mica per la lectura i

606 I-6: i a segon jo trobo que s'hauria de fer tant des de català com de castellà perquè de fet els
607 llibres de text ho fan una miqueta, una pinzellada de la història de la literatura, el que passa és
608 que és tan pinzellada que normalment no serveix gaire de res però bé almenys hi ha algun nom
609 que surt i que sona alguna cosa i la majoria de llibres de text de secundària a segon cycle tenen
610 alguna cosa així. En el cas de la literatura jo trobo que està bastant mal treballada tan a la
611 secundària com a l'àrea de llengua que s'ha de treballar la literatura, perquè és ben normal, prou
612 feina tens a ensenyar bé la llengua i entenc perfectament que la literatura quedi a un marge
613 absolutament, i a Batxillerat hi ha el problema aquell de doblar la matèria

614 E: llavors algun altre tipus d'enfocament, per gèneres, per temes, com ho veus això?

615 I-6: jo quan ho he fet aquí que vaig fer només aquell crèdit en principi dels Trobadors abans de
616 la Secundària, que fèiem els crèdits aquells acumulats al final no funcionava malament, però
617 llavors jo el que veig és que és un tema que queda tan des., si agafes per exemple (???) a la
618 literatura, encara, el (???) a la literatura medieval, és una cosa que queda tan tan tan tancada que
619 tampoc no saps, és un bolet que tenen allà enmig i que tampoc no veig que tingui massa sentit

620 E: I treballar-ho sistemàticament al llarg de l'ESO, és a dir, en els crèdits comuns, que a cada
621 crèdit hi hagués un tema d'aquests? encara que sigui al segon cycle posem per exemple però per
622 temes, creus que podria ser...

623 I-6: clar però el problema és (????) de la literatura o

624 E: això va en detriment dels coneixements d'història de la literatura perquè evidentment

625 I-6: jo és que, quan m'he trobat amb alguna cosa així, normalment no m'he sentit còmode del
626 tot, jo mai, llavors clar em fa la impressió que als alumnes tampoc, però és clar és totalment
627 subjectiu, eh! Aquí fèiem un crèdit fa molt de temps que era les rondalles, que el trobo
628 horrorós, eh, en canvi una professora que està al departament ara feia els Romanços i ella estava
629 encantada de la vida amb el crèdit variable de romanços i a partir del crèdit aquest treballava
630 moltes coses de literatura però sobretot(???) del segle XIX i XX que recupera molt, i ella estava
631 molt contenta, sí, perquè potser també depèn del tipus de professor i potser a mi m'agrada molt
632 més la cosa més clàssica de la història de la literatura i un altre se sent més còmode fent... jo és
633 que bé, sense que els alumnes tinguin un coneixement previ, no a fons, però una miqueta clar de
634 la història de la literatura dels autors i de les influències que hi ha entre uns i els altres, jo no em
635 sento còmode fent un tema després despenjat, que trobo molt interessant, eh! que els trobo molt
636 interessants,.....però jo no em sento còmode.

637 E: Bé llavors la següent pregunta ja no té gaire sentit per què clar, com introdueixes els
638 coneixements contextuals a l'hora de llegir els textos, evidentment, suposo que els introdueixes
639 abans? Llavors una unitat didàctica per exemple....

640 I-6: No, bé, però no sempre eh!

641 E: No, a bé, perfecte!

642 I-6: No sempre eh, una miqueta la cosa va canviant

643 E: Vas intercalant?

644 I-6: Sí

645 E: Però com ho organitzaries per exemple una lectura d'aquestes del Batxillerat tipus Ausiàs
646 March, un tema que és lectura obligatòria diguem

647 E: Si vols després t'ensenyaré, és que justament acabo de refer una miqueta el material de cara
648 aquest any(???)i ara l'he refet una mica més, i llavors la primera part d'Ausiàs March, clar a
649 més a més Ausiàs March és això, és un dels temes d'aquests que entren a Selectivitat, llavors
650 clar els has de fer en profunditat, els alumnes no tenen no han vist mai literatura medieval, no
651 han fet mai literatura catalana, els poses aquells poemes i els sona a xinès absolutament pur.

652 Llavors la primera part que hi ha, això ho he tret, he fet un refregit de moltíssimes coses que he
653 anat llegint, e, hi hauria una introducció al a les influències d'Ausiàs March, llavors hi ha tot lo
654 dels trobadors que ells ja coneixen llavors expliques els trobadors des d'un altre punt de vista,
655 ('??)hi ha la dona italiana, llavors allà hi tenen poemes fins i tot en italià i a partir d'aquí van
656 fent preguntes i van comparant amb Ausiàs March, hi ha tot el tema de la misogínia, hi ha per
657 exemple a dintre un tema en exclusiu a Joan Roís de Corella, dedicat al Corella, això dins de
658 l'Ausiàs March eh!, després, tot això els hi dono a ells i ho fan a casa, ho van fent abans
659 d'arribar al tema i, quan comencem el tema el que anem, fent és corregint el dossier que ells han
660 anat fent i m'han anat preguntant si tenen dubtes o això, després arribem i un cop corregit això,
661 el que fem és tota una introducció que hi ha, això que no surti d'aquí, eh, un pròleg que
662 m'agrada moltíssim un estudi sobre Ausiàs March, la vida i l'obra i tal, el que fem és treballar-
663 lo a fons i analitzar-lo a fons i treballar a partir del que ells van llegint van subratllant i dient per
664 paràgrafs més o menys quines són les idees principals i veure el que va dient tota l'estona, i
665 finalment quan acabem això entrem ja poema per poema d'Ausiàs March que normalment els
666 dos o tres primers els faig jo estrictament i ells ja tenen també fotocopiats un comentari poema
667 per poema i després a partir del tercer o el quart més o menys cada dia un el porta amb el
668 comentari aquest que ja té ell preparat i com ho anem fent nosaltres que anem analitzant més
669 vers per vers i coma per coma, el porta una miqueta també preparat i llavors jo l'acabo de pulir i
670 el puntuo, puntuo el comentari que ha fet
671 E: com si fos un treball
672 I-6: oralment eh i llavors ja, si vol, però això de cara a la llengua, sense comptar nota, me'l dona
673 i llavors jo li corregeixo perquè vegi els errors d'ortografia, de puntuació del que sigui, això és
674 el que fem amb Ausiàs March, i llavors el que fem, no i llavors ja està.
675 E: aquesta seria més o menys l'estructura típica
676 I-6: una miqueta sí, de les lectures, una mica sí, amb el *Tirant Lo Blanc* per exemple, és que
677 Ausiàs March jo trobo que és molt dur per començar(...) el curiós del cas és que els acaba
678 agradant molt, però molt eh, però el que passa clar, és que et tires un mes i pico treballant a fons
679 Ausiàs March, l'acaben coneixent prou bé, hi ha algun cas, clar l'any passat era excepcional
680 però em vaig trobar gent que algun dels poemes que en principi havíem dit que gairebé no
681 podien entrar perquè eren massa complicats, un Cant de Mort i un Espiritual que entraven i són
682 complicadíssims i que jo vaig dir que no els comentava i això i gent que em va demanar apunts,
683 fotocòpies, que em va demanar el llibre, va llegir-s'ho pel seu compte, hi va haver gent que,
684 gent bona eh!, gent que es va motivar encara més per llegir A.M. Curiosament el Tirant no els
685 agrada mai, jo no entenc el que passa però el Tirant no els agrada gens, i ara estic amb gent que
686 ha treballat el Tirant altres vegades aviam si em diu una manera diferent de treballar-lo
687 E: llegeixen un resum o tot?
688 I-6: Llegeixen la versió del..... que és tot el llibre però en català actual però els passatges més
689 llargs estan resumits, no, la diferència de gruix és important, és que aquest any ha sortit ja la
690 selecció de textos de Selectivitat, l'oficial, els fragments que haurien d'entrar, i a més he estat
691 mirant bastant però queda tan deslligat tot que jo penso que si ja quan es llegeixen tota la
692 història no els agrada, llegint els textos i en català antic, a mi ja m'agradaria que se'l llegissin en
693 català antic, però és tant, a mi m'agradaria que hi hagués una versió com el Tinyena que és tota
694 la història, escapçant molts trossos però que tens tota la història sencera, i en català antic, això
695 m'agradaria que existís realment però en català antic, però no existeix, i la versió amb els
696 capítols separats(...) jo penso que encara els agradarà menys, el Tirant és un problema, em
697 preocupa perquè hauria de ser un dels temes més simpàtics
698 E: a priori és atractiu(...)
699 I-6: a mi a Batxillerat m'agrada que es llegeixin l'obra i després fem l'estudi sobre l'obra, i
700 aquest any m'estic plantejant això, fer-ho diferent, enlloc de fer examen de lectura i després
701 explicar l'obra i comentar l'obra entre tots, doncs no, m'estic plantejant fer-la capítols per
702 capítols i anar comentant directament, i una altra cosa és fer blocs de treball, però el problema
703 de fer blocs de treball, a mi ja m'agrada i quan feia BUP i COU feien molts treballs però jo el
704 problema que veig aquí aquest any és que això, a l'hora de fer la correcció i exposició a classe i
705 tal fa que s'eternitzi un tema i no tens tantes hores com per invertir en un tema, és a dir, A.M. si
706 no ho fas així no ho paeixen, ara el tirant un cop se l'han llegit li podries dedicar dues hores i el

707 podries matar el tema perquè és bastant senzill després el que s'ha d'explicar i ho entenen bé,
708 no, dedicar tantes hores em fa una mica de ràbia, la veritat, el Tirant és un problema, el cas de la
709 Renaixença és que es llegeixen *Terra Baixa* i és molt senzilla de llegir, el problema del tema de
710 la Renaixença és que sempre queda molt llarg, tot el segle XIX explicar tot això costa una
711 miqueta i m'estic plantejant d'explicar-ho una miqueta diferent també, però és un tema molt
712 clar, *Terra Baixa* és una obra molt clara que l'entenen de seguida i llavors quan arribes al
713 Modernisme et quedes encallat perquè és tan complex tot plegat i llavors és allò que et deia
714 l'altre dia que comences a córrer

715 E. Perquè a l'examen de Selectivitat valoren moltíssim els coneixements contextuals, és a dir, jo
716 coneixia els exàmens de Selectivitat de tipus COU i era important però de fet els temes que hi
717 havia sempre eren relacionats amb el llibre, sí que havies de saber el Modernisme i tot això però
718 que normalment tampoc calia explicar-ho.

719 I-6. el que et demanen és un coneixement exhaustiu del llibre, aquí hi ha de ser però et demanen
720 molt que coneguis qui és l'autor i, sobretot el que et demanen més és la comprensió del text i la
721 contextualització del text(...) a més si no tenen un coneixement previ a mi em costa molt, a mi
722 mateix em costa molt situar-me

723 E: Bueno, canviem de tema, quan feu la interpretació dels textos, sempre prens la iniciativa tu o,
724 és a dir, quan s'ha d'interpretar, no només quan s'ha d'analitzar, quan volem saber què vol dir el
725 text?, en aquest cas, prens tu sempre la iniciativa o fas el mateix que els comentaris, a partir del
726 tercer o el quart, per exemples aquests que fan ells els deixes arribar a la interpretació o no?

727 I-6: Sí, sí, o sigui, el fan com si diguéssim tancat, l'únic que l'exposen oralment directament,
728 llegeixen el que han fet a casa però ells fan tot el comentari fan la conclusió, sí, sí, el que els hi
729 demanaria en un comentari tancat diguéssim o el que els hi demanaria en un examen ho fan tot
730 sencer

731 E: llavors tu fins a quin punt modifiques o respectes una interpretació que no trobes gaire
732 d'acord amb la teva,

733 I-6: ee, a nivell de respecte(*riuen els dos*) absolut, és a dir no no no els tiro pedres ni res però em
734 fa gràcia perquè al principi fan cara així, però al final quan ja t'acaben coneixent doncs veuen
735 els tics, no? sempre veuen un síiii(*entonació marcada*) no està malament, de fet no és una mala
736 idea però llavors acabes, o sigui, deixes que ell digui la seva, intentes no matxacar el que ha fet
737 perquè suposes que li costa bastant, però, si cal t'ho acabes carregant de dalt a baix

738 E: però, és a dir, tens clar que al final ha de sortir la teva interpretació o la interpretació més o
739 menys oficial del text

740 I-6: eee, sí, no no, sí tot i que alguna vegada ee pot o bé et fan una interpretació que tu saps que
741 també és possible o bé et descobreixen una cosa que dius, home, potser m'ho hauria de mirar
742 molt més a fons però tampoc em sembla una aberració(...) no per exemple l'any passat em
743 passava, eh feien alguna no sabia dir-te ara en què però el que sí que recordo és que
744 constantment o més d'una vegada havíem de buscar coses a l'enciclopèdia per veure si alguna
745 cosa que havien relacionat podia ser o si en tréiem l'entrellat o, però mentre tot estigui justificat
746 i no et diguin una aberració per justificar-t'ho a mi ja m'està bé

747 E: tu ho toleraries en un examen que sortís del text, una cosa justificable

748 I-6: el que passa és que amb francament, amb el nivell que tenen ells d'estudi i comprensió i
749 relació de coses és molt difícil que et facin una versió una interpretació que no sigui l'oficial i
750 que tu la vegis encertada, això és francament difícil amb el nivell que hi ha

751 E: abans trobes que passava per exemple, en un tercer de BUP d'abans o en un COU d'abans...

752 I-6: a tercer de BUP potser no tant perquè tu tampoc donaves tant de peu a que al menys jo eh!
753 en el COU, sí sí sí, interpretacions de poemes totalment diferents de jo recordo...clar tu ho
754 portaves com molt treballat, anaves a fer un comentari de text no(...) peròoo però trobava
755 interpretacions alguna vegada que m'havien deixat sorprès doncs també podria ser no?

756 E: llavors ho respectaves normalment

757 I-6: jo si estava justificat jo trobo que sí, que s'ha de jo ho faig eh! el que passa és que ara em
758 costa molt trobar una cosa ...

759 E: Bueno llavors, una cosa molt més mundana, què has llegit últimament que t'hagi resultat
760 interessant? Qualsevol tipus de lectura

761 I-6: últimament ee vaig llegir, l'últim que he llegit sencer el un d'aquests indios de la Índia .... el
762 títol no me'l facis dir perquè.. molt interessant

763 E: de què anava, més o menys?

764 I-6: és la història de dos nens petits i un que és més petit que l'altra i llavors està explicada fa
765 salts endavant i endarrere i t'agafa tota l'evolució de la Índia també del segle XX i com tota una
766 sèrie de fets personals que s'emmarquen dintre dels canvis socials de la Índia van matxacant
767 absolutament els personatges i que el món idíl·lic que tenien, els paradisos perduts, és el tema de
768 sempre eh! però de la manera com està escrit et fa molta gràcia, a més és d'aquelles que et
769 requerien una atenció a l'hora de llegir, no perdre una paraula perquè es barrejava una miqueta
770 amb el monòleg interior, però no del tot, llavors era una barreja de tècniques d'escriptura i et
771 podies perdre en qualsevol moment si no estaves gaire atent, però interessant, ara però és
772 d'aquells ... molt calmat molt lent

773 E: algun dia potser em dedicaré, bueno llavors una altra i sobre didàctica de literatura has llegit
774 alguna cosa últimament?

775 I-6. m'he comprat molts llibres, no, sobre didàctica de la literatura no perquè francament (*riu*)
776 m'avorreix bastant tota la didàctica de la literatura, el que vaig llegint(*riu, suposo que de*
777 *l'expressió de la meua cara*)

778 E: I per què? Què has llegit que t'hagi resultat avorrit o inviable

779 I-6: no, és que tampoc no sóc un fan lector d'aquest tipus de literatura,eh

780 E: com la majoria d'entrevistats

781 I-6: també t'enganyaria si et digués que sí, no, però les coses aquestes que surten a *La Cuina de*
782 *l' Escriptura* que és més de llengua que no(...)

783 E. a l'hora de preparar-te una unitat didàctica, no sols consultar bibliografia sobre didàctica de
784 literatura

785 I-6. sobre didàctica no massa, sobre el tema en qüestió...

786 E: Però has tingut algun desengany diguem-ne o no? sobre didàctica de literatura allò llegir
787 alguna cosa que no servís per res o mai se t'ha acudit fer-ho?

788 I-6. didàctica vols dir sobre la teoria?

789 E: teoria o aplicacions pràctiques, la didàctica tant seria la teoria com

790 I-6. és que aplicacions pràctiques sí que n'he llegit bastant, del que no he llegit és de la teoria
791 teoria perquè

792 E: aplicacions pràctiques que hagi llegit, alguna aplicació pràctica

793 I-6: home jo em miro bastant tot el que va sortint, és que no sé citar noms és que jo per això sóc
794 bastant desastre, no me'n recordava ni del títol del llibre que havia llegit, jo tot el que em cau a
795 les mans ho fullejo i si hi ha en general em resulta atractiu ho aplico, bueno ho aplico, en trec
796 coses al màxim, jo a totes aquestes unitats didàctiques que va presentar la Generalitat, aquests
797 dossiers que van arribant, no sé si et sona, ve van arribant de tant en tant, sobre Ausiàs March,
798 n'hi ha un, i en vaig treure moltes coses jo de les que després hem posat al dossier no, però això
799 hi ha molts llibres de 3 i 4 una Editorial valenciana que proposen coses més o menys
800 innovadores, el que passa és que acaben no essent gens innovadores, te n'adones, i de fet que el
801 problema que hi ha és que són coses molt de la secundària, del sistema de treballar, però de fet
802 he tret força cosa, i què més podria haver llegit?

803 E:Hi ha revistes més teòriques...

804 I-6: no clar, això és que no, alguna vegada llegeixo, és molt així, del Col·legi de Llicenciats, és
805 una revista que no sé si l'has vist mai

806 E: em sembla que sí

807 I-6: sempre hi ha algun article sobre literatura, i llavors segons quin és el tema doncs el llegeixo
808 o no, però l'acostumo a fullejar, i el que passa (...) això de les rutes de no sé què normalment
809 sempre et treuen rutes de no sé qui, no, i clar a vegades són productives i a vegades són un
810 rotllo, per anar a veure un pi i prou doncs per això ja tens la fotografia, no? ee i no, poca cosa
811 més

812 E: i llavors, encara llegeixes molt més que la majoria que he consultat,

813 I-6: potser més que llegir a fons és molt fullejar coses i llavors d'entrada si hi ha alguna cosa
814 que m'atreu, llavors m'hi fico

815 E: Llavors, tu creus que la didàctica pot fer alguna cosa perquè millori l'ensenyament de la
816 literatura? Vull dir, els didactes, o un bon professor de literatura necessita tenir recursos
817 didàctics
818 I-6: sí, sí, ee
819 E: o són auto..
820 I-6: no, jo trobo que està molt bé que hi hagi ee veure noves maneres d'ensenyar un mateix
821 tema, això trobo que està molt bé, el problema és que (riu) estem tan matxacats per totes bandes
822 amb tonteries i amb papers que no serveixen per res que t'has de llegir, has de mirar per on van,
823 de cursos que has fet amb molta il·lusió i que després has vist que eren infectes i coses així que
824 arriba un moment en què tot ho mires amb recel, amb moltes pinces agafes qualsevol cosa i
825 però, jo ho trobo molt interessant, el problema és que eee trobar o sigui les coses que has anat
826 fent trobar coses que t'hagin realment servit, n'hi ha poques, que no sigui una miqueta el mateix
827 de sempre
828 E: està molt allunyat de la realitat o és el mateix
829 I-6: exacte, exacte, és això
830 E: Bé, ja s'està acabant això eh,
831 I-6: espera't, és que jo per didàctica de la literatura jo entenc publicacions sobre
832 E: home, didàctica de la literatura seria per una banda una sèrie de publicacions teòriques, quins
833 són els objectius en literatura i coses així, i per una altra hi ha moltes aplicacions didàctiques,
834 enfocaments per temes, enfocaments per gèneres fins a c..
835 I-6: clar, del primer no he llegit pràcticament res i del segon jo diria que vaig fullejant-ho tot el
836 que trobo
837 E: i anar a comprar..
838 I-6: home jo vaig bastant per l'Abacus, més que res perquè la tinc al costat de casa i si vaig al
839 mercat passo pel costat de l'Abacus i és fantàstic i llavors moltes vegades vaig per allà a la part
840 de didàctica, hi ha una part de filologia, o de lingüística, coses així, llavors allà tens les novetats
841 i coses així i jo compro concretament coses pel Departament, com que sóc el secretari no hi ha
842 problema.(riu)

843 E: Home, més o menys seria això, és que després de fer varies entrevistes, un es planteja si
844 realment serveix per alguna cosa la didàctica de la literatura, normalment sí que és veritat que hi
845 ha molta publicació didàctica, no només, de literatura potser no tant però de llengua surten coses
846 com a xurros, però si realment arriba o no arriba, i si no arriba per què no arriba? evidentment
847 no és culpa dels professors si no arriben, si fos un "chollo" la gent s'hi llançaria, no?
848 I-6: mira, saps això dels Gustos per la Lectura que hi ha, el Gust per la Lectura que organitza el
849 SEDEC i tal
850 E: no hi he anat mai, però sí
851 I-6: no estan malament, el que passa és que ara segueix una línia massa d'autor i d'autor
852 contemporani que costa molt des del mateix professor trobar-ho interessant per treballar a dintre
853 l'aula, a vegades et costa molt treballar un autor d'ara, però bé és una mica la línia que han
854 seguit, però de tant en tant han fet, abans ho feien més, temes més clàssics de literatura, i sempre
855 et presentaven una guia donaven didàctica, i això ho trobo bastant interessant i d'aquetes de fet,
856 del SEDEC, en tinc bastantes perquè... però el que et volia dir és que per exemple, aquí, les
857 activitats es fan aquí a Sabadell i volem anar-hi sempre però sempre se'ns passen, però per què
858 se'ns passen, primer perquè faltar als centres de Reforma és molt complicat, almenys en aquest,
859 és clar és molt complicat perquè sempre que faltes has de deixar tot preparat per deixar els
860 mínims problemes possibles i tot això i després és que tens tantes coses que has de fer i llocs
861 que has d'assistir que arriba un moment que se't passen i d'això ens queixàvem l'altre dia en la
862 reunió de Departament fa anys que no anem al Gust per la Lectura, a aquestes sessions que fan,
863 que sempre traïem algun material didàctic i(...)doncs això, jo trobo que, com a professors i ara
864 no estic, no intenta ser un plor, (...)
865
866 Final violent, crec que vam apagar la gravadora ja que s'havien acabat pròpiament els
867 continguts de l'entrevista.

ENTREVISTA INFORMANT P 7

- 1 E: Simplement voldria que m'expliquis quant temps fa que ets professor, professor de literatura,
2 on has treballat, els centres on has treballat, una mica el teu historial
- 3 I-7: a veure, jo vaig començar a donar classes a tenia una beca a la Universitat de València i
4 vaig començar a donar classes primer a l'Escola de Magisteri i vaig donar eeee un curs de
5 literatura catalana contemporània i se centrava en un seguit d'autors, havies de treballar uns
6 autors concrets i ja està, sense cap complicació
- 7 E: tenies el programa fet, diguem
- 8 I-7: tenia el programa fet, sí, m'agradés o no m'agradés estava el programa fet, eeee després les
9 altres classes que vaig donar ja són més de llengua, vaig donar classes també a la facultat però ja
10 de llengua val?, després vaig fer mig any a Menorca abans d'aprovar les oposicions, vaig estar a
11 Ciutadella i eren classes pràcticament de literatura perquè donava, estava substituint a una
12 professora que donava primer i segon de Batxillerat i feia a segon pràcticament tot literatura
13 contemporània i en primer de Batxillerat pràcticament tot era literatura medieval o el que
14 podríem dir Decadència, val?, s'intercalava una mica, però una mica només amb registres,
15 dialectologia, història de la llengua però molt poc
- 16 E: era el sistema actual
- 17 I-7: sí, el sistema actual però de Les Illes que en aquell moment era territori MEC, d'acord, ja es
18 parlava de Batxillerat però no és igual que el d'aquí de cap manera eh, em, després vaig aprovar
19 les oposicions i he estat dos anys a Calella
- 20 E: a Calella de la costa?
- 21 I-7: a Calella de la costa, allà vaig donar, tenia, primer de Batxillerat i la literatura que es dona a
22 primer de Batxillerat és la medieval un altre cop, vaig fer els dos anys primer de Batxillerat i
23 després tenia també primer d'ESO i en primer d'ESO la literatura que es dona segons el meu
24 punt de vista ha de ser com a lector simplement i per tant no és pròpiament literatura, tant
25 lectura a classe de textos i de comprensió com la lectura que tenen per a fer ells, la lectura a casa
26 que sempre els dono uns llibres obligatoris que va de agafar-los molt fort primer que siguin un
27 llibre per tothom a al final al tercer trimestre donar-los un llistat amb possibilitats i que ells triïn
28 el que vulguin i fer exàmens orals, el primer està molt guiat, va amb fitxes tot, cada setmana els
29 hi entrego una fitxa que ells m'han d'entregar la setmana següent i després els altres trimestres
30 ja cada vegada va més tranquil·litat, en el segon poso un examen tipus el que faríem de control i
31 en el tercer el faig oral. És a dir que va relaxant-se a mesura que, i després feia també un crèdit
32 variable que el vaig fer durant dos anys, allà hi havia molts crèdits variables molts, i estava tot
33 pensat des del punt de vista en català, estava tot molt ben organitzat, i llavors estava pensat els
34 crèdits variables tu podies fer el que volguessis però al final un dels objectius havia de ser, no sé
35 per exemple perquè et facis una idea, la gent de primer d'ESO l'objectiu que tindrà serà la
36 comprensió lectora, en el de segon el text narratiu, en el de tercer el text etcètera etcètera, així i
37 jo treballava en quart, treballava la literatura a través d'un tema. Treballava l'heroi i a través de
38 l'heroi jo els passava textos de tot tipus d'herois ho tenien estructurat, és un llibre que existeix
39 que jo vaig reformar una mica
- 40 E: El de Tàndem?
- 41 I-7: No el de tàndem no, no sé si ara està en Tàndem però estava ...o era en Tàndem no sé És que
42 hi ha uns llibres de Tàndem petits
- 43 E: No, un de gros
- 44 I-7: és el de Gemma Lluch i Mª Rosa Escrivà
- 45 E: que hi ha per a Argumentar,..
- 46 I-7: Exacte, vaig agafar l'heroi i com que hi havia coses que no m'agradaven doncs jo és que
47 vaig fer les pràctiques amb la Rosa i conec la Gemma moltíssim llavors vaig fer això i el que
48 vaig fer va ser, una feinada, vaig introduir còmics també intercalats, llavors agafava Batmans
49 per exemple i el posava o agafava còmics de l'estil de guerres viquings i coses així, agafava
50 fotocopiava, posava *típlex* blanc damunt dels globus i els traduïa al català i això ho intercalava
51 també i teníem també còmics i després pel·lícules que estaven relacionades, val, i ja saps com
52 funciona això d'aquelles dones que és literatura catalana i al mateix temps literatura universal,

53 està tot barrejat, no?, ee, després ja està i després aquí un altre cop 1r de Batxillerat un altre cop
54 primer d'ESO i el mateix continuant més o menys, canvio els llibres això sí treballava les
55 *Bruixes* i ara *les Bruixes* el deixo una mica de banda perquè està la pel·lícula i estan molt
56 influenciats per la pel·lícula, i araestic més amb el Daniel Pennac i amb un curset que van fer
57 d'això que fan a Mataró del *Gust per la Lectura*
58 E: ah, sí
59 I-7: doncs en van fer un que va estar molt interessant que encara me'n resulta productiu que era
60 la Literatura de Ciència Ficcio per a nens, (...) i tenien dos o tres llibres que estaven interessants,
61 *Lior* per exemple és molt productiu, està a **cruïlla** és molt productiu per a nanos aquest llibre, té
62 un començament una mica complicat però s'enganxen, *L'esquelet de la Balena* també és un text
63 que els nanos s'enrotllen bé, és que pràcticament treballo amb Cruïlla perquè té coses molt
64 interessants i *La noia del temps*, les nines em protestaven perquè els protagonistes sempre eren
65 nens i a la noia del temps la protagonista és una noia i els agradava, les noies estaven
66 entusiasmades, a mi personalment no em va agradar quan el vaig llegir perquè els altres sí però
67 aquest no, i elles.... i què més?, aquell valencià, *Diari d'un jove maniàtic*, no el coneixes
68 aquest?
69 E: Em sona aquest
70 I-7: Doncs és molt interessant
71 E: és que hi ha títols que.. el tema de les lectures te l'anava a preguntar després
72 I-7: i una cosa molt important, quan estàvem amb canalla també vam optar per una cosa que pot
73 estar bé i és que ens dedicàvem a que ells llegissin de lectures obligatòries en primer de
74 Batxillerat havien de llegir literatura eeee històrica que fos de cadascun és a dir que estigués
75 ambientada en cadascun dels períodes de la literatura catalana perquè així tinguessin un context
76 viu de la literatura que després donarien
77 E: I els agradava als xavals?
78 I-7: Depèn, depèn, vaig començar amb llibres forts perquè va ser pràcticament una recomanació
79 de la cap de Departament vaig començar amb *el Cercamon* de Lluís Racionero un llibre que
80 E: el tinc a casa i no l'he llegit mai
81 I-7: sí, és dur, és dur, se'l van llegir per exemple i després jo ja vaig començar a treballar una
82 mica el que m'interessava més no podia donar-los un llibre que fos més car i llavors em vaig
83 enganjar a línia que hi ha de literatura juvenil, que no és pròpiament aquest tipus de literatura
84 que pot ser per a adults i hi ha un que es diu *Temps feliç* i parla de la vida d'un noi que és
85 joglar i passa el 1213, primer és joglar, després és trobador i se'n va a la terra dels càtars, està
86 bé, i un altre que està a la Campana que es diu *Un llop a Empúries* que està ambientat en un
87 monestir, a Montecassino, molt violent però els agrada, després al tercer trimestre, no sé siestic
88 enrotllant-me massa
89 E: no tranquil
90 I-7: després el tercer llibre que tenien va ser *el mort del rei* que és de me'l van regalar quan era
91 profe de Menorca, ...és un autor de Menorca, no recordo, és un autor de Menorca que
92 E: Bé, ara que estàs aquí, e
93 I-7: comptant comptant, tres anys, tres anys i mig donant classes en instituts i un any i mig
94 donant classes a la facultat
95 E: llavors, com descriuries en línies generals l'alumnat del teu centre on treballes ara, si en pots
96 fer una idea, comparant amb d'altres on havies treballat
97 I-7: ja, és que, a veure, jo per l'anàlisi que he fet i he conegut d'altra gent, jo he tingut una mica
98 de sort amb això, jo no he tingut mai casos d'aquests conflictius a classe ni res, pot ser primera
99 perquè eren llocs on a banda d'haver immigració i d'haver una zona d'indústria i tot això com
100 passa aquí a Llinars, vénen gent de poble, vénen gent de Sant Antoni, de Sant Pere, i llavors està
101 una mica barrejat, a més hi ha catalanoparlants juntament amb castellanoparlants, està barrejat, a
102 Calella venia gent de Sant Pol, de Sant Cebrià, i estava també molt
103 E: molt de poble també
104 I-7: també són molt de poble i estava molt barrejat amb els altres, si en una classe en tenies més
105 de Sant Pol pel que fos...i la gent de Calella tendeix, és un lloc on hi ha un institut bastant
106 reconegut privat, Freta
107 E: tinc una amiga que hi treballa

108 I-7: i en fi les Escoles Pies, la gent també va molt a ells, per tant venia molta més gent de Sant
109 Pol que no tenia institut privat que de Calella. Després a Menorca no cal que et digui, vull dir,
110 són gent, si tens algun diferent és perquè es hippy, no te trobes res de és tot lo contrari,
111 panxorrut d'aquells que van caminant i ... i les classes igual, a vegades pensava, em donava la
112 sensació que jo estava boig per comparació amb ells perquè ells estaven tot el temps (*suposo*
113 *que amb cara poc comunicativa*)... i si parlaven tot molt lent, llavors aquesta gent .....no eren
114 conflictius no tinc quarts ni coses així que són la gent més conflictiva, de tercer en tinc algun
115 que està desdoblant, és a dir no són gent molt conflictiva, no són gent molt motivada però això
116 em penso que passa a tots els llocs

117 E: i de nivell més o menys de nivell cultural o així...

118 I-7: el nivell cultural trobo que està més alt que a Calella perquè a Calella tenen més tradició de
119 d'institut i d'ESO, tenien una tradició d'institut i després ja tenen una tradició d'ESO bastant
120 llarga, ESO i Batxillerat i aquí en canvi encara tenen la idea una mica de que el Batxillerat és
121 com BUP, no? els professors no s'ho prenen tampoc amb la mateixa filosofia, aquells passaven
122 més aquests són més durs, tenim unes normes per a Batxillerat molt fortes i un nivell trobo més
123 alt aquí, trobes gent més interessant que no a Calella

124 E: Bé, I llavors tu no vas donar classe amb l'antic sistema educatiu? Però tu et devies instruir
125 amb el BUP...

126 I-7: sí

127 E: llavors quina diferència veus, veus algunes diferències pel que fa a la literatura, a
128 l'ensenyament de la literatura veus diferències entre el sistema educatiu anterior i l'actual?

129 I-7: sí, bé, el sistema anterior llegien molt més per ells mateixos, tenien molts llibres de lectura i
130 eren classes molt més teòriques, jo he fet classes, moltes classes teòriques i molt poques que
131 signifiquessin una pràctica, tenien menys problemes que nosaltres pel que fa a la premura del
132 temps, penso, fixa't que ara donem dues hores de català a la setmana en Batxillerat i això és un
133 desastre, vull dir, no pots fer res, i no sé jo penso que ells tenien, els professors que ens donaven
134 classes a nosaltres tenien el camp molt més lliure, tenien més temps més possibilitats i la gent
135 protestava menys i era més absorbent penso jo, ara la gent és menys absorbent, has de posar tota
136 la carn perquè puguin arribar a ser, has de seduir-los perquè sinó no hi ha manera

137 E: la motivació ara te l'has de guanyar...

138 I-7: te l'has de guanyar bestialment i si algun dia no te la guanyes vas apanyat, vull dir, plega

139 E: bé, bueno...

140 I-7: ells tenen una molt mala imatge de la literatura, *classes de literatura, en aquest trimestre*
141 *donarem una part que serà literatura, aaahh literatura* igual que siguin de lletres com de
142 ciències

143 E: i a què atribueixes aquesta mala premsa

144 I-7: consideren que és avorrit, no els aporta res, la literatura, no ens ho neguem, és molt més
145 lenta que un programa de televisió i ells cada vegada estan més avesats a coses ràpides, fàcils,
146 sintètiques, i fins i tot els agrada molt més menjar-se un producte d'aquells sintètics que fa gust
147 de tomàquet que no menjar-se unes patates amb tomàquet, vull dir que els agraden molt les
148 coses, les reproduccions i les coses sintètiques i la literatura no té res d'això

149 E: i llavors vols dir que ells han fet aquest procés?

150 I-7: no, que va, en absolut que penso que és això el que passa que s'avorreixen

151 E: o sigui pel que han llegit a la seva història com a lectors allò els ha donat mal rotllo i no

152 I-7: s'avorreixen i no, però de la mateixa manera que ho dic no ho dic perquè hagin fet ells
153 aquesta reflexió, de la mateixa manera que poden avorrir-se davant d'un plat de patates i no
154 s'avorreixen davant d'una bossa d'aquelles de plàstic horrorosa amb les porcades aquelles que
155 tenen a dins o s'avorreixen davant d'un plat i en canvi es mengen plantats, de peu estan més a
156 gust (*riu en els dos*)

157 E: llavors entrem en unes preguntes una mica més personals, sense passar-se, llavors perquè
158 creus que ets professor?

159 I-7: Jo?

160 E: Sí.

161 I-7: jo volia ser professor des de que tenia dotze anys o una cosa així, una cosa i una altra
162 perquè la meua carrera la meua especialitat des de que vaig anar a Batxillerat i tot això o al BUP

163 sempre va estar molt lligada a ideologia, vull dir està molt vinculat, jo vaig fer filologia catalana
164 perquè era catalanista i ja està. Llavors professor jo ho tenia clar, professor de què? De català
165 E: I llavors un cop ja ets professor de català, com et trobes més còmode fent classes de llengua o
166 fent classes de literatura?
167 I-7: a mi m'agraden més les classes de literatura perquè a mi sempre m'ha agradat més la
168 literatura però m'he hagut d'avesar una mica a les classes de llengua i vaja faig igual, no...
169 E: ja però si poguessis triar el teu, les teves opcions triaries classes de literatura sempre
170 I-7: sí, faria classes de literatura o com a mínim coses que m'agraden més que ja sé que no tenen
171 cabuda és una mica utilitzar la terminologia i els estris de la lingüística per a treballar els textos
172 literaris, trobo que això és molt interessant, però aquí no tens la possibilitat de fer-ho, quan
173 treballes la coherència, la cohesió, sí que treballes una mica de terminologia lingüística aplicada
174 en algun cas no sempre en textos literaris
175 E: bé, et trobes identificat amb algun profe que hagis tingut tu fent classes de literatura
176 I-7: Sí, sí
177 E: I en què t'identifiques, què és el que t'agradava d'ell?
178 I-7: e, m'agradava d'ell el que provocava en mi i és el la sensació de que qualsevol cosa que ell
179 digués en un moment donat podia ser interessant i em podia servir per a qualsevol altre moment
180 i m'enriquiria, vull dir, que era una seducció, vull dir és això
181 E: la seducció venia només a tu quin tant per cent d'aquesta seducció portaves tu
182 I-7: bueno portava la classe bastant boja vull dir, no era el meu cas només, li agradava el que
183 feia molt i s'empleava a fons i no es dedicava només a donar-te la classe de literatura sinó que
184 s'expandia una mica, tractava moltes altres coses al mateix temps, eren classes molt pràctiques,
185 juntament amb algunes de teòriques, o treia la teoria de la pràctica...
186 E: era un profe de l'institut?
187 I-7: sí, el profe de COU de literatura castellana
188 E: de castellà?
189 I-7: sí
190 E: justament et passa com a mi els profes que m'han influït més són els de castellà
191 I-7: en el meu institut no hi havia literatura catalana, jo la literatura catalana, jo literatura
192 catalana la vaig donar com a diguem-ho així entre cometes la comuna de tercer de BUP però en
193 quart, no, en quart, en COU no tenies la possibilitat de triar com a optativa la literatura catalana,
194 jo he estudiat a València eh!
195 E: en cap institut es podia fer això?
196 I-7: en algun sí, en aquests pilots, en algun que tingués més possibilitats que fos més gros, en
197 algun de la capital potser sí, o que fossin molt catalanistes, el meu era un institut normal,
198 E: no hi havia...
199 I-7: no hi havia literatura catalana en COU
200 E: val, val, bueno llavors recordes algun grup d'alumnes que treballant literatura t'hagis trobat
201 molt a gust
202 I-7: amb un grup només
203 E: amb algun grup que hagis tingut en aquests cinc anys que diguessis que quan treballaves
204 continguts literaris, continguts en general, t'hi trobessis molt bé amb ells
205 I-7: home...
206 E: o especialment vull dir
207 I-7: sempre és que jo trobe que no és tant el grup com d'alumnes no estaria malament pensar-ho
208 ho hauria de pensar una mica, però trobo que és més aviat els dies, hi ha dies que et surten molt
209 bé, hi ha dies que et surten regular i hi ha dies que dius voldria no haver passat per la classe avui
210 E: però per factors teus o per factors de la classe?
211 I-7: o meus o de la classe vull dir, jo trobo que m'entrego bastant eh! tampoc podria dir-te que
212 és per culpa d'ells, no m'atreveixo a dir que és només exclusivament per culpa d'ells
213 E: sí però hi ha grups que a vegades per la raó que sigui (...) ni que facis allí un número de...
214 I-7: Sí, jo de vegades m'he sentit un autèntic pallaso davant d'ells
215 E: (...) però hi ha grups en canvi que no, que més o menys només que estiguis mitjanament bé,
216 no?, més o menys tiren, no?

217 I-7: Sí, no, és cert, pot ser llavors el segon de un segon de Batxillerat en Menorca, un Batxillerat
218 de ciències
219 E: què tenien aquests xavals, com eren?
220 I-7: ee era gent callada, era gent més receptiva, d'aquells que sempre estan prenent apunts que
221 no te demanen mai *això ho agafo? Això no ho agafo? Escric en vermell o escric en blau? O ara*
222 *trec la llibreta, i*
223 E: és que si a segon de Batxillerat diuen això...
224 I-7: sí i eren més participatius, aquest primer de Batxillerat que tenc aquí no estan mal, de tota
225 manera
226 E: el primer de Batxillerat
227 I-7: sí, el primer de Batxillerat que tenc no estan mal
228 E: i alumnes concrets?
229 I-7: en Calella, això en Calella alumnes concrets, hi havia una alumna en concret a Calella que
230 era increïble, que podies agafar el seu examen de qualsevol... del que fessis, agafaves el seu
231 examen i podies agafar-lo com una plataforma per corregir els altres, era bestial, feia uns
232 comentaris a part que deies, com és possible que aquesta noia faci aquest comentari, ho absorvia
233 tot i després t'ho abocava però no com...
234 E: un autòmata
235 I-7: exacte, hi havia coses interessants
236 E: i aquest alumne perquè creus que era així? És a dir a veure
237 I-7: estudiava molt,
238 E: estudiava molt
239 I-7: no sortia de casa estudiava molt, aquesta sí
240 E: aquesta sí, estudiava per tots els altres
241 I-7: però també vull dir no és el que m'agrada normalment eh! això també t'ho dic (comentari
242 off de record: a mi m'agraden més els alumnes que encara que això no ha de sortir eh
243 m'agraden més els alumnes – era broma- m'agraden molt els alumnes que no estudien molt, la
244 literatura, m'agraden molt els alumnes que no estudien molt, però que agafen molt el que tu dius
245 a classe però que a l'hora d'improvisar o a l'hora de fer un comentari diguem que tenen intuïció,
246 tenen aquella cosa, que són intel·ligents i tenen aquella cosa d'intuïció que en un moment donat
247 te fa veure coses que potser ni tan sols ha explicat el professor)
248 E: aquest tipus d'intuïció, o competència literària que en podríem dir d'això, no?
249 I-7: sí, competència
250 E: d'on surt, com s'adquireix això?
251 I-7: això? a banda que han de ser nanos molt intel·ligents i molt desperts, perquè han llegit, són
252 nanos que llegeixen normalment i que no tenen cap por a la literatura i estan motivats
253 E: des de petits han adquirit l'hàbit de lector i això els ha donat
254 I-7: jo trobo que sí, home hi ha gent que simplement perquè és molt intel·ligent, jo trobo que dos
255 casos d'allà de Calella que eren dos nanos molt intel·ligents bueno que era una cosa increïble,
256 t'ho agafaven tot, ..
257 E: llavors el dilema de l'ensenyament de la literatura és per mi, per exemple és saber fins a quin
258 punt tu pots arribar a despertar o modificar aquesta competència lectora perquè sempre pots
259 ensenyar continguts, continguts sempre es poden ensenyar no? però com aquells noia de Calella
260 que era capaç d'estudiar-s'ho tot
261 I-7: sí, però no era lectora,
262 E: no era lectora?
263 I-7:- no era una excel·lent lectora, ella llegia perquè jo aquesta gent sempre intentava veure si
264 llegien més coses perquè pugessin la nota fins i tot, i no, ella es llegia el seu llibre
265 E: el màxim de bé possible, però...
266 I-7: però el seu llibre, no era un gran lectora
267 E: però aquest tipus d'alumnat diguem-ne, ja, segurament de gran no seran grans lectors
268 I-7: no
269 E: segurament no estudiaran filologia
270 I-7: volia estudiar filologia (*riuén*) i està fent el treball de recerca de filologia catalana,
271 E: sí, sí, se la veu metòdica, (*riuén*)

272 I-7: mira no sé, jo ho trobo una mica estrany perquè penses que li agradaria més llegir, que
273 t'agafaria els llibres que li portessis i els devoraria no?
274 E: (...) aquests alumnes que potser no tenen aquesta competència lectora com ens ho podem fer
275 per desenvolupar-la perquè clar
276 I-7: fent atractives les coses, el que passa, el problema és com ho fas atractiu? Com fas atractiu
277 un llibre o com fas atractiu un text, trobo que moltes vegades és un misteri
278 E: no ja ja, el problema de la tesi és destapar una mica aquest misteri
279 I-7: hi ha llibres que enganxen i hi ha llibres que saps que no se'ls has de donar a llegir,... val?
280 Jo ara estic fent una prova amb un de Jack London perquè no havia fet no els havia donat mai
281 literatura e... diguem-ne així universal, sempre els havia donat literatura juvenil i estic fent una
282 prova amb en Jack London i em funciona a mitges eh!
283 E: amb els de primer d'ESO?
284 I-7: amb els de primer d'ESO, els he donat a més ee perquè saps que així funcionen ells una
285 mica, funciona amb ells el fet de donar-los dos versions d'un mateix llibre una que sigui cara i
286 una que sigui barata i acaben comprant-se la cara... jo he de donar la barata, està claríssim però
287 *La crida del bosc* té dues traduccions si no en té més vaja, jo les que conec són aquestes dues,
288 una que és a *la Magrana* que són aquests típics llibres blancs que tenen un dibuix al mig, un
289 quadrat, vaja és un llibre,... horrorós i després hi ha un amb *Cruïlla* que han tret que hi ha una
290 col·lecció de *Cruïlla* que són llibres i tenen dibuixos, fotografies, informacions al voltant de tot
291 el que està allà a l'obra de Jack London tot ho té allà, hi ha un batibull allà d'informacions,
292 fotografies entren a dins del text és una cosa...
293 E: aquest és el car
294 I-7: aquest és el car, no sé si val mil vuit-centes, com és car.... (*riu*) perquè jo volia que
295 llegissin, jo aquest any tenia pensat que llegissin aquests que estan ara molt de moda del Harry
296 Potter, que diuen que són molt interessants, i això, de fet me'ls vaig comprar i tot, dic, vaig a
297 veure..., quan me'l compro m'adono que valien mil vuit-centes i mira vaig dir el llegiràs tu (*I-7*)
298 i ja veurem però ara estic pensant que potser...
299 E: sí clar...
300 I-7: és que els pares te protesten molt,
301 E: nosaltres al final hem establert una quota de.... material per la qual compra els llibres de
302 lectura l'institut i els hi deixa, el que passa és clar és que són més barats i el problema és que si
303 no l'encertes un any et queden els vint-i-cinc exemplars allà i n'hi ha alguns que no s'han
304 encertat del tot
305 I-7: ja
306 E: el que passa és que la literatura juvenil és molt arriscat
307 I-7: i has de tenir una biblioteca, a Calella tenien una biblioteca de literatura juvenil increïble
308 E: Bé, a veure, què t'agrada aconseguir a les teves classes de literatura, quins són els objectius
309 que et plantejes com a prioritaris?
310 I-7: .....a veure.....
311 E: o posem un exemple més empíric, en el tercer trimestre de batxillerat m'has dit que faràs
312 literatura, no?
313 I-7: sí.
314 E: quins objectius et plantejaràs?
315 I-7: val, jo és que tinc una concepció, jo sé que la literatura no és important per a les PAAU i
316 que moltes vegades el Batxillerat està encarat a les PAAU, d'acord, però a mi m'agrada la
317 literatura i penso que a ells els ha d'agradar val? I el que vull aconseguir bàsicament és això,
318 que els agradi la literatura o que li trobin algun tipus d'interès, que encara que en aquell moment
319 que estem allà a classe puguin pensar *oh quina merda* que d'aquí un any o dos que se'n recordin
320 d'alguna cosa, val? Aquest és el meu dos, tres anys, quatre, cinc els que siguin, que se'ls quedi
321 alguna cosa, ...llavors vaig establir com una mena de pla, des de principi de curs, que jo donaria
322 literatura medieval al final però que ja haurien sentit parlar de literatura medieval catalana fins a
323 la sacietat des del primer dia de classe, val? Llavors el primer llibre que els vaig posar va ser el
324 de Palomeras, aquest que t'estava dient que és *El temps feliç*, que si no l'has llegit te'l
325 recomano, està bé, va guanyar un premi d'aquests... Angular es diu?
326 E: bé, ja el buscaré

327 I-7: *el temps feliç* es diu i et dic que parla de l'època medieval, val?, es desenvolupa el 1213, té
328 quatre capítols que són les quatre estacions de l'any, és un noi que viu aaa, ara no recordo
329 exactament si és a Aquitània, Crec que és a Aquitània, i d'Aquitània se'n va a Marsella
330 s'embarca cap a anar-se'n a les croades e però per circumstàncies acaba parant a Barcelona, a
331 Barcelona veu els joglars, li agraden molt i llavors se'n va a conèixer a Ramon Vidal de Besalú,
332 ee va caminant per les contrades, per les comarques catalanes fins a arribar on és en Ramon
333 Vidal que és al Castell de Mataplana i llavors es descobreix a la novel·la tot l'ambient cortesà
334 d'un castell medieval petit, d'aquí participa en les incursions a la Terra dels Càtars, torna quan
335 ja està perduda la guerra, bé, hi ha rotllos amb dones, tot, està tot allà, tot el que significa la
336 literatura medieval, ee que l'any passat quan estava en Calella això el que vaig fer va ser
337 organitzar-ho per tal de fer-ho en autobús, vam anar en autobús, vam anar al castell de
338 Mataplana, al Montgrony, al Gombren i vam treballar al mateix temps la figura del Comte
339 Arnau, això l'any passat, val, aquest any, primer això, al segon trimestre i al tercer trimestre
340 volia donar-los gèneres, és a dir no volia un altre llibre medieval ni res sinó gèneres, llavors vaig
341 triar una novel·la i vaig triar una novel·la negra que *Parany per a una noia* de (???) de Cua de
342 Palla, és una passada de novel·la, de fet estan enganxats, després els donaré un llibre de poemes
343 i una obra de teatre perquè vegin una mica els tres gèneres perquè està en el llibre de Baranova,
344 això dels gèneres i tenen al llibre de Baranova
345 E: per il·lustrar una mica
346 I-7: per il·lustrar una mica ee tenim el llibre de Jacques Cliseau?, després volia donar-los un
347 llibre de Martí i Pol que encara no tinc massa decidit, ja veurem *Estimada Marta* potser seria el
348 més idoni però en fi, ja veurem, i després el tercer llibre crec que optaré per la traducció que han
349 fet de Woody Allen, han fet una traducció de Woody Allen de teatre que és molt bo, jo havia
350 llegit una traducció al castellà i és molt divertit, després, els he preparat un treball que no sé com
351 sortirà eh! no ho sé, l'he deixat a uns companys perquè vagin mirant-lo a veure, he triat vint-i-
352 cinc textos de literatura catalana medieval, val, textos curts no sé, què diré? Del fragment aquell
353 típic de *Tirant lo Blanc* on Plaerdemavida li va tocant el cos, un fragment d'Eiximenis que diu
354 com les dones tenen llengua que està també en el llibre aquest de *Per a Argumentar*, les dones
355 tenen llengua perquè és la cua d'una cabra, hi ha textos misògins de tot, hi ha un batibull, dos
356 versicles de Ramon Llull, hi ha de tot, val? Llavors cadascun d'ells rebrà un sobre i dins del
357 sobre hi haurà un dels textos aquests en tamany quartilla amb un número i ells no saben ni qui
358 és el seu autor ni com es diu l'obra ni res de tot això, llavors jo els he posat un seguit
359 d'instruccions, al final això es quedarà amb un treball de quatre fulls, en un primer full em diran
360 qui és l'autor, de quina època i em donaran algunes dades sobre l'autor, en el segon full
361 m'explicaran, em faran un comentari del text on en el segon full em fan e una transcripció del
362 text al català actual estàndard, són textos petits, no revesteixen massa problema, bueno l'únic
363 problema és que aquí no està l'Alcover Moll ni res però bé, ja el portaré jo de la meva casa, eee
364 després tenen comentari que és el que t'estava dient, i l'últim full és una graella on apareixen els
365 números i ells han d'omplir autor, anys de naixement i de mort, obra que està representada allà i
366 tema que es tractava al text però només amb un no res, i han de fer la graella aquella i jo els
367 poso al mateix temps un seguit de pistes, eee no sé per exemple, els dos textos misògins que hi
368 ha són de Francesc Eiximenis i de Jaume Roig, ee una altra pista, eee hi ha vuit poemes, hi ha
369 vuit fragments de cobles de March i sí sí
370 E: així més o menys
371 I-7: entre tot el grup
372 E: van llegint
373 I-7: no sé com funcionarà, ho passaré la setmana que ve, però ho donaré perquè estigui acabat
374 quan comencem la literatura medieval, val? I després eeeeeem pel que fa a la literatura
375 medieval, m'agrada una mica que tinguin una idea clara del context i de les influències que el
376 context té en les obres, en el medieval és bàsic, penso, que relacionen, però clar això és una
377 mica teories que de vegades les pots fer i de vegades no, que relacionin la literatura medieval
378 catalana amb altres elements d'altres literatures, trobadoresca per exemple, o els passes alguna
379 cosa de Petrarca perquè puguin relacionar-ho, amb el marc?
380 E: ???????? és bastant agosarat
381 I-7: al final te quedés amb "Bajoqueta" eh!

382 E: ja és a dir clar teòricament això són quinze setze classes que tindràs al tercer trimestre
383 I-7: sí, jo m'ho divideixo normalment en tres blocs temàtics, és la base, i la cronologia no
384 m'interessa tant en el sentit que la cronologia se suposa que ja l'hauran estudiada en els vint-i-
385 cinc textos, perquè al quadre només li falten dos autors de la literatura medieval, no està Anselm
386 Turmeda i no està .... Sant Vicent, però tenen fins i tot Sor Isabel un tros de la Vita Christi,
387 E: hi ha de tot
388 I-7: hi ha de tot allà són textos alguns molt fàcils quan apareix Tirant està clar, no?, no sé que
389 t'estava dient, ah sí!, els blocs, els que estaven al llibre de Teide que em van agradar i estan molt
390 bé, literatura amorosa, literatura bèl·lica de guerra o com vulguis dir-li i literatura moral,
391 religiosa, moral, sentenciosa, i després hi ha un autor prototípic de cada una d'elles, si pots, si
392 no tens temps dones un autor de cada i ja està i sinó en treballes més el la poesia amorosa, doncs
393 Ausiàs March, la poesia bèl·lica, doncs dones la novel·la cavalleresca, dones el Tirant i en la
394 literatura espiritual o com vulguis dir-li, o més sentenciosa, dones Lull, i amb això ja tens com
395 un armaçó i entremig vas intercalant coses...
396 E: llavors, si l'any que ve donessis segon, continuaries fent literatura o
397 I-7: clar, si l'any que ve dono segon crec que està, crec que en segon es dona literatura
398 contemporània, en Barcanova crec que es dona contemporània em sembla,
399 E: em sorprèn que tinguis temps de fer això
400 I-7: no a veure, ja et dic, dono uns mínims i els mínims sí que els aconsegueixo, m'agradaria més
401 però
402 E: no, no, no, que a part d'això puguis fer e la resta del temari
403 I-7: mira, la morfologia i la sintaxi la tinc plantejada per a donar les coses de morfologia i de
404 sintaxi que afecten l'ortografia, val? És a dir que dono les oracions compostes i el que més em
405 centro de les compostes és que sàpiguen el canvi i caiguda de preposicions, les adjectives de
406 relatiu, val?
407 E: les cosetes que més sortiran quan escrigui
408 I-7: que tingui un sentit, que no ens dediquem a fer allà eeee, un estudi epistemològic, vaja no és
409 això, no crec que es tracti de fer això
410 E: el mínim que els serà útil per aprovar la selectivitat, i segurament per treure bona nota
411 I-7: i per poder no cometre faltes d'ortografia, en els textos, veiem fraseologia, el lo neutre
412 E: no, no, (...)
413 I-7: jo a més a més és que enguany he tingut un error que l'any que ve no tindrè, l'any que ve el
414 més segur és que faré tot el Batxillerat, he tingut un error, a mi la fonètica no m'ha agradat mai,
415 la vaig fer perquè l'havia de fer, sota mínims i s'ha de fer en primer, en el llibre de Barcanova
416 està no en segon sinó en primer que normalment jo la gent que he conegut sempre l'ha fet en
417 segon
418 E: jo la faig a segon
419 I-7: doncs aquí toca fer-la a primer, llavors com em trobava tan insegur, em vaig dedicar a
420 estudiar-me-ho a lo bèstia i, què ha passat? M'he dedicat, he estat pràcticament un trimestre
421 donant fonètica, tot degut a la meva inseguretat i m'he passat, oh!
422 E: ara ho saben tot i després només els hi pregunten la essa de casa com sona
423 I-7: exacte, després els preguntaran això, és ridícul
424 E: sí, ahir estava transcrivint una entrevista d'un company i em vaig quedar com una miqueta
425 amoïnada perquè fins i tot la gent quan està donant Eso està preocupada per la selectivitat, com
426 pot ser que un examen ens estigui condicionant, ens estigui delimitant el que s'ha de fer el que
427 no s'ha de fer, com t'has de plantejar la classe ja, molts anys abans a vegades, de l'examen
428 I-7: sí, sí, és cert, hi ha gent que ho pateix
429 E: ja però que a la llarga també ho pateixes tu, perquè si envies els teus alumnes a selectivitat no
430 tenen cap problema, no passarà res, però jo tinc una alumnes que vaig tenir a primer i ara estan
431 fent segon, si tinc la mala sort que la meva nota baixa descaradament queda
432 I-7: ja, (riu) sí, sí
433 E: quedo retratat, clar, això fa que estiguis a l'aguait. Bé tornem al rotllo que si m'autoentrevisto
434 jo ja serà massa, a veure (mira el full) està bé perquè me'n contestes cinc o sis de cop.. aviam sí,
435 per exemple, (...)els has d'avaluar, arriba el crític moment de l'avaluació, com avalues, què han
436 de saber fer ells perquè els aprovis?

437 I-7: eee, en el cas de la literatura per a ESO de petits és la comprensió, res més, en el cas del
438 crèdit que et vaig de l'heroi a mi el que m'interessava era que el tema de l'heroi estava
439 desgranat diguem-ho així, estava treballat a partir de parts, el naixement de l'heroi, la formació
440 de l'heroi, etcètera, etcètera, i això ells havien de veure-ho com a motlle expressiu fins i tot i a
441 partir d'aquí ells havien d'elaborar textos, i aquesta era la idea, a partir del que hi ha a la
442 literatura tu també pots fer literatura
443 E: i com està fet també...
444 I-7: exacte, aquesta és la idea, sí, sí, aquesta és la idea
445 E: com un taller literari
446 I-7: una mena de taller literari, sí senyor
447 E: llavors com valoraves tu l'escrit que ells feien
448 I-7: ells anaven fent escrits a cada moment i després d'això ho havien d'enganxar, havien de fer
449 que nasqués un heroi, després quan havia nascut, a partir de les seves característiques hi havia
450 l'època de la formació i havia d'adir-se amb el que hi havia abans i al final ajuntaven totes les
451 peces i es feia una narració i, van haver de bones, d'altres, pst, però en general totes tenien el
452 mateix
453 E: si aconseguen construir la narració els aprovaves
454 I-7: si aconseguen construir la narració, només que aconseguir la narració, que vinguessin a
455 classe, que ...bla, bla els aprovaves, sí, sí hi havia nanos que eren horribles i allà
456 E: s'hi trobaven
457 I-7: s'engrescaven una mica perquè agafaven un heroi que, saps que ells tenen un heroi del que
458 ells tenen una concepció dels herois diferent a la nostra, per això els vaig posar dos còmics i
459 veuen els herois d'una altra manera, són més els herois de la Marpel i tot això que..... a veure,
460 que canvien més de personalitat, que són molt més estranys que són molt més violents del que
461 podrien ser els nostres
462 E: i en aquells
463 I-7: a i en Batxillerat
464 E: has pensat com ho avaluaràs això de , com avaluaràs aquest tercer trimestre?
465 I-7: dius amb els aquests
466 E: o amb els passats
467 I-7: és que mira, aquí passa una altra cosa, que en el llibre de Baranova el que estic treballant
468 jo ara, és que no t'havia dit abans, t'ho afegeixo ara, el que estic treballant amb ells ara és una
469 part de teoria literària, està molt ben treballat al llibre, està interessant, tenen e, vaig introduir el
470 concepte de literarietat, i vam estar mirant-lo una mica, vam estar treballant a veure com se
471 podia establir tot això, què era literari i què no ho era, els límits del discurs literari i tot això, i
472 després eee aquesta classe va estar molt bé perquè es dedicaven a comparar-ho amb l'art, què és
473 el que és artístic i què no ho és , parlaven de tot allò d'aquelles teories de l'avantguarda i tot
474 això subversives , si agafes un wàter i el poses a un museu llavors, o coses tan òbvies com
475 *literatura és qualsevol cosa que està enquadrada*, clar vull dir que, te sortien trenta mil
476 teories relacionades amb això i després es treballen les figures retòriques, els trops i les figures i
477 els gèneres i aquí ja tindrem un material vull dir, aquí ja podem repescar després per quan fem
478 comentaris, la idea serà que jo sempre els exàmens de literatura els faig igual, agafo un text i em
479 dedico a fer un seguit de preguntes que puguin extreure eee fer un comentari del text només a
480 partir de l'aprofitament dels materials, dels estris de comentari que jo els he donat, saps el que
481 vull dir-te?, és a dir, jo els posaré un text, per exemple, jo els posaré un text d'Ausias March,
482 val? Posaré un text d'Ausiàs March i en aquell text hi haurà una comparació, llavors ells
483 m'hauran d'explicar l'estructura de la comparació, i explicar-me l'estructura de la comparació
484 relacionada com canvia etcètera
485 E: tu els diràs que hi ha una comparació, o ells l'han de trobar?
486 I-7: jo els diré en aquest poema hi ha una figura molt característica de March, identifica-la i
487 explica-la segons els esquemes que hem explicat a classe sobre ella
488 E: o sigui és un comentari guiat diguem...
489 I-7: sí, guiat
490 E: o sigui ells estudiant la teoria i sabent llegir
491 I-7: ja està, però s'ha d'incloure la teoria com a manera d'interpretar la pràctica

492 E: però no els deixaràs el text sol diguem, no com ho fèiem nosaltres que ens donaven el text i
493 agafa'l per on puguis
494 I-7: no
495 E: val, bé, llavors aquest tipus d'examen com consideres que et surt més o menys, quins
496 resultats tens? Més o menys
497 I-7: trobo que els resultats estan bé, hi ha el que hi ha sempre
498 E: els que estudien prou i els que no estudien
499 I-7: a banda de, sempre solc posar una pregunta més d'opinió... i vaja aquí poden lluir-se una
500 mica més o tot el contrari
501 E:o fotre la pota
502 I-7: exacte

ANNEX 6: PROTOCOL D'OBSERVACIÓ INFORMANT 1

Tipus d'informació recollida	Selecció d'intervencions	Interpretació/ categorització de la informació
Objectiu 1: Descriure els objectius que persegueixen els professors de literatura en el seu tarannà diari		
1.1. objectius citats	1. Que la gent agafés l'afició de llegir, llegir és una cosa molt important i és una taula de salvació fins i tot en moments vitals on no es pot fer altra cosa que llegir o es poden fer una sèrie de coses i una d'elles és llegir i si pots gaudir llegint ja tens molt guanyat (106) 2. el que és més interessant és poder ensenyar alguna cosa que tu has après però ser capaç de poder aprendre alguna cosa també dels alumnes (248)	- gust per la lectura (realització personal) - transmissió coneixements - capacitat d'aprendre a partir de la interacció
1.2. criteris d'avaluació	3. fer les feines que es manen, llegir els llibres que es diuen, si intervenen a classe és un punt positiu però si és gent tímida que no obren mai la boca però veus que treballen també poden aprovar, o sigui potser el difícil és no aprovar doncs seria no llegir els llibres no sé cada cas (110)	- fer les feines - treballant - llegir els llibres - intervenir a l'aula
1.3. trets remarcables en l'alumnat (actitudinals)	4. d'alumnes concrets (79) 5. tenen neguit a dins i els agrada doncs no sé com es diu, tenen un neguit general i els agrada doncs canalitzar-lo a través de la literatura. Si vols et poso un exemple en concret (82) 6. Per exemple, jo tinc bastanta fixació amb <i>La Metamorfosi</i> del Kafka, la vaig fer llegir fa uns tres anys o quatre anys a un grup d'alumnes de primer de Batxillerat de Reforma i un dels alumnes que a segon de Batxillerat de Reforma o al mateix curs no recordo bé, em va portar un llibre, el <i>Guadalajara</i> de Quim Monzó on hi ha un conte que si no has llegit la <i>Metamorfosi</i> evidentment no l'entens i jo encara no coneixia aquest conte, o sigui hi ha una reciprocitat entre el que tu (86)	- destaca alumnes individuals - neguit general - reciprocitat, capacitat d'aportar coses més enllà del que se'ls explica perquè han llegit
1.4. trets remarcables en l'alumnat (altres)	8. Que hagin fet poca literatura no vol dir que no puguis fer classes de literatura, vull dir que no tenen els coneixements teòrics de la <u>divisió en períodes de la història de la literatura</u> o sigui no tenen coneixements de història de la literatura, tenen maduresa per <u>treballar la literatura</u> (18)	- maduresa
Objectiu 2: Descriure l'activitat(s) principal(s) dels docents per assolir els objectius que es plantegen		
2.1. actituds que	9. la Dolors Oller ha fet tipus de classes de la mena de classes que jo faig, o sigui indisciplinades i en les quals jo vaig aprendre molt i no sé (75)	- indisciplinades (originals, poc metòdiques + riques)

<p>s'han de mantenir a l'aula</p>	<p>7. Quan riem, quan riem tots i tots riem del mateix (115) 10. la paciència d'alguna manera, el que m'havien valorat algun cop per escrit era el fet de deixar el mal humor i problemes personals fora de l'institut i quan entres a classe no fer pagar als alumnes els teus problemes això és el que agraeixen més. (240) 11. et vas fixant en com els alumnes perceben el llibre en quins detalls es fixen igual es fixen en què el protagonista de fet com deien ells és un pijo i que té molts diners i bueno potser són aspectes que tu no t'hi has fixat o que no havies mirat, de fet sempre penso que algú et pot aportar alguna llum amb la idea que tu ja tenies o amb alguna nova sempre hi ha gent que veu coses que tu no has vist (255)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - passar-ho bé (empatia) - paciència - capacitat de desconnectar dels problemes personals - observar les reaccions dels alumnes davant dels llibres
<p>2.2. jerarquia en els continguts</p>	<p>12. Això té un avantatge i un inconvenient. Té l'avantatge que pots tractar les figures més generals i més importants <u>comparació, metàfora, epítet, hipèrbaton</u>, i tal i té el desavantatge que no saben figures retòriques. Però té l'avantatge que no saben el <u>oxímoron</u> el <i>no se què</i> aquells llistats de figures retòriques que es fan a vegades que (38) 13. Jo sempre dic que una figura retòrica (to de confiança) si no saps perquè l'ha feta servir o què és el que vol l'autor o què penses que pot voler o què t'ha provocat a tu, saber el nom, no serveix de res (45) 14. a part com que ara a la selectivitat ja no hi ha el comentari de text doncs diguem-ne que no segueixo un esquema estricte de comentari de text (138)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ús literari del sistema és més important que les teories inconnexes - selectivitat
<p>2.3.1. estratègies didàctiques: selecció de textos</p>	<p>15. Els meus criteris són molt millorables, però bàsicament, home a vegades trio textos que no saps ni perquè els tries però fas provatures diguem-ne no? i poden sortir millor o pitjor per tants factors que serien difícils de valorar ara potser del temps atmosfèric d'aquell dia o del que hagin tingut un examen abans o no, però de fet procuro triar textos o bé que jo conegui o bé que hagi vist un entrellat potable o que sàpiga que resulten amb els alumnes o que a mi m'interessin molt i els hi tingui una fe d'aquelles molt grans de manera que el meu entusiasme amb el text si més no es pugui transmetre (120) 16. és molt difícil trobar un llibre que interessi a tot un grup de gent que no són homogenis (220)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - inseguretat - provatures - coneguts - entrellat potable - bon resultat anterior - interès personal + fe (transmetre entusiasme) - dificultat d'encertar
<p>2.3.2. estratègies didàctiques: textos citats directament per l'entrevistat</p>	<p><u>Lo Somni</u> de Bernat Metge (57) <u>les metamorfosis</u> (59) <u>La Metamorfosi</u> del Kafka (86) <u>Guadalajara</u> de Quim Monzó (89) <u>Alicia en Terra de Meravelles</u> de Lewis Carol (99) <u>l'Oda a la Pàtria</u> (147) <u>Poe</u> (162) <u>Edad Prohibida</u> del Torcuato Luca de Tena (213) <u>El vigilant en el camp de sègol</u> (255)</p>	<ul style="list-style-type: none"> clàssics catalans: 2 clàssics universals: 5 contemporanis catalans: 1
<p>2.3.3. estratègies didàctiques:</p>	<p>17. Poso lectures obligatòries però tampoc penso que sigui absolutament necessari, es podria fer d'una altra manera com que fins ara la <u>lit catalana</u> comportava una sèrie de lectures obligatòries doncs potser continues</p>	<ul style="list-style-type: none"> - + fàcil si tots els alumnes comenten el mateix text - sense esquema (ho

<p>comentari de textos</p>	<p>treballant així i a més va bé el fet que tothom llegeixi un llibre perquè el pots comentar en grup si no ja és molt difícil, s'ha de muntar diferent (129)</p> <p>18. Els faig fer comentaris de text sempre el que passa que potser deixo una mica de banda l'esquema del comentari de text, a mi em van fer aprendre el del Lázaro Carreter <i>Cómo se comenta un texto</i>, em va anar molt bé i suposo que n'hi ha molts i potser n'hauria de buscar un per aplicar-lo perquè ells mecànicament l'utilitzin, el que passa és que normalment literatura la dones en unes edats on ja tenen una sèrie de taules i a part com que ara a la selectivitat ja no hi ha el comentari de text doncs diguem-ne que no segueix un esquema estricte de comentari de text (134)</p> <p>19. Sí, el que els he fet és amb preguntes guiades o sigui enlloc de posar comentari de text i comenta-ho tot, doncs l'hem fet amb preguntes guiades i aleshores si posem un exemple clàssic <i>L'Oda a la Pàtria</i>, doncs s'ha mirat des d'estructura, retòrica, bueno retòrica, figures retòriques, temes que tracta, llavors el context, després ja fins i tot arribar a ridiculitzar el text amb variants (subjectives) (145)</p>	<p>justifica molt) Recorre a l'exemple i no a la teorització.</p> <p>- treball amb preguntes guiades</p>
<p>2.3.4. estratègies didàctiques: funcionament/ organització de la classe, interacció</p>	<p>20. aquest any amb la literatura universal una mica en la mesura del possible intentem mirar, llegir o posar a la pissarra depèn de l'idioma el text original, aleshores fer la traducció, entendre què està dient, i després quan ja està el text en si doncs evidentment després relacionar-lo amb en aquest cas portem des del mes d'octubre veient el <u>romanticisme</u> doncs relacionar-lo amb el <u>moviment</u> i veure el que té de comú amb el moviment o de precursor o que se'n separa dins del nivell possible que pots fer en (153)</p> <p>21. Com que jo personalment parlo massa, doncs una manera de tallar-ho és per exemple també fem <u>literatura tradicional</u>, parlem d'<u>autors</u>, qui era tal autor, què feia? Si el Poe doncs, va morir de delírium trémens, anècdotes, etzètera. El que faig és enlloc d'explicar-ho jo, s'ho preparen i ho expliquen ells a nivell d'exposició oral, el que passa és que després jo acabo intervenint perquè és impossible que hi ha coses que és impossible que les sàpiguen i si tu les saps, les dius o les comentes (161)</p> <p>22. Bueno una mica és difícil de dir però seria fas una sèrie de preguntes que ells van dient, deixes que diguin tot el que han de dir esperes que potser et canviaran la idea que tu portaves, acostumen a no canviar-te-la, i després expliques una mica tu lligant tot el que ells t'han dit i el que tu ja portaves i el que coneixes el text doncs una mica la interpretació dient que és la teva o la de tal autor també i que no és l'única i de vegades hi ha altres interpretacions o aspectes que sempre, encara que a vegades em semblin menys interessants sempre dic <i>a molt bé és veritat</i> i intentem també recollir-los perquè si algú ha vist una cosa en un text que ningú havia vist senyal que hi és (172)</p> <p>23. jo això m'agrada molt ho acostunmo a fer amb algun</p>	<p>- llegir original traduir entendre relacionar-ho amb el moviment</p> <p>- exposició oral d'aspectes de la literatura tradicional (autors...) ho completa el profe</p> <p>- preguntes profe respostes explicar lligant-ho tot per interpretar (de forma oberta)</p>

	<p>conte (llegir en veu alta) (207)</p> <p>24. Però a mi m'ho feien a l'escola, hi havia un professor de literatura que és advocat i pel qual possiblement m'agradava la literatura i era l'EGB i teníem moltes hores i va arribar una època setè d'EGB potser o així, que de una a dues o en alguna hora en què realment, no? Ell llegia i nosaltres escoltàvem en silenci, jo escoltava suposo que tothom, no sé, i ens va llegir <u>Edad Prohibida</u> del Torcuato Luca de Tena que i jo recordo que esperava l'hora que llegís, que llegia molt bé, perquè era un argument a més de gent jove i de nens, estaves interessat en la novel·la i em va encantar llegir-la d'aquesta manera, o sigui la va llegir sencera el professor a classe, o sigui que jo no ho he fet però que no ho he fet perquè (210)</p>	- recurs de la lectura en veu alta
Objectiu 3: Apropar-nos a la imatge que els professors tenen de la seva formació com a professionals		
3.1. Explicació de la pròpia formació	<p>25. Roland Barthes, l'estructuralisme i tot això, no? (28)</p> <p>26. el Tirèsies doncs perquè és un cec adiví en Tirèsies, jo sempre explico a partir de <u>Lo Somni</u> de Bernat Metge i tal doncs o no sé d'on ho he tret, que va veure el naixement de l'Atenea o no sé qui i va quedar cec. Li vaig preguntar a una professora del departament em va portar <u>les metamorfosis</u> ho vam mirar i era una altra explicació i al cap de x dies em va venir a dir que havia trobat la versió on era el naixement de l'Atenea i .... (56)</p> <p>28. Lázaro Carreter <u>Cómo se comenta un texto</u> (135)</p> <p>29. <u>El chivo expiatorio</u> de René Girard (185)</p> <p>30. he trobat interessant com a idea d'explicació social d'això que qui s'aparta de la norma la lapidació, la crucifixió, l'autolapidació, l'escàndol, tot relacionat amb temes bíblics, temes de mitologia, no sé perquè és l'últim que he llegit no és perquè sigui (188)</p> <p>32. <u>Com una novel·la</u> del Pennac (196)</p> <p>33. sé que em va interessar (201)</p> <p>34. <u>El grau zero de l'escriptura</u> de Roland Barthes no és d'això, <u>Didàctica de la literatura</u> (228)</p>	<p>- Barthes</p> <p>Lázaro Carreter</p> <p>- textos amb missatge social</p> <p>- èxit</p>
3.2. Conceptes relatius a la formació literària citats directament per l'entrevistador	<p>literatura universal (16, 153)</p> <p><u>divisió en períodes de la història de la literatura</u> (20)</p> <p><u>comparació, metàfora, epítet, hipèrbaton</u> (39)</p> <p><u>oxímoron</u> (40)</p> <p><u>lit catalana</u> (130)</p> <p><u>romanticisme</u> (156)</p> <p><u>moviment</u> (157)</p> <p><u>literatura tradicional</u> (162)</p> <p><u>d'autors</u> (162)</p>	<p>visió històrica: 7</p> <p>llenguatge literari: 2</p>
3.3. Mots associats a la paraula literatura (adjectius, verbs...)	<p>han fet poca literatura (17)</p> <p><u>treballar la literatura</u> (21)</p> <p>no és només un llibre de literatura (100)</p>	<p>FER</p> <p>TREBALLAR</p>

ANNEX 7 : PERFILS PROFESSIONALS DELS PROFESSORS

PERFIL PROFESSIONAL INFORMANT P 1

DESCRIPCIÓ GENERAL:

Sexe: Femení

Matèria: Llengua i literatura catalana i literatura universal

Tipus de centre: Públic (expectativa)

Edat aproximada: 35 anys

Anys d'experiència: 8 cursos

Altres trets remarcables: Poeta

Professora: *Una mica per atzar suposo però clar, si no és de literatura de què?*

(...)Mira, perquè és la primera feina que vaig trobar de donar classes i m'ha agradat (70)

BLOC 1: Objectius didàctics citats pels docents.[O]:

O1. Fomentar el gust per la lectura. Crear lectors competents:

Que la gent agafés l'afició de llegir, llegir és una cosa molt important i és una taula de salvació fins i tot en moments vitals on no es pot fer altra cosa que llegir o es poden fer una sèrie de coses i una d'elles és llegir i si pots gaudir llegint ja tens molt guanyat (106)

O2. Aconseguir una interacció de coneixements entre professor i alumnes:

O3. Ensenyar alguna cosa.

el que és més interessant és poder ensenyar alguna cosa que tu has après però ser capaç de poder aprendre alguna cosa també dels alumnes (248)

BLOC 2: Característiques dels bons alumnes. [T]:

T1. En la literatura destaquen alumnes concrets, no grups. Es tracta d'una matèria força exclusiva.

d'alumnes concrets (79)

T2. Capacitat per aportar idees, amb coneixements relatius al fet literari

Per exemple, jo tinc bastanta fixació amb *La Metamorfosi* del Kafka, la vaig fer llegir fa uns tres anys o quatre anys a un grup d'alumnes de primer de Batxillerat de Reforma i un dels alumnes que a segon de Batxillerat de Reforma o al mateix curs no recordo bé, em va portar un llibre, el *Guadalajara* de Quim Monzó on hi ha un conte que si no has llegit la *Metamorfosi* evidentment no l'entens i jo encara no coneixia aquest conte, o sigui hi ha una reciprocitat entre el que tu (86)

T3. Amb inquietud, neguit

tenen neguit a dins i els agrada doncs no sé com es diu, tenen un neguit general i els agrada doncs canalitzar-lo a través de la literatura. Si vols et poso un exemple en concret (82)

T5. Voluntat d'estudi, de treball

fer les feines que es manen, llegir els llibres que es diuen, si intervenen a classe és un punt positiu però si és gent tímida que no obren mai la boca però veus que treballen també poden aprovar, o sigui potser el difícil és no aprovar doncs seria no llegir els llibres no sé cada cas (110)

BLOC 3: Actituds que el professor ha de mantenir en la seva pràctica professional. [A]

A1. És més important la riquesa de continguts que no pas l'organització.

la Dolors Oller ha fet tipus de classes de la mena de classes que jo faig, o sigui indisciplinades i en les quals jo vaig aprendre molt i no sé (75)

A2. Crear un clima de complicitat amb l'alumnat, tenir capacitat de relació.

Quan riem, quan riem tots i tots riem del mateix (115)

A3. Tenir paciència

la paciència d'alguna manera,(240)

A4. Saber desconnectar dels problemes personals

el que m'havien valorat algun cop per escrit era el fet de deixar el mal humor i problemes personals fora de l'institut i quan entres a classe no fer pagar als alumnes els teus problemes això és el que agraeixen més. (240)

A5. Observar l'especificitat dels alumnes: reconèixer les seves reaccions, saber recomanar

et vas fixant en com els alumnes perceben el llibre en quins detalls es fixen igual es fixen en què el protagonista de fet com deien ells és un pijo i que té molts diners i bueno potser són aspectes que tu no t'hi has fixat o que no havies mirat, de fet sempre penso que algú et pot aportar alguna llum amb la idea que tu ja tenies o amb alguna nova sempre hi ha gent que veu coses que tu no has vist (255)

BLOC 4: Criteris exposats per a la selecció de continguts. [C]

C1. S'ha de tenir una idea clara del context i saber-lo relacionar amb les obres.

Deixar en un segon pla les dades memorístiques.

Això té un avantatge i un inconvenient. Té l'avantatge que pots tractar les figures més generals i més importants comparació, metàfora, epítet, hipèrbaton,..i tal i té el desavantatge que no saben figures retòriques. Però té l'avantatge que no saben el oxímoron el *no se què* aquells llistats de figures retòriques que es fan a vegades que (38)

Jo sempre dic que una figura retòrica (to de confiança) si no saps perquè l'ha feta servir o què és el que vol l'autor o què penses que pot voler o què t'ha provocat a tu, saber el nom, no serveix de res (45)

C2. Aquells que marquen les PAAU (Selectivitat)

(...) a part com que ara a la selectivitat ja no hi ha el comentari de text doncs diguem-ne que no segueixo un esquema estricte de comentari de text (138)

BLOC 5: Criteris exposats per a la selecció de textos. [S]

S1. Fer proves amb textos que presentin un entrellat interessant.

Els meus criteris són molt millorables, però bàsicament, home a vegades trio textos que no saps ni perquè els tries però fas provatures diguem-ne no? i poden sortir millor o pitjor per tants factors que serien difícils de valorar ara potser del temps atmosfèric d'aquell dia o del que hagin tingut un examen abans o no, (120)

S2. Coneguts pel professor (interès personals) amb bons resultats anteriors (fe)

(...)però de fet procuro triar textos o bé que jo conegui o bé que hagi vist un entrellat potable o que sàpiga que resulten amb els alumnes o que a mi m'interessin molt i els hi tingui una fe

d'aquelles molt grans de manera que el meu entusiasme amb el text si més no es pugui transmetre (120)

BLOC 6: Textos i autors citats pels entrevistats sense ser induïts per l'entrevistador[TA]

TA1.Clàssics L1	TA2.Clàssics LU	TA3.Contemporanis L1
<i>Lo Somni</i> de Bernat Metge (57) <i>l'Oda a la Pàtria</i> (147)	<i>les metamorfosis</i> (59) <i>La Metamorfosi</i> del Kafka (86) <i>Alicia en Terra de Meravelles</i> de Lewis Carroll (99) Poe (162) <i>Edad Prohibida</i> del Torcuato Luca de Tena (213) <i>El vigilant en el camp de sègol</i> (255)	<i>Guadalajara</i> de Quim Monzó (89)

BLOC 7: Concepció al voltant del comentari de textos [CT]

CT1. No segueix un esquema preestablert

Els faig fer comentaris de text sempre el que passa que potser deixo una mica de banda l'esquema del comentari de text, a mi em van fer aprendre el del Lázaro Carreter *Cómo se comenta un texto*, em va anar molt bé i suposo que n'hi ha molts i potser n'hauria de buscar un per aplicar-lo perquè ells mecànicament l'utilitzin, el que passa és que normalment literatura la dónes en unes edats on ja tenen una sèrie de taules i a part com que ara a la selectivitat ja no hi ha el comentari de text doncs diguem-ne que no segueixo un esquema estricte de comentari de text (134)

CT2. Formulació de preguntes guiades

Sí, el que els he fet és amb preguntes guiades o sigui enlloc de posar comentari de text i comenta-ho tot, doncs l'hem fet amb preguntes guiades i aleshores si posem un exemple clàssic *l'Oda a la Pàtria*, doncs s'ha mirat des d'estructura, retòrica, bueno retòrica, figures retòriques, temes que tracta, llavors el context, després ja fins i tot arribar a ridiculitzar el text amb variants (subjectives) (145)

CT6. Procés de lectura:Llegir el text¹¹

CT7. Procés de lectura: Entendre globalment el text, per sobre del detall

CT8. Procés de lectura: Donar les claus interpretatives /relacionar-lo amb el moviment

20. aquest any amb la literatura universal una mica en la mesura del possible intentem mirar, llegir o posar a la pissarra depèn de l'idioma el text original, aleshores fer la traducció, entendre què està dient, i després quan ja està el text en si doncs evidentment després relacionar-lo amb en aquest cas portem des del mes d'octubre veient el romanticisme doncs relacionar-lo amb el moviment i veure el que té de comú amb el moviment o de precursor o que se'n separa dins del nivell possible que pots fer en (153)

CT 9. El professor reconduïx la interpretació

Bueno una mica és difícil de dir però seria fas una sèrie de preguntes que ells van dient, deixes que diguin tot el que han de dir esperes que potser et canviaran la idea que tu portaves, acostumen a no canviar-te-la, i després expliques una mica tu lligant tot el que ells t'han dit i el que tu ja portaves i el que coneixes el text dónes una mica la interpretació dient que és la teva o

¹¹ En aquest fragment es denoten les tres categories.

la de tal autor també i que no és l'única i de vegades hi ha altres interpretacions o aspectes que sempre, encara que a vegades em semblin menys interessants sempre dic *a molt bé és veritat* i intentem també recollir-los perquè si algú ha vist una cosa en un text que ningú havia vist senyal que hi és (172)

BLOC 8: Estratègies organitzatives de l'aula. [E]

E1. Exposició oral de temes

Com que jo personalment parlo massa, doncs una manera de tallar-ho és per exemple també fem literatura tradicional, parlem d'autors, qui era tal autor, què feia? Si el Poe doncs, va morir de delirium trémens, anècdotes, etzètera. El que faig és enlloc d'explicar-ho jo, s'ho preparen i ho expliquen ells a nivell d'exposició oral, el que passa és que després jo acabo intervenint perquè és impossible que hi ha coses que és impossible que les sàpiguen i si tu les saps, les dius o les comentes (161)

E2. Ús de la pregunta com a recurs didàctic

Bueno una mica és difícil de dir però seria fas una sèrie de preguntes que ells van dient, deixes que diguin tot el que han de dir esperes que potser et canviaran la idea que tu portaves, acostumen a no canviar-te-la, i després expliques una mica tu lligant tot el que ells t'han dit i el que tu ja portaves i el que coneixes el text dones una mica la interpretació dient que és la teva o la de tal autor també i que no és l'única i de vegades hi ha altres interpretacions o aspectes que sempre, encara que a vegades em semblin menys interessants sempre dic *a molt bé és veritat* i intentem també recollir-los perquè si algú ha vist una cosa en un text que ningú havia vist senyal que hi és (172)

E3. Lectura en veu alta

jo això (*llegir en veu alta*)(m'agrada molt ho acostumo a fer amb algun conte²⁰⁷)

Però a mi m'ho feien a l'escola, hi havia un professor de literatura que és advocat i pel qual possiblement m'agradi la literatura i era l'EGB i teníem moltes hores i va arribar una època setè d'EGB potser o així, que de una a dues o en alguna hora en què realment, no? Ell llegia i nosaltres escoltàvem en silenci, jo escoltava suposo que tothom, no sé, i ens va llegir *Edad Prohibida* del Torcuato Luca de Tena que i jo recordo que esperava l'hora que llegís, que llegia molt bé, perquè era un argument a més de gent jove i de nens, estaves interessat en la novel·la i em va encantar llegir-la d'aquesta manera, o sigui la va llegir sencera el professor a classe, o sigui que jo no ho he fet però que no ho he fet perquè (210)

BLOC 9: Formació del professorat [F]

F1. Formació filològica universitària

Roland Barthes, l'estructuralisme i tot això, no? (28)

el Tirèsies doncs per què és un cec adiví en Tirèsies, jo sempre explico a partir de *Lo Somni* de Bernat Metge i tal doncs o no sé d'on ho he tret, que va veure el naixement de l'Atenea o no sé qui i va quedar cec. Li vaig preguntar a una professora del departament em va portar *les metamorfosis* ho vam mirar i era una altra explicació i al cap de x dies em va venir a dir que havia trobat la versió on era el naixement de l'Atenea i ..... (56)

Lázaro Carreter *Cómo se comenta un texto* (135)

El grau zero de l'escriptura de Roland Barthes no és d'això, Didàctica de la literatura (228)

F2. Formació didàctica:

Com una novel·la del Pennac (196)

sé que em va interessar (201)

F4. Conceptes històrics	F5. Conceptes retòrics /literaris
literatura universal (16, 153) divisió en períodes de la història de la literatura (20) lit catalana (130) romanticisme (156) moviment (157) literatura tradicional (162) d'autors (162)	comparació, metàfora, epítet, hipèrbaton (39) oxímoron (40)

PERFIL PROFESSIONAL INFORMANT P 2

DESCRIPCIÓ GENERAL:

Sexe: Masculí

Matèria: Llengua i literatura catalana

Tipus de centre: Privat concertat

Edat aproximada: 45 anys

Anys d'experiència: 20 cursos

Altres trets remarcables: Publicacions, cursos del CAP, treballa a la Universitat...

Professor: *Quan li he preguntat per què era professor de literatura m'ha respost ràpidament que perquè li apassiona la literatura. Li encanta ensenyar i li encanta llegir. La seva feina combina aquests dos aspectes. Per tant, ens trobaríem davant d'un cas vocacional.(141)*

BLOC 1: Objectius didàctics citats pels docents.[O]:

O5. Potenciar la capacitat de reflexió, la interpretació de textos, la capacitat crítica, la capacitat per relacionar llibres.

La finalitat de les seves classes és **fer pensar, fer raonar** els alumnes ja que creu que els textos han d'ajudar-los a configurar la personalitat. Sota aquesta base, en la seva tasca és bàsic l'ús de raonaments i argumentacions i evitar tot tipus de dades secundàries que calgui aprendre de forma memorística. Els seus exàmens serien un reflexe d'aquesta selecció d'objectius, preguntes destinades a argumentar (sempre amb comentaris de text) on és bàsic tenir assolits una sèrie de coneixements bàsics però que no cal fonamentar l'estudi en la memòria. (88)

Tota la teoria que s'explica va dirigida al comentari de textos que es farà posteriorment. Si algun coneixement contextual és innecessari o no afecta els textos que s'han de llegir, es deixa de banda. (109)

BLOC 2: Característiques dels bons alumnes. [T]:

T2. Capacitat per aportar idees, amb coneixements relatius al fet literari

Li agrada crear ambients de classe participatius i intenta que els alumnes s'impliquin en allò que s'està fent a base de preguntes constants i altres mètodes com debats, ús de materials audiovisuals,... (86)

T5. Voluntat d'estudi, de treball

L'he percebut com a una persona molt exigent, amb ell mateix i amb els seus alumnes. Així per exemple no admet el fet de tornar un examen mal corregit als alumnes, però tampoc perdonarà un alumne que no en sàpiga prou. És a dir, les normes semblen clares des del primer moment, tothom ha de donar el màxim possible i ha d'arribar a un bon nivell. (8)

De fet, deixa clar als seus alumnes que s'ho passaran bé però que hauran de suar.(79)

BLOC 3: Actituds que el professor ha de mantenir en la seva pràctica professional. [A]

A7. Ser model. Esforçar-se. Tenir compromís professional.

L'he percebut com a una persona molt exigent, amb ell mateix i amb els seus alumnes. Així per exemple no admet el fet de tornar un examen mal corregit als alumnes, però tampoc perdonarà un alumne que no en sàpiga prou (8)

Aquesta exigència també es fa extensiva a la forma de coordinar els seus companys de seminari.(12)

A8. Transmetre entusiasme/ motivar

El problema ha estat que de mica en mica (al professorat) li han anat posant les coses difícils, valorant molt poc la seva tasca i obligant-lo a passar per certs adreçadors que no li han agradat. Això ha fet que es perdi l'entusiasme-que no la voluntat de treballar- i es limiti a acomplir les seves obligacions sense fer la feina de més que de bon començament feia.(38)

A9. Tenir cultura

M'ha comentat que aquesta afirmació estava descontextualitzada(segur que ho estava perquè me l'havia fet el dia de les observacions a l'aula), el que havia volgut dir és que per ser professor d'una matèria, un dels ingredients bàsics(que actualment no es contempla prou) és dominar-la, ja que sinó difícilment es podia assolir l'èxit, per molt entusiasme o gràcia que es tingui (182)

BLOC 4: Criteris exposats per a la selecció de continguts. [C]

C1. S'ha de tenir una idea clara del context i saber-lo relacionar amb les obres. Deixar en un segon pla les dades memorístiques.

La finalitat de les seves classes és **fer pensar, fer raonar** els alumnes ja que creu que els textos han d'ajudar-los a configurar la personalitat. Sota aquesta base, en la seva tasca és bàsic l'ús de raonaments i argumentacions i evitar tot tipus de dades secundàries que calgui aprendre de forma memorística. Els seus exàmens serien un reflexe d'aquesta selecció d'objectius, preguntes destinades a argumentar(sempr amb comentaris de text) on és bàsic tenir assolits una sèrie de coneixements bàsics però que no cal fonamentar l'estudi en la memòria. (88)

C7. Literatura comparada (gèneres, temes...)

Pel que fa al comú (llengua i literatura) han situat la literatura a primer i la llengua a segon de Batxillerat. En el primer curs han procurat estructurar el temari per gèneres, però reconeix que no se n'acaben de sortir. (138)

Actualment no s'ha acabat de trobar un enfocament complet pels coneixements literaris a l'ESO. Al seu institut han optat per treballar la llengua a 1r, 2n i 3r i concentrar la literatura a 4t, a través d'un enfocament per gèneres. El mateix enfocament per gèneres s'intenta seguir a primer de Batxillerat tot i la dificultat de portar-lo a terme amb només dues hores de classe. (175)

BLOC 5: Criteris exposats per a la selecció de textos. [S]

S3. Adequats a l'estudi contextuals, representatius

Pel que fa als textos, hi hauria una doble característica: per una banda que siguin representatius, i per l'altra que siguin suficientment breus com per poder ser analitzats a classe. (152)

S10 Els del llibre de text /preparats pel Departament

En tercer lloc, que siguin accessibles a tots els alumnes. En quart lloc, ha parlat que en el seu seminari, totes les obres són comentades i valorades al llarg (o a final de curs), de manera que elaboren una mena de 40 principals amb aquelles lectures que més arriben als alumnes i més funcionen. Això els evita repetir lectures que no funcionen. (147)

S11. Literatura juvenil de qualitat

Sobre la validesa de la literatura juvenil, m'ha indicat que al seu institut es fan servir lectures d'aquest tipus per als alumnes d'ESO, tot i que ell reconeix que no domina el tema i que es refia dels companys de departament. Creu que pot desenvolupar la funció de motivació per la lectura que té assignada, sempre que es procurin triar obres ben fetes. (165)

BLOC 7: Concepció al voltant del comentari de textos [CT]

CT1. No segueix un esquema preestablert

Li he preguntat si donava pauta de comentari de text als seus alumnes de literatura. En l'antic sistema, començava el tercer de BUP practicant mètodes de comentari de text i solia facilitar una pauta de comentari (normalment la hi demanaven els alumnes). A COU ja es donava per entès que la dominaven i que la seguien. (169)

CT2. Formulació de preguntes guiades

Ha comparat la seva manera d'explicar a l'estructures de les jarchas?. Parla molt ràpid a classe (a l'entrevista també) diu moltes coses però les repeteix molt i, conscientment, introdueix citacions, exemples,...en el seu discurs per deixar que els seus alumnes agafin apunts. En el moment en què comença el comentari de textos a l'aula, s'inicia una interacció frenètica on obliga a participar tots els seus alumnes a base de preguntes contínues. Saben que no posarà nota del que diguin a classe, i els convida a proposar interpretacions, lectures,...admetent tot allò que tingui la seva lògica i coherència. (125)

CT8. Procés de lectura: Donar les claus interpretatives /relacionar-lo amb el moviment
En aquest aspecte de la interpretació dels textos, tant a classe com als exàmens, els límits de la interpretació vindrien marcats per la coherència del propi text i la dels coneixements contextuats treballats a classe. M'ha reconegut que admet lectures i interpretacions que no comparteix (les discuteix amb els alumnes) però sempre que vagin ben fonamentades. (132)

BLOC 8: Estratègies organitzatives de l'aula. [E]

E2. Ús de la pregunta com a recurs didàctic

Li agrada crear ambients de classe participatius i intenta que els alumnes s'impliquin en allò que s'està fent a base de preguntes constants i altres mètodes com debats, ús de materials audiovisuals,... (86)

E4. Utilització elements visuals (cinema...)
ús de materials audiovisuals,... (87)

E5. Treball comparatiu

Tota la teoria va farcida de textos que es llegeixen i es comenten a classe i que el professor distribueix cada dia segons la seva necessitat. En el cas que m'ha ensenyat eren textos teòrics de l'avantguarda-els més clau- i molts poemes, cal·ligrames i altres textos literaris. (112)

BLOC 9: Formació del professorat [F]

Ens hem quedat sense resoldre una qüestió que m'interessava especialment. Què pot fer la didàctica pels professors? La pregunta sorgeix a partir d'una reflexió seva segons la qual per ser professor de literatura s'ha de saber molta literatura. M'ha comentat que aquesta afirmació estava descontextualitzada (segur que ho estava perquè me l'havia fet el dia de les observacions a l'aula), el que havia volgut dir és que per ser professor d'una matèria, un dels ingredients bàsics (que actualment no es contempla prou) és dominar-la, ja que sinó difícilment es podia assolir l'èxit, per molt entusiasme o gràcia que es tingui. En aquest sentit ha afirmat que la didàctica pot fer moltes coses pels docents. Espero incidir en aquest tema que, per altra banda, hauria de ser central en qualsevol tesi del meu àmbit de recerca. (180)

PERFIL PROFESSIONAL INFORMANT P 3

DESCRIPCIÓ GENERAL:

Sexe: Femení

Matèria: Llengua i literatura catalana

Tipus de centre: Privat concertat

Edat aproximada: 29 anys

Anys d'experiència: 4 cursos

Altres trets remarcables: Animadora cultural i gran aficionada al teatre

Professora: *La pregunta del milió, a mi m'agrada relacionar-me amb la gent i em sembla que si et pots relacionar amb el jovent doncs tot això que tens, a part m'agrada doncs que els hi puguis arribar a ensenyar alguna cosa, que puguin dir que amb tu han après alguna cosa, que han conegut alguna cosa, a part d'això m'agrada el contacte que tens amb ells i m'agrada que puguin dir que han après, no?*(62)

BLOC 1: Objectius didàctics citats pels docents.[O]:

O1. Fomentar el gust per la lectura. Crear lectors competents

mi m'agradaria que els que els agrada continuïn en aquesta línia i que continuïn no sé, la majoria ja van per filologies i coses així, suposo que continuaran llegint, i els altres com a mínim que se'ls encomanés una mica això, que llegeixin perquè els nanos d'ara no llegeixen, no llegeixen ni el diari la majoria no? i a mi m'agradaria això que com a mínim els quedés les ganes de llegir i que quan llegissin un llibre fossin capaços d'adonar-se doncs de què els explica i anessin una mica més enllà

O2. Aconseguir una interacció de coneixements entre professor i alumnes

a part d'això m'agrada el contacte que tens amb ells (62)

O3. Ensenyar alguna cosa

m'agrada doncs que els hi puguis arribar a ensenyar alguna cosa, que puguin dir que amb tu han après alguna cosa, que han conegut alguna cosa (62)

m'agrada que puguin dir que han après(...)fan moltes errades i que si els puc ajudar a que no en facin tantes doncs tot això que tenim (62)

O4. Constituir-se en animador/a cultural

si jo puc ajudar doncs que a Navàs fan una xerrada i ve el Ferran Torrent com va venir i jo els hi dic veniu no sé què que us agradarà i a l'endemà diuen ostres *Informant 3* que bé que ens ho vam passar doncs a mi m'agrada. (62)

O5. Potenciar la capacitat de reflexió, la interpretació de textos, la capacitat crítica, la capacitat per relacionar llibres.

quan els passes un text i aquests text els agrada perquè hi ha textos que els agraden i dius per què t'agrada i et diuen no sé és que està ben escrit això o és que ho explica bé o però per què a no sé però m'agrada com a mínim reflexionen és que no reflexionen, són cap quadrats. No ho sé m'agrada això no? Te'n recordes aquella vegada que vam llegir no sé què i aquell personatge que explicava i no sé tiben d'aquí a mi m'agrada quan passa això que no passa sempre eh? (141)

que quan llegissin un llibre fossin capaços d'adonar-se doncs de què els explica i anessin una mica més enllà, que fossin capaços de relacionar llibres perquè n'hem llegit d'uns personatges que tracten el mateix tema o que siguin no sé que siguin una mica crítics però que llegeixin, encomanar-los una mica això, que et veguin una mica a tu que a tu t'agrada llegir doncs que és una cosa bona i sobretot jo quan els porto al teatre doncs ells veuen que a mi m'agrada molt

com a mínim que els quedi això no? la literatura pot ser una cosa com és anar a veure una obra de teatre i entendre-la o no entendre-la, però com a mínim viure-la (125)

BLOC 2: Característiques dels bons alumnes. [T]:

T1. En la literatura destaquen alumnes concrets, no grups. Es tracta d'una matèria força exclusiva.

hi havia un parell d'alumnes que eren joves però que s'ho miraven tot amb uns ulls bastant crítics no?

T3. Motivació, interès, capacitat de recepció, d'absorbir

a les classes (*d'adults*) et ve molta gent que et ve a fer català perquè els interessa (23)

hi ha els humanistes i els tecnòlegs i científics. En principi, els humanistes, dins dels humanistes hi ha gent que tria modalitats de literatura catalana i gent que no. En principi clar, tens doncs si en els humanistes tens 24 alumnes doncs en tens 20 que si els parles de literatura i t'escolten moltíssim els agrada molt, et fan preguntes, llegeixen normalment i tens la branca de tots els tecnòlegs, científics i aquesta gent dels humanístics que no estudien literatura que evidentment els és una cosa pesada, que no els agrada, que els atabala, que no entenen res que no se què,... i l'actitud és bastant més passiva (42)

T4. Alumnes que fan preguntes

és que moltes vegades no et fan les preguntes que t'haurien de fer (26)

T5. Voluntat d'estudi, de treball

que quan expliques una cosa tothom calla, tothom t'escolta, normalment també té un inconvenient que és que moltes vegades no et fan les preguntes que t'haurien de fer, ni estudien el que haurien d'estudiar, o sigui, hi ha molta gent que venia a fer repàs allà o a aprendre una mica i el que feies a classe era l'única cosa que es miraven doncs perquè treballen o això, en els nanos estudien català perquè és obligatori llavors et trobes que hi ha gent que li interessa i molta gent que no li interessa i també clar, és molt diferent el d'ESO i el Batxillerat (26)

T6. Capacitat crítica/brillant/ intel·ligent

hi havia un parell d'alumnes que eren joves però que s'ho miraven tot amb uns ulls bastant crítics no?, i que et deien home a mi sí que m'agrada això i explicaven i eren gent que si els deies però per què t'agrada, t'ho sabien explicar, m'han quedat aquests perquè redactaven bé i no sé sabien buscar una mica més enllà de, a veure a mi el que no m'agrada és l'alumne que li dius, li passes un text li dius has de respondre aquestes preguntes i es limita a respondre aquelles preguntes, no? A mi el que m'agrada és el que et diu per què això? O com no ho sé, que busca una mica més. (112)

T7. Capacitat comunicativa (oral/escrita)

m'han quedat aquests perquè redactaven bé i no sé sabien buscar una mica més enllà de, a veure a mi el que no m'agrada és l'alumne que li dius, li passes un text li dius has de respondre aquestes preguntes i es limita a respondre aquelles preguntes, no? A mi el que m'agrada és el que et diu per què això? O com no ho sé, que busca una mica més. (112)

T8. Lectors habituals

llegeixen normalment (42)

BLOC 3: Actituds que el professor ha de mantenir en la seva pràctica professional. [A]

A2. Crear un clima de complicitat amb l'alumnat, tenir capacitat de relació

a mi m'agrada relacionar-me amb la gent i em sembla que si et pots relacionar amb el jovent doncs tot això que tens

A5. Observar l'especificitat dels alumnes: reconèixer les seves reaccions, saber recomanar

és això quan veus que una classe no et tiba doncs en comptes que aquell dia fer una classe més distesa, fer una mica de broma i que hi hagi no sé, canvies una mica potser el que tenies plantejat fer perquè vols que et tibin les classes, hi ha alumnes que només els tens dues hores a la setmana, penses si els tinc dues hores i ens ho hem de passar malament i no hem d'aprofitar el temps és molt trist (420)

A6. Procurar deixar petja en els alumnes

m'agrada doncs que els hi puguis arribar a ensenyar alguna cosa, que puguin dir que amb tu han après alguna cosa, que han conegut alguna cosa, a part d'això m'agrada el contacte que tens amb ells i m'agrada que puguin dir que han après

A7. Ser model. Esforçar-se. Tenir compromís professional.

tu intentes fer les coses el millor que saps (76)

Intento no assemblar-me als que m'han agradat molt poc. (79)

Eren professors que venien i deien *hoy toca el romanticismo* i agafaven un llibre i llegien el tema del romanticismo i llavors venien unes preguntes a darrera que deien comprensió lectora i llegies això, i feies les preguntes i corregiem suposo que a partir del llibre del professor que devien tenir, i deien *y después del romanticismo toca el realismo* i llegiem tot el tema del realismo i a mi no m'han aportat absolutament res (81)

que els agrada com ensenyo perquè, jo sempre els hi dic treballem molt i em diuen és que tu ets molt exigent i jo us exigeixo perquè jo m'exigeixo, és a dir jo no entraré mai en una classe sense haver-me-la preparat abans (412)

A8. Transmetre entusiasme/ motivar

el professor que més m'ha agradat perquè he vist més entusiasmat és el Belbel, perquè era la persona que vivia el que feia i explicava a part que dominava molt el tema o a mi m'ho semblava si més no li podies fer una pregunta qualsevol i se'n sortia fos d'història o fos d'escenografia o fos del que fos, ell estava entusiasmat amb allò que feia, i aleshores t'ho transmetia, el Paré podia ser com fos però quan ell llegia una poesia la disfrutava i et feia que tu la disfrutessis (89)

A9. Tenir cultura

ell era una persona molt culte... em va recomanar llibres que encara ara els llegeixo perquè m'han agradat i era el professor que t'explicava que, no sé potser és aquesta imatge quan veus que un professor veus que disfruta amb allò que fa, t'ho encomana

BLOC 4: Criteris exposats per a la selecció de continguts. [C]

C2. Aquells que marquen les PAAU (Selectivitat)

aquests nanos que fan Batxillerat estan pendents d'una selectivitat (153)

C3. La literatura és pròpia del Batxillerat

Si parlem de literatura parlem d'alumnes de Batxillerat (42)

C4. Comprensió lectora és pròpia de l'ESO

No, a segon d'ESO no fem literatura, nosaltres o sigui fem comprensions lectores (53)

fem poesies, poesies sí que els en passo bastantes, i llavors les llegim, les comentem una mica perquè no es quedin només amb que ha sigut un dictat sin, busco Pere Quart, coses així que em sembla a mi que els puguin agradar (56)

BLOC 5: Criteris exposats per a la selecció de textos. [S]

S2. Coneguts pel professor (interès personals) amb bons resultats anteriors (fe)

Sí és criteri personal totalment... coses conegudes... *Robinson Crusoe* o d'en *Robin Hood*, i de vegades poesies no sé Maragall, Pere Quart, coses així potser més populars que de moment s'hi comencin a acostar per aquí, llavors doncs el que li interessi ja li mirem cosa més complicat (216)

S3. Adequats a l'estudi contextuals, representatius

Quan repassem èpoques, doncs clar et situes per èpoques(...) trio en principi sobre allò que he explicat i em sembla que en poden extreure'n de la informació que els he donat jo poden buscar-hi les característiques o poden buscar-hi els tòpics i aquestes coses doncs els en trio algun que a mi m'agradi, o sigui és molt subjectiu no? (201)

S4. Hi ha textos necessaris (canònics)

Llavors també per exemple solc posar de vegades textos que amb ells els poden agradar que potser a mi no m'agraden o que són necessaris, *l'Oda a La pàtria*, t'agradi o no, s'ha de llegir.(201)

S5. Intel·ligibles per als alumnes. Amb motius que els enganxin.

veig que el *Papasseit* agrada bastant perquè és un poeta jove i a part de les *avantguardes* que ho entenguin o no *Els Pantalons llargs* i aquests poemes els agraden força (212)

buscàvem una cosa molt coneguda però que fos això intel·ligible per ells (230)

S6. Populars, coneguts (a l'ESO)

Sí és criteri personal totalment... coses conegudes... *Robinson Crusoe* o d'en *Robin Hood*, i de vegades poesies no sé Maragall, Pere Quart, coses així potser més populars que de moment s'hi comencin a acostar per aquí, llavors doncs el que li interessi ja li mirem cosa més complicat (216)

BLOC 6: Textos i autors citats pels entrevistats sense ser induïts per l'entrevistador[TA]

TA1.Clàssics L1	TA2.Clàssics LU	TA3.Contemporanis L1	TA4. Contemporanis LU
els trobadors (155) <i>l'Oda a La pàtria</i> (208) Papasseit... <i>Els Pantalons llargs</i> (212) Maragall, Pere Quart(218) Solitud(304)	<i>Robinson Crusoe</i> o d'en <i>Robin Hood</i> (217) Shakespeare (228)	Ferran Torrent (68) <i>La Salvatge(111)</i> <i>Natura d'Anguila (112)</i> Ramon Solsona (260) Solsona... Quim Monzó... Moncada (277)	<i>Caputxeta vermella...</i> <i>Contes políticament correctes(270)</i> <i>Tren sorollosament vigilant (318)</i>

BLOC 7: Concepció al voltant del comentari de textos [CT]

CT1. No segueix un esquema preestablert

Tenien pauta, a veure fèiem aquells comentaris tipus que has de dir: tema, argument, personatge si n'hi ha,...llavors hi ha figures mètriques allò tan tancat i llavors normalment aquests eren els típics, llavors jo els en passava d'altres que eren doncs potser més de reflexionar no? Jo que sé, aquest poema parla de la infantesa doncs a partir d'aquest mite tu què en penses, com ho faries, explica'm coses doncs això, perquè redactin, ningú es va atrevir mai a fer-me una poesia (234) és un mètode que a mi no m'agrada perquè van allò vers per vers i allò pautat no sé a mi no m'agrada aquell, perquè és molt del text però llavors no hi posen mai ni la visió general, van tant al detall que se'ls escapa allò els arbres no deixen veure el bosc no? No veuen el genèric (245)

CT2. Formulació de preguntes guiades

dius per què t'agrada i et diuen no sé és que està ben escrit això o és que ho explica bé o però per què a no sé però m'agrada com a mínim reflexionen és que no reflexionen, són cap quadrats

CT3. Ús del text per analitzar *alguna cosa*

si els passo un text és perquè vull que busquin alguna cosa no (269)

per exemple això era treballàvem l'estructura del conte i era perquè veiessin que l'estructura del conte realment hi era, era un conte clàssic però evidentment ells un conte ho veuen com una cosa per a nens petits una cosa molt popular i els hi has de treure del cap, no? Doncs que el conte és això, Solsona, contes de Quim Monzó no els en porto massa perquè no m'agraden gaire, del Moncada també els en passo a vegades i intentar-los fer veure això. Els vaig passar aquest de la Caputxeta doncs perquè parlàvem de contes clàssics i clar els va sorprendre i a partir d'aquí vam comentar l'estructura, els personatges i vem fer un comentari a veure què els semblava això no? Una revisió dels contes clàssics i va funcionar bé. (273)

CT4. Procés de lectura: Crear ambient d'entusiasme

M'agrada doncs això que llegim alguna cosa i que els veguis que se't quedin atontats mirant i diguis què passa? i et diguin està bé això que dius, això m'agrada, com que això no passa gaire vegades, de vegades els faig llegir a ells i no m'agrada normalment que llegeixin malament si aconseguim llegir un fragment amb sentit, per exemple, perquè ells entonen bé i es motiven (184)

CT7. Procés de lectura: Entendre globalment el text, per sobre del detall

. és un mètode que a mi no m'agrada perquè van allò vers per vers i allò pautat no sé a mi no m'agrada aquell, perquè és molt del text però llavors no hi posen mai ni la visió general, van tant al detall que se'ls escapa allò els arbres no deixen veure el bosc no? No veuen el genèric (245)

CT8. Procés de lectura: Donar les claus interpretatives /relacionar-lo amb el moviment

Jo espero que la treguin ells i de vegades et trobes en una poesia que hi ha dues versions bastant diferents, llavors sempre els hi dic que si està ben argumentada a veure que una poesia no té només un sol comentari i ells són capaços d'argumentar-m'ho bé, doncs jo ho he d'acceptar. Jo no intento que ells vegin quina és la meua o que jo només tinc la raó, si veig una cosa perquè tu coneixes més d'aquell poeta o saps de què va, doncs perquè t'has mirat l'època t'has mirat les inquietuds que tenia i tot això tu veus per on va i ells de vegades ells se'n van totalment en orris, llavors clar, els has d'anar reconduint una mica. Però jo intento que siguin ells més que no jo (285)

ben argumentada vull dir que m'ho justifiquin, que si diuen que parla de l'amor i d'un amant que va deixar i no sé què doncs perquè això i en quines estrofes, i com evoluciona aquest

pensament al llarg del poema i com ho veus això realment i justifica-m'ho i comentem no sé una metàfora segons la interpretació que tinguis l'envies a una banda a l'altra i, doncs això que s'esforcin, que no diguin o a partir del títol sinó que m'ho argumentin bé (294)

BLOC 8: Estratègies organitzatives de l'aula. [E]

E2. Ús de la pregunta com a recurs didàctic

els hi porto un text, el fotocopiem i ells tenen el text, si és en català antic jo els explico però agafem que els passo un text de Ramon Solsona per exemple no? Llavors ells se'l miren, els que acaben de llegir una mica ràpid es posen a xerrar, i els que no dius va què hi veieu aquí? Per què us he passat aquest text? Ah et deu agradar, jaja; però a part d'això què hi veieu, i costa molt, costa molt perquè els que tibarien si t'han de fer jo em trobo que els que tiben si t'han de fer un comentari escrit te'l fan perfecte, però si te l'han de fer oral o perquè tenen vergonya o perquè no sé què no ho fan, llavors, no hi veieu això? I veus alguna mica de mà que s'aixeca algú et diu sí perquè no sé què, no gosen gaire, de vegades encerten (259)

E3. Lectura en veu alta

llegeixo jo i els intento doncs fer una transcripció actual del que diu i ells s'apunten quatre notes, les paraules més difícils normalment ja les hi apunto. De vegades llegeixen ells i pues intento doncs això no? si hi ha uns bons lectors, de vegades llegim textos de teatre primer s'ho miren ells, fan una lectura silenciosa i llavors ho fem entre tots, repartim papers i això (192)

BLOC 9: Formació del professorat [F]

F1. Formació filològica universitària:

quan arribo a casa llavors per preparar-me allò del teatre vaig revisar tota la part que ens havien explicat a la universitat vaig comprar uns llibres que parlaven de teatre perquè potser és el que m'agrada més no? (330)

F3. No li interessa la didàctica: prefereix contingut que didàctica

veure molt poc últimament perquè no són les meves lectures predilectes(...) I la veritat és que no gaire (330)

Didàctica, llegeixo potser més continguts, perquè, en aquella revista no sé si la coneixes que es diu *llengua nacional* (335)

F4. Conceptes històrics	F6. Gèneres, temes...
<i>romanticismo</i> (81) <i>realismo</i> (85) els trobadors... l'amor cortès (155) èpoques (201) avantguardes (213) coneixes més d'aquell poeta (289) l'època (290) modernisme (303)	gèneres literaris (38) l'estructura del conte (274) contes clàssics (281)

PERFIL PROFESSIONAL INFORMANT P 5

DESCRIPCIÓ GENERAL:

Sexe: Femení

Matèria: Llengua i literatura catalana

Tipus de centre: Públic

Edat aproximada: 50 anys

Anys d'experiència: 25 cursos

Altres trets remarcables: Directora d'una revista pedagògica. Gran nombre de publicacions. Vinculada a Òmnium cultural.

BLOC 1: Objectius didàctics citats pels docents.[O]:

O4. Constituir-se en animador/a cultural

Hi ha una sèrie de característiques recurrents a les seves classes. Una d'elles és l'intent de connectar amb l'actualitat, fet que l'obliga a refer contínuament els materials de què disposa i reprogramar curs a curs allò que proposa a l'aula. (108)

O5. Potenciar la capacitat de reflexió, la interpretació de textos, la capacitat crítica, la capacitat per relacionar llibres.

El desvetllament de la intel·ligència seria la millor via per trencar la passivitat. En tot cas, els mètodes emprats han de procurar que l'aprenent esdevingui un ésser actiu pel propi aprenentatge (119)

BLOC 2: Característiques dels bons alumnes. [T]:

T3. Motivació, interès, capacitat de recepció, d'absorbir

Tradicionalment s'apunten a estudiar en un torn nocturn gent que necessitava treure's el títol, majoritàriament gent adulta, amb una bona motivació, encara que potser no disposaven del temps que normalment tenen els adolescents per a estudiar. (40)

per exemple anota que els alumnes amb els quals va portar a terme l'experiència del seu llibre eren extraordinaris, molt bons redactors i amb molt d'interès; (59)

T5. Voluntat d'estudi, de treball

però normalment el nivell de motivació i d'esforç és ínfim, fet que ha convertit aquests cursos en molt menys atractius per al professorat que no ho eren abans. (45)

T6. Capacitat crítica/brillant/ intel·ligent

Davant d'això reconeix que respondrà amb un tòpic: prefereix els alumnes a qui agrada aprendre, els alumnes desperts. (101)

T7. Capacitat comunicativa (oral/escrita)

per exemple anota que els alumnes amb els quals va portar a terme l'experiència del seu llibre eren extraordinaris, molt bons redactors i amb molt d'interès; (59)

BLOC 3: Actituds que el professor ha de mantenir en la seva pràctica professional. [A]

A7. Ser model. Esforçar-se. Tenir compromís professional.

En una taula rodona de l'any 1996 destaca els següents aspectes en el professorat de literatura: el caràcter vocacional, la curiositat, el bagatge cultural i les inquietuds. (95)

A8. Transmetre entusiasme/ motivar.

El professor ha de saber transmetre la passió per la lectura. (234)

A9. Tenir cultura

En una taula rodona de l'any 1996 destaca els següents aspectes en el professorat de literatura: el caràcter vocacional, la curiositat, el bagatge cultural i les inquietuds.(95)

BLOC 4: Criteris exposats per a la selecció de continguts. [C]

C1. S'ha de tenir una idea clara del context i saber-lo relacionar amb les obres. Deixar en un segon pla les dades memorístiques..

(més aviat el contrari)

C7. Literatura comparada (gèneres, temes...).

Davant d'aquesta inquietud, m'ha exposat en línies generals el programa que ha desenvolupat aquest curs a primer de Batxillerat. Val a dir que manté una línia basada en el treball continu sobre textos agrupats segons diversos criteris(normalment genèric, però en algun cas podria ser temàtic); però procurant abastar diverses vessants de la matèria a partir d'aquells textos. En principi, prefereix partir de l'observació de textos per arribar al descobriment de determinats continguts, seguint un procés clarament constructivista. Aproximadament, el programa que ha seguit enguany seria:

- e) el conte i la literatura de viatges, relacionat amb la lectura d'un llibre de l'Espinàs
- f) la relació entre teatre i cinema aprofitant l'estrena d'*Amic Amat*
- g) els gèneres periodístics, sobretot l'article d'opinió (que ja havien treballat prèviament en les columnes de l'Espinàs), que ha donat peu a treballar el text argumentatiu i els ha conduït a escriure una opinió sobre el conflicte de Kosovo.
- h) La novel·la, a partir de la lectura de dues novel·les (una d'optativa i una d'una llista tancada). (123)

BLOC 5: Criteris exposats per a la selecció de textos. [S]

S5. Intel·ligibles per als alumnes. Amb motius que els enganxin.

Un altre dels aspectes que procura mantenir és proposar a través dels textos que facilita a classe temes per discutir motivadors, que connectin amb les inquietuds de l'alumnat; així, la literatura i la vida van estretament relacionats, ja que un alumne no pot entendre un text si no és capaç de relacionar-lo amb la seva realitat vital. (111)

Una llista de llibres adequada als interessos de l'edat, al domini que tinguin de la llengua i al nivell de maduresa lectora pot servir d'ajut. (220)

BLOC 7: Concepció al voltant del comentari de textos [CT]

CT2. Formulació de preguntes guiades.

El comentari col·lectiu de les lectures serà un bon camí per aconseguir l'objectiu anterior, amb un professor en el paper de moderador. Resulta important establir una guia de lectura, que serveixi d'esquema per comentar el llibre. (222)

CT4. Procés de lectura: Crear ambient d'entusiasme

L'acostament al text resulta una etapa fonamental amb diferents activitats *d'escalfament* dirigides a acostar la realitat dels alumnes a la novel·la o al text que s'hagin de llegir en aquell moment. D'aquí que usi diverses tècniques per aconseguir-ho, per exemple, la més habitual és fixar-se amb tot el paratext, coberta, autor, contraportada,...i proposar als alumnes que formulin hipòtesis sobre el contingut del text. D'altres activitats podrien obligar l'alumne a pensar en lectures anteriors que puguin ser comparables amb la que s'ha de realitzar, exercici que podria fer-se oralment o per escrit, pensant en altres llibres o fins i tot amb pel·lícules que coneguin. En aquest sentit reconeix seguir al màxim les tècniques constructivistes.(170)

CT8. Procés de lectura: Donar les claus interpretatives /relacionar-lo amb el moviment

Comparar, relacionar es constituïrien en activitats fonamentals destinades a intentar pal·liar un dels drames de la nostra societat: la incapacitat de comprendre els missatges que es reben i, per tant, d'interactuar de forma coherent i positiva. (115)

Per respondre aquesta pregunta m'ho ha exemplificat amb els alumnes que ha tingut a literatura catalana d'enguany, però amb els quals ha seguit les tècniques habituals. Es tractaria d'enfrontar-se sempre als textos des d'una manera diferent, però amb la voluntat que els alumnes realitzin el procés de comprensió i d'interpretació de l'obra i, per tant, no donant-los directament la interpretació *oficial*. Això s'aconseguiria mitjançant unes breus indicacions que es donarien per tal que l'alumne realitzés un treball sobre algun aspecte de l'obra que l'hagués de conduir a la interpretació. Així per exemple, amb els poemes de March, ella va preparar el comentari de tres poemes i va donar un esquema a seguir per al comentari; llavors cada alumne es va preparar individualment un poema i el va comentar a classe davant dels seus companys amb l'ajut dels punts que obligatòriament havia de tractar. Considerava que si l'alumne havia estat capaç de seguir el procés de lectura un cop i d'entendre les explicacions dels seus companys, seria capaç de reproduir-lo satisfactòriament en d'altres casos. (182)

CT 9. El professor reconduïx la interpretació

En algun moment que s'hagi de llegir un text amb algun fragment especialment difícil, es podria ajudar els alumnes llegint-lo a classe i potenciant així la formulació d'hipòtesis i l'activació de coneixements previs. (178)

BLOC 8: Estratègies organitzatives de l'aula. [E]

E3. Lectura en veu alta.

Lectura en veu alta de tots els gèneres. (226)

E4. Utilització elements visuals (cinema...)

La voluntat de connectar amb films, exposicions, escriptors actuals,... imposa aquesta transformació de la qual està molt satisfeta (110)

E5. Treball comparatiu

- c) que fos capaç d'establir comparacions entre obres d'una mateixa època- de la literatura catalana i d'altres literatures-, entre aquestes i un context històric més global
- d) un lector de trobar temes, motius i formes universals que es van modificant amb el temps (84)

Comparar, relacionar es constituïrien en activitats fonamentals destinades a intentar pal·liar un dels drames de la nostra societat: la incapacitat de comprendre els missatges que es reben i, per tant, d'interactuar de forma coherent i positiva. (115)

E6. Preparació de dossiers propis

Aquesta xerrada va sorgir arran de la meua assistència al curs de l'enfocament temàtic de la literatura realitzat el juliol de 1999 a la UB. I-5. va participar-hi amb una proposta didàctica sobre la literatura de viatges (1)

Davant d'aquesta inquietud, m'ha exposat en línies generals el programa que ha desenvolupat aquest curs a primer de Batxillerat. Val a dir que manté una línia basada en el treball continu sobre textos agrupats segons diversos criteris (normalment genèric, però en algun cas podria ser temàtic); però procurant abastar diverses vessants de la matèria a partir d'aquells textos. En principi, prefereix partir de l'observació de textos per arribar al descobriment de determinats continguts, seguint un procés clarament constructivista. Aproximadament, el programa que ha seguit enguany seria:

- e) el conte i la literatura de viatges, relacionat amb la lectura d'un llibre de l'Espinàs

- f) la relació entre teatre i cinema aprofitant l'estrena d'*Amic Amat*
- g) els gèneres periodístics, sobretot l'article d'opinió (que ja havien treballat prèviament en les columnes de l'Espinàs), que ha donat peu a treballar el text argumentatiu i els ha conduït a escriure una opinió sobre el conflicte de Kosovo.
- h) La novel·la, a partir de la lectura de dues novel·les (una d'optativa i una d'una llista tancada). (123)

E7. Reproducció de models (escriptura)

Els tallers literaris, partint d'un model a imitar (229)

Els tallers literaris, quan es desenvolupen en un entorn de cooperació que estimuli les capacitats creatives dels estudiants i quan afavoreixen la comunicació de l'experiència particular, lectora i productora, poden esdevenir un focus poderosíssim de desplegament de llenguatge. (242)

BLOC 9: Formació del professorat [F]

F2. Formació didàctica:

M'ha recomanat i facilitat diversos números de la revista Escola Catalana que ja aniré incorporant, també m'ha recomanat que m'interessi pel que han dit els escriptors del procés d'escriptura, recomanant-me una novel·la i un parell de llibres més teòrics:

- d) Vicenç Pagès, *Carta a la Reina d'Anglaterra*
- e) Vicenç Pagès, *Un tramvia anomenat text*
- f) Víctor Sunyol, *Màquines per a escriure*, EUMO

No ha valorat gaire la revista *Articles*, sobretot per la complexitat i el teoricisme de les seves propostes. (205)

PERFIL PROFESSIONAL INFORMANT P 7

DESCRIPCIÓ GENERAL:

Sexe: Masculí

Matèria: Llengua i literatura catalana

Tipus de centre: Públic

Edat aproximada: 29 anys

Anys d'experiència: 5 cursos

Altres trets remarcables: d'origen valencià

Professora: *jo volia ser professor des de que tenia dotze anys o una cosa així, una cosa i una altra perquè la meua carrera la meua especialitat des de que vaig anar a Batxillerat i tot això o al BUP sempre va estar molt lligada a ideologia, vull dir està molt vinculat, jo vaig fer filologia catalana perquè era catalanista i ja està. Llavors professor jo ho tenia clar, professor de què? De català (161)*

BLOC 1: Objectius didàctics citats pels docents.[O]:

O1. Fomentar el gust per la lectura. Crear lectors competents

O3. Ensenyar alguna cosa

jo sé que la literatura no és important per a les PAAU i que moltes vegades el Batxillerat està encarat a les PAAU, d'acord, però a mi m'agrada la literatura i penso que a ells els ha d'agradar val? I el que vull aconseguir bàsicament és això, que els agradi la literatura o que li trobin algun tipus d'interès, que encara que en aquell moment que estem allà a classe puguin pensar *oh quina merda* que d'aquí un any o dos que se'n recordin d'alguna cosa, val? Aquest és el meu dos, tres anys, quatre, cinc els que siguin, que se'ls quedi alguna cosa, (315)

O5. Potenciar la capacitat de reflexió, la interpretació de textos, la capacitat crítica, la capacitat de relacionar llibres.

la idea serà que jo sempre els exàmens de literatura els faig igual, agafo un text i em dedico a fer un seguit de preguntes que puguin extreure eee fer un comentari del text només a partir de l'aprofitament dels materials, dels estris de comentari que jo els he donat, saps el que vull dir-te?, és a dir, jo els posaré un text, per exemple, jo els posaré un text d'Ausias March, val? Posaré un text d'Ausiàs March i en aquell text hi haurà una comparació, llavors ells m'hauran d'explicar l'estructura de la comparació, i explicar-me l'estructura de la comparació relacionada com canvia etcètera (478)

BLOC 2: Característiques dels bons alumnes. [T]:

T1. En la literatura destaquen alumnes concrets, no grups. Es tracta d'una matèria força exclusiva.

és que jo trobe que no és tant el grup com d'alumnes no estaria malament pensar-ho ho hauria de pensar una mica, però trobo que és més aviat els dies (207)

alumnes concrets, hi havia una alumna en concret a Calella que era increïble, que podies agafar el seu examen de qualsevol... del que fessis, agafaves el seu examen i podies agafar-lo com una plataforma per corregir els altres, era bestial, feia uns comentaris a part que deies, com és possible que aquesta noia faci aquest comentari, ho absorbia tot i després t'ho abocava però no com... (229)

T3. Motivació, interès, capacitat de recepció, d'absorbir

no són gent molt motivada però això em penso que passa a tots els llocs (115)

la literatura, no ens ho neguem, és molt més lenta que un programa de televisió i ells cada vegada estan més avesats a coses ràpides, fàcils, sintètiques, i fins i tot els agrada molt més menjar-se un producte d'aquells sintètics que fa gust de tomàquet que no menjar-se unes patates

amb tomàquet, vull dir que els agraden molt les coses, les reproduccions i les coses sintètiques i la literatura no té res d'això (144)

ee era gent callada, era gent més receptiva, d'aquells que sempre estan prenent apunts que no te demanen mai *això ho agafo? Això no ho agafo? Escric en vermell o escric en blau? O ara trec la llibreta*, (220)

T4. Alumnes que fan preguntes

sí i eren més participatius (224)

T5. Voluntat d'estudi, de treball

els professors que ens donaven classes a nosatres tenien el camp molt més lliure, tenien més temps més possibilitats i la gent protestava menys i era més absorbent penso jo, ara la gent és menys absorbent, has de posar tota la carn perquè puguin arribar a ser, has de seduir-los perquè sinó no hi ha manera (133)

estudiava molt (237)

T6. Capacitat crítica/brillant/ intel·ligent

m'agraden molt els alumnes que no estudien molt, la literatura, m'agraden molt els alumnes que no estudien molt, però que agafen molt el que tu dius a classe però que a l'hora d'improvisar o a l'hora de fer un comentari diguem que tenen intuïció, tenen aquella cosa, que són intel·ligents i tenen aquella cosa d'intuïció que en un moment donat te fa veure coses que potser ni tan sols ha explicat el professor (243)

T8. Lectors habituals

el sistema anterior llegien molt més per ells mateixos, tenien molts llibres de lectura i eren classes molt més teòriques, jo he fet classes, moltes classes teòriques i molt poques que signifiquessin una pràctica, tenien menys problemes que nosaltres pel que fa a la premura del temps (129)

a banda que han de ser nanos molt intel·ligents i molt desperts, perquè han llegit (251)

BLOC 3: Actituds que el professor ha de mantenir en la seva pràctica professional. [A]

A6. Procurar deixar petja en els alumnes

m'agradava d'ell el que provocava en mi i és el la sensació de que qualsevol cosa que ell digués en un moment donat podia ser interessant i em podia servir per a qualsevol altre moment i m'enriquiria, vull dir, que era una seducció (178)

A7. Ser model. Esforçar-se. Tenir compromís professional.

li agradava el que feia molt i s'empleava a fons i no es dedicava només a donar-te la classe de literatura sinó que s'expandia una mica, tractava moltes altres coses al mateix temps, eren classes molt pràctiques, juntament amb algunes de teòriques, o treia la teoria de la pràctica... (182)

jo trobo que m'entrego bastant (211)

A8. Transmetre entusiasme/ motivar

te l'has de guanyar (la motivació) bestialment i si algun dia no te la guanyes vas apanyat, vull dir, plega (138)

ells tenen una molt mala imatge de la literatura, *classes de literatura, en aquest trimestre donarem una part que serà literatura, aaahh literatura* igual que siguin de lletres com de ciències (140)

fent atractives les coses, el que passa, el problema és com ho fas atractiu? Com fas atractiu un llibre o com fas atractiu un text, trobo que moltes vegades és un misteri (276)

A12. Relacionar la literatura amb coses externes

li agradava el que feia molt i s'empleava a fons i no es dedicava només a donar-te la classe de literatura sinó que s'expandia una mica, tractava moltes altres coses al mateix temps, eren classes molt pràctiques, juntament amb algunes de teòriques, o treia la teoria de la pràctica... (182)

BLOC 4: Criteris exposats per a la selecció de continguts. [C]

C1. S'ha de tenir una idea clara del context i saber-lo relacionar amb les obres. Deixar en un segon pla les dades memorístiques.

s'ha d'incloure la teoria com a manera d'interpretar la pràctica (491)

m'agrada una mica que tinguin una idea clara del context i de les influències que el context té en les obres, en el medieval és bàsic, penso, que relacionen, però clar això és una mica teories que de vegades les pots fer i de vegades no, que relacionin la literatura medieval catalana amb altres elements d'altres literatures, trobadoresca per exemple, o els passes alguna cosa de Petrarca perquè puguin relacionar-ho, amb el marc (375)

C2. Aquells que marquen les PAAU (Selectivitat)

jo sé que la literatura no és important per a les PAAU i que moltes vegades el Batxillerat està encarat a les PAAU, d'acord, però a mi m'agrada la literatura i penso que a ells els ha d'agradar val? (315)

jo sé que la literatura no és important per a les PAAU i que moltes vegades el Batxillerat està encarat a les PAAU (315)

C4. Comprensió lectora és pròpia de l'ESO

en primer d'ESO la literatura que es dona segons el meu punt de vista ha de ser com a lector simplement i per tant no és pròpiament literatura, tant lectura a classe de textos i de comprensió com la lectura que tenen per a fer ells (23)

en el cas de la literatura per a ESO de petits és la comprensió (437)

C7. Literatura comparada (gèneres, temes...)

jo m'ho divideixo normalment en tres blocs temàtics, és la base, i la cronologia no m'interessa tant en el sentit que la cronologia se suposa que ja l'hauran estudiada en els vint-i-cinc textos (383)

els blocs, els que estaven al llibre de Teide que em van agradar i estan molt bé, literatura amorosa, literatura bèl·lica de guerra o com vulguis dir-li i literatura moral, religiosa, moral, sentenciosa, i després hi ha un autor prototípic de cada una d'elles, si pots, si no tens temps dones un autor de cada i ja està i sinó en treballes més el la poesia amorosa, doncs Ausiàs March, la poesia bèl·lica, doncs dones la novel·la cavalleresca, dones el Tirant i en la literatura espiritual o com vulguis dir-li, o més sentenciosa, dones Llull, i amb això ja tens com un armaçó i entremig vas intercalant coses... (389)

BLOC 5: Criteris exposats per a la selecció de textos. [S]

S1. Fer proves amb textos que presentin un entrellat interessant.

Jo ara estic fent una prova amb un de Jack London perquè no havia fet no els havia donat mai literatura e... diguem-ne així universal, sempre els havia donat literatura juvenil i estic fent una prova amb en Jack London i em funciona a mitges eh! (279)

S3. Adequats a l'estudi contextuals, representatius

és que ens dedicàvem a que ells llegissin de lectures obligatòries en primer de Batxillerat havien de llegir literatura eeee històrica que fos de cadascun és a dir que estigués ambientada en cadascun dels períodes de la literatura catalana perquè així tinguessin un context viu de la literatura que després donarien (73)

S5. Intel·ligibles per als alumnes. Amb motius que els enganxin.

hi ha llibres que enganxen i hi ha llibres que saps que no se'ls has de donar a llegir,... val? Jo ara estic fent una prova amb un de Jack London perquè no havia fet no els havia donat mai literatura e... diguem-ne així universal, sempre els havia donat literatura juvenil i estic fent una prova amb en Jack London i em funciona a mitges eh! (279)

jo volia que llegissin, jo aquest any tenia pensat que llegissin aquests que estan ara molt de moda del Harry Potter, que diuen que són molt interessants, i això, de fet me'ls vaig comprar i tot, dic, vaig a veure (294)

S11. Literatura juvenil de qualitat

de literatura juvenil, que no és pròpiament aquest tipus de literatura que pot ser per a adults i hi ha un que es diu el *Temps feliç* i parla de la vida d'un noi que és joglar (83)

BLOC 6: Textos i autors citats pels entrevistats sense ser induïts per l'entrevistador[TA]

TA1.Clàssics L1	TA2.Clàssics LU	TA3.Contemporanis L1
Ramon Vidal de Besalú <i>Tirant lo Blanc</i> (353, 393) d'Eiximenis (353, 368) Ramon Llull (356, 394) Jaume Roig (368) March (369, 393, 482) Anselm Turmeda (385) Sant Vicent, (386) Sor Isabel un tros de la Vita Christi (386)	Jack London Petrarca (379)	<i>Cercamon</i> de Lluís Racionero (79) Martí i Pol, <i>Estimada Marta</i> (347)
TA4. Contemporanis LU	TA6. Literatura Juvenil	
Jacques Cliseau (346) Woody Allen (349)	<i>Les Bruixes</i> (56) Daniel Pennac (56) <i>Lior</i> (61) <i>L'esquelet de la Balena</i> (62) <i>La noia del temps</i> (64) <i>Diari d'un jove maniàtic</i> (67) <i>Temps feliç</i> (84, 324) <i>Un llop a Empúries</i> (86) <i>el mort del rei</i> (90) <i>La crida del bosc</i> (287) Harry Potter (295) <i>Parany per a una noia</i> (341)	

BLOC 7: Concepció al voltant del comentari de textos [CT]

CT8. Procés de lectura: Donar les claus interpretatives /relacionar-lo amb el moviment m'agrada una mica que tinguin una idea clara del context i de les influències que el context té en les obres, en el medieval és bàsic, penso, que relacionen, però clar això és una mica teories que de vegades les pots fer i de vegades no, que relacionin la literatura medieval catalana amb altres elements d'altres literatures, trobadoresca per exemple, o els passes alguna cosa de Petrarca perquè puguin relacionar-ho, amb el marc (375)

BLOC 8: Estratègies organitzatives de l'aula. [E]

E4. Utilització elements visuals (cinema...)

llavors vaig fer això i el que vaig fer va ser, una feinada, vaig introduir còmics també intercalats, llavors agafava Batmans per exemple i el posava o agafava còmics de l'estil de guerres viquings i coses així, agafava fotocopiava, posava típlex blanc damunt dels globus i els traduïa al català i això ho intercalava també i teníem també còmics i després pel·licules que estaven relacionades, val, i ja saps com funciona això d'aquelles dones que és literatura catalana i al mateix temps literatura universal, està tot barrejat, no? (47)

E5. Treball comparatiu

en el cas de la literatura per a ESO de petits és la comprensió, res més, en el cas del crèdit que et vaig de l'heroi a mi el que m'interessava era que el tema de l'heroi estava desgranat diguem-ho així, estava treballat a partir de parts, el naixement de l'heroi, la formació de l'heroi, etcètera, etcètera, i això ells havien de veure-ho com a motlle expressiu fins i tot i a partir d'aquí ells havien d'elaborar textos, i aquesta era la idea, a partir del que hi ha a la literatura tu també pots fer literatura (437)

treballava la literatura a través d'un tema. Treballava l'heroi i a través de l'heroi jo els passava textos de tot tipus d'herois ho tenien estructurat, és un llibre que existeix que jo vaig reformar una mica (37)

quan estava en Calella això el que vaig fer va ser organitzar-ho per tal de fer-ho en autobús, vam anar en autobús, vam anar al castell de Mataplana, al Montgrony, al Gombren i vam treballar al mateix temps la figura del Comte Arnau, això l'any passat, val, aquest any, primer això, al segon trimestre i al tercer trimestre volia donar-los gèneres, és a dir no volia un altre llibre medieval ni res sinó gèneres, llavors vaig triar una novel·la i vaig triar una novel·la negra que *Parany per a una noia* de (???) de Cua de Palla, és una passada de novel·la, de fet estan enganxats, després els donaré un llibre de poemes i una obra de teatre perquè vegin una mica els tres gèneres perquè està en el llibre de Baranova (336)

E6. Preparació de dossiers propis

he triat vint-i-cinc textos de literatura catalana medieval, val, textos curts no sé, què diré? Del fragment aquell típic de *Tirant lo Blanc* on Plaerdemavida li va tocant el cos, un fragment d'Eiximenis que diu com les dones tenen llengua que està també en el llibre aquest de *Per a Argumentar*, les dones tenen llengua perquè és la cua d'una cabra, hi ha textos misògins de tot, hi ha un batibull, dos versicles de Ramon Llull, hi ha de tot, val? Llavors cadascun d'ells rebrà un sobre i dins del sobre hi haurà un dels textos aquests en tamany quartilla amb un número i ells no saben ni qui és el seu autor ni com es diu l'obra ni res de tot això, llavors jo els he posat un seguit d'instruccions, al final això es quedarà amb un treball de quatre fulls, en un primer full em diran qui és l'autor, de quina època i em donaran algunes dades sobre l'autor, en el segon full m'explicaran, em faran un comentari del text on en el segon full em fan e una transcripció del text al català actual estàndard, són textos petits, no revesteixen massa problema, bueno l'únic problema és que aquí no està l'Alcover Moll ni res però bé, ja el portaré jo de la meua casa, eee després tenen comentari que és el que t'estava dient, i l'últim full és una graella on apareixen els números i ells han d'omplir autor, anys de naixement i de mort, obra que està representada allà i tema que es tractava al text però només amb un no res, i han de fer la graella aquella i jo els poso al mateix temps un seguit de pistes, eee no sé per exemple, els dos textos misògins que hi ha són de Francesc Eiximenis i de Jaume Roig, ee una altra pista, eee hi ha vuit poemes, hi ha vuit fragments de cobles de March i sí sí

E7. Reproducció de models (escriptura)

ells anaven fent escrits a cada moment i després d'això ho havien d'enganxar, havien de fer que nasqués un heroi, després quan havia nascut, a partir de les seves característiques hi havia l'època de la formació i havia d'adir-se amb el que hi havia abans i al final ajuntaven totes les peces i es feia una narració i, van haver de bones, d'altres, pst, però en general totes tenien el mateix (448)

BLOC 9: Formació del professorat [F]

F2. Formació didàctica:

o vaig començar a donar classes a tenia una beca a la Universitat de València i vaig començar a donar classes primer a l'Escola de Magisteri i vaig donar eeee un curs de literatura catalana contemporània i se centrava en un seguit d'autors, havies de treballar uns autors concrets i ja està, sense cap complicació (3)

el de Gemma Lluch i Mª Rosa Escrivà (44)

vaig fer les pràctiques amb la Rosa i conec la Gemma moltíssim (47)

un curset que van fer d'això que fan a Mataró del *Gust per la Lectura* (57)

en van fer un que va estar molt interessant que encara me'n resulta productiu que era la Literatura de Ciència Ficció per a nens (60)
Per a Argumentar (354)

F4. Conceptes històrics	F5. Conceptes retòrics /literaris ???	F6. Gèneres, temes...
literatura catalana contemporània (5, 12, 397) literatura medieval (13, 22, 322) Decadència (14) literatura catalana (52) literatura universal (52, 281) trobadoresca (378) novel·la cavalleresca (393)	utilitzar la terminologia i els estris de la lingüística (171) coherència, la cohesió (173) terminologia lingüística aplicada (173)	literatura juvenil (83, 281, 307) l'ambient cortesà (333) gèneres (340) un llibre de poemes i una obra de teatre (342) literatura amorosa (390) literatura bèl·lica de guerra (390) literatura moral, religiosa, moral, sentenciosa (391) que el tema de l'heroi (438) una mena de taller literari (446)

ANNEX 8:

DIARI DE CLASSE, SEGUIMENT DELS EXERCICIS RELATIUS ALS TEXTOS DRAMÀTICS

24 d'abril de 2002

En aquest escrit intentaré anar recollint les informacions que vagin sorgint en l'aplicació dels materials preparats per millorar l'intertext lector dels alumnes pel que fa a la lectura dels textos teatrals.

Abans de tot, farem una breu descripció del context d'aplicació de l'experiència.

La implementació s'ha fet simultàniament en dos grups d'alumnes de 4t d'ESO d'un institut situat a les comarques de Barcelona. Ambdós estan formats per uns vint-i-cinc alumnes d'una formació que, tot i la dificultat de calibrar-ho, podríem qualificar de mitjana, amb uns interessos culturals més aviat escassos atesa la seva adscripció familiar. Ara bé, en aquests grups no trobem alumnes amb unes necessitats més properes a les competències bàsiques, els quals treballen la lectura però amb uns objectius diferents.

Els alumnes no presenten cap mena de conflictivitat més enllà de la típica actitud adolescent, però tampoc mostren excessiu apassionament cultural, tot i que normalment el professorat està content de fer-hi classe.

El professor de llengua catalana coneix perfectament l'alumnat ja que porta diversos cursos amb els mateixos alumnes. S'ha dedicat àmpliament a la lectura de textos literaris i a l'escriptura de diferents tipus i gèneres textuais.

En principi avaluarem el resultat conjunt als dos grups, ja que el seu funcionament és equiparable i, per tant, només remarcarem aquells fets que puguin ser significatius per a la nostra recerca.

Exercici d'escalfament: bona acollida.

Es donen les instruccions per omplir la graella adjunta a partir de les dades que hi ha a la llista de títols. El resultat és més o menys el que s'esperava: reconeixen fàcilment els gèneres majors: tragèdia, comèdia, drama i tragicomèdia; dubten sobre el concepte de farsa i llavors hi ha una confusió amb diverses nocions relatives a la temàtica: medieval, cavalleresca, històric... Ningú encerta la idea de "gatada" com era d'esperar, però això serveix per explicar la possibilitat de crear gèneres i paròdies.

Pel que fa a les característiques, hi ha un debat relatiu entre els alumnes, sobretot pel que fa al drama i a d'altres gèneres. En el quadre es recullen les idees presentades pels alumnes.

De forma complementària, per tal de potenciar la capacitat d'observació i la formulació d'expectatives, es proposen dos exercicis:

En primer lloc, una reflexió entorn del contingut dels títols. La instrucció és **agrupar els títols segons el tipus de contingut al qual fan referència**. Posteriorment valoraré el resultat.

En segon lloc, es posa els alumnes en la tessitura d'haver de llegir tres de les obres segons el seu gust. Les han de triar i justificar la tria. Triomfa *Romeo i Julieta*, les comèdies i les obres més modernes. Els alumnes ho justifiquen de diferents maneres.

29 d'abril / 02

Ja dispo de les dades relatives als exercicis complementaris.

Pel que fa a l'anàlisi del contingut del títol, val a dir que ha resultat un bon exercici d'anticipació i de formulació d'expectatives ja que, fora de *Romeu i Julieta*, la majoria d'obres eren desconegudes per l'alumnat. Així, per exemple, una peça com *Carícies*, era associada per la gran majoria a una temàtica amorosa, quan en la realitat només s'hi pot relacionar després d'una lectura molt fina.

Esmentarem alguns dels continguts que els alumnes van esmentar, que només tenen interès pel propi procés de reflexió que suposen i en cap cas pretenen establir cap tipus de taxonomia dels títols teatrals. En alguns casos vam tenir la sort de trobar títols híbrids, que un mateix alumne podia posar en dues "categories", amb l'enriquiment que això li suposava (massa sovint els exercicis escolars tenen una sola solució i les possibilitats de relativisme queden al marge).

Simplement esmentarem un seguit d'agrupacions de contingut:

- Nom del protagonista (amb variants com un o dos personatges, vinculats amb l'acció principal,...)
- Llocs, sobretot vinculats amb l'obra d'Àngel Guimerà
- Tema de l'obra
- Resultat o moralitat de l'obra (Civilitzats, tanmateix)
- Característiques que poden passar
- Sensacions
- Incatalogables

Disposem d'algunes fotocòpies amb les distribucions fetes per determinats alumnes.

Pel que fa a l'exercici de triar lectures, també podem observar les justificacions a la fotocòpia. Aquest exercici, deixant al marge el factor de loteria que en alguns casos suposa, planteja molts temes sobre els gustos del teatre que no deixen de ser interessants.

Activitat sobre els paratextos teatrals.

La sessió l'hem haguda de començar necessàriament per l'explicació del concepte de paratext. Segurament no és necessari que un noi o noia de setze anys domini aquest concepte de la crítica, però ha d'aprendre a fixar-s'hi, i llegint-los de forma concentrada per detectar quin tipus d'informació en pot extreure i com pot anar confegint el seu camí com a lector. Fixar-se en el paratext activa els coneixements intertextuals dels alumnes i els posa en atenció. En el nostre exercici, plantegem dos moments de reflexió. En el primer simplement volem saber quin tipus d'informació s'hi pot trobar. A continuació valorarem si en podem extreure trets referits als gèneres.

Títol→Paratext→Text

Tipus d'informació:

- Títol
- Autor
- Gènere de l'obra
- Idioma en què va ser escrita
- L'any de l'estrena
- Descripció de l'escenari

- Espai on passa l'acció
- Personatges (nom, funció, característiques, edat, vestit, relació entre els personatges...)
- Comentaris valoratius de l'autor
- Lloc i temps on passa l'acció.
- Resum de l'acció
- Número d'escenes o actes
- ...

2 de maig

El segon moment de l'exercici de comentari de paratextos havia de ser una comparació entre el tipus d'informació que presentaven els diferents gèneres respecte els tipus d'informació destacats anteriorment. Se'ns plantejava el dubte de donar una pauta (graella) per omplir o fer-ho de forma més intuïtiva, analitzant uns conceptes o uns altres segons evolucionés la sessió. Així, en un grup classe es va començar per la comparació dels personatges i de la informació que se'n donava; i a l'altre per l'espai i pel temps. Val a dir que ha costat una miqueta que els alumnes traguessin per si sols conclusions del que anaven llegint (si l'exercici s'hagués de fer de forma individual, hauria d'estar molt més guiat). A més, en alguns casos, l'obra seleccionada tampoc oferia prou informació per detectar clarament el concepte que es volia presentar. De totes maneres, això no deixa de ser un fenomen normal en literatura, que en cap cas ha estat pensada per ser reduïda a lleis matemàtiques. En qualsevol cas, la posada en comú oferia la possibilitat d'anar completant les idees que el professor creia fonamentals i amanir-les dels exemples que creia pertinents. Val a dir que hi ha hagut una bona participació de preguntes i aportacions, més relatives al cinema que no pas al teatre. Els ha impressionat la història d'Èdip rei.

Un altre aspecte interessant i fructífer ha estat la inclusió de dues obres que surten dels paràmetres clàssics: la gatada de Pitarra i *Carícies*. La primera s'ha associat clarament a la comèdia, i ha possibilitat la introducció del concepte de paròdia, ben conegut pels teleaddictes; i la segona ha servit per adonar-se des de diferents punts de vista com bona part del teatre modern es pot comparar perfectament als paràmetres del drama.

Crec que van copsant les dimensions d'aquest gènere.

14 de maig

Com sol passar ben sovint, la lluita diària ens ha impedit poder prendre notes de tot allò que ens ha passat els últims dies. Hem començat amb el dossier de textos. Com es pot veure, hi ha representades 9 obres: tres pròlegs, una obreta sencera, cinc començaments i 1 pàgina inicial (*La filla del mar*) ja que els alumnes l'aniran a veure en el transcurs de les sessions. Vam començar amb els pròlegs. En principi no portàvem cap idea inicial tancada de com portàriem la sessió ja que volíem comprovar què podríem deduir de la lectura del pròleg i del que havien après amb antel·lació.

Vam començar pel pròleg de *Romeo i Julieta*. La instrucció bàsica va ser llegir-lo un parell de cops (és un sonet, fet que ningú coneixia) i explicar el que s'hi narrava. El problema és que la majoria de nois coneixien l'argument de l'obra i, per tant, els resultava relativament senzill lligar els caps. Tot i que les sessions van ser força dirigides pel professor, van servir per comentar un bon grapat de fets interessants, la majoria connectats amb la tragèdia:

- la presència del cor, serveix per parlar una miqueta d'aquesta institució des dels seus orígens fins als nostres dies (partint de la seva utilització com a entitat narrativa, en un dels grups, fins i tot es va comentar la seva versió Brechtiana, que tot i que no era un dels objectius plantejats, servia per entendre la qüestió de la identificació i del distanciament).
- Es veu com en el pròleg hi ha un resum complet de l'argument, on fins se'n anuncia la mort dels protagonistes, és a dir, el desenllaç. Això ens lliga amb el fet que els continguts de les tragèdies solen ser coneguts per l'auditori, i el que ens interessa no és justament el final, que ja se sap que serà trist, sinó el procés i les preguntes que es formulen. En aquest sentit, m'ha sorprès gratament l'interès dels alumnes per conèixer arguments de tragèdies gregues, les històries d'Èdip i d'Antígona els han fascinat, sobretot pel que tenen d'injust. Això em recorda un dels comentaris d'un dels professors entrevistat, admirat especialment pels alumnes perquè explicava historietes.
- Hem vist com fins i tot s'hi expressa la moralitat (morint, sepulta l'odi dels seus progenitors). S'aprofita per remarcar els continguts de dilema moral d'aquestes obres. Aquests aspectes també són presents en el currículum.
- Qüestions de lèxic, tot i ser una traducció: desventurada, sang civil, vells, infants...
- El recurs de la captatio benevolentia, que tot i que hauria de ser conegut, havia estat oblidat per tots els alumnes.

Més divertit i tan productiu ha resultat la lectura i anàlisi del pròleg de *El metge a garrotades* de Molière. Per començar, l'acotació inicial ja serveix per il·lustrar el tòpic de l'obra, de fet el mateix títol ho fa. Se'ls ha demanat que expliquessin el que passava al fragment. Se n'ha fet una lectura individual i una en veu alta. Tot i no estar del tot preparadeta, la lectura ha estat tot un èxit perquè els implicats hi han posat el coll i força gràcia, sobretot en la primera part.

En els primers comentaris ha quedat clar que les dues parts del pròleg giraven entorn de dues maneres diferents d'esdevenir doctor: la presumptament seriosa ridiculitzada i la ridícula explicada amb una mica més de seriositat (no gaire) per Sganarelle. S'ha captat ràpidament que es tractava d'una comèdia. En aquest cas, el pròleg avança el plantejament de l'argument, però no el final ni la moralitat. El final potser resulta més interessant en una comèdia, i la moralitat molt més superficial. Ara bé, l'exercici que ha resultat més entretingut ha estat detectar els elements irònics del fragment, ja que això implicava la comprensió del detall i la capacitat d'anàlisi de textos literaris. Mai insistirem prou en la importància de la paraula com a ens significatiu. En aquests sentit, tot i ser una adaptació per a un públic infantil, és interessant que ho hagin captat tot. Els comentaris en llatí, els estris dels metges, la ridiculització de l'ofici per l'indumentària, cants, atrezzo... ens han fet veure la semiòtica múltiple del teatre. De fet, el text és dels que funcionen per poc que es prepari la lectura.

A la següent sessió es van preparar la lectura de la Dida a casa i han hagut de realitzar una sèrie de preguntes com a base de la discussió a l'aula. Dos fets han condicionat la sessió, que d'altra banda ha estat força productiva. Mitja classe no ha fet els deures i costa molt discutir com a les pel·lícules americanes. La primera mancança em costa de pensar com es pot resoldre si no és amb les amenaces..., però tot i això malmet el debat ja que mentre uns estan preparats per aportar idees (sovint coincideixen amb els més espavilats) els altres estan out però es veuen capaços d'opinar, i ho fan sense excessiu encert. La segona es deu en part a la típica dinàmica de classe de les aules de

secundària, de la qual en sóc part responsable. No sé si té solució però sí que tinc clar que és una mancança en els nostres aprenents. L'única manera de portar mitjanament bé una xerradeta és mantenint el control per part del professor, però bé, a veure si m'animo a enregistrar-me.

Bona lectura en veu alta, senyal d'això la imprecació de més d'un alumne quan ha girat la segona pàgina i ha vist que el text no seguia. El text té ganxo i genera expectatives. Cada cop crec més en la necessitat de més teatre.

Aspectes interessants tractats sense ordre d'aparició (s'han seguit les preguntes):

- importància del temps i de l'espai proper en el drama per aconseguir la identificació
- personatges secundaris que presenten l'acció (estructura de l'acte). Similitud amb el cor- ho han vist per si sols, simplement fent-los imaginar què passaria si desaparegués en Roc.
- Personatge còmic secundari: Roc
- Temes típics: casament per conveniència, casament amb el vell, el calçasses,
- Hereus i pubilles catalans...
- Presència de l'element econòmic
- Destaca el plantejament del problema, el casament i les preguntes immediates: es casaran? Per què i, sobretot, quin paper jugarà la Dida? Vist això, gairebé s'ha pogu dissenyar l'estructura de l'obra, on només quedava obert el final: feliç o trist

17 de maig

Hem fet la classe d'anàlisi del començament de *El cantador*. Ha costat una mica més d'entendre que l'anterior. Suposo que en part atès a què el conflicte s'exposa d'una manera més clara i encara queda força coses per saber i, en part, pel fet de tractar-se d'una paròdia d'un drama històric. Els alumnes no coneixien pròpiament totes les característiques d'aquest tipus d'obres i d'aquí que els costés identificar una sèrie de referents. A més a més, en aquest cas es tracta d'una paròdia directa de l'obra de García Gutiérrez *El trovador*, amb el que augmentava la dificultat d'identificació. Potser caldria revisar el material, però està clar que corrobora la tesi d'una necessitat d'incorporar coneixements dels gèneres majors independentment del seguiment que se'n faci.

A part de desemmascarar la resposta a les preguntes, ens hem basat en un intent de fer entendre com es pot fer paròdia. L'estil pitarresc es basaria en la inclusió de personatges, situacions, espais i èpoques...seriosos, propis de la literatura oficial existent a l'època, als quals se'ls sumaria un element grotesc o quotidià que els rebaixaria la importància i els igualaria amb els personatges de comèdia. Així, els tres personatges secundaris que conformen l'escena inicial repassen vicissituds referides al seu amo, el Comte, i les van ensorrant:

- el criat més seriós, en Libori, pateix d'un ull de poll
- el Comte està encostipat, malaltia prou poètica, i està de molt mal humor
- el llinatge del Comte està conformat per una mare prou desagradable, que morí d'un mal a la melsa
- els grans fets de joventut es basen en una aventura amb una presumpta bruixa, personatge típic, però que en realitat només volia el gat per afartar-se.
- Les interpel·lacions col·laboren a prendre el to col·loquial
- L'espai i el temps rematen la feina.

És veritat que costa fer-se una idea de com continuarà la història, però també s'ha fet veure la importància dels detalls existents: si es conta la història de la bruixa hem d'esperar que sigui rellevant per al desenvolupament de l'obra.

23 de maig de 2002

Avui hem fet la classe dedicada a *Aigües Encantades*, la veritat és que han anat les dues força bé, de les millors referides al teatre. Per començar la majoria ho portaven llegidet de casa, sota amenaça, això sí. A més a més, els alumnes que han llegit hi han posat prou èmfasi, fins i tot han respectat les entonacions i tot. Però més que res, el debat ha estat força interessant, sense arribar al model discussió. De fet, cada dia penso més que tal com tenim muntat l'ensenyament en aquest país, resulta difícil aconseguir que els alumnes interactuïn entre ells. Com a màxim es pot optar a una mena de debat organitzat monopolitzat pel professor que a la vegada fa d'animador, d'amplificador i d'avaluador de les respostes. També sap greu que la majoria de respostes solen ser breus. No he aconseguit que els alumnes formulin, en línies generals, grans argumentacions, i surten millor les preguntes que esperen respostes breus (no necessàriament tancades). Com que he gravat les classes, potser algun dia podré veure millor com funciona tot això, però està clar que hi ha un rerefons après des de les edats més petites que ha estat perfectament inculcat, i tot i l'esforç del professor per generar un estil diferent, costa moltíssim que els alumnes entenguin que d'ells no s'espera un joc de Trivial. N'hi ha molts que simplement s'esforcen en copiar allò que s'ha posat a la pissarra com si fos la veritat absoluta, quan en el fons respon al que va sortint segons la sessió.

El drama que presentem resulta interessantíssim a l'hora de generar expectatives ja que és molt més modern que els de Guimerà, això implica que no queda tant clar el conflicte principal (la sequera i el xoc entre modernitat i tradició), que els personatges principals apareixen des del primer moment i, segurament, que caldria contextualitzar molt més l'obra. Les idees del modernisme català s'hi veuen clarament representades, no es tracta d'una obra programàtica però Déu no do, ara que, com han dit alguns alumnes, planteja una situació versemblant en els nostres dies.

Aquest començament resulta molt fructífer a diferents nivells:

- el problema de decidir quin és el conflicte principal, ja que només una noia s'ha fixat en el tema de la sequera, citat de passada. Cal fixar-se en el títol i en la Mare de Déu dels Gorgs per *atinar* una miqueta.
- Els dos personatges que monopolitzen l'escena són perfectament delimitats. Cecília, lluitadora, descreguda, amb ganes d'aixecar el vol, de marxar del poble, de canviar el món. Un personatge esquifit físicament que es fa gran als ulls del públic (com a mínim del públic adolescent modern). Rebel, és allò que tots voldríem ser, fins i tot Vergés voldria tenir el valor de ser com ella. En canvi, el mestre es limita a viure de voyeur, no creu en les llegendes ni amb la tradició, ni amb les misses però s'ho mira des d'un punt de vista "poètic"(renaixentista, convergent?). Representa molt millor allò que són la majoria d'intel·lectuals, gent "sense descripció" que no vol complicacions. El públic segurament el detesta, però s'hi assembla massa. Juliana, la mare, un personatge pla que simplement repeteix la veu del mossèn, personatge del poble.

- Pel que fa a l'espai, resulta doblement significatiu. Per una banda tenim el fet de situar-lo en un poble apartat del camp Tarragoní. Per l'altra, la casa d'en Pere Amat, que serveix per delimitar dos espais i dues posicions: dintre(descreguts) i fora (devots). La mateixa decoració de la sala seria comentable.
- El mateix passa amb el temps, actualitat (típic del drama modern) i sobretot reflexionar sobre el moment on comença la narració, el de la processó, amb el seu acompanyament sonor (campanes i oracions). Resulta interessant fixar l'atenció en aquestes coses ja que normalment no hi cauen.

No hem arribat al que és pròpiament la formulació d'expectatives, però sí que hem vist a Cecília com un personatge amb perill, fins i tot de suïcidi, com a bona heroïna.

30 d'abril de 2002

Aquesta setmana hem dedicat les tres sessions a l'anàlisi de *La Filla del Mar* d'Àngel Guimerà. Prèviament s'havia assistit conjuntament a una representació de l'obra al Teatre Nacional de Catalunya que, tot i que no va entusiasmar, els va agradar força. Crec, a més, que després de les sessions d'explicació i debat de l'obra l'han apreciada molt més, fet que com a professor m'anima. Val a dir que Guimerà és una mena de debilitat personal i que m'ho passo pipa explicant-lo, però crec que és un autor que presenta els temes d'una manera que enganxa els adolescents, perquè la seva manera de tractar l'amor els arriba molt. En aquest sentit, crec que ens ho hem passat molt bé i fins i tot alguns alumnes han accedit voluntàriament a llegir *Terra Baixa* com a cloenda de la sèrie de sessions.

En tractar-se d'una obra completa, és interessant llançar-se a la seva comprensió global, que requereix potser d'uns procediments diferents als que hem usat en els començaments.

Per començar, vam dedicar la primera sessió al que els alumnes han identificat com un control escrit (tot i que l'ambient no era d'examen). Fer aquest exercici escrit presenta múltiples interessos, ja que sobretot prepara els estudiants pel que hauran de dir després. En definitiva es tracta de fer-los pensar una mica i mirar-se d'una manera alternativa com són les coses. Si es tracta que reflexionin, és evident que les preguntes han de ser obertes i, si cal, estranyes, perquè el que realment val és el procés de comprensió i interpretació i no tant un resultat o un altre. I veure com se'n sortien per explicar les respostes. Pot sortir malament, però si surt bé és massa. Per això les preguntes (sobretot les dues primeres) buscaven cercar el desconcert:

- 1- Ordena els personatges principals de més bo a més dolent i justifica la resposta.
- 2- Fer un esquema de l'estructura de l'argument de l'obra.
- 3- Per què l'obra només pot acabar amb la mort de la protagonista?
- 4- Quin significat té el mar?
- 5- Explica per quines raons podem considerar "La filla del mar" una obra actual?

La primera pregunta té molta trampa, sobretot a l'hora d'ordenar "els dolents" perquè en ser personatges humans, tots tenen dues cares. Però obliga a fixar-se no només en la manera de ser dels personatges sinó també en les seves motivacions, en la raó que els condueix a actuar d'aquella manera. Aquesta és la clau del teatre. Permet veure el canvi de PM i observar com els diferents alumnes valoren la seva conversió. El mateix passa amb Caterina i Cinquenes. Els han captat força bé. A l'hora de parlar-ho a classe, s'ha

prescindit completament de l'ordre, que ja no interessava, i s'han discutit els personatges, i aquí hi han pogut aportar molt.

La segona qüestió només tenia una trampa, que mai se'ls havia demanat una cosa així. Uns quants han optat per fer una mena de resum, però molts han intentat captar els fets crucials. L'anàlisi detallada de cada alumne estic segur que ens donaria una informació sensacional sobre el seu nivell de comprensió lectora, sobre la seva capacitat de síntesi, la de discernir el que és principal del que és secundari, de memoritzar un ordre coherent. Malauradament, un professor real difícilment pot treure suc d'aquesta informació que si s'usés convenientment faria avançar molt els alumnes. Se'ls va donar la pista que ho fessin per actes, i llavors va quedar palesa l'estructura P/N/D. Van sortir tres o quatre coses molt diferents i interessants, fet que s'agraeix, però una especialment curiosa i sensacional. Una alumna va ordenar els vuit o nou moviments crucials de l'obra i va tenir la idea de donar-los un nom, és a dir de catalogar-los com si fossin un tòpic:

1r acte:

- una parella
- una oposició al casament
- un engany

2n acte:

- capgirament de plans
- rumors
- assabentament (reconeixement)
- desesperació

3r acte:

- boda (intent de boda, de final feliç)
- mort de PM
- suïcidi

Ho vaig trobar tan genial que en vaig fer fotocòpies per a tots els alumnes, així que ho vam comentar a partir de les paraules de l'alumna, amb els comentaris pertinents del professor. tampoc calia debatre massa sobre un argument. (Vull remarcar que la noia no es caracteritza per les seves bones notes, així que en veure's protagonista va tenir el seu instant de glòria, fet que ho arrodonia tot).

La tercera qüestió no va tenir excessiu èxit però hem pogut comentar cosetes del primer acte que són indicis (no sé el que els quedarà, però és una manera de reforçar l'intertext) Copiar-ho ho han copiat, que això els agrada força. Algun dia haurem de reflexionar tots plegats perquè volem tantes hores de classe per tenir els alumnes copiant com sapastres i fent-los perdre el temps. Bé, han sortit algunes pistes: el caràcter violent de l'Àgata, la descripció que fa del suïcidi en alta mar, la presència de la fitora en escena- l'esmola i tot-, el propi nom de Pere Màrtir, el fet que sigui un Don Juan,...

La quarta qüestió ha servit per explicar el simbolisme de la mar. Fins a la idea de llibertat ho han vist ells solets, el mar com a font de vida, com a lloc on l'Àgata està bé... Quan hem fet la llista de personatges de mar i de terra han quedat sorpresos: bons i dolents, aquí entra la teoria del Bon Salvatge que tan va defensar l'autor i que tant clara queda en la seva obra. Queda molt bé.

L'última pregunta serveix per mostrar la necessitat d'interpretar els muntatges teatrals en clau d'actualitat. També hem aprofitat per parlar de l'amor en estat pur que sempre els emociona a base de bé. Motivadets han quedat.

Sempre queda el problema del context, fins i tot de la fixació teòrica. he aprofitat per fer quatre pinzellades sobre Guimerà, ja que té una vida que explica prou bé part de la seva obra. Però acostumat a les classes d'història de la literatura, un queda amb el gust agredolç. M'ho hauré de pensar una miqueta perquè s'ha de mirar bé que va primer i que va després.

6 de juny de 2002

Continuo amb la mateixa sensació que l'últim cop, també s'ha de dir que estem a final de curs i les forces flauegen. Un grup està fantàstic, l'altre incontrolable: els encanta el que fan però no poden aguantar els seus impulsos.. Bé, anem per feina. Hem acabat el dossier una mica improvisant una mica jugant. Continuo cada dia més satisfet del mètode primer escric i després xerrem. A més, després no seguim gaire la dinàmica pregunta/resposta sinó que a partir de qualsevol entrada construïm significat. La pissarra, com sempre, és una arma de doble fil. Serveix per il·lustrar conceptes però hi ha encara el típic que no sap com transcendir les notes del professor. Com avaluarem?

Civilitzats, tanmateix és una obreta sense gaire suc. Calia il·lustrar la comèdia burgesa però em faltava una mica de base, però bé. S'ha entès força bé i les reflexions més interessants han estat analitzar la funció d'un teatre intranscendent i lligar-ho amb la TV d'avui en dia. El millor d'escoltar els alumnes és adonar-se d'allò que realment fixa l'atenció dels adolescents i gaudeixen fent judicis de valor, criticant la noia que fa el doble joc. Això m'ha portat a veure que els alumnes han d'aprendre a discernir quan hi ha intencionalitat revolucionària i quan simplement es tracta de riure.

Deixem aquesta obra i centrem-nos en *Carícies*, que com era d'esperar ha causat sensació ja que la primera escena és brutal. La indicació reflexiva ha estat fixar-se en les innovacions, modernitats, diferències entre aquesta obra i totes les llegides anteriorment. La més destacable ha estat la violència, també el tema de la comunicació... però s'han fixat en la naturalesa dels diàlegs tallants, breus, indefinits, mig oberts que contrasten amb els discursos del teatre clàssic. Resulta molt interessant reflexionar sobre la importància de la violència i de tots els recursos. també el fet de la comunicació com a tema interclasse, real, general...

Destaca el paper de la provocació, que obliga a generar reflexió

I el més interessant del teatre modern: impossible discernir com acabarà ni com seguirà. Si s'esbatessen a la primera escena, que més pot passar? De totes maneres, si es veiés l'obra globalment, encara donaria molt més de si l'anàlisi de l'estructura. crec que aquesta obra té l'avantatge entre les obres modernes de ser comprensible i assumible per lectors en formació, sempre que algunes de les escenes no hagin de ser censurades.

Ara es planteja el tema de l'avaluació. M'ho hauré de pensar una miqueta.

Títol	Autor	Any
La tragèdia de Romeo i Julieta	William Shakespeare	
El metge a garrotades Adaptació lliure de la comèdia	Molière	
Amor, firmesa i porfia Lloa, tragicomèdia pastoral, entremès i ball	Francesc Fontanella	s. XVII
Lucrecia Tragèdia en cinc actes	Joan Ramis i Ramis	1769
Lo Cantador Gatada cavalleresca en dos actes en vers i en català que ara es parla i dedicada en ells mateixos	Frederic Soler. Pitarra	1865
La dida Drama en tres actes i en vers	Frederic Soler. Pitarra	1872
Batalla de reines Drama històric en tres actes i en vers	Frederic Soler. Pitarra	1887
Mar i cel Tragèdia en tres actes i en vers	Àngel Guimerà	1888
Terra Baixa Drama en tres actes i en prosa	Àngel Guimerà	1897
La filla del Mar Drama en tres actes i en prosa	Àngel Guimerà	1900
Aigües encantades Drama en tres actes	Joan Puig i Ferrer	1907
La comèdia extraordinària de l'home que va perdre el temps Tres actes	Adrià Gual	1914
L'auca del senyor Esteve Comèdia en cinc actes i deu quadres	Santiago Rusiñol	1917
Civilitzats, tanmateix Comedieta en un acte Carles Soldevila (1891-1967) fou, a més d'un periodista i un novel·lista brillant, un autor teatral d'èxit. A través de l'alta comèdia burgesa intentà reconquerir un públic que segons ell s'havia desentès del teatre català per culpa del seu ruralisme.	Carles Soldevila	1921
El retaule del flautista Aquesta obra-premi JM de Sagarra 1968-, adoptant la forma d'una farsa medieval, intenta de sensibilitzar el públic amb una problemàtica política i social, de la més viva actualitat.	Jordi Teixidor	1969
Berenàveu a les fosques Escenes de costums	Josep M ^a Benet i Jornet	1972
Carícies Deu escenes i un epíleg	Sergi Belbel	1992

ANNEX 10: FITXA “PARATEXTOS D’OBRES TEATRALS”

A continuació, trobareu les informacions prèvies que els autors de vuit obres teatrals de tots els temps van trobar oportunes de comunicar als interessats de llegir o representar llurs obres. Ens interessa fixar-nos en els elements comuns i diversos de manera que puguem extreure conclusions interessants.

1. La tragèdia de Romeo i Julieta William Shakespeare (16...)

DRAMATIS PERSONAE

ESCALUS, Príncep de Verona.
PARIS, jove de la noblesa, parent del príncep.
MONTAGÚ i CAPULET, caps de les dues famílies rivals.
UN VELL, de la família Capulet.
ROMEO, fill de Montagú.
BENVÒLIO, amic i parent de Romeo.
MERCÚTIO, parent del príncep i amic de Romeo.
TIBALD, nebot de la senyora Capulet.
FRA LLORENÇ, franciscà.
FRA JOAN, de la mateixa ordre.
BALTASAR, servent de Romeo.
PERE, servent de la Dida de Julieta.
SAMSÓ i GREGORI, servidors de Capulet.
ABRAHAM, servent de Montagú.
UN APOTECARI.
TRES MÚSICS. EL PATGE DE PARIS. UN ALTRE PATGE. UN OFICIAL.
SENYORA MONTAGÚ.
SENYORA CAPULET.
JULIETA, filla de Capulet.
LA DIDA de Julieta.
CIUTADANS DE VERONA. PARENTS DE LES DUES CASES. DISFRESSATS.
GUÀRDIES I ALTRES
EL CHOR.

Escenes: Verona i Màntua.

PRÒLEG:

Entra el CHOR

EL CHOR.- Dues cases antigues, en dignitat semblants,
a la bella Verona, on situem l’escena,
cap a revoltes noves antic rancor les mena,
i sang civil embruta les mans dels ciutadans.
Dels lloms fatals d’aquests dos enemics nascuda,
una desventurada parella d’amadors,

en la més llastimosa i esgalabrant caiguda,
morint, sepulta els odis dels seus progenitors.
L’horrible pas d’aquest amor, que mort entela,
i la contínua ràbia dels vells, que solament
la fi desgraciada de llurs infants cancel·la,
serà, per dues hores, aquí, nostre argument.
Si amb pacient orella presteu atenció,
esmenarà defectes la bona intenció.

2. El Metge a Garrotades Molière

Adaptació lliure de la comèdia de Molière,
per Francesc Nel·lo.

Aquesta obra va ser presentada al
teatre Romea, el 12 de març de
1967, en el cicle de Teatre Infantil
de “Cavall Fort”.

PERSONATGES:

SGANARELLE, llenyataire.
MARTINA, muller d’Sganarelle.
SENYOR ROBERT, veí d’Sganarelle.
VALERI, criat de Geronte.
LLUC, criat de Geronte.
GERONTE, pare de Lucinda.
LUCINDA, enamorada de Leandre.
LEANDRE, estudiant, enamorat de Lucinda
LA DIDA de Lucinda.

Indicacions dels decorats dels tres actes
i pròleg molt interessant.

3. LA DIDA. Drama en tres actes i en vers (1872) Frederic Soler, Pitarra

REPARTIMENT

PAULA
ANTÒNIA
ROSETA
JOSEP
ROC
JOAN
GREGORI

Convidats i convidades, mossos. (Alguns parlen)

L'acció comença a les deu del matí, i acaba a les nou del vespre del mateix dia.

L'escena en una masia del camp de Tarragona.

Època: 1820.

ACTE PRIMER

Sala principal d'una rica masia: motlures en les portes, quadros a l'oli, mobles antics de noguera. Una finestra en primer terme.

4. EL CANTADOR. Gatada cavalleresca en dos actes, en vers i en català del que ara es parla i dedicada a n'ells per ells mateixos.

Frederic Soler, Pitarra. (edició de 1865)

Personatges

Donya Leonor	Dama de la Reina
Donya Filomena	Sa cambrera
Magdalena	Gitana vella
D. Nunyo del Parpal	Comte de la Pruna
D. Guillem dels Préssecs	Cavaller noble
D. Manric	El Cantador
Macari	Criat eixerit
Libori	Criat vell
Baldiri	Criat tonto
El botxí	Home lleig

La lluna, dos o tres gats, estrelles, granotes, cavallers, soldats del Comte i del Cantador, poble, municipals d'aquells temps i lacais.

L'acció se suposa en el segle XV i durant el regnat de Don Ferran d'Antequera. L'escena passa en qualsevol punt.

ACTE PRIMER

El teatre representa el jardí del castell del Comte; a la dreta la façana, amb finestres a l'alçada d'un primer pis i portal gran. A l'esquerra un altre edifici del mateix gust, on viuran D. Guillem i sa germana. Al fons la presó amb torreter. Una tàpia o reixat voltarà el jardí, al qual s'entrarà per portes que es suposen no veure's. El jardí tot ple de desmais i arbres

esponerosos, formarà quadros de mongeteres, tomaqueres, alls i altres plantes poètiques. Baranes de balustres formant capriciosos dibuixos sostindran com gerros de marbre, gibrells i olles emblanquinades, on es veuran cols verdes, bròquils, i les més precioses flors d'aquells temps ditxosos. En primer terme, bancs i tauletes rústegues que es puguin transportar. L'acció comença una hora abans de fer-se fosc.

5. La filla del mar. Drama en tres actes i en prosa (1900)

Àngel Guimerà

REPARTIMENT

ÀGATA
MARIONA
CATARINA
LLUÏSETA
FILOMENA
PERE MÀRTIR
BALTASANET
CINQUENES
GREGORI
RUFET
MÒLLERA

Homes i dones d'un poble de la costa catalana

Època: la present

Acte primer

Al davant la mar. A la dreta, en primer terme, una casa de pescadors; en segon terme barques sobre la platja; i en últim terme, avançant sobre la mar, roques practicables. A l'esquerra, en primer terme, una casa gran amb escala exterior que vagi al primer pis; en segon i últim terme roques i arbres. És al matí.

6. AIGÜES ENCANTADES. Drama en tres actes (1907)

Joan Puig i Ferrer

PERSONATGES

PERE AMAT, propietari rural
JULIANA, la seva esposa
CECÍLIA, llur filla, estudiant de mestra
VERGÉS, Mestre del poble
MOSSÈN GREGORI, el Rector
FORASTER
JOAN GATELL, el Batlle del poble
TRINITAT, la seva esposa
ROMANILL, pastor d'ovelles
BRAÛLIA, la seva dona
SENYOR VICENÇ, veterinari
BARTOMEU i MANSO, jornalers

Veus d'homes i dones. Pagesos .
Menestrals. Dones, fadrinalla i
criatures.

L'acció en un poble de la
província de Tarragona, allunyat
de la capital, en la part més alta i
muntanyosa. Època actual.

Gran descripció de l'escena al
començament del primer acte.

7. Civilitzats, tanmateix.
Comedieta en un acte (1921)
Carles Soldevila

PERSONATGES:

ROSINA, 26 anys. Robes sumàries i deslluïdes,
però no ridícules. Peus a penes calçats per unes
xinel·les. Cabell recollit amb agulles d'arissar.
Fa goig, tanmateix.
ORIOI, 35 anys. Home cepat, plascèvol. La
barba li ha crescut amb cert desordre. Va en cos
de camisa, pantalons esportius i cames
embenades; salacof.
EDUARD, 33 anys. Esvelt, afaitat, clenxinat.
També en cos de camisa, també pantalons
esportius.

Escenari: paisatge oceànic. Una
cabana rústega feta de branques,
fullaraca i romanalles de naufragi.
Una estacada a mig fer. una olla
fumeja damunt d'una fogaina. Un
parell de remes, un salvavides
circular amb aquesta llegenda:

“Califòrnia”. Al fons, la ratlla del
mar.

Carícies. Deu escenes i un epíleg
(1992)
Sergi Belbel

LLOCS: diferents espais d'una ciutat
TEMPS: anys noranta

PERSONATGES:

HOME JOVE
DONA JOVE
DONA GRAN
DONA VELLA
HOME VELL
NEN
HOME
NOIA
HOME GRAN
NOI
DONA

ANNEX 11: TRANSCRIPCIÓ I BUIDATGE DE LES REDACCIONS DE TERROR

Informant 3

1 **La casa de Mark Smith**

2 Aquel viernes por la tarde no sabíamos qué hacer. Toda la pandilla decidimos quedar en
3 el parque y una vez allí ya veríamos. Cuando ya estábamos todos allí pensamos en dar
4 una vuelta y caminando caminando se nos hizo de noche. Hacía mucho frío [DM] y la
5 mayoría ya pensábamos en irnos cuando vimos a María extrañada[A] que miraba
6 fijamente[A] enfrente suyo, de repente a todos nos llamó la atención lo mismo que a
7 ella ¡Aquella casa!]P!] Nos conocíamos todo el pueblo de una punta a otra pero en
8 aquella casa nunca nos habíamos fijado ¿Cuanto tiempo llevaba allí?[P?] Tenía pinta de
9 estar abandonada[A] o por lo menos dentro no había nadie porque estaba muy oscura.
10 La mansión [TL] nos pareció muy misteriosa[A] así que al día siguiente decidimos ir a
11 la biblioteca para averiguar algo sobre ella.

12 Descubrimos que llevaba construida allí 150 años y que hacía mucho tiempo que no
13 vivía nadie en ella pues hubo un tiempo en que vivía un terrible hombre[A] llamado
14 Mark Smith [TC] que había cometido 15 asesinatos [TC] y guardaba los cadáveres en
15 un armario[TC]. Desde entonces nadie volvió a vivir en esa casa pues el hombre se
16 suicidó[TC] dentro de ella. El sábado por la tarde decidimos intentar entrar. Como el
17 día anterior, quedamos todos en el parque y fuimos andando hacia el lugar, saltamos la
18 verja pero la puerta no se podía abrir, estaba cerrada con un candado, entonces como no,
19 a Luis se le ocurrió la idea de romper una ventana y entramos por ella. Por dentro era
20 espantosa[A] y sobre todo muy oscura[A]. Junto donde estábamos había un gran
21 comedor pero no lo parecía, pues ese tenebroso sitio [A] estaba lleno de polvo y
22 telarañas [TC+TC]. Decidimos repartirnos por grupos de tres para ver si encontrábamos
23 algo interesante. A mi me tocó con Ana y Juan. Sacámos nuestras linternas y
24 empezámos a subir por las escaleras de caracol[TC], cómo no resquebrajadas[A].
25 Llegamos a la primera planta de la casa y abrí la primera puerta que por lo visto hacía
26 mucho tiempo que no se abría pues chirrió de manera muy estridente[S+A]. La
27 habitación era individual y en una pared pudimos ver la misma foto que encontramos
28 en la biblioteca sobre Mark Smith. Ese hombre debía tener unos 25 años, era alto,
29 moreno y robusto. Tenía una cicatriz que atravesaba diagonalmente su ojo izquierdo.
30 Justo al lado de ese retrato había un gran armario negro [A+TC+A] con dos puertas.
31 Ana abrió el armario en el que no esperábamos encontrar nada pero nos sorprendimos
32 pues en el armario habían unos bultos tapados con sábanas rojas. Una vez lo vimos Ana
33 volvió a cerrarlo rápidamente, pues todos notamos un olor fétido [TC+A] que no
34 quisimos saber de dónde venía. Salimos de esa habitación y nos metimos justo en la de
35 al lado que era un lavabo.

36 Deseé con todas mis fuerzas no haber abierto esa puerta, pues detrás de ella, como no,
37 tenía que estar el gaciosillo de Carlos. Llevaba una máscara negra [TC+A] y un hacha
38 [TC] y nos hizo creer que era Mark Smith. Después del susto intentamos seguir nuestro
39 camino y Carlos se unió a nuestro grupo, pues nos dijo que no encontraba a sus
40 compañeros Manu y Bea. Salimos del lavabo y vimos que, o seguíamos recto por ese
41 pasillo o podíamos subir por unas escaleras. Juan subió por ellas y nosotros le seguimos.
42 Aquella zona debió ser la buhardilla pero, como en el comedor principal no lo parecía,

43 había tantas telarañas [TC] que casi ni se podía pasar. A Juan se le habían gastado las
44 pilas de la linterna y Carlos como siempre, iba con las manos vacías.
45 Aquel lugar era muy extraño[A], para pasar de un lado a otro tenías que correr cortinas
46 y más cortinas. Por un momento nos separámos todos un poco hasta que oímos a Ana
47 pegar un grito [S] que creo que los cristales de aquellas raidas ventanas retumbaron
48 [A+S]. Luego me tranquilizé al oír a Juan que decía:
49 - Carlos, para ya, déjala tranquila, pero Ana no dejaba de chillar [S] y entonces fué
50 cuando escuché la voz de Carlos que decía:
51 - ¿Pero que és lo que pasa?
52 Me giré y...[P...] ¡Carlos estaba detrás mío! [P!] ¡No estaba con Ana! [P!] Al vernos los
53 dos fuimos corriendo hacia donde se encontraba ella, corrí la cortina y la encontré allí
54 junto a Juan. Lo primera vez que vi aquello tuve que girar la cara ¡Allí estaban Manu y
55 Bea! [P!] ¡Tenían la cabeza desencajada del cuerpo! [P!] Después de esto yo sólo me
56 limité a decir:
57 ¿Pero que és lo que está pasando aquí?

Nota: Notable

Comentaris:

- Força bé
- El problema és que passa de les brometes d'en Carlos a un xoc massa fort. Caldria esgraonar-ho un xic.

14 esmenes a l'original (1 cada 54 paraules)

762 paraules

Anàlisi de la redacció 3:

1. Enunciador

- Narrador en primera persona del plural. Narra una acció col·lectiva i el subjecte en primera persona amb prou penes es caracteritza. Té un caràcter fictici, tot i que és equiparable a un adolescent del centre.
- Aquesta primera persona del plural no sempre fa referència a tot el grup. (36 vegades en 1a persona plural-, per 10 cops 1a persona del singular, sobretot al final)
- No es cedeix la narració a cap narrador secundari.
- El mateix passa amb la focalització, tot es narra des del punt de vista d'aquest narrador de qui no sabem ni el gènere.

2. Destinatari

- no hi ha cap destinatari explícit més enllà del professor
- no hi ha marques de narratari

3. Funció

- funció acadèmica.
- no hi ha valoracions morals de bons i dolents tot i que es pot desprendre, amb esforç, l'ensenyament segons el qual si entres a un lloc prohibit pots rebre'n les conseqüències.

4. Sintaxi

- Hem marcat un total d'11 marcadors temporals.

Esquema de la narració

Dia 1

- Plantejament: tòpic de la casa apareguda

Dia 2:

- Recerca informació a la biblioteca

Dia 3:

- entrada a la casa que suposa l'entrada al món màgic (se salta una tanca, es fa una cosa prohibida) ↔ Seqüència descriptiva B
- avisos (29-31): fotografia del senyor Smith, olor fètida ↔ Seq. Descriptiva A i C

- broma (35-37): màscara
- continua investigació (hi ha dos amics perduts)
- desenllaç, final tràgic: trobada amb els dos companys morts de cop i volta (extern)

Seqüències descriptives:

- A) descripció personatge (14-15 i 27-29)
- B) descripció de la casa misteriosa (17-22)
- C) descripció de la casa per dins (29-31)

5. Semàntica

- títol: La casa de Mark Smith [**lloc+ persona**]
- Hi ha un element argumental curiós, el fet de buscar informació a la biblioteca (10) és comú amb una lectura de l'institut *A les golfes en passa alguna*, que els alumnes havien realitzat a 1r cicle.
- Un altre element interessant és l'ús de les expressions *como no* i *como siempre*: són expressions molt utilitzades pels alumnes que tenen un clar origen oral. Es pot dir, per això, que la funció discursiva que els dona l'autora és prou destacable:
  - el primer (18) i el quart (42) s'empren per caracteritzar el personatge
  - el segon (23) i el tercer (35) remetent a l'evidència de trobar-nos en una narració d'aquesta mena, el que podríem dir tòpics.
- 40 elements semàntics en 57 línies

A 16 adjectius, només un de repetit.	María extrañada[A] miraba fijamente[A] abandonada[A] mansion misteriosa[A] terrible hombre[A] espantosa[A] sobre todo muy oscura[A]. tenebroso sitio [A] escaleras de caracol[TC], resquebrajadas[A]. la primera puerta chirrió de manera muy estridente[S+A]. gran armario negro [A+TC+A] olor fétido [TC+A] máscara negra [TC+A] Aquel lugar era muy extraño[A], los cristales de aquellas raidas ventanas retumbaron [A+S]
S 4 sorolls	la primera puerta chirrió de manera muy estridente[S+A]. grito [S] los cristales de aquellas raidas ventanas retumbaron [A+S] chillar [S]
DM (1)	mucho frío [DM]
P... (1)	Me giré y...[P...]
P? (1)	¿Cuanto tiempo llevaba allí?[P?]
P! 5 usos amb força valor expressiu	¡Aquella casa! P! ¡Carlos estaba detrás mío! P! ¡No estaba con Ana! P! ¡Allí estaban Manu y Bea! P! ¡Tenían la cabeza desencajada del cuerpo! P!
TL (1)	mansion [TL]
TC 11 tònics conceptuals, un d'ells repetit.	Mark Smith [TC] → NOM ANGLÈS asesinatos [TC] → MORT cadáveres en un armario[TC] → MORT se suicidó[TC] → MORT lleno de polvo y telarañas [TC+TC] → AMBIENTACIÓ escaleras de caracol [TC] → AMBIENTACIÓ gran armario negro [A+TC+A] → AMBIENTACIÓ olor fétido [TC+A] → SENTIT máscara negra [TC+A] hacha [TC] → ARMA BLANCA telarañas [TC] → AMBIENTACIÓ

Informant 4

- 1 Redacció de c.v.lectura
- 2 **Els amics a la muntanya** (*afegit a mà per indicació del professor*)
- 3 El dia de Haloween[TC], els nens es disfressen per fer alguna cosa, com:fer por a la
- 4 gent..., [P...] entremeliadures i la gent els donen caramels o caramels,per fer
- 5 travesures.Doncs un dia de haloween els nens discutien què podien fer a la nit què es
- 6 posarien i uns deien que anirien a la muntanya per passar la nit amb uns quants amics.
- 7 Quan va arribar la nit[TC], els nens van quedar en un lloc i van anar cap a la muntanya
- 8 [TC] que hi ha al costat del poble.
- 9 Van acampar en un,pero en el moment que van acampar es va posar a ploure [DM].Van
- 10 desmontar totes les tendes i van córrer.Al costat hi havia una cova [TC] o alguna cosa
- 11 semblant i es van ficar dins de la cova.
- 12 Allí van fer una foguera perquè tenien una mica de fred.,llavors un noi va dir:
- 13 -Ens contem una historia de por [TC] per passar la nit?
- 14 Tots van dir val,val si així pasarem l'estona.Plovia molt[DM], van començar a contar
- 15 històries i les noies deien:
- 16 -Pareu ja!,entre la pluja i les històries ens estan començant a fer una mica de
- 17 por[TL].Els nois van seguir contant la història, els nois es reien i les noies estaven molt
- 18 asustades.pero en aquell moment una noia va dir:
- 19 -He sentit un soroll! [S]
- 20 Llavors diuen ells: - és veritat, he escoltat un soroll [S] però no estic segur.Van dir les
- 21 noies:-però d'on ve aquet soroll [S] de dins de la cova o de fora?
- 22 Els nois diuen:
- 23 -be,mirarem per dins de la cova, a veure si és d'allà el soroll[S]. Tots els nois i noies van
- 24 anar al fons de la cova.Els nens estaven acollonits[A],perquè estava molt fosc.
- 25 Anaven baixant, només hi havia nomès pedres i pedres i més cami,però els nois i les
- 26 noies seguien endavant.
- 27 En el moment que estaven molt callats un noi diu:
- 28 -Escolteu,a on és la Mireia,anava l'última i ara no està.Tots estaven molt espantats i van
- 29 cridar -Mireia! Mireia!.Ningú no contestava i van dir les noies:
- 30 -Nosaltres tornem cap a la acampada,i els nois van seguir endavant.Els nois van seguir i
- 31 van escoltar un soroll[S] i van dir- eí això què és.Era una falsa alarma solament era una
- 32 ratapinyada[TC].Els estaven molt acollonits [A] i van dir:
- 33 -Aixó ja s'acaba pujarem a la acampada.
- 34 Vam pujar corrent corrent i quan van arribar les noies havien desaparegut.
- 35 Un noi diu:
- 36 -Eí no havíem quedat que estaríem aquí.
- 37 Un altre diu:
- 38 -Si,pero no hi són.Aixó no es una cosa molt estranya[A].
- 39 Els nois desesperats van cridar a totes les noies,pero no deien res.Van sortir a fora de la
- 40 cova i nomès es sentia,el soroll de la pluja,que plovia molt fort i feia molt de
- 41 vent[DM].Els nois van dir: -Ara què fem?
- 42 un altre va dir:
- 43 -Doncs seguirem buscant per tot arreu.

44 Estaven desesperats no sabien què fer. Van buscar per tot arreu, per tota la muntanya del
45 poble i no les veien per cap lloc, llavors es van reunir un altre vegada en la acampada i
46 van dir:
47 -Jo, no trobo res
48 -Ni, jo tampoc, res.
49 Ningú les trobava per cap lloc, llavors en aquell moment van escoltar un altre soroll [S] i
50 van dir: -Segur que es un altre ratpenat [TC]
51 -No, no es un ratpenat, i ve de dins de la cova, és com una rialla [S] o alguna cosa
52 semblant.
53 Anem a veure. Escoltaven moltes rises [S].
54 Van anar corrent fins que van anar a un punt que les veus estaven allà però no hi veien
55 ninguna porta o alguna cosa per entrar, perquè estava dins de la paret de la cova. Encara
56 estaven les rises, i ell tots desesperats van anar corrent buscant una porta. Es van tirar
57 una mitja hora fins que ho van trobar. No era en la paret sinó en el terra.
58 Van obrir el amagatall i havia unes escales que tiraven cap al fons. Van anar cap al
59 fons corrents i es van trobar a uns quants amics més i totes les amigues que anaven amb
60 ells. Van dir tots els amics:
61 -Os hem gastat una broma de Halloween.
62 -Ja, ja, ja... diuen tots.
63 Diuen els amics que els habien trobat a tots.
64 - Ens hem pegat una mala estona.
65 I així va acabar la historia tots es van quedar en l'amagatall que tenien allà hi van passar
66 la nit allà i el dia següent es van anar cap a casa i així va acabar.

Nota: Suf

Comentaris:

- corregeix tot el que t'he marcat.
- Tens tendència a repetir idees que ja estan clares. Quan una cosa s'ha entès, ja n'hi ha prou, no repeteixis.
- I els adjectius?
- I les preguntes?

79 esmenes a l'original fins a la línia 52 (551 paraules)[+/- 1 marca cada set mots]

725 paraules a la versió final

Anàlisi de la redacció 4:

1. Enunciador

- el narrador és en 3a persona, tot i que hi ha alguna imprecisió (vam, a la l. 34) que potser es deu a un error ortogràfic. De totes maneres, el fet que es refereixi de bon començament als protagonistes com “els nens”(l. 1, 3 i 5) fa pensar que hi ha una proximitat entre el narrador i els protagonistes.
- La narració està clarament focalitzada des del punt de vista dels nois, ja que en el moment en què se separen, la narració continua amb ells i obvia el que passa amb la resta de personatges (els femenins). El narrador no és omniscient ja que no sap què passarà o, com a mínim, no ho transmet. (l. 53 i següents)
- El protagonista de la narració constitueix un grup on no hi ha individualitats més enllà de la dicotomia nois / noies.
- Hi ha alguna traça de discurs indirecte lliure (l. 14) que sembla més fruit del poc domini del codi que no pas a una tria estilística (errors línies 20, 21 amb els guions; també a la 52). Cal remarcar la forta presència de diàleg.

2. Destinatari

- no hi ha cap destinatari explícit

3. Funció

- acadèmica
- contar uns fets sense cap mena de missatge moral.

4. Sintaxi

- **Hem marcat un total de 12 marcadors temporals.**

Esquema de la narració

Dia 1 i únic

- Planejament d'un viatge: acampada a la muntanya
- pluja, s'amaguen a una cova, expliquen històries de por, soroll, recerca de l'origen del soroll ↔ seq. Descriptiva A
- 1r element màgic: desaparició d'una noia (28)

- 2n element màgic . 2a desaparició (34)
- desenllaç feliç: tot ha estat una broma

Seqüència descriptiva:

A) descripció estat d'anim (16-18)

5. Semàntica

- títol: Els amics a la muntanya [**personatges + lloc**]
- 23 elements semàntics en 66 línies, dels quals només 13 són diferents.

A 3 adjectius, 2 d'ells repetits	nens estaven acollonits[A] Els estaven molt acollonits [A] cosa molt estranya[A]
S 8 sorolls, només 2 de diferents	soroll! [S] soroll [S] soroll[S] soroll [S] soroll[S] un altre soroll[S] rialla [S] rises[S].
DM 3 aparicions del mateix fenomen	va posar a ploure [DM]. Plovia molt[DM], el soroll de la pluja,que plovia molt fort i feia molt de vent[DM].
P... (1)	fer por a la gent..., [P...]
P?	
P!	
TL (1)	de por[TL].
TC 7 TÒPICS, un d'ells repetit	Haloween(3) [TC] → NIT MÀGICA nit (7) [TC] → NIT muntanya(7) [TC] → ESPAI MÀGIC? cova [TC] → ESPAI MÀGIC una historia de por [TC] → RELATS DE POR ratapinyada[TC] → AMBIENTACIÓ ratpenat [TC] → AMBIENTACIÓ

Informant 5

1 Una extraña familia [A]
2 El pasado viernes, mi madre me dijo que dentro de unos días una nueva familia se
3 vendría a vivir a mi barrio, justamente a la casa de enfrente de la mía.
4 Llegó el día los Queen[TC] estaban aparcando el coche cuando unos vecinos salimos a
5 recibirles.
6 Eran 4 personas, una pareja con dos hijos, un niño y una niña. El niño era más o menos
7 de mi edad o quizás un poco más grande, en cambio la niña tenía unos siete años.
8 A todos los vecinos los nuevos nos parecieron buenas personas pero un tanto
9 extraños[A] ya que no nos recibieron con buena cara, parecía que les molestase nuestra
10 presencia, pero a pesar de eso, queríamos que se sintieran como en su propia casa.
11 Pero...[P...] ¡ninguno de nosotros podíamos haber imaginado nunca el secreto que
12 guardaban! [P!]
13 Aquella noche [TC] hubo un gran apagón [TC] en todo el pueblo causado por la
14 tormenta [DM] que duró toda la noche, y... [P...] se escucharon unos ruidos de lo más
15 extraños[S+A], pero tanto yo como mi hermano pensamos que eran el estallido de los
16 truenos[S+DM]
17 A la mañana siguiente al salir a la calle para ir a tirar la basura, al lado del container me
18 encontré a un animal muerto [A] con unos arañazos en el cuello muy profundos. Al
19 levantar la vista y dejar de mirar a aquel pobre animal contemple que algo sucedía en la
20 casa de los Queen.
21 Se escucharon unos gritos[S] del hombre de la casa y después pude contemplar como el
22 hijo mayor me observaba desde la ventana con cara de muy pocos amigos, en aquel
23 momento un pequeño escalofrío [TC] invadió mi cuerpo.
24 Al cabo de unos días otra noche se volvieron a escuchar los mismos ruidos [S] que la vez
25 anterior, pero... [P...] esta vez no podían ser los truenos, pues era una noche de cielo
26 estrellado, no se veía ni una triste nube, y además había luna llena[TC]. Esta situación
27 se repitió varias veces a lo largo de un año.
28 La familia Queen nunca se reunía con el vecindario.
29 Cuando todos los vecinos nos reuníamos siempre salía el mismo tema de conversación,
30 “los ruidos nocturnos que se oían en el barrio”. Así que se decidió patrullar cada noche
31 por grupos para encontrar la causa o el causante de aquel misterio[TL].
32 La primera noche que le tocó a mi padre patrullar por el vecindario, decidí salir con él.
33 Era una noche muy fría y de luna llena[DM], y yo tenía muchísimo miedo[TC], pero la
34 curiosidad que tenía por averiguar que era aquello que más de una noche me había
35 mantenido en vela, podía conmigo.
36 Escuchamos pasos[S] detrás nuestro pero ni me quise girar para averiguar quien había,
37 pero... [P...] de pronto aquel ruido nocturno [S+A] volvió a surgir, esta vez lo oí con
38 más claridad, era una especie de aullido [S] que provenía de alguna criatura [TL] que
39 tenía no muy lejos de mí.
40 Nos quedemos callados unos instantes los ruidos, venían de el otra ribero de la riera,
41 cuya parte nunca había pisado y tampoco tenía muchas ganas de pisar, pero después de
42 que mi padre insistiera decidí cruzar.
43 La riera estaba muy oscura[A], no había luz, lo único que nos alumbraba era aquella
44 luna llena [TC] que ahora estaba sobre nosotros.

45 La hierba era alta, tanto que me llegaba por la cintura, de vez en cuando entre la hierba
46 nos encontrábamos con un pedrusco o algún animal de pequeña estatura que se escondía
47 de algo[TC] pero no podía imaginar de qué.
48 A lo lejos se podía ver un árbol y junto a él una persona. Así que mi padre se avanzo
49 para preguntarle si había visto algo extraño por aquel tenebroso lugar[A]. Mientras él
50 avanzaba yo me senté en la primera piedra que encontré y... [P...] encontré otro animal
51 de los muchos que en aquel largo año [A] había visto y junto a el una cartera.
52 Yo en silencio y con mucho cuidado abrí la cartera y encontré un par de fotos de esas en
53 blanco y negro, y también un papel con una dirección que se me quedo grabada en la
54 mente ya que era la calle de al lado de la mía.
55 Cuando llegó mi padre me contó que aquella persona que había visto junto al árbol, al
56 acercarse había huido.
57 Yo le enseñe la cartera que me había encontrado y él me dijo que a la mañana siguiente
58 trataríamos de encontrar a la persona que la había perdido.
59 A la mañana siguiente inspeccionando las fotos encontradas en la cartera tuve un
60 pequeño escalofrío[TC], las personas que salían en ellos parecían sacadas de una
61 historia de terror[TC] y a la vez tenían un aire de misterio[TL] y un gran parecido a los
62 Queen.

Nota: Not

Comentaris:

- Molt bé
- T'has esforçat per fer la feina encomanda
- Els errors ortogràfics són majoritàriament d'accentuació.

29 esmenes a l'original (1 cada 27 paraules aproximadament)

779 paraules

Anàlisi de la redacció 5:

1. Enunciador

- narrador en 1a persona del singular que es correspon amb un personatge asexual equiparable amb l'autor/a. Només en coneixem l'edat (la mateixa que el gran dels Queen. Aquesta comparació revela que la persona narradora ha de ser coneguda pel lector i, per tant, les expectatives de destinataris es troben en el cercle de coneguts.
- És un narrador fictici però proper. Hi ha un element textual (la riera) que indica aquesta proximitat.
- No hi ha narradors secundaris

2. Destinatari

3. No n'hi ha cap d'explícit, tot i les consideracions del punt anterior.

3. Funció

- acadèmica
- relatar uns fets sense un missatge clar.

4. Sintaxi

- Incoherència temporal al principi (*el pasado viernes* y després passa un any). Pot ser deguda a la manca de revisió però també al fet que inicien el text i el reprenen després sense haver previst tot això.

Per ser un any, passen poques coses, gairebé sense seqüències descriptives ni dialogades.

- Hi ha un total de 18 marcadors temporals

Esquema de la narració:

Dia 1:

- Planteament: Viatge de la por cap a casa, arribada dels Queen, tenen indicis sospitosos ↔ seqüència descriptiva A.
- 1a nit, apagada, soroll, animal mort

Dia 2:

- matí, coses estranyes a casa dels Queen: premonició (crits de l'home i mirada del jove, (20)

Salt en el temps d'un any

- durant un any es repeteix la mateixa situació

- decideixen fer patrulles

Un dia

- el protagonista surt a patricular amb el seu pare i troba una cartera sospitosa,
2n avís ↔ Seq. Descriptiva B

Narració inacabada

Seqüències descriptives:

- A) Personatges misteriosos, els Queen (6-9)
- B) Descripció de l'espai nocturn (42-46)

- Com a curiositat, i per marcar una recurrència amb l'informant 1, podem destacar l'acumulació de l'articulador *però* en un parell de seqüències: entre les línies 8-12 i entre la 33-41.

5. Semàntica

- títol: Una extraña familia [**personatge + adjectiu misteriós**]
- 37 elements semàntics en 61 línies, dels quals 28 són diferents.

A 8 adjectius, dels quals 6 són diferents.	Una extraña familia [A] los nuevos extraños[A] ruidos de lo más extraños[S+A], animal muerto [A] ruido nocturno [S+A] riera estaba muy oscura[A], tenebroso lugar[A]. largo año [A]
S 7 sorolls, dels quals 5 són diferents	ruidos de lo más extraños[S+A], el estallido de los truenos[S+DM] gritos[S] ruidos [S] pasos[S] ruido nocturno [S+A] especie de aullido [S]
DM (3)	tormenta [DM] el estallido de los truenos[S+DM] muy fría y de luna llena[DM],
P... 5 usos que realment creen ambient. 3 amb la mateixa estructura	Però... [P...] que duró toda la noche, y... [P...] pero... [P...] pero... [P...] yo me senté en la primera piedra que encontré y... [P...]
P?	

P! (1)	¡ninguno de nosotros podíamos haber imaginado nunca el secreto que guardaban!]P!]
TL 3, 2 de diferents	misterio[TL]. alguna criatura [TL] misterio[TL]
TC 10 usos dels quals 8 són diferents	Queen[TC] → NOM ANGLÈS noche [TC] → NIT gran apagón [TC] → APAGADA pequeño escalofrío [TC] luna llena[TC] → LLUNA muchísimo miedo[TC] luna llena [TC] → LLUNA se escondía de algo[TC] → COSES AMAGADES pequeño escalofrio[TC] sacadas de una historia de terror[TC] → HISTÒRIES DE POR

Informant 7

1 **Història de miedo:**
2 **El Director**
3 Era una vez un pueblo donde había el Instituto más divertido de todos los tiempos.
4 Celebraban muchas fiestas, muchas excursiones y había un ambiente fantástico, ya que
5 los profesores y alumnos se llevaban de maravilla. Orce era muy pequeño casi todos se
6 conocían. Pero como en todos los institutos, siempre había la típica pandilla que
7 siempre **daba por saco**, eramos un grupillo de cuatro chicas, Elisabeth, Rocio, Sandra y
8 yo. No eramos muy malvadas pero siempre nos metiamos con los demás y **dando la**
9 **nota** todos los días a todas horas.
10 Hasta que un día los profesores se hartaron y estuvieron planeando una salida de
11 colonias a una **masia vieja**[A], pero sólo para nosotras cuatro, nos dijeron que si
12 pasabamos solo 1 semana en esa masia nos daban el graduado **por la cara**.
13 La **masia** era del director, que la había heredado la abuela de su bisabuela, por lo tanto
14 era **terriblemente vieja**[A]. Pero el director solo estuvo en dos ocasiones y hacia
15 muchísimo tiempo que no la visitaba porque no le gustaba estar allí.
16 Maps, que así es como nos hacíamos llamar, tuvimos un mes para pensarnoslo y
17 decidimos ir, ya que todas con nuestras tonterías y gamberradas no teníamos la
18 oportunidad de sacarnos el graduado, así que nos lo pensamos y decidimos ir.
19 Entonces hicimos nuestro equipaje y nos subimos a la furgoneta del director. En el viaje
20 todas estábamos cantando y muy contentas, ya que era nuestra primera noche solas y
21 juntas, seguíamos cantando hasta que aparcó en frente de la masia, entonces nos
22 callemos de golpe y se convirtió en un **silencio muy intrigante**, de miedo[A], porque **las**
23 **cuatro nos quedemos petrificadas**[A] al ver aquella **masia tan vieja y tan**
24 **aterrorizante**[A+A], que todas teníamos ganas de irnos corriendo. El profesor nos volvió
25 a preguntar si aún seguíamos pensando, pero decidimos entrar ya que solo era una
26 simple casa vieja donde nadie, absolutamente nadie, vivía allí, solo estaríamos nosotras,
27 nos bajemos del cotxe y el profesor nos dió las llaves y se fue.
28 Entremos en la casa y Elisabeth dijo:
29 - Chicas, siempre pensad que lo hacemos por el graduado, **y que en esta casa no hay**
30 **nadie...**[P...]
31 Entonces las cuatro nos cogimos de la mano y recorrimos todos los rincones de aquella
32 **masia**, que en el pasado era lujosa pero ahora **tetrica**[A]. Nos repartimos las
33 habitaciones de dos en dos. Ivan pasando las horas y cada vez nos encontrabamos màs a
34 gusto, por decirlo de alguna manera, pero llegó la noche... [TC+P...] Nos fuimos a
35 dormir y cuando estabamos totalmente dormidas, **misteriosamente**[A] se abre la puerta
36 principal y se cierra[S], era un hombre con una **maskara blanca**[TC+A] , con **aspecto de**
37 **asesino** [TC] y llevaba un traje negro[TC].
38 Yo oí un **golpe**[S] de una puerta y llamé a Elisabeth, mi compañera de cuarto, y me dijo
39 que no pasaba nada que alomejor era **alucinaciones**[TC] mias, pero luego se escuchó
40 otro **ruido**[S] y entonces nos levantemos de un salto, **estabamos aterrorizadas**[A],
41 entonces fuimos corriendo para la habitación de **las otras dos y no estaban!**[P!] **Donde**
42 **se habían metido?**[P?] Eso nos preguntemos. Nos cogimos de la mano y poco a poco
43 fuimos a buscarles, porque era **la noche mas terrorificas**[A] de mi vida, **estaba**
44 **oscuro**[A], **todo estaba abierto**[A] y **hacía mucho frio** [DM] y por si fuera poco, dentro
45 de la casa, **no estabamos solas!!** [P!] Pasemos por un pasillo donde había una alfombra,
46 un espejo y todo lleno de jarones, cuando lleguemos al final del pasillo, oímos como **un**
47 **jaron se rompía**[S] y nos giremos y no había nada, ni alfombra, ni nada, solo el espejo

48 donde se reflejaba el hombre de la mascara, nos fuimos corriendo y nos metimos en una
49 habitación pequeña, que era el lavabo y estaban ellas, Rocío y Sandra, se levantaron
50 para ir al lavabo, y nosotras se lo expliquemos todo y no sabíamos que hacer, y de golpe
51 vemos como un ahoz[TC] atraviesa la puerta haciendole un agujero, tras ese golpe[S]
52 lo va repitiendo asta hacer un agujero grande donde le vemos la cara y él nos ve las
53 nuestras, rápido nos subimos por una trampilla y Sandra, la última en subir, casi le coge
54 el pie, aquella trampilla, nos llevó a un salon muy oscuro y con mucho polvo, con el
55 cuerpo temblando[A], vajemos para ir a nuestra habitación desde allí y coger las llaves
56 de la puerta y salir de allí, cuando yo abrí la puerta, me lo encontré enfrente de mí con la
57 mano levantada para pegarme con la ahoz, pero rápido cerre la puerta y cogimos un
58 pequeño armario y lo pusimos en la puerta, yo no podía más, en aquel instante, tanto yo
59 como mis compañeras, teníamos ganas de llorar y yo me quería morir, no sabía que
60 hacer, sabía que de allí no iva a salir viva, cuando el hombre paró de romper la puerta,
61 salimos corriendo hacía la habitación, pero cuando lleguemos, no estaba la Sandra!! [P!]
62 Donde se había metido? [P?] Rocio, quería ir a buscarla, pero no le dejé, teníamos que
63 salir de allí, cogimos las llaves y cuando por fin lleguemos a la puerta, de los nervios
64 que teníamos no podía meter las llaves, pero oímos unos pasos [S] cada vez más cercas,
65 asta que lo vimos bajar por las escaleras y...[P...]

Sense notes ni comentaris ja que el que presentem és la primera versió,
lliurada al professor molt fora de termini.

876 paraules

Anàlisi de la redacció 7:

1. Enunciador

- Hi ha un gran problema en l'enunciació ja que hi ha un canvi de narrador a la línia 7. L'inici sembla en tercera persona i llavors ens trobem amb un narrador col·lectiu de primera persona del plural.
- Hi ha 55 verbs en primera persona del plural i només 11 en primera del singular, concentrades en dues seqüències cap al final.
- Es tracta d'un narrador real ja que els noms dels personatges i la seva tipologia conformen la colla de l'autora.
- La descripció del personatge (36-37) no concorda amb el tipus de narració que s'estava portant a terme, ja que utilitza més una fórmula pròpia del narrador omniscient o del cinema que permet l'alternança de plans.
- La focalització és col·lectiva i costa discernir les particularitats de cada noia, actuen com un tot i no estan caracteritzades.
- No trobem gairebé cap fragment on aparegui un narrador secundari.

2. destinatari

No queda clar, tot i que l'inici remet a un conte infantil.

3. Funció

- Funció acadèmica.
- Podríem pensar que hi ha una funció moralitzant, segons la qual es castigaria els nois que es portessin malament a l'institut.

4. Sintaxi

- el text dona la sensació de contenir massa acció i poca pausa el que a nivell lector impedeix la creació del suspens o intriga.
- Hem marcat un total de 19 marcadors temporals.

Esquema de la narració:

Un mes abans

- Plantejament: un grup d'amigues entremeliades de l'institut són reptades pel professorat a passar una setmana en una casa vella a canvi del graduat.

Dia 1

- Viatge fins a la casa
- 1a premonició: casa vella que fa molt mala pinta ↔ seq. Descriptiva A

Nit

- 2a premonició: soroll ↔ seq. Descriptiva B
- entrada directa en la persecució fins al final

Inacabada

Seqüències descriptives:

- A) estat d'ànim de les protagonistes lligat a la descripció de la casa (22-26)
- B) descripció del personatge malèfic (36-37)
- C) descripció psicològica (59-63)

5. Semàntica

- títol: El Director **[personatge]**
- destacaria la utilització de col·loquialismes, sobretot al principi, que no se censuren de cap manera.
- Hi ha un altre element curiós, que de fet és potser tant semàntic com sintàctic, que seria una excessiva explicitació, com si el lector no pogués seguir una història que, a la pràctica, no presenta gaire dificultat. El punt culminant d'aquesta hiperexplicitació es troba a la línia 42: *Eso nos preguntemos*
- El plantejament de la història és, com a mínim, inversemblant.
- 35 elements semàntics en 65 línies, dels quals 28 són diferents.

A 14 adjectius, dels quals 11 són diferents	masia vieja[A] masia terriblemente vieja[A] silencio muy intrigante, de miedo[A] las cuatro nos quedemos petrificadas[A] masia tan vieja y tan aterrizante[A+A] masia tetrica[A] misteriosamente[A] mascara blanca[TC+A] estabamos aterrizadas[A] la noche mas terrorificas[A] estaba oscuro[A] todo estaba abierto[A] cuerpo temblando[A],
S 6, dels quals 5 són diferents	se habre la puerta principal y se cierra[S] un golpe[S] ruido[S] un jaron se rompía[S] ese golpe[S] unos pasos [S]

DM (1)	hacía mucho frío [DM]
P... (3)	y que en esta casa no hay nadie... [P...] noche... [TC+P...] las escaleras y... [P...]
P? (2 cops el mateix)	Donde se habían metido? [P?] Donde se había metido? [P?]
P! 3 reproduint el contingut	las otras dos y no estaban! [P!] no estabamos solas!! [P!] no estaba la Sandra!! [P!]
TL	
TC 6 TÒPICS	noche... [TC+P...] →NIT mascara blanca [TC+A] aspecto de asesino [TC] → MORT llevaba un traje negro [TC] alucinaciones [TC] → COSES IRREALS un ahoz [TC] → ARMA BLANCA

Informant 8

1 UNA HISTORIA DE POR

2 Marta, una nena de 11 anys, volia comprar-se alguna cosa amb els diners que li van
3 donar pel seu aniversari. Un dia pasava per una botiga de antiguetats i va veure una nina
4 molt bonica, i li va agradar tant que va entrar a la botiga a comprar-la. Al entrar hi va
5 veure que era una botiga molt estranya. Va veure moltes **nines** en el aparador: unas amb
6 **cara de por[TC]** i **altres plorant[TC]**. No hi havia ningú. El venedor no estava i així que
7 Marta es va posar a esperar uns minuts, per veure si hi sortia algú. Va sortir el
8 dependent. Li va preguntar que, que volia i ella li va dir que volia la nina. El home li va
9 preguntar després que nina volia. Ella li va contestar.-
10 - volia aquesta d'aquí, la que está sola. Ah!... perdó, porque les demás nines tenen cara
11 de por i altres esten plorant? - va dir Marta.
12 - doncs porque, **la nina que acavas de comprar, no és una nina normal. Les demás nines**
13 **la tenen por[TC]**.
14 La nena va dir adeu al home i s'en va anar cap a casa. Al arribar a la seva casa la nena li
15 va enseñar la nina a la seva mare. Després Marta va pujar a la seva habitació. Ella també
16 tenia més nines, i se les va presentar. Un día després, per la tarda, una amiga de la Marta
17 Laura que axí es deia, va anar a la seva casa a jugar i veure la nina . En realitat a la
18 Laura no li havia agradat la nina de la nina, pero no s'ho va dir a la Marta, porque no
19 s'enfadés o es pusiera trista. **La nina es va donar conta[TC]**. Quan la Laura va regresar a
20 la seva casa per la tarda-nit, a les 8:00 que ja **era de nit[TC]**.
21 No hi había ningú, estava ella sola. Va enxegar la televisió per no aburrir-se. Un moment
22 després, la llum i la televisió es van apagar de cop[TC].
23 Laura es va acordar que els seus pares s'avien anat de viatge a Africa a fer una
24 expedició arqueologica del treball. Es va asustar molt quan va escoltar **un soroll [S]** en la
25 cuina. Al dia següent va trocar a la porta de casa de Marta la policia. Li van explicar
26 que, per la nit una veina de la Laura, havia escoltat uns **grits[S]** de la nena dins de la
27 casa.
28 I la policia li va preguntar a la Marta coses sobre la Laura. Marta seguía sense entendre
29 res del que li explicaven, llavors li van dir que pel dematí d'hora van anar a casa de la
30 Laura i en la cuina hi van trobar **el cos tirat al terra ple de sang[TC]**. Per el que es veu
31 havia sigut assassinada per algú que ancara era desconegut, i habian vist que hi tenia
32 clavat un ganivet en el estomac. I habian trobat la cua de la nina de la Marta al costat del
33 cos. La policia li va preguntar que si coneixia aquella cua, i ella va dir que si, que era de
34 la seva nina. La policia va preguntar si podian veure la nina i la nena va dir:
35 - si, clar. Vaig adalt a buscarla - va dir.
36 Al cap d'una estona quan Marta va baixar amb la nina i se la va enseñar als agents, la
37 van agafar i van veure en la roba una manxa de sang. Els agents hi van pensar que tot
38 encaixava i que l'assasi podria ser Marta. Els agents s'en van anar dienli que la tornarien
39 a veure un altre dia. Marta no sabia en que pensar, ella deia que no era l'assessina. Marta
40 va estant pensant i va decidir tirar la nina. Perque es va donar conta que, desde que va
41 comprar la nina nomès passaven coses estranyes i no es va fiar més.

Sense notes ni comentaris ja que el que presentem és la primera versió,
lliurada al professor molt fora de termini.

650 paraules

Anàlisi de la redacció 8:

1. Enunciador

- narrador en tercera persona
- focalització en la Marta, la protagonista. Queda clar que no sap res del que passa a casa de la seva amiga fins que no li ho expliquen.
- discurs indirecte barrejat amb el directe a l'hora de relatar diàlegs:
  - en el diàleg amb el venedor (l. 7 i següents)
  - en el relat de l'assassinat (l. 25 i següents)

2. Destinatari:

- no explícit

3. Funció

- funció acadèmica
- seria molt complicat entendre per què ha mort l'amiga.

4. Sintaxi

- Hem marcat un total d'11 marcadors temporals

Esquema de la narració:

1r dia:

- Plantejament: una nena compra una nina estranya
- La porta a casa i l'ensenya a la seva mare.

2n dia

- Ensenya la nina a una amiga a qui no li agrada la joguina
- Premonició: la nina s'adona de les coses
- Apagada general, ella està sola a casa

3r dia

- S'assabenta de l'assassinat de l'amiga
- Ve la policia ja que la primera nena és sospitosa

- Desenllaç: la nena llença la nina a les escombraries (?)

Es pot dir que no hi ha seqüències descriptives.

5. Semàntica

- text força incoherent:

- la nena s'adona que els seus pares han anat a l'Àfrica sobre la marxa.
- El final és de ciència ficció. L'assassinat de l'amiga és *una cosa estranya*.(40)

- Títol: Una història de por, el de l'exercici

- 9 elements semàntics en 41 línies, dels quals 6 són diferents

A	
S (2)	un soroll [S] grits[S]
DM	
P...	
P?	
P!	
TL	
TC 7, dels quals 4 són diferents	nines cara de por[TC] → NINES ANIMADES altres plorant[TC] → NINES ANIMADES la nina que acavas de comprar, no és una nina normal. Les demás nines la tenen por[TC] → NINES ANIMADES La nina es va donar conta[TC] → NINES ANIMADES era de nit[TC] → NIT la llum i la televisió es van apagar de cop[TC] → APAGADA el cos tirat al terra ple de sang[TC] → ASSASSINAT

Informant 15

1 Redacció

- 2 16 novembre, anava yo en bicicleta per el bosc molt rapid. Feia descens mentre baixava
3 per la nit[TC]. Era una nit molt terrorífica [A] amb molt de vent fred i molta quantitat
4 de espesa boira[DM+A].
5 Havia quedat amb un amic i portaba retras, o sigui vaig anar encara mes rapid, sembla
6 mentida pro vaig arribar als 60 Km/hora i el camí era molt accidentat. De sobte vaig
7 veure una llum de color verd, molt brillant[TC+A]. Vaig caure al terra. Per sort portaba
8 proteccions, pero no casc.
9 Vaig sortir iles. De sobte yo, vaig començar a buscar la bicicleta, pero va desaparèixer.
10 No la trobaba en lloc. Era molt sospitos i demoniac[A+(A)].
11 O sigui, vaig prosegir el meu viatge a peu.
12 Hi havia moltíssima boira[DM] i quasi no podia veure el camí tan accidentat i
13 fantasmal[A+(A)]. De sobte, vaig veure la mateixa llum verda a un kilometre
14 aproximadament mes lluny. Vaig acostar me a poc a poc. Vaig arribar el mes a prop que
15 podia a través del camí, pero no em podia acostar mes. O sigui que vaig prosegir el
16 camí camp a través, per poder arribar-hi.
17 Em vaig a preparar, silenciosament, entre els matolls. Vaig retirar els arbustos del mig
18 y...[P...]
19 La llum era un ovni[TC]. Aquella llum terrorífica i infernal[A+A] provenia d'una nau.
20 La nau estava tota esquerdada[A]. Semblava que hagues tingut un accident. Yo estava
21 molt a prop, tocaba el material de la nau, una mena d'acer marró molt fred.

En aquest cas, presentem la primera versió que, tot i que va ser corregida i tornada a lliurar a l'alumne, aquest mai la va revisar. Es va poder, això sí, recuperar l'original.

Nota: Bé

46 esmenes a l'original (aproximadament una cada 5 paraules)

243 paraules

Anàlisi de la redacció 15

1. Enunciador

- Narrador protagonista en primera persona del singular i únic personatge.
- Cal destacar la presència del JO (yo) explícit a la línia 1, 9 i 20. Molt curiós pel fet que només hi ha un personatge.
- No queda clar si és fictici però el protagonista presenta grans similituds amb l'autor.

2. Destinatari

- No hi ha destinatari explícit.

3. Funció:

- Funció acadèmica i en aquest cas es veu que realment s'ha cercat sortir del pas.

4. Sintaxi:

- Hem marcat un total de 4 marcadors temporals (*3 de sobte*)

Esquema de la narració:

Una nit, tot seguit

- Plantejament: un noi baixa en bicicleta de nit pel bosc
- Veu una llum i cau
- No es fa res però no troba la bicicleta
- Segueix a peu fins que torna a veure la llum verda i descobreix un ovni accidentat. ↔ seq. Descriptiva A

Narració inacabada

Seqüència descriptiva:

- A) petita descripció de la nau (19-21)

5. Semàntica:

- destaca l'abús en la utilització d'alguns adjectius que semblen molt forçats. Són els que hem marcat entre parèntesi.
- títol: no n'hi ha

- 16 elements semàntics en 21 línies, alguns no apropiats

A 10 adjectius, 2 d'ells molt discutibles	nit molt terrorífica [A] amb molt de vent fred i molta quantitat de espesa boira[DM+A] llum de color verd, molt brillant[TC+A] sospitos i demoniac[A+(A)] cami tan accidentat i fantasmal[A+(A)] llum terrorífica i infernal[A+A] nau tota esquerdada[A]
S	
DM (2)	amb molt de vent fred i molta quantitat de espesa boira[DM+A] Hi havia moltíssima boira[DM]
P... (1)	Vaig retirar els arbustos del mig y...[P...]
P?	
P!	
TL	
TC (3)	la nit[TC] → NIT llum de color verd, molt brillant[TC+A] → LLUMS ovni[TC] → PRESENCIA EXTRATERRESTRE

ANNEX 12: TRANSCRIPCIÓ DE LES DESCRIPCIONS

Informant 1

1 La meva història comença així:
2 **Avui** m'han convidat a una festa de disfrescs. **Cap allà les vuit de la nit** em vaig arreglar
3 i em vaig dirigir cap a la festa. **Quan** vaig arribar al saló, on hi eran tots els convidats,
4 vaig notar un **impresionant** olor a cremat; havian intentat fer crispetes amb caramel en
5 un **vell** calder;. **Després** em vaig fixar en la música, ja que era el **famós** tema de Mickael
6 Jackson que tots coneixem "Thriller", estava molt **alt**, quasi semblava que els altaveus
7 anaven a explotar. La gent havia de parlar a veus, perquè no se sentia res. **Al moment**
8 em vaig donar compte de que era una habitació **quadrada**, no molt **gran**, amb el sostre
9 **baix** com si fos la casa d'un gnom (petita i baixa=seta), però allà dins hi havia més de
10 cent persones; que semblaven lletíes en una cassola. Tot el saló era **ple** d'objectes
11 **terrorífics**: *esquelets penjats, carbaces, caretas de monstres, safatas amb cucs,*
12 *d'aquells de golosina que están tan bons i dolços pero que al mirar-los donen fastic,*
13 *també hi havia espaguetis, que semblaven budells, el ponche, que semblava sang...*
14 **Després** de fer una vista **preliminar** d'aquell lloc, em van invitar a un got de ponche-
15 estava una mica **rançi**, però tenia gust a maduixa-. També vaig provar els cucs, i aixó ho
16 he de dir, estaven molt **enganxosos** però **bons**. Tota la gent és divertia molt i, com és
17 **normal** em van contagiar aquella alegria (jo que havia anat sense ganes a la festa, només
18 per compromís). Vaig estar **tota la nit** ballan entre i amb la gente **disfregada**, i menjant
19 aquelles porquerias que, encara que engreixen estan tan **bones** i **dolces** com la xocolata,
20 o les maduixes amb nata, o els gelats, o...

Comentaris a la primera versió:

Està molt bé, però:

- a) tradueix-la al català (l'havia escrit en castellà)
- b) Canvia els ( ) per , (comes) o - - (guions), com a mínim uns quants.

No hi ha esmenes ja que era en castellà.

293 paraules

Informant 3

1 Vaig pujant per les escales i, si fos cega sabia que és la meva habitació, perquè es dalt
2 de tot i tant a l'hivern com a l'estiu és la més calenta de totes, també per la seva olor a
3 l'ambientador de vainilla que hi fica la meva mare. Ja he arribat i em dona sensació de
4 pau i tranquil·litat. És tota verda i les cortines, els mobles, la llum del sostre i fins i tot
5 la làmpara de la tauleta de nit. M'assec a l'escriptori que per què no dir-ho, esta una
6 mica brut i desordenat i engego la mini-cadena. Avui estic contenta, és divendres i no he
7 de fer els deures, posso la ràdio bastant alta sobretot quan escolto la cançó del Craig
8 David. A les cinc vindran l'Amalia i la Laura i anirem a donar un tomb pel poble, però
9 encara són les quatre i mitja.

Comentaris a la primera versió:

Millorar: Ortografia

Afegir alguna comparació i algun element tacte.

147 paraules

13 esmenes a l'original

Informant 4

1 La clase
2 *L'olor a llibres, llapis, a classe.* Sempre el mateix de casa al cole i del cole a casa.
3 L'escalfor de la meva classe amb l'olor de tots junts, respirant el mateix fins que
4 demanem la maneta per obrir la finestra. Quan hi fa sol sempre em dona en tota la cara,
5 les finestres són allargades i donen molta claretat així que em dona per tot el cos.
6 Sempre desitjant que arribi l'hora d'arribar a casa i posar-me en el llit una estona perquè
7 arribo rebentat. El que passa és que quan arribo a casa no sé si es millor estar en el cole
8 que en casa perquè m'aborreixo. En el cole, bé estàs en la teva classe amb el profe que
9 sempre t'acaba adormint, t'arriba a cansar quan queden 10 minuts. Però estàs amb els
10 amics que sempre algú diu alguna parida i et motiva i t'en rius, com és normal, també
11 quan et quedas a la teva casa, quan estàs malalt, doncs escoltes els sorolls de tots els
12 nois a l'hora del pati com juguen o com riuen. La classe, el cole sin els amics no seria
13 re, seria molt avorrit perquè estaries en una classe tú sol i el profe. El profe explicant i tu
14 en una taula amb una cadira i no s'escoltaria a ningú que només al profe. Això seria un
15 pal. No escoltaries al nen o noia que sempre diu aquella parida perquè t'en riguis una
16 mica. La classe es com una casa o habitació que has de conivre amb tots els companys
17 nou mesos.

Comentaris

Millorar: l'ortografia

Redactes una mica caòticament, procura fer les frases més curtes i posar més punts.

262 paraules

31 esmenes a l'original

Informant 5

1 Descripció d'un espai
2 Arribava a la porta d'entrada, aquesta era de vidre i de color blau cel i al obrirla em vaig
3 adonar que pesava molt, vaig demanar qui era l'últim d'aquella inmensa cua,
4 s'escoltaven un munt de conversacions diferents, de sobte una dona va baixar per
5 aquelles escales que eren d'un color fosc, es va posar al mostrador que tenia forma de
6 ela i era de mirall i d'alumini verd, i va començar a despatxar.
7 Mentre esperava el meu torn em vaig fixar en el munt de finestres que tenia penjades a
8 la paret, totes eren diferents, una tenia l'alumini blanc, una altra bronze, també havia
9 porticons d'uns quants tipus i persianes que podien ser manuals o electriques. També
10 em vaig fixar en l'aparador que com ens estem aproximant al nadal era ple de cotó, com
11 si fos neu i tenien un petit arbre de nadal amb regals a sota.
12 Quan em va tocar, li vaig demanar el que volia, la dona em va dir que l'acompanyés. La
13 vaig seguir, vam baixar per les escales que eren al costat del mostrador.
14 Les escales eren costerudes i la barana del seu costat tenia un tacte suau, arribarem a
15 una gran sala on hi havia més coses per mostrar, manpares de bany, per a dutxar o per
16 a la banyera i una de les coses que em va cridar l'atenció va ser una especie de
17 màquina en forma de cilindre i molt alta on hi havia uns quants tipus de vidres exposats,
18 la màquina anava donant voltes i així vaig poder elegir el vidre que volia.
19 A la sortida de la botiga d'alumini vaig anar cap a la meva casa pensant en que el vidre
20 que havia escollit era l'adequat per a la meva finestra.

Comentaris a la primera versió:

Passa-la a net

294 paraules

22 esmenes a l'original

Informant 9

- 1 Descripció d'un espai
- 2 No m'agrada gens quan sona el despertador els dilluns per anar a l'institut. Quan hi
- 3 estic arribant, ja veus tota la gent i conforme vas arribant, hi ha més gent. Ens posem a
- 4 la plaça de l'església tots els amics, l'església es molt freda (com es de pedra!), i la olor
- 5 a encens. És molt gran i quasi sempre les escales estan mullades pel fred i, davant es
- 6 l'institut.
- 7 Quan entres per la porta de fora, sembla una mica estrany perquè no saps cap a on anar.
- 8 Si vas cap a l'esquerra, vas cap avall, cap a la pista i al gimnas, i si vas cap a la dreta
- 9 entres en l'edifici i només entrar està consergeria, al costat la biblioteca y una mica
- 10 més endavant les escales per pujar, segueixes al passadís i hi ha el lavabo, unes altres
- 11 escales, un altre lavabo i unes altres escales, si vas cap a l'esquerra unes classes i si
- 12 vas cap a l'esquerra unes altres. Al pasadís tota la part esquerra son finestres, des de
- 13 consergeria fins al final. Pujes les escales i arribes al pis de la ESO, allà hi ha dos
- 14 lavabos i tres escales, per la que hem pujat no pot anar cap a dalt, però les altres dos van
- 15 cap a batxillerat. Aquest pis està ple de classes.
- 16 Pujem per les escales del mig i anem cap a dalt. El pis d'adalt hi han menys classes que
- 17 als altres dos, hi han quatre de batxillerat, dos aules d'informàtica i dos
- 18 complementaries.
- 19 Si tornem a fora i en comptes d'anar a la dreta anem a l'esquerra, vagem cap avall creuem
- 20 la pista i ens fem en el pis de sota que només hi han laboratoris, tallers...

Comentaris a la primera versió:

- Acaba-la
- Millora:
  - a) ortografia
  - b) falten comes
  - c) olors i altres sentits

21 esmenes a l'original (fins a la línia 11).

290 paraules

Informant 11

- 1 El super mercat
- 2 Un dia la meva mare em va dir que aniríem a comprar al supermercat de Mollet.
- 3 Vam entrar i *feia olor a tot: peix, carn, roba, detergent, tot barrejat*.
- 4 Per a mi era *desagradable* perquè no m'agradava gens l'olor d'aquell lloc. També venia
- 5 un soroll de la carnisseria, era la màquina de tallar carn, aquell soroll em posava els pels
- 6 de punta. Hi havia una paradeta que podies tastar el pernil. Jo vaig anar-hi cap allà, vaig
- 7 tastar un tros de pernil i era *fastigós*, va faltar poc per vomitar, no m'agradava gens.
- 8 Vam anar a comprar detergent per a la rentadora, feia olor a coses de la neteja.
- 9 Vam anar a una fleca de pa dins el mercat l'olor de pa recent fet, m'agradava moltíssim.
- 10 Vam comprar pastes també caramels etc...
- 11 Després vam anar a comprar carn, de la botiga del costat, la meva mare va comprar
- 12 pernil dolç, tenia una pinta boníssima, també vam comprar en fi, tot tipus d'embotit.
- 13 Després vam anar a la caixa per pagar. La compra li va sortir a la meva mare per un ull
- 14 de la cara. Després vam marxar cap a casa.

Comentaris a la primera versió:

Millorar:

- c) ortografia
- d) Posa-hi paràgrafs

13 esmenes a l'original.

193 paraules, l'original era una mica més llarg, però en passar-ho a net es va saltar algun fragment.

Informant 12

1 El bosc
2 El bosc de costat de la meva casa; *És un bosc bastant gran, té una capa espesa d'un*
3 *vent que em recorda a quan vas a la neu. l'aire és molt dens fins i tot et costa respirar,*
4 *la sorra és grossa amb pedretes peticonetes.*
5 Cada cop queestic més dintre els meus pulmons s'alegren perquè no hi ha contaminació
6 gent [sent] ha diferents tipos d'arbres alzines, pins...però tots barrejats. Tot i que estan
7 barrejats és pot distinguir l'olor de cada arbre.
8 També els sorolls caracteritzen molt els llocs en els quals estem situats, per exemple en
9 el bosc s'escolten ocells xiulant cridant als seus, és satisfactori escoltar la natura
10 és...al·lucinant!!.
11 També hi ha una petita font hon m'he trobat bastants cops a gent gran carregada
12 d'ampolles per omplir-les d'aigua de la muntanya el sorollet és agradable. Relaxant fins
13 i tot per fer una dormideta després de menjar.
14 Més al fons es troba un caminet que porta fins a S. Maria de Martorelles, el camí si t'ho
15 mires be, sembla molt llarg però si hi comences a caminar i no penses en que el camí és
16 molt llarg, es fa agradable contemplant les flors, els insectes... es clar això per la gent
17 que li agradi la natura!! *És com una salvació aquest bosc per tots els animals.*
18 Si pogués m'agradaria que hi haguessin més boscos. La comparació entre aquest lloc i
19 la ciutat es molt alta, en les ciutats es hon vivim però els boscos no és tindrien
20 d'extingir.

Comentaris a la primera versió:

Millorar:

- a) Ortografia
- b) Distribució en paràgrafs
- c) Més punts i menys comes
- d) Procura eliminar algun cop la paraula bosc.

28 esmenes a l'original

250 paraules

Informant 13

- 1 Descripció d'un espai
- 2 *Era **meravellós**, **increïble**, realment **extraordinari**. La primera vegada que vaig anar els*
- 3 *meus ulls no es crien el que veien, és **preciós**.*
- 4 *Se sentia aire **pur**, però, no sé com explicar-ho, era **extrany** pero m'agradava,*
- 5 *s'escoltava l'aire com xocava amb les muntanyes i com seguia el seu camí.*
- 6 *Diuen que si proves la neu mentre està l'Aurora Boreal, recobres la vida.*
- 7 *Estava molt **lluny**, no vaig poder arribar a aquelles **increïbles** muntanyes.*
- 8 *Però encara es veia, vermell, blau, verd i groc...els colors i mes estaven allà a la*
- 9 *muntanya; semblava un arc-iris però era realment més **increïble**.*
- 10 *Els colors canviaven i es movien d'un costat a l'altre. Mai a arribat ningú a tocar*
- 11 *l'Aurora Boreal, vas caminant per la neu i mai arribes perquè cada vegada s'allunya*
- 12 *més.*
- 13 *Els humans han intentat fer-les i ho han aconseguit a la llum del dia amb unes ampolles*
- 14 *de colors **trencades**. Ilumina a les muntanyes, però l'Aurora Boreal, no es mereix que*
- 15 *l'imitin; és **única**.*
- 16 *S'embla com la vida mateixa, neix, creix i mor.*
- 17 *L'Aurora Boreal comença amb dos o tres colors i acaba amb milers de mescles de*
- 18 *colors que mai hauries pogut imaginar.*
- 19 *Vaig cada any a visitar-la, en el mes de Març que es quan apareix durant uns dies, em*
- 20 *sento millor quan la veig, i penso en totes les coses **boniques** d'aquest món.*

Comentaris a la primera versió:

Millorar:

- Ort
- Alguns castellanismes

47 esmenes a l'original.

227 paraules

Informant 15

- 1 Els olors a tabac i a fusta **vella** feien un contrast **desagradable**. Semblava un castell **petit**
2 i **vell** amb la seva **pròpia** atmosfera. Era una sala **petita** i **buida**, al final de tot, *hi havia*
3 *una taula, amb un equip de música molt **sofisticat** i uns **gegants** altaveus*. Era una sala
4 de música **avorrida** i sense vida, com un gos **abandonat**.
- 5 La sala presentava molt poca lluminositat i era molt **obscura**. Hi havia una taula més
6 **gran**, al costat de la paret, **ple** de ampolles de begudes **alcoliques** a sobre, on les
7 mosques es passejaven sobre les restes de la taula, **enganxosa** i **fastigosa**. Les restes de
8 les begudes. Jo no parava de servir begudes i més begudes, i també hem dedicava a
9 observar el viatge que feien les mosques, que per a elles era un **nou** món.
- 10 La nit era molt **llarga** i estava molt **cansat**. Fins i tot hem marejava, per la quantitat de
11 volum que tenia els altaveus.
- 12 Només pensava en el dia de demà, que passes la nit rapidament.
- 13 No volia deixar els amics **penjats**, però no tenia cap més remei.

Comentaris a la primera versió:

- La redacció està bé però un pèl desordenada.
- Quan la reescriguis, ordena-la millor.

22 esmenes a l'original.

185 paraules